Balde

VRANIA VICTRIX.

Animæ Christianæ
CERTAMINA.

Melchior Küsell f.

DEDICATIO.

[illegible] quamcunque Christiani Hominis Animam, adversùs illecebras Quinque Sensuum Corporis sui, viriliter decernentem, appellare placuit. Victricem quoque titulum meritam, quoties tumultuantes, sibi, & honestæ servitutis legibus, vigilans Gubernatrix subjecerit. Antiquum & vetus classicum est: *Tentatio, vita hominis super terram.* Enimvero ingens bellum, intestinum & occultis fraudibus clandestinum. *Quia inimici hominis domestici ejus*: attributi quidem extant, à supremo Conditore, in fidele ministerium & solatium. Ideo & illos corpore magnifico, & mentis compo

IACOBI BALDE
è
SOCIETATE JESU

URANIA VICTRIX.

Cum facultate Superiorum.

MONACHII,
Typis JOANNIS WILHELMI SCHELL,
Sumptibus JOANNIS WAGNERI, Civis ac Bibliopolæ Monacenſis.

ANNO M. DC. LXIII.

SANCTISSIMO D. N. ALEXANDRO VII, Pontifici Maximo.

AD pedes tuos, BEATISSIME PATER, cum Auctore suo, supplex se nostra prosternit *Vrania*. Quo nomine,

ne , quamcunque Christiani Hominis Animam, adversùs illecebras Quinque Sensuum Corporis sui, viriliter decertantem, appellare placuit: Victricis quoque titulum merituram, quoties tumultuantes, sibi, & honestæ servitutis legibus , vigilans Gubernatrix subjecerit. Antiquum & vetus classicum est: *Tentatio , vita hominis super terram.* Enimvero ingens bellum, insitivum & occultis fraudibus clandestinum. Quia *inimici* animæ *domestici ejus* ; attributi quidem exulanti, à supremo Conditore, in fidele ministerium & solatium. Ideo & illos in corpore magnifico, & metricè composito, unicè dilectos circumfert, alit, ostentat. At enim hos suos tales juratos ad obsequia Dominæ famulos, sæpe sæpius experitur nocentes: quales Plautinæ Comœdiæ exhibent; genio, moribus & astutiâ versatiles. Quippe subdoli, curiosi, adulatores , ut ne dicam lenones; noverunt cupiditatibus suis subservire : dúmque strophas texunt, palpum obtrudunt;

He-

Heram circumveniendo decipiunt: ex ſormulâ Paraſitorum conſueta. Scilicet bruti ſenſus, niſi aſſiduò rationis freno coërceantur, velut cætera bruta, quò naturalis impetus fert, exorbitant: adeò nonnunquam periculosè, ut neſcias, proſit, an obſit magis hic famulatus, elephantorum more: qui in bellum adhibiti, primo aſpectu, confusâ membrorum mole, crudo inſuper barritu & odore ferino, ex adverſo ſtantibus magnum pavorem inijciunt: & non rarò conceptam Ducis ſpem, præſertim viſo ſanguine, pugnaciſſimè explent: falcibus ad rotas, ſeu temonem quadrigarum; vel rhomphæis ad proboſcidem aptatis, hoſti quantumvis acri formidabiles. præcipuum non ſemel ad victoriam adjumentum. Si tamen eædem belluæ, vel clamore militum, vel dolore vulnerum, in rabiem agantur; retrò verſæ, furibundâ cæcitate ſuoſmet incurſant, civiliſque ſtrage totam aciem fœdant. ita pariter *Quinque Senſus*, Animæ contra Mundum, Car-

nem ac Dæmonem pugnanti, utilissima subinde adminicula præstant: oculis, auribus, & sagaci naso indicantes hostilium insidiarum discrimina. Stant pro muro in facie defensores. Verùm, ut penè nihil diuturnum in rebus humanis est, ambiguæ fidei famuli, quorum fidebatur obsequijs, inconstantes ac leves, subitò nonnunquam mutantur: &, seu pravâ inclinatione, seu vehementi cupiditate efferati, ad deteriora provehuntur: retróque acti belluino impetu, ipsam Moderatricem suam jugo excutiunt, obterúntque. Quid? quòd aliquando audeant palàm desciscere, & arma minari: quódque pejus est, nil ferri aut terroris habentia. blanditijs, lenocinijs, pigmentis res tota peragitur. *Visus* vano fulgore perstringit: *Auditus* inani sono deludit: *Odoratus* fragrantiâ florum demulcet: *Gustus* vario sapore corrumpit: *Tactus* pestiferâ voluptate emollit. Quo in conflictu rectè quidam exclamavit: *crebra pugna, rara Victoria.* Ut adeò mi-

rum

rum non ſit, quanquam dolendum; Animam Chriſtianam, niſi in dominatu firma perſiſtat, egregijs virtutibus fulta; poſito diademate & gubernaculo, ſæpe ſervis ſuccumbere. Sed nos *Victricem Vraniam*, hac primâ parte, cantamus, ſaltem non probrosè victam. Hoc Argumentum totius Scriptionis eſt, numeris imparibus illigatum; ſed non omnibus abſolutum. Quod, quia tamen præliare, ad univerſi Generis humani bonum, dignámque ſcitu doctrinam ſpectans; Certamen, inquam iſtud *Animæ Chriſtianæ* cum *Senſibus* ſuis, in arena feſtivi Poëmatis, multam partem, allegoricè deſcriptum, ſupremo in Terris Agonothetæ, VICARIO CHRISTI demiſſiſſimè offero. Scimus, *neminem coronari, niſi qui legitimè certaverit*. Atqui omnium certamina ad illius curam pertinent, cui omnes commiſſi ſunt. Si qui eximij in hac luctâ Athletæ antecelluerunt cæteros; tuæ poteſtatis eſt, declarare. Certavit THOMAS DE VILLA NOVA: certavit FRAN-

CI-

CISCUS SALESIUS: viciſſe, in cœlo coronatos fuiſſe, ex tuo Oraculo cognovimus. Hunc SANCTORUM numero, Iſtum BEATORUM Cætui, ſolenni ritu adſcripſiſti? Glorioſos profectò Præſules. quorum alter, ſemper excubans, tantâ ſeveritate *Senſus* ſuos perdomuiſſe traditur; ut manifeſtiùs ſanctam tyrannidem, velut in vera mancipia, quàm herile imperium exercere videretur. Alterum accepimus tam ſolerti induſtriâ, obſequia illorum, ad incrementum Divinæ Gloriæ diſpensâſſe: ut omnium uſus & ſanctiſſimæ Pietati ſubmitteretur; & Chriſtianæ Charitati feliciſsimè militaret. Hæc extra controverſiam. Sed qua fiduciâ, in *Sacratiſsimam Vaticani tui Sedem* irrumpat ruſtica mea Muſa, altior quæſtio eſt. reſpondebo, irrupiſſe eâ fiduciâ, qua Poëtæ ſolent, Domino illius loci non omnino incogniti. fiduciâ, dico: quam amor bonarum litterarum pollicetur: quam præveniens favor conciliat; & Germanicarum rerum notitia exauget: qua

intra

intra ſeptem Montes,ſupra ſex alios,ſtella coruſcans invitat. qua erudita *Philomuſi* amœnitas allexit: qua Æmulorum veſtigia ad Doctiſsimi Pontificis Sacrarium præceſſerunt. Denique, quâ facilis Majeſtas olim admiſit. Cùm adhuc Officio Nuncij Apoſtolici fungereris, tranſiréſque Monachium, in Weſtphaliam feſtinans: dignatum in Templo noſtro facere, nomine Collegij, ſalutare juſſus eram. primo congreſſu, ſuſpexi *Fabium Reverendiſsimum*; vidi *Chiſium Illuſtriſſimum*; ſenſi utrumque in uno *humaniſsimum*. Monaſterij deinde ad negotia Publicæ Pacis componenda incumbenti, cùm Lyram reſumere monerer,ut aliquã Oden dedicarem, hortabantur amici. expedivi unam: cui diſertè reſpondere ſuſtinuiſti. Oden, *Annulum Gygis* inſcripſeram; neſcio, quo fato, vel augurio afflatæ mentis. Qualiscunque jam Vates habear: Certè præſagum omen non multò pòſt impletum fuit. Nam in Italiam redux, in Purpuratorum Patrum Senatum,

natum, ab Innocentio X. vix adlectus e-ras: & mox eidem ſuffectus es. Vidit Roma, vidit Orbis exultans, *Annulo Gygis Paſtoris* ſucceſsiſſe ANNULUM PETRI PISCATORIS. Utriuſque munere in unum coëunte, *& jam* CHRISTI *paſcis oves*, *& cœli claves habes*. Ut ad Piſcatoris Annulum tandem & *Tertius Beatæ Æternitatis* accedat; Deum largientem Vitam & Victorias ritè precabimur. Hoc ſummum ultimúmque deſiderium eſto, ad pedum tuorum oſcula iterum ſuppliciter ſe provoluentis. Ita vovet

Sanctitatis Tuæ

Servus Humillimus

JACOBUS BALDE
Societ. IESU.

Facultas R. P. Viſitatoris & Vice-Provincialis Societatis IESV per Superiorem Germaniam.

CVm Primam Partem Poëmatis de *Urania Victrice*, *ſive Animæ Chriſtianæ certamine adversùs illecebras & inſultus Quinque Senſuum, miniſtrorum corporis ſui*, Elegiaco Carmine deſcriptam à Iacobo Balde Societatis noſtræ Sacerdote, aliquot ejuſdem Societatis Patres legerint, cenſuerintque publicâ luce dignam: ego Chriſtophorus Schorrer Societatis IESV per Superiorem Germa-

maniam Viſitator, & Vice-Provincialis, poteſtate ab admodum Reverendo Patre Ioanne Paulo Oliva Vicario Generali ad id mihi conceſsâ typis excudi permitto. In quorum fidem hoc Auctori Chirographum conſueto Officij mei Sigillo munitum dedi. Monachij. 16. Ianuarij 1663.

Chriſtophorus Schorrer.

VRA-

VRANIA VICTRIX

SIVE

ANIMÆ CHRISTIANÆ CERTAMINA ADVERSUS

ILLECEBRAS ET INSULTUS QVINQVE SENSVVM,

MINISTRORUM CORPORIS SUI ELEGIACO CARMINE DESCRIPTA

à

IACOBO BALDE
è Societate JESU.

Pars I.

A OPUS

OPUS TRIPARTITUM.

Pars I.

Quæ hîc exhibetur, continet Epiſtolas triginta.

Pars II.

Complectitur Elegias, in quibus animæ Chriſtianæ adhuc ergaſtulo corporis incluſæ alternantes motus, viciſſitudines, læta ac triſtia; vitæ item religioſæ præcepta traduntur. denique Uraniæ jam utcunque à rebellione ſenſuum liberæ referuntur amores, gemitus & ſuſpiria ad cœleſtem Sponſum.

Pars III.

Exhibet Vraniæ ſacra ſpectacula.

Candi-

Candido Lectori.

AD MELIOREM NOticiam hujus Scripti

ISAGOGE.

Ut aliquid mollioribus metris illegarem; invitatus, dicam, an irritatus, assensi tandem; sive facundis afflatibus faventium motus; sive insidiantium dubijs querimonijs incitatus: quibus nescias, incendere me probandum voluerint, an exagitare contumacem. Mussabat nimirum aliquis: omninò debes adhuc gratiam istam mansuetioribus Musis, ut tenerum vel masculum quodcunq; commentum, cũ lauro meriturus & myrtum, numeris imparibus canas, imparibus inquam: quoniam numero Deus impare gaudet. Sat esse datum Venusinis fidibus: sat Juvenalis & Horatij ancipiti rhomphææ. Sat denique enthusiasmis, & exoticorum

conceptuum æstuosis torrentibus. moderandum nunc esse ingenium, excutiendos vel refrenandos furores. Jactabant alij callidiùs: facile esse nonnullis, dum fervet sanguis, in diversa & quodammodo ab humanis usibus abstracta Themata, quasi lymphatos rapi. illum Poëtam magni nominis censendum, qui in certo pulcróque sed leniori argumento, stabilem pedem haud inglorius fixisset. Elegiaco stylo aliquid scribere, molli atque Jonico: hoc esse quod pervadat animos, & famam consummet. atque hoc jactantiùs improperabant, credo, ut periclitarentur, an ex Satyrico Lyricóque Poëta, elegiacus fieri possem: hoc est, ex feroci vena, mitiorem limpidúmque humorem Castalium, absque spuma fundere. Quacunque mente vel amphibologia me aggressi sint amici; parùm refert. in illorum demum sententiam concessum est.

Circumspicientem deinde materiæ delectum, variæ cogitationes distrinxere. Quid enim flebilibus modis non deploratum, aut eroticis non decantatum est? Thalami, horti, nemora, montes, flumina, cellæ, triclinia, templa, Sepulcra; sed ante omnia Domus Veneris, Paphus, Cithera, Gnidus, Amathus, Cyprus, patentibus folijs disertissimè celebrata sunt. Quidquid urit, ardet, friget, gemit, ridet, salit, vernat, viret; jam olim ad claudicantem Deam delatum fuit,

fuit ; per undenos pedes emodulandum. Ut Batavorum Anglorúmque amores taceam elegis vulgatos ; in quibus enarrandis, omnis penè Heterodoxorum ſtudioſa laſcivia deſudat : quis non putet ſacri profaníque Amoris pharetram exhauſtam eſſe ? Magdalenæ lacrymæ Scaldim, Antuerpiam , totúmque Belgium irrigârunt. Romanæ Sponſæ fletibus, poſt Alexij fugam Tybris crevit. Paſſim volitant Heroum Heroidúmque Epiſtolæ. Theophilus ſalutat ſuam Dorotheam : Valerianus Sponſus Tiburtium fratrem. Gilimer Rex gemit, Emmanuel Soſa naufragus tremit. Polydora ſcribit Alexio : Theodora Didymo, Alenia Phoſphoriano, Barbara Dioſcoro, Theopiſta Euſtachio; ſcilicet altera Penelope ſuo Ulyſſi. Quin & Evam habemus protoplaſtam matrem, aviam noſtram ; tam cultum, quàm diſpendia terreſtris Paradiſi nobis luctuosè ingerentem : Tiræa ſcribit de mundi naufragio : Sibylla de Babyloniæ Turris inſana ſubſtructione : Maria de Pharaone ſubmerſo : Juditha de Holoferne occiſo. Jam verò Pia deſideria quis non deſiderat ? teneri amores etiam in tenerrimis legentium amoribus reſultant & liqueſcunt. Quid igitur adderemus ad iſta ? quandoquidem decoctus aſſis exhauſtæ Elegiæ videatur. amandi quidem lugendíque materia ſemper ſuppetit : at ijdem affectus, eodem rore manantes, plerumque

redeunt. Ortum autem ſolis & occaſum quis non deſcripſit? Ver & Æſtas defluxere, ut tempora ſolent. Quin anni Quatuor Tempora, nonnemo floridis compedibus impedivit, ſuccinctè & eleganter. ſcires nihil ſupereſſe niſi vetera.

Hæc aliáque expendenti, redit in memoriam B. Jacoponi, ex D. Franciſci Familia Viri clariſſimi, ſanctéque jucundi * Apologus, de *Quinque Senſibus* humani corporis, imperio Animæ relictis: traxíque in Argumentum propoſiti mei. Dixeram, quod quædam apud Ovidium l. 4. Metamorphoſ. Fab. 3.

Hæc placet, hæc: quoniam vulgaris fabula non eſt.

Fabula! immò hiſtoria Tragicè veriſſima. *Quinque Senſus* hominibus ſæpe omnem ſenſum eripiunt, & omnia Theatra funeribus implent. Famoſus iſte Apologus refertur à R. P. Matthæo Radero noſtro in Viridarijs. & R. P. Jeremia Drexelio, in ſuo Niceta. Lib. 2. c. 9. §. 5. ex poſteriore ipſa verba annumero.

Virgo erat: & huic quinque Fratres. Primus, Pictor: alter Muſicus: tertius, Pharmacopola: quartus, Cocus: ultimus, Caupo; homines exigui censûs. Horum ſororem fecit opulentam nobiliſſimus unio, Hunc pauperculi fratres precibus extorquere certatim inſtiterunt. Muſicus: noſti, ait, rem eſſe tenuem; da gemmam tuam, & ſer-

* *Vid. lib. 7. Silvarum Lyr. Oden. 2.*

servâsti vitam meam. pro ea ego modos musicos faciam, quos laudes. Tu verò abi, mi frater, inquit Virgo, tantillo pretio gemma mihi mea venalis non est. Pictor ut gemmam impetraret, picturam promisit, quam haberet elegantissimam. sed repulsam tulit. Idem tentavit & pharmacopola, nescio quid novæ fragrantiæ pollicitus: sed eadem repulsâ dimissus est. Nec aliud tulit responsum coquus; etsi Iovis cerebrum & delicias exquisitissimas sponderet. Caupo homo impudens, scire se ajebat lectissimos Iuvenes, qui omnes ejus esse cuperent mariti: hac in re solertem se fore actorem recepit. Minimè placuit, qui maximam sperabat gratiam, extemplo rejectus.

Hanc demum gemmam Optimas *obtinuit, in cujus una thalamum denupsit Virgo.*

Hoc ita Iacoponus explicabat: Anima, *Virgo est:* Voluntas *gemma. Virginis fratres sensus exteriores:* Visus, *Pictor:* Auditus *Musicus:* Odoratus, *Pharmacopola:* Gustatus, *coquus:* Tactus, *Caupo. sed an non insigniter delirâsset Virgo; si pro reculis vilissimis sua se gemma privâsset?* OPTIMATI CHRISTO DOMINO *erat servanda. atqui nos longè stultiores sumus, & vero nomine insani: qui arbitrij nostri, seu nostræ voluntatis pretiosissimum unionem, pro delicijs escarijs, pro obscœnis narratiunculis, pro Venereis delectatiunculis, pro vitreis fractis & pupis; verè pro Scarabæi umbra, non vendimus, sed turpissimè abijcimus.*

 Ita-

Itaque hunc Apologum latiùs pertractandum arripui: quòd viderem in molliores numeros ſatis aptè conijci poſſe; ſi aliquem tractabilis ingenij Poëtam nanciſceretur. Quid igitur? ego nempe ille! hactenus Romanæ Fidicen Lyræ habitus, dubius Macrorum Pinguiúmque cauſſidicus, poſt vanitatem exploſam, etiam Tabacophilorum Satyricus irriſor: atque ut cætera taceam, non ſine horrore Oſcus & Caſcus: immò vultuoſam toruitatem rigido Stoicóque carmine profeſſus. unde meritò poſſit temeritas videri audentis teneræ Elegiæ Nymphæum ingredi; & delicatas aures inconditis ſtridoribus pulſare. Hæc quidem juſtos metus inijcere poterant. ſed enim, niſi fallor, animum Muſæ, non faciem occupant. ſaltem tentandum eſt, antequam deſperandum. multorum gloria in obſcuro latet, quia ignavi prodire timuerunt. Memini cùm adhuc juvenis, ſtylos Vet. Poëtarum exhiberem; omnium exſpectatione delusâ, Ovidianam Epiſtolam primas tuliſſe. ergo timore vacillaturi ſucceſsûs ſepoſito; unáque furentibus Archilochi jambis atque ferociæ ſtimulis ſive excuſſis, ſive ſuſpenſis; mitiore ſerto cinctus, in placidum hominem redire ſuſtinui. Sic autem redij: quomodo tempeſtatibus exaſperatum mare, non ſubitò; ſed ludibundâ morâ ſenſim recomponitur. aliquamdiu fluitantis venti veſtigia notantur errare in

aquis,

aquis, quas fluctus crispant. tandem omne sternitur, quod turbatum erat: & ad amœnæ quietis imaginem renidet. Hæc origo & Argumentum scriptionis. quam in tres partes tribuimus. Pars I. continet triginta epistolas præsentes: in quibus Anima cum sensibus suis, tanquam cum ambiguæ fidei ministris, subdolis amatoribus & procis certare cogitur. *Caro concupiscit adversus spiritum, & Spiritus adversus carnem. hæc enim duo sibi invicem adversantur.* Pars II. Uraniæ Victricis saltem à sensuum periculoso jugo jam utcunque liberæ, sacros amores refert: pios item gemitus & suspiria ad cœlestem Sponsum, per elegias deducta. Pars III. in Uraniæ Deo consecratæ divinis spectaculis consumitur.

De nomine VRANIÆ.

QUi Quinque sensus puellari specie exhibent, ut passim Pictores: Animum, velut Dominum illorum constituunt: ut revera esse debet; nisi paullatim propudiosè subigi, prosterníque ac perire velit, ad siliquas & famem damnandus. Qui verò eosdem schemate virili juveniliter formosos repræsentant; ut aliqua sit diversitas sexûs; *Animam*, tanquam *mulierem fortem, & de ultimis finibus pretiosam*; Dominámque suarum rerum venerantur ac salutant: utpote quam Ministri sensus omnes corporei, justo

gratóque obſequio ſemper, ſatellitum morē, ſtipent; tutentur ac juvent. Nos, neglecta Lege Salica, cum B. Jacopono ultimum ſchema eligentes, Animam producimus Reginam ſui, &, ſi velit, totius Mundi: dotibus à Deo conceſſis, & in primis Libero Arbitrio, nobilem; membríſque inſuper ad omnem uſum habilibus cinctam. Hanc ergo *Vraniam* dicimus. Hoc nomine inſignire Animam placuit. non, quomodo Platonici delirantes philoſophati ſunt; vel Origenes exiſtimavit: quaſi ex cœleſti materia deciſam; & jam ante corporis fabricam inter ſidera vagam; mox in corporis ergaſtulum, propter delicta retruſam: ſed ut eſt, *Spiraculum vitæ*, à Deo ex nihilo creatum, infuſúmque; cœlo debitum, cœlo inſerendum, ad contemplationem rerum cœleſtium conditum. Quo nomine & Muſa quædam, inter Novem, curſibus aſtrorum intenta nuncupatur Uranie.

Accipe Origenis errorem ex S. Auguſt. a *Animas hominum non eſſe ab initio inter cæteras intellectuales naturas, nec ſimul creatas, ſicut Origenes fingit: ſed dicimus creationem Animæ, ſolum creatorem noſſe.* Item: b *Aliqui dixerunt, quia Animæ ſurſum in cœlo peccant; & ſecundùm ſua peccata ad corpora rurſus diriguntur, & dignis ſibi quaſi carceribus includuntur. Hoc autem propter Apoſtoli evidentem ſententiam reſpuit Catho-* lica

a *De Eccleſiaſt. Dogm. c.* 14. b *De Verbis Apoſtoli. Serm.* 7.

lica Fides: Quòd Animæ in cœlis priùs vivant, & conversentur: & illic recipiendorum corporum merita assumant.

Quemadmodum ergo Caro non redit ad homines, ex quibus creata est; sed ad terram, unde homini primo formata est: ita & spiritus non redit ad homines, à quibus transfusus est; sed ad Deum, à quo illi Carni datus est. a

De Dignitate Animæ Humanæ.

Ex S. Augustino.

Natura Animæ præstantior est, quàm natura Corporis. b *nam sicut Deus omnem creaturam, sic Anima omnem corpoream creaturam, naturæ dignitate præcellit. excellit multùm. res spiritualis est. res incorporea est: vicina substantiæ Dei. invisibile quiddam est: regit corpus, movet membra, dirigit sensus, præparat cogitationes, erigit actiones: capit rerum infinitarum imagines.* c *Omne quod scit Animus, in sese habet: nec ullam rem scientia complectitur, nisi quæ ad aliquam pertineat disciplinam. est enim quarumcunque rerum scientia. semper igitur Animus humanus vivit.* d *Propriam quandam habitationem ejus ac Patriam, Deum ipsum credo esse, à quo creata est. substantiam verò ejus nominare non possum. non enim eam puto*

a *Lib. 10, de Genesi ad lit. c. 9.* b *In Ps. 145. Lib. 7. de Gen. ad lit. c. 19.* c *Lib. de immortalit. Animæ. c. 1.* d *De Animæ Quantitate c. 1.*

esse ex his usitatis notisque naturis, quas istis sensibus corporis tangimus. nam neque ex terra, neque ex aqua, neque ex aëre, neque ex igni, neque ex his omnibus, neque ex aliquibus horum conjunctis constare Animum puto. Simplex animæ natura dici potest; quia ex alijs naturis non est. a *Anima, quam creâsti Domine, non de te, sed per Verbum tuum, non ex qualibet elementorum materia, sed ex nihilo. quæ quidem rationalis, intellectualis, spiritualis, semper vivens, semper in motu: quam signâsti lumine vultûs tui; & consecrâsti virtute lavacri tui. ita facta est capax majestatis tuæ: quod à te solo, & à nullo alio possit impleri. quando autem te habet, plenum est desiderium ejus: & jam nihil aliud, quod desideretur, exterius restat. dum autem aliquid exterius desiderat; manifestum est, quod te non habet interiùs. quo habito, nihil est, quod ultra desideret.* b *Ab hac quantitas excluditur, dum nec altitudine, aut latitudine, aut longitudine metitur. Qualitas etiam formæ vel coloris ab hac secernitur: dum nulla forma, vel humani corporis, vel ullius coloratæ rei adscribitur. hæc est memorialis, quia præterita recolit: est etiam rationalis, quia præsentia discernit: est intellectualis, quia futura intelligit. Hanc esse immortalem, hinc quoque constat, quòd memoriam sui apud posteros perenniter durare laboret.* c *Solum homi-*

a *Lib. soliloq. Animæ ad* Deum *c. 30.* b De *cognitione veræ vitæ. c. 5.* c De *Ecclesiast. Dogmat. c. 16.*

hominem credimus habere Animam substantivam: quæ exuta corpore vivit; & sensus suos atque ingenia vivaciter tenet. a *Ad similitudinem totius sapientiæ facta, rerum omnium in se gerit similitudinem. unde à Philosopho definita est omnium rerum similitudo. habet siquidem in se vires, quibus omnia apprehendit, sive investigat: & omnibus similis existit, cum sit una.* b *Dum vivificat corpus,* Anima *est: dum vult,* Animus: *dum scit,* Mens *est: dum recolit,* Memoria *est: dum judicat,* Ratio *est: dum spirat vel contemplatur,* Spiritus *est: dum sentit,* Sensus *est.*

De Dignitate Animæ Humanæ ut Christiana est.

Ex S. Bernardo.

c *QVanta est nobilitas Animæ, Christum Iesum habere Sponsum! Intellige dignitatem tuam,* d *nobilis creatura: quoniam non solùm insignita es Dei imagine, verùm etiam decorata similitudine. considera ergo nobilitatem tuam: quoniam sicut Deus est ubique totus, omnia vivificans, omnia movens & gubernans. & sicut Deus est, vivit & sapit: ita tu secundùm modum tuum es, vivis & sapis. & sicut in Deo tres sunt personæ, Pater, Filius,*

a *Lib. de Spiritu & Anima. c. 6.* b *c. 34.* c *De Interiori Domo. cap. 69.* d *cap. 68.* e *cap. 67.*

lius, & Spiritus Sanctus: sic & tu habes tres vires scilicet Intellectum, Memoriam, & Voluntatem. & sicut ex Patre generatur Filius, & ex utroque procedit Spiritus S. ita ex intellectu generatur Voluntas, & ex utroque procedit Memoria. & sicut Deus est Pater, Deus est Filius, Deus est Spiritus S. non tamen tres Dij, sed unus Deus, & tres Personæ: ita Anima est Intellectus, Anima Voluntas, Anima Memoria: non tamen tres Animæ, sed una anima, & tres vires. a *Nobilem Hospitem habes, ô Caro, nobilem valdè. tota salus tua pendet de ejus salute. Da honorem hospiti tanto. Tu quidem habitas in regione tua: Anima verò peregrina & exul apud te est hospitata. ac ne fortè despicias aut parvi pendas hospitem tuum pro eo, quòd peregrinus tibi videtur & advena: diligenter attende, quid hospitis hujus tibi præsentia largiatur. Ipse enim est, qui tribuit* Oculis *visum:* Auribus *auditum præstat: ipse est, qui* Linguæ *vocem,* Palato *gustum, motum* membris omnibus *subministrat. Siquid vitæ, siquid sensus, siquid in te decoris est, hujus hospitis beneficium recognosce. Denique discessus ejus probat, quid præsentia conferebat. protinus enim Animâ discedente, lingua silebit: oculi nihil videbunt: obsurdescent aures, corpus omne rigebit, facies expallescet, &c.*

De

a De *tripliti Adventu, & Carnis resurrectione. Serm. 6.*

De Dignitate Animæ Humanæ ut Sponſa Chriſti eſt.

Ex eodem S. Bernardo.

ET ſponſabo te mihi in ſempiternum: & Sponſabo te mihi in juſtitia, & judicio, & in miſericordia & miſerationibus. & Sponſabo te mihi in fide. Oſee c. 2. v. 19. a *Anima, quæ diligit Deum, Sponſa vocatur. hæc enim duo nomina, Sponſa & Sponſus, maximè indicant internos affectus. his enim omnia communia ſunt; una hæreditas, una domus, una menſa, unus lectus.* b *Unde tibi ô humana Anima, unde tibi hoc? unde tam inæſtimabilis gloria, ut ejus ſponſa merearis eſſe, in quem deſiderant Angeli proſpicere. Vnde tibi hoc, ut ipſe ſit Sponſus tuus, cujus pulchritudinem Sol & Luna mirantur: ad cujus nutum univerſa mutantur? Quid retribues Domino pro omnibus, quæ retribuit tibi: ut ſis ſocia menſæ, ſocia regni, & ſocia thalami; ut introducat te rex in cubiculum ſuum? vide, quibus brachijs vicariæ charitatis redamandus & amplectendus ſit.* c *Sancta ergo Anima, & veri Sponſi Amica, ad Dilecti ſui adventum ſummo cum deſiderio ſemper debet inhiare. ibi ad ſe ipſam revertitur: & cum Dilecto ſuo uſque ad intima cordis* ſui

a *Serm. 7. in Cantica.* b *Serm. 2. Dom. 1. poſt Epiphan.* c *De interiori Domo c. 69.*

ſui penetralia ingreditur. Quid namque eſt ejus introire, niſi ſe totam in ſemetipſam colligere? quid verò eſt ejus exire, niſi ſe ipſam, extra ſemetipſam, totam effundere? a *Deus ſolus vult amari, & coli. Zelotypus eſt Sponſus iſte, ſi fortè alium amatorem receperis. ſi alijs magis placere ſtudueris; ſtatim diſcedet à te, & adhærebit alijs adoleſcentulis.*

DE QUINQUE SENSIBUS CORPORIS HUMANI MINISTRIS VRANIÆ Sive Animæ Chriſtianæ.

Ex S. Auguſtino.

b *IGnis non ſolùm fervidam habet qualitatem, cujus ſedes in jecore eſt & cerebro, verùm etiam luculentam, quam velut eliquari ac ſubvolare oſtendunt in excelſum cerebri locum, tanquam in cœlum corporis noſtri: unde & radij emicant oculorum: & de cujus medio, velut centro quodam, non ſolùm ad oculos, ſed etiam ad ſenſus cæteros, tenues fiſtulæ deducuntur: ad* aures *ſcilicet, ad* nares, *ad* palatum: *propter audiendum, olfaciendum atque guſtandum,* ipſúmque tangendi ſenſum; *qui per totum corpus eſt.* c *Dominus Ieſus inſinuavit nobis, Animam humanam*

a *Scala clauſtralis.* §. 7. b *Lib. 7. de Geneſi ad literam. c.* 13.
c *In Evangel. Ioannis Tract.* 23.

manam, per corporalia mulceri posse sensu corporis, vel offendi: & propter hoc, id est, propter consortium quoddam naturæ & corporis in hac vita, atque complexum, delectari Animam lenitis, contristari offensis corporis sensibus. a *Videtis, quid Anima faciat in corpore. omnia membra vegetat. per* Oculos *videt, per* Aures *audit, per* Nares *olfacit, per* Linguam *loquitur, per* Manus *operatur, per* Pedes *ambulat: omnibus simul adest membris, ut vivant. vitam dat omnibus, officium singulis. Non audit oculus, non videt auris, non videt lingua: nec loquitur auris & oculus; sed tamen vivit. vivit auris, vivit lingua. officia diversa sunt, vita communis.* b *Animam sensibilem esse constat, dum oculis* colores, *auribus* sonores, *naribus* odores, *manibus* aspera vel lenia *sentire præstat.* c *Sensus absque animæ societate non movet corpus: anima verò & sine corpore rationale suum tenet,*

Ex S. Bernardo.

d *SIcut corpus habet suos Quinque sensus, quibus animæ conjungitur, vita mediante: sic & Anima suos Quinque sensus habet, quibus* DEO *conjungitur, mediante charitate. per sensus corporis veterascimus, & huic seculo conformamur. per*

a *Serm. de Temperant. 186.* b *De cognitione veræ vitæ. c. 5.* c *De Eccles. Dogmat. c, 19.* d *De natura & dignit. amoris divini. c. 6.*

ſenſum verò mentis renovamur in agnitionem Dei. Quinque enim ſunt Senſus animales, vel corporales, quibus anima corpus ſuum vivificat. ut ab inferiori incipiam; Tactus, Guſtus, Odoratus, Auditus, Viſus. *Similiter ſunt Quinque Senſus ſpirituales; quibus Charitas vivificat Animam: id eſt, Amor carnalis Parentum, Amor ſocialis, Amor naturalis, Amor ſpiritualis, Amor DEI. per Quinque Senſus corporis, mediante vita, corpus animæ conjungitur: per Quinque Senſus paſtorales, mediante charitate, anima DEO conſociatur.*

De Dominatu Animæ in ſuos Quinque Senſus.

Ex S. Auguſtino.

a PRinceps & Domina carnis, naturaliter Anima eſt: quæ domare carnem debet ac regere. b Cùm vult intelligere divina, vel Deum, vel omnino etiam ſe ipſam; ſuáſque conſiderare virtutes, ut aliquid veri certique comprehendat; ab hac ipſorum quoque oculorum luce ſe avertit: eámque, ad hoc negotium non tantùm nullo adjumento, verùm etiam nonnullo impedimento eſſe ſentiens, ſe in obtutum mentis attollit. Quomodo ergo ex eo genere aliquid eſt? cùm ejuſdem generis ſum-

a *Lib. 2. contra Iulianum.* b *Lib. 7. de Geneſi ad literam. cap 14.*

ſummum, non ſit niſi lumen, quod ex oculis emicat: quo illa non adjuvatur, niſi ad corporeas formas coloréſque ſentiendos: habétque ipſa innumerabilia, longè diſſimilia cuncto generi corporum; quæ non niſi intellectu atque ratione conſpiciat: quo nullius carnis ſenſus aſpirat.

Ex S. Bernardo.

NEc ſanè dixerim, ut vel ipſam odio habeas carnem tuam. a *Dilige eam, tanquam tibi in adjutorium, & ad æternæ beatitudinis conſortium præparatam. Ceterùm ſic amet Anima carnem, ut non ipſa in carnem tranſiſſe putetur; dicatúrque ei à Domino. non permanebit Spiritus meus in homine, quoniam caro eſt. Gen. 6. Claude Anima feneſtras morti: obſera aditus: foramina obſtrue diligenter.* b *Quis enim prohibeat, quo minùs imperem membris meis? indicit igitur Anima gulæ jejunia, crapulam interdicit. Obturari præcipit aures, ne audiant ſanguinem: avertit oculos, ne videant Vanitatem.*

De pugna Animæ rixantis cum Senſibus ſuis.

Ex S. Auguſtino.

c *NOn poteſt coronari, niſi vicerit; nec poteſt vincere, niſi certaverit: nec poteſt certare,*

a *Serm. 11. in Pſ. qui habitat.* b *De converſione ad clericos c. 7.* c *In Pſal 40.*

nisi inimicum & tentationes habuerit. a *Quamdiu concupiscit caro adversùs spiritum, & spiritus adversùs carnem, sat est nobis, non consentire malis, quæ sentimus in nobis. nam ipsa continentia, cùm frenat cohibétque libidines, simul & appetit bonum, ad cujus immortalitatem tendimus, & respuit malum, cum quo in hac mortalitate contendimus. Hanc pugnam non experiuntur in semetipsis nisi bellatores virtutum, debellatoréśque vitiorum. non expugnat concupiscentiæ malum, nisi continentiæ bonum. Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ad obediendum desiderijs ejus. Milites Christianos, Apostolica Tuba isto sonitu accendit ad prælium. Non regnet peccatum, &c. Tunc autem regnare ostenditur, si desiderijs ejus obeditur; quibus non est obediendum.* b *Quantum potes, observa blandimenta draconis; ne fortè, si incautus fueris,* Quinque sensus, *qui in te sunt, quasi* Quinque Virgines *permittas à serpente corrumpi. Quidquid enim pulcrescit* Visu, *quidquid delectat* gustu, *quidquid blanditur* auditu, *quidquid lenocinatur* odoratu, *quidquid mollescit* attactu; *in his omnibus concupiscentijs malis, Animæ Virginitatem corrumpi permittimus. & impletur illud, quod per Prophetam dictum est: intravit mors per fenestras vestras. Hier. 9.* c *Concupiscentiam quis ambigat posse minui,* d *non posse*

con-

a *Lib. de continentia.* b *Lib. 50. Hom. Hom. 35.* c *Lib. contr. Iulianum. c. 5.* d *De Verb. Apost. Serm. 6.*

consumi? Plus habet virium Mens ad tenenda membra carnis, ne dentur in arma iniquitatis; quam ipsa concupiscentia ad movenda membra carnis: si tamen Dei gratiâ adjuvetur. ob id scriptum est: subtus te erit appetitus tuus, & tu dominaberis illius. Gen. 4.

Ex S. Bernardo.

a *UBi non est libertas, nec meritum. propterea quæ sunt carentia ratione animalia, nihil merentur. Quia sicut deliberatione, ita & libertate carent. Sensu aguntur, feruntur impetu, rapiuntur appetitu. solus homo inter animalia liber. & tamen interveniente peccato, patitur quandam vim & ipsa, sed à voluntate, non natura; ut ne sic quidem ingenita libertate privetur. Quod enim voluntarium; & liberum est.* b *Quare Animam tuam vilipendis & ei carnem præponis? Dominam ancillari, & ancillam dominari, magna abusio est. non pro toto Mundo Deus Animam suam dare voluit, quæ non nisi sanguine Christi redimi potuit.* c *Non des Animam tuam in potestatem carnis: non consentias carnali delectationi. non potest corpus corrumpi, nisi priùs fuerit corruptus animus. si anima labitur, statim corpus ad peccandum paratum est. Anima præcedit carnem. in crimine Anima prima vadit ad peccandum. nil potest corpus facere, nisi quod voluerit animus.*

a *Serm. 81. super Cant.* b *Meditationum c. 3.* c *De modo bene vivendi. Serm. 26.*

De gloria Animæ Victricis sub nomine Uraniæ domantis Quinque Sensus suos.

Ex S. Augustino.

a *SVbijciamus Animam Deo, si volumus servituti subijcere corpus nostrum.* b *Quum Anima erigit se ad aliquid, quod ipsa non est, & quod supra ipsam est, & à quo ipsa est; percipit sapientiam, justitiam, pietatem: sine quibus cùm esset, mortua erat, nec vitam habebat, qua ipsa viveret, sed qua corpus vivificaret. aliud est enim in Anima, unde corpus vivificatur; aliud, unde ipsa vivificatur. melius est quippe, quàm corpus: sed melius quàm ipsa, est Deus. est ergo ipsa, etiamsi sit insipiens, injusta & impia, vita corporis. Quia verò vita ejus, est Deus: quomodo, cùm ipsa est in corpore, præstat illi vigorem, decorem, mobilitatem, officia membrorum: sic, cùm Deus in ipsa est; præstat illi sapientiam, pietatem, justitiam, charitatem. aliud est ergo, quod præstatur corpori, de anima: aliud quod præstatur animæ, de Deo. vivificat & vivificatur.* c *Vnde beatitudo, qua fit beata ipsa Anima? non fit, nisi participatione illius vitæ semper vivæ, incommutabilis, æternæq; substantiæ: quæ Deus est: ut, quomodo Anima, quæ in-*

a De agone Christiano c. 12. b In Evang. Io. Tract. 19. c Tract 23.

inferior Deo est, id, quod ipsa inferius est, hoc est, corpus facit vivere: sic eandem Animam non facit beatè vivere, nisi quod ipsâ Animâ est superius. superior anima, quàm corpus; & superior animâ Deus. anima ut præstat aliquid inferiori; sic præstatur illi à superiore. serviat Domino suo, ne conculcetur à servo suo. a *Non enim ad creaturam jubemur tendere, ut efficiamur beati, sed ad ipsum Creatorem.*

Ex S. Bernardo.

b EX *hoc jam Animam, suavitate hactenus & delicijs amoris tenerè enutritam; sed & paternæ pietatis disciplinis attritam: ex hoc jam, inquam, fortis ut mors dilectio, pervadit amoris gaudio, ab amore & affectu seculi sic occidens eam funditus, & interimens, sicut mors interimit corpus, in tantum, ut dici de ea possit, quod de Enoch: scilicet, quòd non invenitur in seculi actibus, quia transtulit illum Deus. sed corporeus morte sua mortificatur ab omnibus sensibus suis. anima autem morte sua proficit magis, & vivificatur, & roboratur in suis, fortiter & constanter.* c *Locum superiorem semper Ratio obtineat, nullúsque motus adversùs eam sit rebellis; sed omnia ei obtemperent, sicut & ipsa obtemperat Deo. Si verò aliquem motum, ad id, quod non debet, vel quomodo non debet, moveri senserit; non consentiat, sed illicò resistat.*

a *Lib. 3. de Lib. arbitrio c. 21.* b *De natura & dignitate amoris. c. 8.* c *De interiori Domo. c. 19.*

ſiſtat. nam ſolus conſenſus reos nos facit. tunc enim Anima mori, ſicut ſcriptum eſt, dicitur; cùm ipſa ratio ad peccatum per conſenſum curuatur. Anima enim, quæ peccaverit, ipſa morietur. reſiſtat ergo, ne moriatur. pugnet, ut coronetur. Moleſta eſt lucta ſed fructuoſa: quia ſi habet pœnam, habebit & coronam. non nocet ſenſus, ubi non eſt conſenſus. immò quod reſiſtentem fatigat, vincentem coronat.

De Miſeriâ Animæ Humanæ à Quinque Senſibus ſuis victæ & ſub jugum miſſæ.

Ex S. Bernardo.

[a] U*Nde tanta puſillanimitas, & abjectio tam miſerabilis? ut egregia creatura, capax æternæ beatitudinis, & gloriæ magni Dei: utpote cujus inſpiratione condita, ſimilitudine inſignita, cruore redempta, fide dotata, ſpiritu adoptata* miſeram non erubeſcat ſub putredine hac corporeorum ſenſuum gerere ſervitutem. *meritò planè ne eos quidem apprehendere poteſt*; quæ talem deſerens ſponſum, tales ſequitur amatores. *ſenſus à corpore citò recedit; Animam ſua mors comitatur euntem. Nec parum Animæ, ex hac conſideratione doloris accedit: cùm per feneſtras proprias mors*

iſta

a *De Converſione ad clericos. c. 13.*

ista deprehenditur introisse. Multa siquidem admisisse videtur petulantia oculorum; multa pruritus aurium: multa quoque olfaciendi, gustandi, tangendíque voluptas. a *Quanquam & quævis perfectionis Anima, quamdiu quidem gemit sub corpore mortis hujus, & hujus seculi nequam retinetur inclusa carcere, vincta necessitatibus, lentiùs segniúsque assurgat, necesse est ad contemplanda sublimia: nec omnino liberum habet, sequi Sponsum, quocunque ierit.* b *Proinde clamat: non est in potestate cor meum, & cogitationes meæ, quæ improvisò effusæ mentem meam animúmque confundunt, atque aliò trahunt, quàm ego proposueram. ad secularia revocant, mundana inferunt, voluptates ingerunt, illecebrosa contexunt.* c Oculi *iniquo intuitu me perverterunt, omnémque motum mei corporis ad innumera desideria traxerunt.* aures *citiùs aperui verbis otiosis & vanis, quàm sanctis. Delectatus est* Odoratus *varijs odoribus,* Gustus *diversarum rerum diversis saporibus &c.*

d *Qui facit peccatum, servus est peccati. Ioann. 8. propterea cùm peccavit anima, servam se fecit. miro quodam & malo modo, sub hac voluntaria quadam ac libera necessitate, & ancilla tenetur & libera. ancilla propter necessitatem, libera propter voluntatem.* e *Anima quæ peccaverit, ipsa morietur. Ezech. 18. Nonne ista morte duplici in-*

a *Ser. 21. super Cantica.* b *Lib. de Conscientia. c. 4.* c *Cap. 5.* d *Serm. 81 super Cantica.* e *Serm. 82.*

cursante, illa qualiscunque immortalitas, quam retentat, tenebrosa satis redditur & misella? adde, quòd appetentia terrenorum (quæ quidem omnia ad interitum sunt) densat tenebras; ita, ut in anima sic vivente, nil à parte aliqua; nisi pallida facies, & imago quædam mortis apparere cernatur. cur non enim quæ immortalis est, similia sibi, immortalia appetit & æterna; ut, quod est, appareat; & quod facta est, vivat? Cæterùm contraria sapit & quærit, & mortalibus sese degeneri conversatione conformans, immortalitatis candorem, quodam mortiferæ consuetudinis piceo colore denigrat. Qui tangit picē, inquinabitur ab ea. Eccli. 13. a *Sed & voluntaria illa necessitas, & contraria Lex inflicta in membris eidem incubat libertati: & liberam naturâ creaturam, per propriam ipsius voluntatem, dum allicit, subijcit servituti, implens faciem ejus ignominiâ, Quid tu Animæ tuæ aliam formam, immò deformitatem imprimis alienam? Quomodò obscuratum est aurum, mutatus est color optimus? Thren. 4. Homo, cùm in honore esset, non intellexit, comparatus est jumentis insipientibus. Psal. 48.* b *sed quid modò necesse est, singulas Animæ miserias numerare? quàm sit onerata peccatis, obfusa tenebris, irretita illecebris, pruriens concupiscentijs, obnoxia passionibus, impleta illusionibus.*

c *Omnia mea membra volunt, conjuratione facta*

a *Ibid.* b *In Dedicatione Ecclesiæ. Serm. 6.* c *Lib. de Conscientia. c 5.*

facta cum inimico meo, de me Dominium ei tradere: cum morte fœdus inire; pacisci cum inferno. Hæc ex S. Bernardo.

Porrò & alij PP. quorum testimonia citare supersedemus, miserabilem hunc statum Animæ succumbentis sensuum suorum mortiferis illecebris, non minùs lamentabiliter exaggerant. S. Chrysost.a *barbarum* vocat *peccatum*, & tyrannidem exercens in Animam semel captam. S. August. ut qui maximè hanc servitutem olim passus, pluribus locis in Libris Confess. suarum hoc argumentum per facundos gemitus & atroces querelas deduxit. alicubi clamat: b *Suspirabam ligatus non ferro alieno, sed mea ferrea voluntate. velle meum tenebat inimicus: & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me. Duæ voluntates meæ: una vetus, alia nova; illa carnalis, illa spiritualis, confligebant inter se, atque discordando dissipabant animam meam, &c.*

a *Hom.9. in 2. ad Cor.* b *lib.8. Conf. c.5. & 10.*

Cur

Cur ad Apologum B. Iacoponi exprimendum Epiſtolæ aſſumptæ.

Item: De Stylo epiſtolari

Quinque Senſuum Animam ad proclivia ſollicitantium.

SEnſibus tanquam nuncijs uti, per quos accipiat, quidquid rerum corporalium non latet: teſtatur S. Auguſt. a *Luſtravi*, inquit, *mundum foris, ſenſu quo potui; & attendi vitam corporis mei, de me, ſensúſque ipſos meos.* b *Percurro janu-as omnes carnis meæ. Oculi dicunt: ſi coloratæ ſunt* (imagines tranſmiſſæ, & in ſenſu memoriæ reconditæ) *nos eas nunciavimus. Aures dicunt: ſi ſonuerunt; à nobis indicatæ ſunt. Nares dicunt: ſi oluerunt; per nos tranſierunt. Dicit etiam ſenſus Guſtandi: ſi ſapor non eſt, nihil me interroges. Tactus dicit: ſi corpulentum non eſt, non contrectavi. ſi non contrectavi, non indicavi.* Vides, ecce, nuncios, qui literas ferant ad Animam, tanquam Dominam ſuam. Domus Animæ, eſt ſimilis Palatio Famæ. de quo Ovid. l. 12. met.

In-

a *Lib. 7. de Geneſi ad liter. c 14. Lib. 10. Confeſſ. c. 40.*
b *Lib. 10. Conf. c. 10.*

Innumeros aditus ac mille foramina tectis
Addidit; & nullis inclusit limina portis.
Nocte diéque patet: tota est ex ære sonanti.
Tota fremit: vocésque refert: iterátque, quod audit.
Nulla quies intus, nulláque silentia parte.
Nec tamen est clamor: sed parvæ murmura vocis:
Qualia de Pelagi (si quis procùl audiat) undis
Esse solent: qualémue sonum, cùm Iuppiter atras
Increpuit nubes, extrema tonitrua reddunt.
Illic credulitas, illic temerarius error;
Vanáque Lætitia est, consternatíque Timores:
Seditióque recens, dubióque auctore susurri.
Ipsa, quid in cœlo rerum, pelagóque geratur
Et tellure, videt, totúmque inquirit in orbem.

Haud secus Anima per sensus suos totum quodammodo Mundum peragrat: omnia lustrat beneficio Ministrorum, quamvis non rarò infidelium: & vaga curiositate se pascit, sæpiùs noxiâ. quæ audîsti in aula Famæ, à varijs & infidis rumoribus spargi semina credulitatis, errorum, vanæ lætitiæ, timoris, seditionum: eadem in cubili Animæ serunt ac referunt adulatores sensus. Tabellarios cogita, tabellas ferunt, quà vera, quà falsa narrantes, impletúrque illud, quod sapiens prædixit. a *Quoniam creaturæ Dei, in odium factæ sunt; & in tentationem animabus hominum, & in muscipulam pedibus insipientium.*

Cha-

a Sap. 14. v. 11.

Characteres epistolarum, quas officiosi sensus Dominæ suæ ingerunt, à Philosophis *species* dicuntur: Latiniores simulacra rerum & volaticas imagines vocant. ex istarum intuitu haustúve insinuantur Animæ omnis generis lenocinia, quibus decepta, à cœlesti sponso suo sæpe sæpiùs avertitur, & procum quemcumque sensum amat, Hera famulum, Regina mancipium, *fornicata à Domino*. Qua phrasi Sacra pagina Jeremiæ & Ezechielis latissimè impleta personat. a *Fecisti nos Domine ad te: & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.* Hoc pactum nuncij sensus non semel nequissimè intervertunt:&,dum fallaciter blandiuntur, *à primo Amore Increato, sed omnium rectè amantium ultimo fine*, hoc est, *legitimo sponsi sui thalamo per summum nefas distrahunt*. Respice seculi nostri connubia. Quo tempore Mars populator opum, vastavit agros; júsque omne & nobilitas in armis erat, vidimus non paucas summa claritudine generis florentes Dominas; sed belli injurijs attritas, prædonum vitio egenas, armatis precibus delinitas, caloni aut servo suo nupsisse. An non & hîc verum est: *nimia familiaritas contemptum parit?* Qua ratione & Anima, Mens in regali solio collocata, *paulò minorata ab Angelis*, in Conditoris sui probrum, seducta violat fidem, & famulo adultera succumbit. illecebræ autem, à D. Aug.

machi-

a *S. Aug. l. 1. Confess. c. 1.*

machinæ ſuggeſtionum vocatæ, quibus irretitur Anima, ut rupti fœderis infamiâ ſe taminet, meliùs atque honeſtiùs explicari non poterant, quàm ſimplici epiſtolari ſtylo, quo lenones utuntur, amatoriè ambitioſi. nam inſinuare ſe nôrunt miris modis. dum virginibus ſuas ſpes ac vota, ſuos denique amores ſuppliciter commendant. interdum etiam ſuas vires ac facta pace bellóque inſignia: denique potentiam, decora, divitiáſque magnificè jactant; ut à principio lenes, ſic in fine efficacibus verborum, atque cæremoniarum philtris, ſperatum conſenſum extorquere induſtrij. Perfidi ſenſus pariter Animam herilem illaqueare ac ſubigere ſtudent, obſequio, blandicijs, curioſo variarum rerum ambitu, in oculos & aures, in nares & gulam ingeſto. Totum fallendi artificium peritus magiſter Thomas Kempenſis optimè declaravit his verbis: a *nam primò occurrit menti ſimplex cogitatio: deinde fortis imaginatio: poſtea delectatio, & motus pravus & aſſenſio.* Examina *primum chirographum Decreti contrarium nobis, quod Chriſtus delevit, affigens illud cruci.* Quis mortuales haſce literas exaravit? quis erotica tam funeſta ſcripſit? ſenſus corporis: *Viſus, Tactus, Guſtus,* Evam Dominam decepere. *Vidit igitur mulier, quod bonum eſſet lignum ad veſcendum, & pulcrum oculis, aſpectúque delectabile: tulítque de fructu, &* co-

a *Lib. 1. de imit. Chriſti. c. 13.*

comedit : dedítque viro , & comedit. feralis pomi ſucco characteres mortis in Libro Conſcientiæ ſcripti duraverunt, durántque ad omnem Poſteritatem.

Elenchus Epiſtolarum in Quinque Libris.

LIBER I.

De primo ſenſu Visûs :

Continet ſcriptas ad URANIAM

Epiſtolas tres:
Visûs:
Pictoris;
Mathematici.

totidémque Uraniæ : quibus reſpondet.

LIBER II.

De ſenſu Auditûs.

Continet Epiſtolas tres:
Auditûs:
Muſici;
Poëtæ.

totidémque Uraniæ reſpondentis.

LIBER III.

De tertio ſenſu Odoratûs.
Continet Epiſtolas tres;

Odo-

Odoratûs:
Pharmacopolæ:
Unguentarij.
totidémque Uraniæ reſpondentis.

LIBER IV.

De quarto ſenſu Guſtûs.
Continet Epiſtolas tres:
Venatoris:
Coci:
Architriclini.
totidémque Uraniæ reſpondentis.

LIBER V.

De quinto ſenſu Tactûs.
Continet Epiſtolas tres:

Cauponis:	*Mundi.*
Aulici:	*Carnis.*
Militis glorioſi:	*Dæmonis.*

totidémque Uraniæ reſpondentis.

Hoc numero Epiſtolæ ſenſuum lenocinantes traduntur in manus Uraniæ, Animæ Humanæ locum atque imperium obtinentis. Cæterùm in ipſis ſenſibus procis, ordine dignitatis ſervato, tribus tantummodò ſcribendi licentiam dare placuit. *a* Si Joathamo per apologum,

 ligna,

a *Iudicum 9.*

ligna, olivam, ficum, vitem in ſylveſtribus comitijs, licuit alloquentia ſe introducere: quanto magis *ſenſus*, nobiliore anima, quàm vegetante præditos. Quod tamen, ut dictum eſt, tribus duntaxat primis, quippe à materia altiùs elevatis, hoc eſt, *Viſui*, *Auditui*, *Odoratui* tribuimus. *Guſtus* & *Tactus*, ad paſtum & ventrem projecti, velut muta & bruta pecora ſilere jubentur. Vicarij ſubſtituti cauſſam illorum agunt, & ſupplent.

Quomodo Vrania ſive Anima Chriſtiana Senſibus conſenſum eblandiri cupientibus reſpondeat.

PUellarum nobilium exemplo: quæ nubiles, primò quidem ab honeſtis amoribus non videntur abhorrere. Simulant enim molles aditus, etſi intus rigidæ: foris utcunque blandiuntur, auſcultant. Porrò, cùm deſideria procorum accenderunt, exſpectationem optatæ admiſſionis deſtituunt, argumenta, preces, vota argutè eventilant. Quid? demum inviſos petitores manifeſtiùs deludunt, rident: ſed & de feneſtra exprobrant; verbo: repudiant. quod in Germania vocant *corbem dare*. Ipſiſſima imago pugnantis Animæ, ſive potiùs pugnare incipien-

pientis cum illecebris ſenſuum. rudis adhuc; ſed neque conſentiens, nec omnino abhorrens, connivet interdum, & nonnunquam ſubreptitijs imaginibus intendit aciem, ut capi poſſe videatur, ſpémque præſtet potiundæ; licèt immobilis ſtet. quem luctandi modum graphicè deſcribit S. Auguſt. utpote expertus. *a Retinebant me nugæ nugarum, & vanitas vanitatum, antiquæ amicæ meæ, ſuccutientes veſtem meam carneam, & ſubmurmurabant: Dimittísne nos? &c.* & quæ alia Eroticæ literæ per ſenſus Menti tentatæ ingerunt. itaque ſubinde miratur, colludit, ſtupet: ac niſi divinæ Gratiæ filum ſequatur, in labyrinthum incidit.

Vraniam noſtram, mediâ viâ incedentem exhibemus: Victricem quidem, & caſtam: ſed non ſtatim ſanctiſſimam, nec omnis periculi expertem. In ſecunda Parte, à Senſuum tumultu utcunque libera, illuſtrior proponetur. paullatim proficimus. nunc Anima Humana, humano modo, cum ſenſibus ſuis, miniſtris neceſſarijs agit. Itaque datas Literas, quamvis illecebroſas, & *quæ narrant delectationes, ſed non ſicut Lex Domini*; legit, examinat, reſpondet: memor, quod & ipſa *Epiſtola* ſit, epiſtolam ſollicitantibus reponit; ne ruſtica habeatur. *b Epiſtola noſtra vos eſtis,* ſcribit ad Corinthios Apoſtolus. *epiſtola ſcripta non atramento, non in tabulis lapi-*

a *Lib. 8. Confeſſ. c. 11.* b *2. Cor. 3.*

deis; sed in tabulis cordis carnalibus. Annotavit quoque Origenes: *a Animam peccatricem, peccati sui quodammodo literas scribere,* quippeni ergo & victricem Deóque fidam, deceat contrarias scribere: *peccare se nolle.* Hoc proposito firmata, nonnunquam Sensuum suorum votis faventem se ostendit; castigat tamen. laudat ministerium, sed matrimonium aspernatur: & *masculinum animum femineo pectori inserens,* quasi Machabæa aliqua, neque blanditijs, neque terrore commovetur: monens unumquemque, ut officium faciat suum; hoc ést, serviat, dominari nolit. Quin etiam divina ope adjuta, pervicaciùs insultantibus frena, cruciatus, vigilias, flagella minatur, & infert. Queri interim, obsecrare, indignari, deridere, gemere, irasci, explodere, similésque affectus ciere, tam à sexu muliebri alienum non est, ut quodammodo proprium esse videatur: præsertim in discrimine castitatis, & tuendi honoris gloria. quod enim crescit ad pugnam, virescit in palmam. Feminæ autem & Elegiæ idem plerumque genius est. non semper ploret, ingemiscat, dissimulet: sed animosiùs quandoque insurgens, Amazonem se præstet; & pharetrata, missilibus procùl agat.

Cur

a *Hom. 13. in Genesin.*

Cur Victrix Vrania producitur; Sensuum tamen suorum precibus ac desiderijs intenta, subdubitans, penè obnoxia; adeóque propior potiùs Victæ, quàm Victrici.

QVi *sine peccato est* (nunquam indulgens aliquid sensibus, aut connivens) *primus in illam lapidem mittat*; etiam Sisyphium. Certè à jactu D. Augustini, quantumvis acerrimi ac religiosissimi Præsulis, secura erit. Non loquimur autem de innocentibus columbulis, animulis inquam: quas præveniens Gratia Dei, extra ordinem, singulari prærogativâ, tantùm non omnino exemit à corruptæ massæ contagio. Ad humani generis infecti statum, ut communiter nunc se habet; ad quotidianas miserias, & maximè ad illud, *In multis offendimus omnes*, provocamus. rara avis ad retia, & viscum sensuum aucupum, non aliquot pennas relinquens. Quem enim non aliquando oculus vel auris decipit? Quis non lapsus est linguâ suâ? Prædictus Antistes, jam conversus, jam ablutus, immò jam Sanctus deplorat insidias illices sensuum; quibus implicitus aliquoties hæserit. a *Contendunt lætitiæ meæ, cum lætandis mœroribus* (ecce pugnantem) *& ex qua parte stet victoria, nescio* (ecce dubitantē) b *Delectatio carnis meæ, cui Men-*

a *Lib. Conf. 10. cap.* 28. b *Cap.* 33.

tem enervandam non oportet dari, sæpe me fallit. dum rationem sensus non ita comitatur, ut patienter sit posterior: sed tantùm quia propter illam meruit admitti, etiam præcurrere ac ducere conatur. ita in his pecco non sentiens, sed postea sentio. (habes unum extremum vitandum.) *aliquando autem hanc ipsam fallaciam immoderantiùs cavens, erro nimia severitate.* (en alterum extremum.) Jam quotusquisq; medium semper tangit, in quo tamen sita Virtus est. propterea exclamat idem Doctor, quoties sensuum ministerio uti cogitur: *Fluctuo inter periculum voluptatis & experimentum salutis.* Quòd ut clariùs appareat, in usu (qui utique non tollendus est propter abusum) duûm honestissimorum sensuum, Visûs & Auditûs declarat. *a* De visu quidem. *Ipsa, inquit, colorum regina lux ista, perfundens cuncta, quæ cernimus; ubi per diem fuero, multimodo allapsu blanditur mihi aliud agenti, & eam non advertenti. insinuat autem se ita vehementer; ut, si repentè subtrahatur, cum desiderio requiratur: & si diu absit, contristet animum. Veruntamen in quam multis minutissimis & contemptibilibus rebus, curiositas nostra quotidie tentatur. & quàm sæpe labamur, quis enumeret? Canem currentem post leporem jam non specto, cùm in circo fit: at verò in agro si transeam; avertit me fortassis ab aliqua ma-*

a *Eod. lib. cap, 34.*

magna cogitatione, atq; ad se convertit illa venatio: nō deviare cogens corpore jumenti, sed cordis inclinatione. & nisi jam mihi demonstrata infirmitate mea, citò admoneas (Deus) aut ex ipsa visione per aliquam considerationem in te assurgere; aut totum contemnere, atque transire; vanus hebesco. Quid, cùm me domi sedentem stellio muscas captans, vel aranea retibus suis implicans sæpe intentum facit? hujusmodi rerum conceptaculum fit cor nostrum, & portat copiosæ vanitatis catervas. hinc & orationes nostræ sæpe interrumpuntur. Hæc ex Hipponensi oraculo, denunciante pericula Visûs. adjunxit tamen & modum evitandi, ijsmet in summam utilitatem conversis. Talia videns inquit, *Pergo inde ad laudandum te Creatorem mirificum, atque ordinatorem rerum omnium.* Ergo idem sensus & nocere, & prodesse potest. non igitur semper inclementer habendus, sed cautè custodiendus. Audiamus eundem de Auditu. a *Quoties narrantes inania, primò quasi toleramus, ne offendamus infirmos, deinde paullatim libenter advertimus.* Quid igitur? optanda surditas? minimè verò. pateant aures ad honestos sermones, ad Hymnos sacros. b *Cùm reminiscor lacrymas meas*, ait, *quas fudi ad cantus Ecclesiæ tuæ, in primordijs recuperatæ fidei meæ, instituti hujus utilitatem agnosco: ut per oblecta-*

a *Cap. eodem.* b *Cap. 33.*

menta aurium, infirmior animus in affectum pietatis assurgat. Nota, Lector, utilitatem nobilissimi sensûs, vix oculo cessuri. at eundem officere posse, testatur idem malo suo edoctus. *Tamen cùm mihi accidit, ut me ampliùs cantus, quàm res, quæ canitur, moveat; pœnaliter me peccare profiteor: & tunc mallem non audire cantantem.* Hactenus ille. Quæ ex sanctissimo Patre descripsi, sine stupida scrupulositate accipienda sunt: (quanquam periculum nullum imminere videtur) ne timiditas ipsam usurpationem sensuum imminuat, aciémque penitùs hebetet & obtundat. Si Quinque Sensuum spectemus usum, Naturæ munus; quamvis Animæ ministri sint: non tamen in illos serviliter agendum est semper: quippe in cognatos, à supremo Numine attributos; ut eorum beneficio atque auxilio, opera Dei discamus, prodigi in nos amorem hauriamus, miremur Conditoris gloriam, nostram felicitatem in æterna vita sitam consequamur. Audi D. Bernardum. *Quibusdam affectibus, & quadam amicitia, Anima corpori conjungitur: secundùm quam amicitiam nemo carnem suam odio habet. sociata namque illi, licèt ejus societate prægravetur, ineffabili tamen conditione diligit illud. amat carcerem suum, & ideò libera esse non potest. formidat interitum, quæ mori non potest. Timet* de-

defectum, quæ per naturam non potest deficere. Oculorum pascitur speculatione: sonorum delectatur dulcoribus: larga epulatione reficitur. &, licèt his rebus nullatenus ipsa utatur: gravi tamen mœrore affligitur, si subtrahantur. Ecce amicum consortium Animæ cum sensibus suis. equidem agnoscit famulos: sed tenero amore complectitur; scilicet ut suos, ut quodammodo consanguineos, ut æternùm secum mansuros, quocunque statu. barbaricum jus & imperium in amicos, tanquam mancipia Turcica, exercere non sustinet. nescias, sui, an sensuum gratiâ. Ut ne mireris, si Urania, etiam victrix, aliquando ministris suis fidelibus (esto, nonnunquam perfidis) aliquid indulgeat, connivens alludat; dúmne coronam capitis sui arbitrio dominantium substernat. Hactenus clemens erit. Quòd si petulanter recalcitrent; (nam equorum & sensuum refrenandorum regendorúmque eandem esse normam ac curam dixeris:) despoticè agendum est. poppysma sic mulceat equum, ut se tamen noscat extra metum calcarium non esse. Inveni unum, qui moribundus, sensibus suis gratias referret amplissimas, propter fidelem operam, tot annis præstitam. [a] Rem narrat R. P. Drexelius noster, his verbis: Memini me legere de homine

[a] *Nicet. lib. 2. cap. 9. §. 5.*

mine ægro, ſed rectiſſimè ſibi conſcio: qui in mortis vicinia, velut orator ad ſe ipſum, omnibus corporis ſenſibus meritam gratiam retulit, in hunc modum. O mei oculi, *amo vos de hac re, quòd paſſi eſtis noctem vobis & cæcitatem perſuaderi, quotieſcunque vanitatis aut laſciviæ aſpiciendæ fuit periculum. hæc mihi nox, hæc cæcitas, ſæpe fuit ſaluberrima.* O meæ aures, *gratias vobis habeo; quòd artificio extemporali obſurduiſtis, ad omnem inhoneſtum, obtrectatorium, noxium ſermonem. hæc mihi ſurditas ſæpiſſime fuit ſaluti.* O Manus meæ,*vobis memori mente adſcribo,quòd delicias & Tactu jucunda potuerim aſpernari: veſtra mihi ad hoc profuit continentia.* O mi olfactus: *& tuis beneficijs reſpondeo. tua fuit virtutis & odores gratos ſpernere, & ingratos perferre, Dei cauſsâ. multum me juvit tua patiens induſtria. Et* ô mi Guſtus,*tibi quoque me gratum præbeo: tibi acceptas refero victorias plurimas. pars ſalutis meæ maxima in te ſtetit, potuiſti & dapibus carere,& inter dapes eſurire. abſtinendo & ſuſtinendo promovimus. Igitur* ô meum corpus, *ſine me brevi temporis ſpacio à te abeſſe. jungemur iterum,& unà fruemur præmio inexplicabili: felicitate non finienda*; Uraniæ Victrici debita.

Non saturatur oculus Visu. Eccle. IV. 8.

SENSUS I.

VISUS.

Epiſtolarum

LIBER PRIMUS.

TOtum hujus Sensûs officium, munus, obſequium; ſed & periculoſam familiaritatem, immò & pernicioſam libertatem optimè deſcripſit; & Oculum ſub oculos poſuit oculatiſſimus Doctor S. Auguſtinus Lib. Confeſſ. 10. c. 35. *Huc accedit alia forma tentationis, multipliciùs periculoſa. præter eam enim concupiſcentiam carnis, quæ ineſt in delectatione omnium Senſuum, & voluptatum, cui ſervientes depereunt: ineſt Animæ, per eoſdem Senſus, experiendi per carnem vana & curioſâ cupiditas. Oculi ſunt ad cognoſcendum in Senſibus principes. Concupiſcentia oculorum eloquio divino appellata eſt. Ad Oculos enim propriè videre pertinet. Vtimur autem hoc verbo etiam in cæteris Senſibus, cùm eos ad cognoſcendum intendimus. Neque enim dicimus, audi, quàm rutilet aut olfac, quàm niteat: aut guſta, quàm ſplendeat: aut palpa, quàm fulgeat. Videri autem dicuntur hæc omnia*

mnia. Dicimus enim non solùm, vide, quid luceat; quod soli Oculi sentire possunt: sed vide etiam, quid sonet: vide, quid oleat: vide, quod sapiant: vide, quàm durum sit. ideoque generalis experientia Sensuum, concupiscentia Oculorum vocatur: quia videndi officium, in quo primatum Oculi tenent, etiam cæteri Sensus, sibi de similitudine usurpant; cùm aliquid cognitionis explorant. Ex hoc autem evidentiùs discernitur; quid voluptatis, quid curiositatis agatur per Sensus: quòd voluptas, pulcra, canora, suavia, sapida, lenia sectatur. Hactenus Africanum Oraculum. Sit ergo ratum, quantò Visus cæteris Sensibus præstantior atque utilior est, si munus suum rectè obeat: tantò nocentiorem experietur Anima; nisi probè coërcitus, Dominæ suæ non lenocinari, sed tantummodò famulari assuescat, *Nullum certè in homine membrum esse, quod ita Cordi satisfaciat atq; conspiret*, dicere solebat S. Catharina Senensis, divinitus edocta. Dialogor. c. 89. Hujus itaque Sensûs blandimenta tentantis Animam, &, si annueret, ad absurda ducturi, sicut & cæterorum Sensuum insidias, in mollia Epistolarum vincula conjecimus. familiaris enim scribendi modus, refert quendam procorum in agendo loquendóque modum: suavi sed tecta atque viscosa facilitate sollicitantium prædam capiendam. Sic Auceps capit Aves, procus puellas, Dæmon per Sensus Animas.

Ar-

Argumentum
EPISTOLÆ PRIMÆ.

INſinuat ſe blandè hic Senſus, & circumſpiciens dotes ſuas atque pulcritudinem, Animæ fidelem operam pollicetur, atque pluribus præſtitam commendat: nimirum ut votis ſuis obſequentem Vraniam paret.

Synopſis.

1. *Viſus, ſenſus inter omnes præſtantiſſimus: meritò ergo diligendus.*
2. *Oculi admirabilis fabrica.*
3. *Vis oculorum & efficacia: fulgor & fulgur.*
4. *Nulla Lia venuſta eſt.*
5. *Lacryma, aqua vitæ; hujus, oculi, fons: certè canalis.*
6. *Oculi dignitas, tutela, lætitia, lepor.*
7. *Oculus, animæ feneſtra. Ex hac enim veluti Dominam per cancellos, univerſa perſpicere: almúmque diem, & omnia ſub viſum cadentia delibare.*
8. *An non igitur Viſus in primis amoribus habendus?*

Viſus

VISVS VRANIÆ.

QUo ſine non poſſes miſſam luſtrare tabellam,
Mittitur à Senſu nobiliore ſalus.
Quod Sol in Cœlo, quod Solis lumen in Orbe:
Hoc eſt in vultu, Visus, Amica, tuo.
1. Quinque ſumus gemini Fratres dignißimus horum,
Te quoque ſemper ego judice viſus eram.
Nam cur blandiris tam cautè ac molliter uni?
Cui dicis, *mea Lux* : Quid *mea vita* facis?
Ut circumſpicias temet; pars altera certè
Clarior haud fuerit corporis ulla tui.
Omnipotens aliud nuſquam majore paratu
In membrum tantas contulit Auctor opes.
2. Quicunque expendit fabricæ miracula noſtræ,
Victus laudandis ſe neget eſſe parem.
Neſcit Ariſtoteles: dubitat Galenus, & horret;
Gratior Utilitas, an mea forma prior.
Servo Caput ſummâ cuſtos Speculator in arce;
Excubiáſque tuo nomine ſemper ago.
Lene ſupercilium graciles curuatur in arcus.
Qui te cuſtodit; non hic inermis adeſt.
Stella tuens præfixa foris. Sic quiſque Viator
Noverit *Vranien* hoc habitare loco.
Hîc vigilo. neque enim ipſa negas; fidúſque ſatelles
Intromitto tibi, quidquid habere cupis.
At ne decipiar; nunc rectum miſſile vibro:
Nunc minor obliquum cominus, acre tamen.
Jactavit pelles clypei ſeptemplicis Aiax:
Munitus *Septem* ſum *tunicis* & ego.
Tres tibi præ reliquis caræ. queis nomina *Rete*
Et *Cornu* Spiſſæ lucis, & *Vva* dedit.
Tale nihil molli depectunt vellere Seres:
Tale nihil Phrygio pollice fecit acus.

Sed

Sed neque Arachnææ certent ſubtilia telæ
Viſcera: & in teretes ſtamina ducta rotas.
Lædere pupillam, gravis eſt injuria, noſtram.
Talitro frontem lædere, ludus erit.
3. Præterea nihil eſt oculi velocius ictu.
Non æquat Parthus, non jaculator Arabs.
Prævenit excuſſæ rutilantia fulgura nubis;
Summáque, momento temporis, aſtra ferit.
Femina præſertim noſtris accingitur armis:
Quando alia imbellis ſexus inópſque negat.
Militat aſpectu, cùm vult ſe fortiter uti.
Hinc velut ex pharetra fulgida tela jacit.
Jacta, Cupidinei penetralia pectoris intrant:
Pérque animum rapidi fulminis inſtar eunt.
4. Da faciem quamvis, nulla non parte venuſtam.
Ni videat, fœda eſt: ni videatur, abeſt.
Turpe rudis catulus, communíque æthere caſſus,
Idem, cùm cæcus deſinit eſſe, placet.
Vile pecus talpa eſt, lynces celebrantur acuti:
Plauſtráque non humili Bacchica ſorte trahunt.
Solantur mœſtam Noctem procul ætheris ignes.
Sidera ſunt oculi, pulcher Olympe, tui.
Aſpice pavonem: quid enim formoſius illo?
Nimirum gemmas explicat ille meas.
In me viva ſuam fixerunt Gaudia ſedem,
Hîc habitant Charites: hîc genialis Amor.
5. Hinc manant lacrymæ: quas cùm miſeranda profundis:
Amittit vires egeritúrque dolor.
Crede mihi, non eſt humor pretioſior iſto.
Unica ſæpe Deum flectere gutta poteſt.
Hoc Superûm nectar quoties Metanœa propinat,
Exceptum phialis Angelus ipſe bibit.
Flent quoque jucundo vites imitamine noſtri.
Fletibus his ridet dulciùs uva magis.

6. Cur quidquid earum est, ex me censetur? & inde
Exauget pretium dos duplicata suum?
Urbs, *oculus Regni* si qua est *Augusta*, vocatur:
Urbis ut in vasto *Curia* pulcra Foro.
Euryalus Niso, Pylades dilectus Oresti,
Iste meos oculos, dicit, amicus habet.
Hac leviter quoque nemo volet cum parte jocari:
Qui tamen in tergum sæviet usque flagris.
Cùm subit intrepidus fulvam gladiator arenam,
Mutuáque adverso conserit arma viro:
Non parcit manibus, latus obijcit; omnia pugnam
Membra cient: oculis sed cavet ipse suis.
Vincat: at his læsis queritur de sorte triumphi:
Et, mallet fracto succubuisse genu.
Mecum lætitiæ, mecum sunt mille lepores:
Mille voluptates pupula parva capit.
7. Per nostras tamen ipsa soles lætata fenestras
Prospicere, & Mundi commoditate frui.
Utque frui possis, meus est tibi *nervus* ad usum.
Delicias omnes *Opticus* ille refert.
Ah dolor! Humani compacta in corporis artus,
Haud secus ac tetro carcere clausa lates.
Tristia præsentis toleras fastidia vitæ:
Et pateris tenebras deteriore situ.
Visus adest, aperítque fores, mœstúmque timorem
Discutit, & magnâ tædia parte levat.
Ah, quoties longâ noctis caligine mersâ
Optâsti reducem, me reserante, diem!
Ah, quoties, cùm jam caneret cristata volucris
Nuncia Leucotheæ; me vigilare jubes!
Evigila, clamas: quàm longo tempore dormis?
Sat somni nebulis est tenebrísque datum.
Vix igitur valuas pando tibi frontis eburnas,
Palpebráque absterso mota sopore micat.

Pro-

Protinus Auroram, me connivente, ſalutas;
Et gaudes ſpatio liberiore poli.
Cernis diſcurſus, ſtudia & contraria vulgi:
Quid vetus hic noſter, quid novus Orbis agat.
Eſt aliquid, ſpeculo, variarum & imagine rerum,
Captivam luctus fallere poſſe ſuos.
Flaventes ſpicis quis te deducit in agros,
Quæque ſuperfuſis prata rigantur aquis?
Unde dari, noſcis diſtinctos floribus hortos,
Albáque purpureis lilia miſta roſis?
8. Non tibi præſtat idem naſus captator odoris:
Nec Guſtus, nec qui Senſus in aure ſedet.
His opto meritis in amici fœdera ſumi
Ante meos fratres: ſi tamen æqua peto.
Æqua peto: modò tu, ſicut propiore miniſtro
Non gaudes; cupias non propiore frui.
An ſuſpecta timens conſortia mobilis aſtri
Moribus incipies indubitare meis?
Ne timeas noctem, quæ nil moderabile ſuadet.
Odimus hanc. obſtat nox inimica mihi.
Lumen amo: tenebras omnes odiſſe neceſſe eſt.
Bubones aquilis ni ſociare velis.
Sidereas volucres genio ſectamur & ortu.
Sint aliæ Veneris; ſum Jovis ales ego.
Pone metus igitur. nobiſcum virgo manebis.
A ſolo VISU nulla puella perit.
Annue: communis te per primordia vitæ,
Nec niſi per mortem diſſocianda precor.
Per ſi quid dulce eſt, fuit aut unquam tibi mecum.
Scis tamen his oculis dulcius eſſe nihil.
Si quod in Ægypto Pharos optatiſſima nautis,
Tædifer in cymba corporis uſque fui.
Tædifero nunc redde vices, tædámque jugalem.
Dicere jam liceat: *Sis mea, Simque tuus.*

Ambo felices: ego, quem cumulabis honore;
Túque, miniſterio quòd potiare meo.

VRANIA VISVI.

Argumentum

EPISTOLÆ SECUNDÆ.

PRincipio chariſſimum ſibi Senſum non inclementer habet. poſtea commemorat pericula Visûs: ingerit modum legémque ſancitam Naturæ: jubet denique ſua ſorte contentum eſſe. paſſim tamen per totam Epiſtolam, jam laudat & demulcet; jam irridet & exprobrat.

Synopſis.

1. *Vraniam (Animam) non diffiteri præſtantiam & primatum Visûs.*
2. *Mirari tamen ejus, utpote oculati commercium cum cæco Cupidine.*
3. *Vnde igitur inſolitum amorem, dominandíque libidinem conceperit?*
4. *Hortatur porrò Viſum, ut ſuas excubias diligenter ſervet. quid intus Domina agat; ad ſatellitem non pertinere.*
5. *Oculorum quidem venuſtates, atque utilitates,*

tates, esse quàm plurimas; sed non minora neque pauciora pericula.

6. Multos per oculum perijsse.

7. Astruitur exemplis.

8. Lacrymas ex oculorum thesauro derivatas, fluere æquè ancipiti fama ac pretio: eosdémque flere, & flendi caussas dare.

9. Oculum Animæ præcipuum, non indui tunicis, nervis, humoribus.

10. Illo itaque mentis oculo videri, quæ Caro non sentit, per Lumen gloriæ.

11. Carneum tamen oculum non despici, intra servi conditionem, & obsequia submissum.

VRANIA VISVI.

QVam mihi misisti, geminatam reddo salutem,
Fratribus ô cunctis anteferende tuis.
1. Nam cur dissimulem reliquis præponere SENSUM,
Præcipuam cujus sentio semper opem.
Vive, vale, nostro precor omnia fausta VIDENTI:
Et puros soles, & sine nube dies.
2. Quo magis admiror fumare Cupidinis æstu:
Quem delectari non nisi Sole decet.
Cùm potior tua dos stet in hoc, ut lumina præstes:
Pársque sit officij prima, *videre* tui:
Quid tibi cum Nato Vulcani, & forcipe fabri?
Quam rem cum cæco, dic mihi, Visus habet?
3. Ecce, tuis votis etiam natura repugnat.
Quod cupis, adversum est vis; quod habere nequis.
Lurida prô nitidum præcingunt nubila Sensum
Nescio quas tenebras, hospes an hostis, amas?

 Non

Non eadem lynci, quæ grata cubilia talpæ :
Non habitant uno nóxque diésque loco.
Nec bene conveniunt oculatus & ætheris expers:
Idem Tiresiàs, & simul Argus eris;
Eijce, quas oculo putri spes pascis inanes.
Contentus propria conditione mane,
4. Assignata tuis frons est, non pectus herile
Usibus. ulterius quid petis ergo mei ?
Pectore se ponunt Animæ stratóque locantur.
Interior nullis Sensibus aula patet.
Hoc velut in thalamo servum renuente quiesco.
Limina defendas exteriora domûs
Impiger observa , ne proditor otia turbet.
Commissas lictor sta vigil ante fores.
5. Nec tamen irascor, quòd ames. quis amare vetabit?
Dummodò sit castus, non vitiosus amor.
Hoc quoque enim dubito. nam quid temerarius ambis?
Nil potes in Dominam Juris habere tuam.
Tecum blanditiæ, tecum sunt mille lepores.
Cur totidem fraudes, junctáque damna siles?
Lene supercilium Cyprios declinat in arcus:
Unde jecur figens, torta sagitta volat.
Grandibus, atque comâ majoribus, incubat ingens
Sæpe supercilijs fastus, & horror inest.
Laudatæ quæcunque refers præconia formæ,
Ostentare potest non minùs illa culex.
6. Est structura qnidem, fateor, mirabilis. omnes
Attonitos reddit Numinis istud opus.
Vix tamen inficiunt aliud; vel atrociùs urunt
Æmoniæ matres, Thessaliæque nurus.
Fascinus infamat : corrumpit dira libido :
Inquinat impuro sanguine turpis anus.
Jam quòd pelliculas tunicarum nomine jactes;
Non debes nimiùm complacuisse tibi.

Has

Has propter tunicas, *tunicâ* quandoque *molestâ*
Mœchus Templorum plectitur ante fores.
O quoties ad turpe nefas discinctus adulter
Debuerat simili non nisi veste tegi.
Sit tibi præterea pupillæ nobilis *uva*:
An non Autumnus letifer inde fluit?
Quando propinavit sese *Juditta* videndam?
Expressa est oculis mustea forma nocens.
Ebrius hoc musto, velut à vertigine, Princeps:
Ebria turbati mens *Holofernis* erat.
Ex facie infusi tantum bibit ille decoris?
Ut rueret titubans, evomerétque animam.
Quod loquar obscuris perplexa ænigmata verbis;
Hoc facio, mihi si credis, amore tui.
Ne sim dura tibi, quantum licet, abdita celo
Crimina, vulgatum diminuóque malum.
Atqui vera loqui me scis: & scire fateris.
Publica sunt nullis inficianda modis.
Nec culpo *humores*, quibus uteris; hos tamen ipsos
Caussam naufragio sæpe dedisse queror.
Submersit plures oculi *crystallinus humor*,
Quàm mare, & Hesperijs concitus Auster aquis.
7. At, tua quæ fraus est, præcépsque audacia; solo,
Scribis, ab aspectu nulla puella perit.
Dina tamen perijt, *Sichénque* imbellis amator:
Ille suis oculis captus, & illa suis.
Lumina *Samsoni* meretricis lumen ademit.
Abstulit immeritam *Dalila* visa comam.
Perdidit & vires unà fortissimus Heros,
Pellicis infami forfice tonsus Heræ.
Quàm bona res oculus simplex, sanctéque pudicus;
Tam mala lascivus, nequitiáque salax.
Hic & *Iessidæ* transfixit pectora telo;
Et *Ducis Assyrij* sustulit ense caput.

Argivos Patriæ *cæcus* non intulit ignes:
Aut certè solo cæcus amore fuit.
Sed neque quam rapuit, secúmque ad Pergama duxit
Priamides, legitur lena fuisse myops.
Vt vidi, ut perij, clamat miserabilis Exul;
Jussus ad Euxini littoris ire fretum.
Se quoque spectantem *Narcissus* fonte peremit.
Usque adeò & falsò lumina visa nocent.
Arte regendus equus: sed non minùs arte regendus
Visus; ab indomito nil alienus equo.
Palpebra pro freno datur, ut moderamine certo
Clausa modò astringat; laxet aperta modò.
Hoc uti quoniam neglexit *Alipius* olim:
Fertur in Ausonio penè perîsse foro.
Cùm furerent sævi, Circensia publica, Ludi;
Prodigerétque suas Roma cruenta neces:
Sedit, spectavit: mox & *clamavit* & *arsit*:
Bellua cum visis factus & ipse feris.
8. Si tibi thesaurus lacrymarum est creditus uni:
Fortè unus caussas, cur lacrymeris, habes.
Ex oculis cædes, incendia, bella, rapinæ,
Monstráque luxuriæ sanguinolenta fluunt.
Tam notum est: animas oculi prædantur amantes;
Quàm notum est: *oculi sunt in amore duces!*
Sint utinam & vitæ, qui mortis sæpe fuerunt.
Unde haustum est virus, profluat inde salus.
Noscitur ex vultu plerumque domesticus hospes:
Noscitur ex stellis vultus & ipse suis.
Ah, niveæ quoties inter duo sidera frontis,
Stella nocens Veneris currere visa fuit!
Ergo per faciem rivi ducantur aquarum.
Turbida laxato flumina fonte ruant.
Ite, quis arcebit? quot stant in vertice crines:
In pectus scatebris tot fluat unda novis.

Ida-

Idalias aliis flammas restinguite thermis,
Quàm quas Baiano littore fundit humus.
Salsa placet Superis placandis victima. Salsæ,
Dulcia quæ purgent furta, petantur aquæ.
Pupillæ quoties philtrum fatale biberunt!
Egerat hic medicus blanda venena liquor.
Quid tamen egereret? nihil est fallacius imbre,
Qui fluit ex oculis: aridiúsque nihil.
Nam quis jam lacrymæ fidat? Simulare docetur:
Quódque est deterius; jam simulare docet.
Illâ nil citiùs mediis arescit in undis.
Tantalus has æquè non bene prendat aquas.
Conjugis effertur funus, comitante marito;
Flere putes: ficto risus in ore salit.
Luditur alternis vicibus Comœdia fallax.
Deplorat functum Fulvia mœsta virum.
Scissa genas, adaperta sinum, percussa lacertos.
Tota madet facies: luctus in ore gemit.
Et tamen. (ô Manes.) horâ levis uxor eâdem,
Qua plangit, dici jam nova nupta potest.
Atra priùs, subitò candet. nova flammea sumit.
Gutta; nec est fletûs lugubris ulla super.
Qualis anas, stagnum longo tenus abdita collo
Immergenda subit, perluitúrque caput:
Vix egressa vadis, jam toto corpore sicca est:
Et lævis nullo penna liquore madet.
Flevit, & Hypsipylem flendo decepit Jason.
In Lemno madidus, Phaside siccus erat.
Trojus Oenonæ quondam juravit amator
Per Paridis lacrymas, per lacrymásque Parin.
Idem deceptor ficti post oscula vultûs,
Oenonen potuit deseruisse Paris.
9. Nec moveor tantis quas dotibus ipse recenses:
Quamvis his movear; nec tamen ipsa nego.

Multa quidem, parvóque capis spectacula nervo.
Sed fugiunt Sensum plura videnda tuum.
Tu pecudum ritu tantummodò corpora cernis.
Altius ô quanto MENS mea lumen habet!
Subtilis, velox ego sum: leve simplicis auræ
Fulgur: & æterni proxima imago Dei:
Non potes obductum nebulis transcendere Cœlum:
Fulget ubi FACIES invidiosa nimis.
Non potes Aligeras acies, sine labe vagantes,
Obtutu GENIOS interiore sequi.
Divinas penetrare nequit tua pupula fibras:
Intendat sese quamlibet omne jubar.
Cogitur, ut nolit, contentus quisque manere
Materiâ sphæræ conveniente suæ.
Sors tua terrestris; nec plenè excedit opacum,
Rustica concreto pulvere gemma nites.
Sors tua mortalis: quid eris tellure sepultus?
Nempe lacertarum denique pastus eris.
10. Ast ego nec Fatis, nec debita tristibus umbris,
Post mortem primùm luce micabo mea.
Exspectata simul me transformaverit in se
GLORIA: quod tempus non procùl esse reor.
Aspiciam *Numen Summum* sine fine Beata:
Quale suo *Immensum* de *Mare* fonte fluit.
Tunc verè meritura decus noménque *Videntis*,
URANIE liquidæ Filia lucis ero.
11. Ergo cave æqualem Dominæ deposcere sortem.
Finio responsi summa sit ista mei.
Quos habeo famulos, dedignor habere maritos.
Impar conjugium non bene firmat Hymen.
Me penes est Sensus sceptri dominatus in omnes.
Haud patiar, servos scribere jura tori.
Si tamen admittis leges mentémque Clientis:
Non *oculus* tantùm; noster OCELLUS eris.

Sin

Sin aliter sentis; pergísque rebellis, & acer,
Et vagus, erronum more, nocere mihi.
LUCIA fortis ero; frontémque haustura profundè,
Effodiam rapidâ lumina bina manu.

SYMPHORIANVS CINNA PICTOR URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ TERTIÆ.

POst Visum ab Urania despectum, explosúmque procedit ejus juratus Minister, Cinna Pictor, in medium, imaginum curiosus artifex; & insatiabilium Oculorum bellus nutritor. Hic enimverò artis suæ conscius, Uraniam audacter in Sponsam petit, per Epistolam hanc, potiùs Pictam, quam scriptam.

Synopsis.

1. *Cinnæ Pictoris benevola insinuatio.*
2. *Artis pingendi inventio digna: Dignitas, antiqua: antiquitas veneranda.*

3. *Ipsam Naturam pictricem esse.*
4. *Pictorum Ars liberalis. Academiæ celeberrimæ.*
5. *Pictores Itali.*
6. *Alberti Dureri, Germani, Norimbergensis LVCRETIA, Monachij, Metropoli Bojorum, inter cætera visenda.*
7. *Christophorus Schvvarzius, Pictor Germanus, Monacensis Bojus.*
8. *Penicillo quoque triumphante gloriari posse & feminas.*
9. *Pictorum decora & divitiæ.*
10. *Petri Pauli Rubenij, Belgæ laudes, & opes.*
11. *Pictorum beneficio, mortuos quoque etiamnum vivere.*
12. *Victuram & Vranien, si in fœdus consentiat.*

SYMPHORIANVS
CINNA PICTOR
URANIÆ.

1. CUjus verba legis tereti signata papyro,
   A veteri clarum ducit Apelle genus.
Non sum tam vilem Fato damnatus ad artem,
   Fortunam ut cogar dissimulare meam.

Essi-

Effigiem Pictoris habes. ne plura requiras;
Tantùm non loquitur, noſtráque verba facit.
Vivimus, URANIE. potes hac vel in icone vitam,
Flabráque pulmonis penè notare mei.
Pinximus ad ſpeculum. Quid agat, ſi quæris, Imago,
Aut deſiderium quod patiatur? *amat.*
2. Dum ne diſpliceam, quòd noſtram invenerit artem
Paſtor, uti perhibent Lydius inter oves.
Quippe pedo ſignans projectam, reddidit umbram
Lanigeræ pecudis: juſtáque forma fuit.
Non eſt dedecori mihi paſtoralis origo:
Nec lucem ex umbris elicuiſſe pudet.
Paſtor erat Moſes Soceri Raguelis in agro:
Quem ſimilem meritis, quem dabis ore virum!
Paſtor & Obedides: is, qui juvenilibus annis,
Proſtravit fundâ te, Goliathe, ſuâ.
Paſtor & ille fuit; dubiam tres cujus in Ida
Iudicio formam ſuppoſuere Deæ.
3. Aſpice roriferis ſuſpenſum nubibus Arcum:
Occidui pictum nobile Solis opus.
Quid ſunt graminei, niſi picta tapetia, campi?
Iſtorum Zephyrus floridus auctor erat.
4. Non ego, ut artifices alij, ſum portio vulgi:
Nec mea communi digero fata tribu.
Reſpuimus nomen vilis triviale Magiſtri.
Principis hic titulum, qui bene pingit, habet.
Diſcimus exemplo veterum ritúque Sophorum.
Multáque in hunc finem clara Lycea patent.
Floret apud celebres non una *Academia* Belgas:
Floret in Italia, totáque Roma fovet.
Conveniunt Itali, ſtatuúntque ante ora Senatum.
Gallus, Iber, Scotus, Teuto, Britannus adeſt.
Hîc & *Parrhaſij* renovant fallacia vela,
Picta tumet botris *Zeuxidis* uva novis.

Hîc se *Nicomachus* profert, aliúsque *Nealces*:
Et sonipes picto vivus adhinnit equo.
Timanthis gladio fossus monstrabitur Aiax:
Procumbet passis Iphigenia comis.
Alterius genium ductúsque examinat alter:
Ipsáque censuram *Linea Coa* subit.
5. Sic tandem excolitur, nomen qui grande mereri
Gestit, & æternum conciliare decus.
Ut sileam priscos: nullum non protulit ævum
Illustres aliquot conspicuósque viros.
Quorum Posteritas cineres quoque sera veretur:
Relliquiásque sacri muneris instar habet.
Angele tunc *Michaël* famose taceberis Urbi:
Cùm perdet linguam Roma diserta suam.
Tot poni *Raphaël Vrbinas* dignus in aris;
Quot positas ejus nomine fama canit.
Palma: tuæ semper Judittæ palma virebit:
Dum stabit Veneta Marcus in Urbe Leo.
Secula *Bassano* similem non multa tulerunt.
Majorem, credo, Secula nulla ferent.
Functorum monumenta satis vel muta loquuntur;
Quæ monumenta tua sint, *Titiane*, manûs.
Quamvis *Zuccatum* subduxerit Atropos Orbi:
Clarus adhuc hominum viva per ora volat.
Bellino debet Gonzagæ Julia formam:
Qua vultus Helenæ vincere visa fuit.
Quid *Caligarettum Tindorettúmque* sagacem,
Cúmque *Trevisano* te, *Mutiane* loquar?
6. Ætas ALBERTUM DURERUM nulla silebit.
Dum Mosa, dum Rhenus, Danubiúsque fluent.
Noricus hic omnes illo discrimine vincit:
Ars à Natura quo superata latet.
Uxorémne tuam vis, *Collatine*, videre?
Urbem, quam MONACHUS nomine monstrat, adi.

Aut

Aut hodiéque poteſt dici *Lucretia* viva:
Aut tua, cùm nupſit, ſic quoque picta fuit.
Ergo etiam pingi vivam potuiſſe, fatendum eſt;
Sit licèt unius viva coloris ope.
Vel certè falſum eſt, talem vixiſſe puellam,
Libera quæ moriens concidit enſe ſuo.
Hæc ſi Tarquinio rurſus ſpectanda daretur;
Cogeret ad ſævum rurſus adulterium.
Illa videretur mucrone reſolvere pectus
Velle; probrum caſtâ fortiter ulta manu.
Concolor ex picta poſſet *Lucretia* naſci,
Eſſet Dureri ſi quis in orbe gener.
A ſonitu vocis vox ut geminata reſultat;
Effigiem pareret ſic licèt umbra ſuam. (dus
7. Tu quoque non minor es ſummis, gemmáque notan-
Inter Boiugenas candidiore, NIGER.
SCHWARZIUS in paucis felix, ubi Principis Aulæ
Mœnia vicinis Iſara plangit aquis.
Pictorum potuit, Naſarenæ Virginis ora,
Suaviùs ex omni ducere nemo choro.
Tanquam ſi præſens cœlo delapſa ſereno,
Ora propinâſſet, ſidereáſque genas:
Ac ſi *ſediſſet.* porrexiſsétque labella,
Et frontem, & Pueri baſia veſca Dei.
Omne tulit punctum NIGER hic, dixêre periti.
Inter cenſores, CANDIDUS ipſe fuit.
Contulerant alios? non æquavere vel ipſi
Qui ſuperant alios? tam lepor omnis ineſt.
Aſpice: ſunt hujus veri, non hujus, ocelli!
Hæc facies viva eſt: iſta cadaver olet.
Cura dolórque procùl. DIVINUS PUSIO verè
Ridet & halanti ſubſilit ore roſa
VIRGO, tamen Virgo eſt, & vultu MATER eodem.
Ex illo ſcires non ſterilem eſſe Deam.

Sed nil matris habet luctum redolentis, & Evam:
Nec tamen & vacuum Virginis uber habet.
Miſcet utrumque color. genitrix & virgo reſultant.
Hæc peperit Numen: neſcijt iſta virum.
8. Jámne vides, Artis quæ ſit præſtantia noſtræ.
Nec decus artificis vilius eſſe ſcias.
Quin & feminei fuerit non ultima ſexûs
Gloria: cui laudi pingere poſſe datur,
Peniculo, vel acu: ſicco, madidóque colore.
Inferior tamen eſt penſa trahentis honos.
Marcia Varronis, Miconis *Timareta*, Cratonis
Irene, titulos hinc habuêre ſuos.
9. Sed neque opes deſunt: nec quam commixta colores
Temperet, auriflui deficit unda Tagi.
Unus ſæpe Puer pharetratus & aliger, ære
Immenſo ſtabit; Tyndareúmue caput.
Augetur pretium cenſendo: exaggerat Auctor,
Lætior hac vita eſt! ditior eſſe poteſt!
10. Exemplum noſtri ſit Belga RUBENIUS ævi,
Ingenio felix, divitiiſque potens.
Antè ſuas *Scaldis* revocabit corniger undas
In caput, & retrò fluminis agmen aget:
Quàm damnet tenebris, & adhuc memorabile nomen
Rubigo tanti deleat ulla viri.
Ut Jovis ex almo Cerebro Tritonia Pallas
Proſilijt, ſolo Filia nata Patre:
Sic varias proprio formas è vertice fudit,
Et quaſi progenuit corpora Mente ſuâ.
Eminet ex tabulis, & anhelat truncus, & Icon
Clamat, ſe natam Deucalione novo.
Scilicet hic lapides projecit, & iſte colores:
Refert in jactu, ponè vel antè, nihil.
Conſurgunt utrinque homines animantur, & extant.
Membra lacertoſos poſſe movere putes.

Atque hic eſt Pictor, qui teſtamenta reliquit
Regia: cui cenſus Perſica gaza fuit.
Pranſus in argento, laticem ſumebat in auro,
Sed de communi non erat ille latex.
Maſſicus influxit, ſeu preſſus vite Falerna:
Vel minimùm prælis, Rhene jocoſe, tuis.
Ecce: vehebatur latè per compita curru:
Si non Heſperij terga premebat equi.
Finge novem Muſis operatum: finge ſecutum
Nomen, & armati caſtra fuiſſe Ducis:
Tránſque peregrinos tractus ſulcâſſe carinis
Æquora: non tantas accumulâſſet opes.
II. Si ritè expendas; (Manes & funera teſtor,
Et Dea, cum Parcis te, Libitina, tribus:)
Terrigenûm debent nobis tot millia lucem,
Quæ jam perpetuâ nocte ſepulta forent.
Sæpe patrem gnatus nunquam vidiſſet ademptum
Poſthumus; aut matrem filia rapta ſuam.
Pictor adeſt: quáque arte valet, ſuccurrere gaudens
Naufraga Lethæis eripit ora vadis.
Per nos Heroum ſpirat ſub ceſpite virtus:
Sparſa licèt multo ſanguine terra premat.
Tillius occubuit: ſed enim poſt nobile vulnus
Vivit in effigie non minùs ille ſua.
Guſtavum poſitâ *Suecum* Mors abſtulit haſtâ:
Pugnantem gladio picta tabella refert.
Sic tenuit ferrum: Sic arma ferebat *Adolphus*.
Nimirum noſtrâ ſic tulit armâ manu.
Quæ Lycius rapuit campus, nos reddimus illi.
Arduus in noſtro Fata triumphat equo.
Mulceat in primis teneras pictura puellas:
Nam formæ fragili ſubvenit illa bono.
Deſtruit hanc penitùs Lacheſis, vel deterit ætas.
Noſtra reſiſtendo frangit utramque manus.

En

En, hæc *Eugenia* est *Isabella*, virilis Amazon:
Demisit faciles cui Leo Belga jubas.
Ista Palatini *Constantia* Principis *Anna*:
Hæc Ducis Alberti Clara *Renata* fuit.
Eheu! *Cæciliam* fixit Mors Sarmata telo.
Perdideras oculum tunc *Marianna* tuum.
Quam *Leopoldinam* lugebat Cæsaris Aula,
Si cupis in primo flore videre, potes.
Sic Jovis Austriaci fulsit pulcherrima Juno:
Purpureum petijt cùm generosa torum.
12. Et tua, si nostram non aspernabere concham,
Effigies dabitur conspicienda foro.
Est aliquid, digito monstrari in imagine posse,
Desuper adscripto carmine: *Talis erat*.
Cum Fama multas ibis spectanda per urbes:
Credenda à populo prætereunte Dea.
Sive Themis digressa Polo: sive una sororum.
Quam putet applaudens esse Thalia suam.
Sive aliqua illarum, quæ aversæ terga renident,
Altera in alterius mutua nexa manus.
Tu potior pingi: tu dignior omnibus illis.
URANIE Charis est, pro tribus una triplex.
Non Clytie Phœbi, non te Babylonia Thisbe,
Pulcrior in terris non Atalanta fuit.
Hippomenes si te videat, *Schœneida* temnet.
Hippomenes oculos non tamen unus habet.
O nova Schœneis, *verè Schœneia Virgo*.
Nomine quo pulcras Gens Alemanna vocat,
Per te, pérque tuum, Schœneia Nympha, decorem.
Qua forma gaudes, utere: CINNA rogat.

URA-

SYMPHORIANO
CINNÆ PICTORI.
Argumentum
EPISTOLÆ QUARTÆ.

URania non multis cunctatur: ſed rotundè abnegat petitum conjugium. Denique vitia plerisque Pictoribus communia in medium profert, & ſugillat. quibus vel ſolis prudenter expenſis, nubere meritò detrectet.

Synopſis.

1. Vranie prima blandimenta Cinnæ Pictoris irridet.

2. Simio Naturæ nubere detrectat.

3. Quid enim PRINCEPS COLORATus, vanum Artis vocabulum?

4. Vraniam non moveri præconio formæ: quod adulatoria vanitate dediſſet. Se nec Atalantam, nec Schæneiam eſſe. Nomina Teutonum invidioſa refugere, in aucupium pudicitiæ propoſita.

5. Symphorianum Cinnam jactâsse quidem Italos, Germanósque artifices: quos inter tamen ipse nondū ponatur. quo verò posito, frustra nihilominùs sollicitari Virginem, jam majori Domino desponsam.
6. Insuper constare vulgo pictorum plurium paupertatem minimè coloratam: cujus famæ discrimine nupturæ meritò terreantur.
7. Ipsum CHRISTOPHORVM SCHWARZIVM, quem tantopere commendâsset, Pictorem eximium, pauperem ad extrema deductum, in extremis obijsse.
8. Paucos dari RVBENIOS Belgas; ingeniosos, gnavos, industrios, sobrios, divites. plerosque vino, aleæ, otio deditos, artem suam in tabernis consumere.
9. An Pictorum ACADEMIÆ, suum nomen tueantur?
10. Multos quidem vitâ functos, beneficio artificum in oculis hominum vivere: sed & eorundem maleficio, verum Deum, ex hominum memoria propemodum sublatum esse. unde n. Idololatria originem duxerit, patere ex lib. Sap. c. 14. & 15.

11. *Cæterùm Apellæis ingenijs atque Lyceis plerumque nihil esse lascivius.*

12. *Hæc pudoris damna, non satis compensari paucitate imaginum, Castitati famulantium.*

13. *Parceret proinde effigiem Vraniæ collocare in publico. nullam Virginem prostare.*

14. *Et verò collocari quî possit? Animã Pictorum coloribus non esse obnoxiam.*

15. *Denique Cinnam non aliter placiturum, quàm si pingat* Sponsum sanguinum. *Exod. 4. 25. cui ipsa nupsisset.*

URANIA
SYMPHORIANO
CINNÆ PICTORI.

NUncia secreti venit mihi littera voti,
Ausa colore meam sollicitare fidem.
1. Miror: & effigiem transmissam, nescio, cujus
Esse putem: varij Proteos, anne proci?
Improbe, quid sibi vult hinc sparsus & inde character?
Qualibus Ægyptus mystica sensa notat.
Scimus, quò spectent emblemata: dextera dextræ
Consita; cúmque suo compare turtur: *amas*.
Hoc sanè liceat: dum me tamen oderis unam;
Quamlibet ex alijs insipienter ames.

2. Simia miſſa quoque eſt, & cercopithecus, & ales
Diſcolor, Eoæ pſittacus erro plagæ.
Muneribus viſis, quibus exæquanda rependam!
Agnovi genij ſymbola certa tui.
Scilicet humanos mores imitantur ut illi;
Et riſum, mimo ſubſiliente, creant.
Sic tu Naturæ dum callidus exprimis ora;
Ejuſdem dici ſimia vera potes.
3. Haud equidem invideo, quòd *Princeps* lege receptâ
Diceris. hæc artis gloria prima tuæ eſt.
Si tamen admittis, nomen tibi dignius edam.
Majus adhuc virtus conciliare poteſt.
Diſce priùs caſtis tua pingere moribus ora:
Diſce priùs placitis non inhiare bonis.
Non tantùm modicus Princeps, ſed major Ibero
Rex eris. hunc titulum, qui bene vivit, habet.
At nondum appares ſceptris regalibus aptus.
Qui ſervit vitijs, quomodo liber homo eſt?
Cui Puer inſultat Paphius: quem verberat arcu,
Colláque captivi ſub pede preſſa tenet.
Nam quibus illecebris incautam fallere leno
Niteris, & blandis illaqueare dolis?
4. In me tanta quidem ſpargis præconia formæ;
Poſſet ut auditis ipſa Diana rapi.
Jam ſum *Schœneus*; jam ſum *Schœneia* Virgo:
Jam neque Teutoniæ pulcrior ulla Dea eſt.
Quæ tam dura ſilex iſtis inpulſibus obſtet?
Nec mihi ſtat rigido cornea fibra gelu.
Ambiguos ſenſi concuſſo pectore motus.
Immeritas etiam laus violenta trahit.
Et cur reijciam, quod donat idoneus auctor?
Si ſum, cur faveam non *Atalanta* mihi?
Sed, qui ſic laudat, mercari velle videtur:
Ac pretium linguæ me petit eſſe ſuæ.

Ergo tibi videor deludi posse puella,
Cyprigenæ pomis, te jaciente, datis!
Curras, stes, sedeas: pingas, fingásue, licebit.
Nec meus Hippomenes, nec paranymphus eris.
5. Commendas alios, atque inclyta nomina profers
Scimus, & Ausonijs civibus illa patent.
Bellini, Palmæ, Titiani, pagina fiunt:
Romanus *Michaël* cum *Raphaële* suo.
Ultima, mi bone vir, de te fit quæstio. quales
Exprimis auctores? quos imitaris avos?
Laudatur DURERUS. ego quoque laudo. quid ultra est?
Scilicet ut simus *Symphoriane*, pares.
Fortibus ut factis æquemus fortia verba.
Nullum majorem laus aliena facit.
Tu quoque Judittam, Gonzagiadésque venustas
Pone sub aspectus: ANGELUS *alter eris*.
Quid te DURERI *Lucretia* clara per Orbem;
Quid *Caligaretti* glauca Minerva juvat?
Si pro Cassandra Xanthippen pingis anilem:
Quam neque Censores, Socratis esse putent.
Amphora si calamo signatur, & urceus exit.
Próque lupo vulpes, próque leone canis.
Si nescis aliud, quàm vel *simulare cupressum*:
Vel pavidum leporem, setigerúmque suem.
Dic: quoties de te, *Fecit, Faciebat*, in Urbe
Cantatur? quota fert nomen imago tuum?
Cujus in aulæis, cujus monstraris in aula?
Quis dicit: *Tantum Cinna peregit opus.*
Sed nihil infirmo: neque enim quia nescio multa,
Compertum est ideò, te quoque scire parùm.
Fac modò me gnaram, tabulásque ostende: favebo
Laudibus ante alios quoslibet ipsa tuis.
Jámque tibi faveo. plura ac majora requiris?
Esse utinam posses, *Symphoriane*, meus.

At meus esse nequis. voto est aliena voluntas;
Promissámque sibi me tuus alter habet.
Ditior hoc non es, promas licet omne metallum;
Quantum Pactoli ripa Tagíque vomit.
6. Pace tua dicam: modica est opulentia vestræ
Artis; & innumeri, qui celebrantur, egent.
Vidi pannosum quandoque incedere Apellem;
Pro lauta vacuum qui dape sumpsit olus.
Quamvis penderet pictis onerata canistris,
Artificis mensam pauperis ante Ceres.
Vidi corrosum gnatis apponere panem.
Mandebant farris mucida frusta nigri.
Plorabant pulli: mater miserabilis unà.
Nil facit ad stomachum vanus inópsque color.
7. SCHWARZIUS ipse tuus, famâ usque ad sidera notus;
Qualem laudâsti, Cinna diserte, mihi:
Iro pauperior tandem decessit. in arca
Dicitur argenti vix habuisse scobem.
Fertur adhuc hodie naulum debere Charonti.
Defecit miserum nummulus iste, *triens.*
Penè, quod ad pheretrum lacrymas excussit inanes,
Exequijs caruit flebilis umbra suis.
I nunc, & jacta centum sestertia. frustra
Ad Scaldim caussam magnáque dicta crepas.
8. Nam quotus est isto labente RUBENIUS ævo?
Aut quis, qui micas colligat hujus, erit?
Rara avis in terris. peregrini veris hirundo
Tempora præveniens, hic, puto, Belga fuit.
Ille quidem meritos opibus cumulavit honores.
Quæ poterant *Hominem* nobilitare *Novum.*
Sed magno ex numero primus monstratur & unus.
Squallet, & in trivio cætera turba jacet.
Hic quoque, *non cuivis contingit adire Corinthum,*
Esse rear verum, quod *Venusinus* ait.

Vive

Vive Midæ, Crœsíque bonis dignissime pasci.
Possideas omnes Pygmalionis opes.
Sed *madidos* vita *fratres*, quia cuncta veremur.
Vitanda est socijs crebra popina tuis.
Egregium hoc hominum genus insanabile, semper
Potat, & assiduo proluit ora mero.
Tot sunt frugales fortasse, quot ostia Nili.
Ex centum, septem vix reperire queas.
Malunt ex vitro rubrum sorbere colorem.
Commissus lino sicciùs ora rigat.
Spernitur in muro plantata à Zeuxide vitis,
Gratiùs ex verâ vina bibenda fluunt.
Ergo diu noctúque tenent spumantia musto
Pocula; qua fuerat concha tenenda manu.
9. Italicæ quò fama Scholæ? Stoa vestra lupanar
Rectiùs, aut pecudum mandra vocanda foret.
Nota lues: nullos pictoribus atque poëtis,
Majores fœdæ Cypridos esse popas.
Tot Veneres Veneri, frontes sine fronte pudendas
Immolat amborum, corpora nuda, furor.
Sunt qui nil aliud chartis inducere possunt
Præter Hamadryades, cum Satyrísque lupas.
Hîc ponit vestes: hîc Salmacis Hermaphroditum
Implicat. ex illo femina mollis aqua est.
Venatur virides Pecoris Deus, ecce, Napæas.
Hoc stat, ais, centum millibus artis opus.
Non ego dem septem nummos. insumere gazam,
Atque oculum tanto pascere, stultitia est.
10. Ut bene de vivis fatear functísque mereri:
Culpa tamen multos non facit una reos.
Vana superstitio per vos increscere cœpit:
Dijs quoque sacrilegis est patefacta via.
Primus in orbe Deum statuit Timor. impius illum
Primus item Pictor sustulit arte sua.

Innumeros finxit falsos, verúmque removit,
Fingendi caussam mors inopina dabat.
Fortè patri gnatus Fatis præreptus acerbis,
Aut matri Soboles occidit ante diem.
Ille leonis atrox instar furit, illa leænæ.
Deflebant catulos orbus & orba suos.
Mitiget ut saltem tenuis præsentia luctum;
Funus adumbratur: Supplet imago vicem.
Defuncti effigies Laribus suspenditur altis:
Paullò pòst cultos inter habenda Lares.
Accedente situ, succrevit gloria *Larvæ*.
Numen habebatur, quod neque nomen erat.
Huic caput inclinant: huic vina & thura ministrant.
Ponitur ad flavos plurima cera pedes.
Spicea serta gerens in imagine filia, dici
Post aliquot messes debuit alma Ceres.
Illius Gnatam, dum læta vagatur in horto,
Abstulerat, rapta virginitate, procus.
Infremuit Genitrix. quia cara Proserpina, picta est:
Credita in Elysium denique rapta nemus.
Credita Plutonis conjux, Hecatéque triformis:
Matribus infernis exululata nurus.
Purpureus Juvenis, turgentíque uvidus ore,
Mortuus autumni tempore, Bacchus erat.
Hoc illi dederat, lustris ter quinque peractis,
Artificis, curuâ falce putanda, manus.
Hinc tot falsorum prostat jam turba Deorum:
Semibovésque viri, semivirique boves.
Saturnus, Janus, Liber, Silenus, Apollo:
Vesta, Thetis, Cybele, Delia, Iuno, Rhea.
Mercurius furtis gaudens, Cithereia stupris:
Marspiter arma sonans, Iuppiter igne tonans.
O utinam formata Iovis cum fulmine primo
Obruta fulmineis esset imago rotis.

11. At-

11. Atqui & virginibus, dices, sacravimus Aras.
Laudo: nec inficias, maxime Pictor, eo.
Vidi Cæcilias: Agnes spectantur & Agnus.
Calcat Thecla feras, & Catharina rotas.
Sed vidi in vestris Erycinam sæpiùs aris;
Quàm Divam Costo Pallada rege satam.
12. Plura pudicitiæ sæva irritamina læsæ
Intulit obscœnâ lubricus arte labor.
Susannam quoties nudam violatis in horto!
Non poterant gemini quam violare Senes.
Iessiden semel una lavans fataliter ussit.
Accendunt plures vestra lavacra faces.
Semper, iô, semper vobis Diana lavatur.
Non satis est, visam turpiter esse semel?
13. Forsitan & nostram faciem committere vulgo,
Quæ tua libertas est malesana, voles.
Deprecor indignans, quamvis hoc Tyndaris optet,
Prostitui medio publica lena foro.
Contenta est oculis Superûm mea forma probari,
Illis si placeo, sum speciosa satis.
Casta palàm refugit vultu quocunque videri.
Quo velata magis, pulcrior intus erit.
Si qua potest capitis sacrum deponere peplum;
Huic quoque cum zona perdere serta, leve est.
Iam delibatur mediâ plùs parte pudica,
Cujus in aprico pendet imago loco.
14. Ut tamen ipsa velim faciem præbere colori:
Quid facies? visum non subit iste decor.
URANIE non est corpus, sed corporis hospes
Spiritus *ætherijs sedibus ille venit.*
Quomodo me pinges? cujus tibi nulla videndæ
Copia, ni claudus lumen utrumque, datur.
Virtus, est animæ verus color. hic latet intus.
Interiore sinu conspicienda mico.

15. Hoc quoque, si nescis, jam dudum est ille receptus,
Quem primum & solum dignor amore meo.
Illius effigiem veram mihi siste: favorem
Non aliter certè, sic meriture meum.
Pinge *Crucem*, qualémque tibi descripsero, querno
Stipite suspensum saucia membra virum.
Palleat: &, quoniam violæ color ornat amantes;
Accumules violas, quotquot habere potes.
Suffixus clavis, concretus sanguine crines.
Sítque, ut sit major, *nullus in ore decor.*
Bina premant *sentes* & acuti tempora rhamni.
Quod caput amplectar, talia serta decent.
Vulnera per lacerum stillent immania corpus.
Ut sunt, QUINA tamen fac spaciosa magis.
Frange oculos: meliùs sic integra lumina cernam.
Obscura vultum: clariùs inde nitet.
Misce & livorem: totus fuit una cicatrix.
Adde rubens ostrum: fluxit, ut unda, cruor.
Cernuus in media nutet confinia mortis:
Immortalis ibi nam mea vita latet.
Hic *Meus* hic *Meus* est, quem stringo tenacibus ulnis,
SPONSUS. abi Pictor. jam tuus alget Amor.

ALLONIUS PHISCO, MATHEMATICUS URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ QUINTÆ.

PIctori Cinnæ ſuccedit Phiſco Mathematicus. Docti intra colorem & lucem, Viſûs Sphæram abſolvi putant. At hic quidem Aſtrologus procus, poſt immanem jactantiam *mirabilium ſuorum*, poſt munera miſſa, jam jámque ſperat Uraniam ſollicitatam, nuptialibus votis aſſenſuram eſſe. Sed Corbem, ſive *Craterem Sidereum* auferre jubetur.

Synopſis.

1. *Magnificum, faſtuoſum Epiſtolæ initium. verbo: Mathematicum.*
2. *De Magnetico uſu artificiosè ſcribendi Epiſtolas.*

3. *Ma-*

3. Matheſeos Dignitas, antiquitas.
4. Tycho Brache, Mathematicorum gloria, Danus, contemplationi ſtellarum affixus.
5. Ejus Vaticinium ad Tyronem Allonium, de Vrania Conjuge ducenda, ex aſtris ſumptum.
6. Mathematicorum mirabilia.
7. Speculum Archimedis Syracuſani, Siculi.
8. Novi Orbis inventionem Mathematicis deberi.
9. Mappæ Coſmographicæ.
10. Mathematicorum miracula, ſpectacula & Phænomena, Meteora: & neſcio quæ!
11. Calendæ, faſti: Mathematicorum Divinationes, Præſagia.
12. Dona Vraniæ oblata. Vitrum trigonum, aliáque ſecreta prodigioſa, ex Delicijs opticis.

ALLONIVS PHISCO
MATHEMATICUS
URANIÆ.

1. QUi trutinat montes, terram metitur & undas:
Concita qui ſiſtit flumina, pigra movet:
Qui pelagi numerat guttas, & ſidera Cœli:
Signáque Zodiaci per duodena meat:

Qui

Qui tempeſtates, Lunæ Soliſque labores,
Publica qui mundi prævidet antè mala:
Si ſinis Uranie, tantúſque ac talis Amator
Te ſalvere jubet, tempus in omne, ſuam.
2. Poſſem etiam magnetis acu mea figere verba:
Quo nullum ingenij clarius extat opus.
Utque lapis virrute ſua mirabilis ipſe eſt;
Sic noſtri Inventi ſuſpicienda fides.
Tango ſtylum: tactóque legas diſtantia longè:
Certior ad votum littera nulla venit.
Non tamen hunc lapidem mihi jam tractare vacavit.
Fortior ipſa trahis. vis tibi major ineſt.
Tu facis, ut ſcribam conſueto more procorum,
Pectoris, ô Magnes, conſcia gemma mei.
Ut rigeant ſolido conſtantia lumina ferro;
Noſtra *tuum* viſu cogis obire *Polum*
Huc contendit Amor remis velíſque profectus.
Altera non potior ſit Cynoſura mihi
Blanda fave cœptis, & in æquore dirige curſum.
Intrabit portum læta carina ſuum.
3. Optimus ut quiſque eſt, ſic addictiſſimus aſtris
Semper, & Aſtronomis, ac tibi, Virgo, fuit.
Per Reges numeramus avos. Chaldæa vetuſtas
Teſtis, & Aſſyriæ Perſia juncta plagæ.
Quóſque ad Bethlemias Sidus venerabile cunas
Duxit, odorifera de Regione, Magos.
Parthenope *Alphonſum*, *Ptolomæum* Memphis adorat.
Rex meritum ſtellis cinxit uterque caput.
Ambo gemmiferis hanc præpoſuere *Coronam*,
Quam tua ſideream frons, Ariadna, tulit.
Ad nos ſpectat *Atlas*, cœlum qui vertice fulſit:
Donec in Herculeo nobile ſedit onus.
Noſtri *Alpharabius*, *Manilius*, *Omar*, *Aratus*,
Euclides, *Proclus*. quóſque referre mora eſt

4 *Hip-*

4. *Hipparcho* veteri præfert Florentia *Paulum*,
Tychonem Architæ Dania tota ſuum.
TYCHO Mathematicæ *Claſsis* fuit ultima *Thule*.
Ultra nec clavum CLAVIUS ipſe regat.
Siſtendum fuerat doctis, ubi deſtitit ille.
Propterea *Thulen*, ultima clauſtra voco.
Hoc ego profeci *Sphæram* monſtrante Magiſtro.
Unus præ cunctis iſte Magiſter erat.
Ardua ſtat turris, ſtagno circumdata curuo:
Populeâ ſilvâ conſita ripa jacet.
Huc ego tendentem, ſubluſtri nocte, ſequebar
Pervigil adjutor, continuúſque comes.
Tum verò innubi defigens lumina cœlo,
Cœleſti docuit me quoque voce loqui.
Protendénſque manus, en, PHISCO, ajebat *Orion*
Hoc gladio totam findere poſſet humum.
Caſſidis en conum, criſtáſque ardore comantes!
Cingula quot bullis, ecce, ſuperba micant!
Aſpice ſublimis labentia ſidera Mundi:
Certa ut in occiduas lege vehantur aquas.
Ut quædam renuant, vel tardent æquore tingi:
Pleraque curriculo præcipitante ruant.
Circuit *Arctophylax*, *Helicénque* minaciter urget.
Sicca tamen mergi *Parrhaſis urſa* fugit.
Ut rutilat *Pollux*, fratríque arridet amicè!
Idem, mutato nomine, *Caſtor* erit.
Lactis in Oceano remis propellitur *Argo*.
Stellifer *Eridanus* picta per arua fluit.
Plurima cognoſces, verarum imitamine rerum,
Piſcibus & varijs aſſimilata feris.
En *oculum Tauri*, ſpoliúmque immane *Leonis*!
En *Aquilam*! placido mobilis igne volat.
Hæc avis arripuit Phryga, pincernámque futurum
Suſtulit ad menſam, Juppiter, ungue tuam.

Au-

Aureus hic *Aries* Phryxi, qui perdidit Hellen.
Hoc est Europe trans mare vecta *Bove.*
Nonne vides *ignes* LUNAM ſtipare *minores,*
Ordine tam longo, quàm radiante viâ?
Hic præit, hic ſequitur, credas agitare choreas.
Diſpoſitos gyrat tam bene quisque pedes.
5. Talibus oſtentis nos oblectare ſolebat.
Cimber, qui ſummus, Cæſare teſte, fuit.
Credis & hoc nobis? Me contemplatus, & inter
Stellas *Erigonem, Andromedámque* videns:
Talis erit, dixit, vel Virgo ſimillima tali,
Olim quæ cupiet nubere, PHISCO, tibi.
Sic tua fert *Geneſis* primóque *Horoſcopus* ortu
Annuit, & blando numine mota Venus.
Huc ades è cœlo promiſſa ac debita Nympha:
Certè præ ſtellis omnibus una places,
Quò, niſi ad *Aſtronomum* vultus ASTRÆA reflectat?
URANIE proprij Nominis eſto memor.
Quò, niſi ad URANIAM cœli vertatur Alumnus?
Admonet officij cura labórque mei.
Utque vides, paribus ſtudijs retinemur utérque:
Inque vicem tibi me, te mihi jungit Hymen.
6. Indecoris nec te venturam in jura mariti,
Nupta Mathematico, degeneríſue puta.
Invenies aliquem, viſis qui dixerit aſtris,
Cùm Cœlum aſpicio, quàm mihi ſordet humus!
Arte meâ totum, modò pes ſtet in aëre fixus,
Terrarum à propria ſede movebo globum.
Arte meâ ſummas aſcendent flumina turres:
Rurſus & in vallem præcipitata ruent.
Arte meâ, aligerum plumbum per inane volabit:
Sulphur inextinctæ lampadis unda vomet.
Arte mea Solem referet cryſtallinus orbis:
Qualis ab Eoo ſurgere fonte ſolet.

Arte

Arte meâ, vitro Siren inclusa natabit:
Atque lyram saliens Virgine ludet aquâ.
Arte meâ statuens numeratis regia saxis
Culmina tot dicam, saxa colossus habet.
7. Eminus ingentis succendam robora navis:
Æquoréque in medio fiet adusta cinis.
Nec tamen infartum pyrio tonitrale metallum
Pulvere, fulmineis exonerabo globis.
Opponam *Speculum* facili tantummodò flexu:
Non aliter, clypeum quàm Geta Thráxue suum.
Æris in umbonem convexum, flammea forti
Sole lacessitum rectáque tela cadant:
Collectos *centro* radios jaculabor in hostem.
Juverit urendas nec maris unda rates.
Nempe Syracusis se defendentibus olim,
Hoc Siculus civis fortiter usus erat.
Heu mihi, si solam te non accendere possum:
Et triplicis ferri in pectore frigus habes.
8. Virgo meis assuesce libens mitescere votis.
Tam mollem sexum non decet iste rigor.
At non & totum PHISCONEM ex carmine nôsti.
Plura tenet, paucis quàm numerare queat.
Christophoro videor mihi non minor, esse COLUMBO;
Orbem qui reperit perdomuítque *Novum*.
Præcessit tantùm: laudes non abstulit omnes.
Exæquet sumptus regia gaza: sequar.
Et sequar *Americum, Magellanúmque, Dracúmque*:
Quotquot sub pedibus nos habuere suis.
Sub *Tropicum cancri*, nudos veniemus ad Indos:
Semper ubi Meroë torrida Sole calet.
Nullam ubi, vel dextram tibi nunc miraberis umbram,
A læva capitis serpere parte tui.
Aspicies cristata suis capita alta sagittis.
Annulus inseritur naribus: ora tument.

Lum-

Lumbos præcingunt pennis. fert dextera clavam.
Herbarum ſucco pingitur uda cutis.
Rex horum aſſiduò radicem mandit odoram:
Quem, pro lectica, penſile rete gerit.
9. Quanquam non opus eſt, pedibus percurrere Mundum:
Aut longinqua cavâ puppe ſecare freta.
Ne labor, URANIE, vel te via longa fatiget;
Cuncta ſub aſpectus unica *Mappa* dabit.
Coſmographus mecum te per compendia ducam,
Quæ neque Triptolemus novit, & ipſa Ceres.
Quamvis aligero ſerpente vehatur uterque;
Et volucrem currum ventilet aura levis.
Unius folij Liber, & non grande Volumen,
Exhibet immenſas totius orbis opes.
Clauditur hoc gyro; quidquid complectitur aër,
Quidquid terra parit, quidquid Olympus habet.
In tabula videas æquè, quo cardine cœli,
Diverſis jaceant maxima Regna locis.
Monſtrorum fecunda parens hoc *Africa* tractu;
Divitis hoc *Aſia* barbara terra jacet.
Oppida cum caſtris numerare licebit & urbes.
Coctilis hîc *Babylon*, hîc ſita *Memphis* erat.
Surrexere novi poſt diruta mœnia muri.
Euphrates, Tigris, Nilus, ut antè, fluunt.
Ultimus hoc barathro caput abſcondiſſe putatur.
Jam tantùm ſeptem brachia nuda patent.
Ecce *Palæſtinam*, Libaníque virentia terga.
Hic *Banda*, hìc mixtis eſt *Balaguata Syris*.
Cernis *Abiſsinos. Mardochos*, atque *Iavanos*?
Hîc habitant *Cafri*: gens fera, ſiqua fera eſt.
Hæc elephantorum patria eſt: hæc ora camelis
Utitur. hîc frenis impediuntur oves.
China potens faſtúque ferox: numeroſus *Iapon*.
Florida nil ſpinas præter & arma parit.

En, decantata eſt hæc illa *Canaria* felix:
Unde ſua excellens nomina ſumpſit avis.
10. Heu me! non Ludos, heu! nondum cætera dixi.
Uranie, jam nunc pande, quod opto, ſinum.
Pegmata ſuſpendam nullo nitentia tigno.
Nixa tamen jures: machina tanta crepat.
Armatis venient è nubibus, ínque theatrum
Deſcendent prono corpore Martis equi.
Si volo, ſtat Templum poſitis immane columnis:
Falſus ubi refluas Nereus egit aquas.
Vix oculum vertas: eadem ſtructura dehiſcet;
Heſperidúmque recens fertilis hortus erit.
Ridebunt flores: ridebunt aurea mala
Arboris: Uraniæ qualia vultus habet.
Vis, ut in Orcheſtram prorumpant plana viarum?
Et fiat campus, quod fuit antè domus?
Nulla mora eſt: ſubitis mutabo frondibus urbem.
Vua teget colles: veſtiet arua ſeges.
Silenus tardo curvus gradietur aſello:
Et Fauni comites otia ruris agent.
Protinus, ad nutum, ſimulati germina Veris,
Horrida momento depopulatur hyems.
Crinitum calvus Majum migrare December
Coget: & in ſcenam grando nivéſque cadent.
Nonnunquam veros imitamur fulminis ignes.
Inſternit canam ſaxeus imber humum.
Audiet ipſe Tonans, dicétque: hic nubis hiulcæ
Eſſe ſolet ſtrepitus, cùm mea tela probo.
Efficiam, celeres ut libret lignea pennas,
Ac volet occultis acta *columba* rotis:
Indicet ex auro fabrefactus *araneus* horas;
Viſceráque in menſæ circinet orbe ſua.
11. Adijce jam dictis me praſagire futura.
Vulgo fatidici numinis eſſe loco.

Dij ſumus in terris: neque nobis major Apollo eſt;
Intra cortinam mugiat uſque licèt:
Multáque ab Aonio ſpiret præſagia luco;
Concitet & ſacras Phocidos omnis aquas.
Nos paria audemus ſine motu fontis equini.
Nulla per obſcurum ſibilat aura nemus.
Spernentes *Tripodem*, ſolis innitimur aſtris,
Pendet ab his noſtri *Diphtera* vera *Iovis*.
Hinc derivamus monitus: arcanáque Fata
Monſtrant *Oleniæ* vellera viſa *Capræ*.
Quid matutinæ dubitanda crepuſcula lucis;
Quid ſerus Veſper, nóxque ſopórque vehant.
Quid vacuo cornu, quid pleno nunciet ore
Luna: quid expallens, aut rubicunda genas.
Prælia ventorum, ventíſque tonitrua miſta,
Frigoráque, & madidos, vel ſine nube dies,
Signamus Faſtis. multò perdicimus antè
Ubertatis opes, bella, venena, famem.
Ex nobis ſterilis, vel opimus diſcitur annus.
Scita *Kalendarum* continet iſta liber.
Prædico: niſi, te, niſi me tibi junxeris uni:
Omine non fauſto cuncta ſiniſtra cadent.
Aſſenſum præbe: totus conſentiet æther:
Lætáque cantantes experieris aves.
12. Utque velis (utinámque velis) hæc ſplendida, noſtro
Quantumvis voto dona minora cape,
Quod referat varias, *Vitrum* tibi mitto *trigonum*,
Irides, & pictis atria plena roſis.
Apparent viridi pendentes aëre ſilvæ;
Hybláque cum pratis, Coryciúmque nemus.
Florida in acclives cuneos tentoria ſurgunt:
Qualis & in tremulis flamma renidet aquis.
Colludunt beryllus, onyx, hyacinthus, jaſpis.
Multus ubique color, nullus & omnis adeſt.

Præterea donanda tibi debetur *Imago*.
Prima quidem facies, lurida, curua, minax.
Si plebs aſpiciat rudis atque ignara: Meduſam
Anguineis cinctam crinibus eſſe putet.
Admoveas oculum *puncto*: ſpectabis Adonin.
Acis erit, Sponſus, Siceli Nympha, tuus.
Me miſerum! noſtro nova ſi Galatea moveris
Nequidquam ingenio, difficiliſque manes.
Quid? quòd in abſtruſos rerum ſimulacra receſſus
Adriaco fundam qualiacunque *tubo*.
Plenus fuſilibus formis immittitur aër:
Qua cerebrum noctu Morpheus arte ſubit.
Protinus antipodes nanos objecta papyrus
Excipit. erectos altera charta refert.
Heu mihi! quòd nanus quoque ſe penetraverit unà,
Certa nimis figens tela Cupido puer.
Improviſus enim tacitas immiſcuit alas:
Et nunc in vacuo pectore regnat Amor.
Adijcimus *ſpeculum*, quod nos conflavimus ipſi.
Vix hoc cryſtallus clarior eſſe poteſt.
Utile, cùm Libyco diſtingues pectine crines:
Aut quoties formam conciliare cupis.
Inſuper, oppoſitum Soli, me luce reflexâ
Exhibet. ingenio diſce favere meo.
Hoc igitur, donec firment connubia tædæ,
Perpetuum noſtri pignus amoris habe.

VRA-

URANIA ALLONIO PHISCONI MATHEMATICO.

Argumentum EPISTOLÆ SEXTÆ.

URania, poſtquam Aſtrologi faſtuoſam Epiſtolam perlegerat; puellari genio commota, faſtuosè reſpondet: & Mathematici delirijs, ſuperbiſque & inanibus promiſſis feſtivè illudit, more Virginum inviſos procos explodentium.

Synopſis.

1. *Vranie Allonij Mathematici lenocinantis exſpectationi nequidquam reſpondet. miratur Thraſonicum ſcribendi mòdum, & jactantiam.*
2. *Admirabile ſpeculum, arrhæ loco miſſum, vitreum Amoris pignus, neſcio quo caſu ſtatim confractum eſſe fatetur: malo omine.*

3. *Suspectat ergo amorem mittentis tam fragile munus.*
4. *Sed & immanis Sapientiæ fastum, nimiámque artium congeriem.*
5. *Idem queri etiam multos Principes, à Mathematicis deceptos; sumptibus in ventum effusis.*
6. *Cùm omnia se novisse jactet; cur non & sponsam suam ex vero divinare possit?*
7. *Plurium Mathematicorum Fasti falsi, fastus veri; tamen inanes.*
8. *Asinum quandoque, Venatoribus tempestatem imminentem veriùs prænunciâsse auribus, quàm Astrologum oculis.*
9. *Displicere quoque impietatem, monstra fabulosa Veterum in cælo observantium, & tantùm non adorantium.*
10. *Quî fiat, quòd de cælo disputantes, toto cælo nonnunquam aberrent?*
11. *Astrologorum eclipses plures esse, quàm Solis & Lunæ: constantémque famam tenere, ab inspectis sideribus multos sideratos fieri.*
12. *Supervacua proci sollicitudine moneri* Uraniam, *ut proprij nominis sit memor: quan-*

quando ex ipſo nomine commonita, aſtrorum Conditorem jam olim prætulerit eorum vaniſſimis duntaxat obſervatoribus.

13. Dei unius aſpectu ſe ſatiari poſſe.

URANIA
ALLONIO° PHISCONI
MATHEMATICO.

1. UT tua laxata eſt filis, & Epiſtola lecta:
 Senſimus inſolitis cor tremuiſſe modis.
Obſtupui confuſa genas; & fronte relictâ
 Surrexere comæ: diriguíque gelu.
An Deus, an magus eſt; ſcripſit qui talia, dixi:
 Tantáque promittens, ater an albus homo eſt?
Quòd mihi Magnetis tribuas ſine pondere vires;
 Scimus, adulanti quæ ſit habenda fides.
Non traho te, quod ais. ſua quemque inſana voluptas,
 Ac te præſertim ſtulta libido trahit.
Candori ignoſcas. non ſum me judice tanti;
 Inter formoſas ut nigra, gemma vocer.
Scilicet ante nefas illuſtria nomina dantur.
 Poſt ſcelus, abjectum ſtramen & alga ſumus.
2. Forma pudórque bonum fragile eſt. ſed firmius, opto
 Propoſitum maneat, quàm tua dona, meum.
Confiteor: ſpeculi miſſum mirabile munus
 Decidit in terram. futilis orbis erat.
Fruſta jacent diſperſa ſolo. tua numina teſtor,
 Sacra Syracoſij quæ colis oſſa ſenis.
Dum manibus ſervans conum explorare laboro;
 Elapſus ſubitò, me renuente fuit,

Forſan & ipſe tuus vitro ſplendente probetur
Non durabilior, qui ſimulatur, amor.
Iridis útque color, te judice, nullus & omnis;
Sic amor apparens, nullus & omnis adeſt.
Falluntur donis ſpecioſis ſæpe puellæ:
Quomodo viſcatæ decipiuntur aves.
3. Si verum eſt, quod amas: cur non ex ære polito,
Miſiſti, ſolidum, nobilis auctor, opus?
Vitrea non durant paſcentia munera VISUM.
A minimo flatu talis arena perit.
Nec tu ſuccenſe. facilis jactura bonorum:
Qualia Fortunæ cernimus eſſe levis.
Anne coruſcantis credebas atque ſubacti
Pulveris aſpectu, me potuiſſe capi?
Atqui non ſoleo nitidis ſpecularibus uti:
Cura nec Idalij pectinis ulla tenet.
Siqua volet Virgo dimittere nominis uſum,
Et caſtum certa jungere lege torum:
Haud ea propter opes, aut dona fugacia nubet:
Mutua legitimus fœdera ſancit amor.
Plùs multò eſt, votis quòd me certantibus ambis:
Innuba, quòd videor digna favore tuo;
Quòd mirè ſolers opifex ſpectacula centum,
Mille novas artes polliceare mihi.
Metator cœli, Geometres, Pictor, Aruſpex,
Augur, Schœnobates, nauta, Tragœdus ades:
Magna, nec invideo, magnáſque moventia mentes
Nomina. Dent Superi plura, dabúntque, precor.
4. Ah tener *Alloni*! quandoque ſcientia, ne nos
Strangulet, eſt numero diminuenda ſuo.
Divide tot dotes: non ſufficis omnibus unus.
Vitibus haud prodeſt luxuriare nimis.
Jugera deſtituunt malè multiplicata colonum.
Proficit exiguo limite cultus ager.
Quòd bene te jactes, & grandia verba loquaris;
Nautica quæ flatu trudere vela queant.

Si non ardelio es, certè potes eſſe videri.
Talis ego conjux ardelionis ero?
Bellus es arte lyræ, quantus fuit Attalus olim:
Depoſitâque lyrâ, *bellus es arte pilæ.*
Credamus: neque enim mihi ſit dubitabilis ille;
Concita qui ſiſtit flumina, pigra movet.
Qui trutinat montes, terram metitur & undas.
Vix ego te poſſim, PHISCO, negare Deum.
5. Explorare libet, ſpeculeris in aêre tantùm,
Scitor; an & juſtum te duce ſurgat opus?
Nam, niſi me fallo, ſucceſſus judicat artes.
Eventus pretij libra fit apta ſui.
Multa quidem ſpondes: tamen experientia muſſat:
Famáque non timidè teſtificata negat.
Arte tua, coluber vel aranea nunciat horas!
Sæpe nec ad Solem tangis, amice, ſcopum.
Vidimus errantes bene correxiſſe cylindros,
Cuſtodem noſtri Baucida ruris anum.
Quas tabulas, bone vir, muro depangis aprico,
Retrahe ad octonos, dixerat illa, pedes.
Fecit: & in puncto Lampas Titania tempus
Reddidit; umbrantem reſtituítque ſtylum.
Hic lepor, iſta fides, hæc cœtûs gloria veſtri!
Cum jactas, iſtud provenit, *Arte mea.*
Arte tua nitens pennis teſtudo volabit!
Fac priùs, ut plano tramite repat humi.
Arte tua volucrem ceram librabis in auras.
Icarus es, quando Dædalus eſſe cupis.
Arte tua, magni ſumptu pereunte canalis,
Nil profecturis fontibus hæſit aqua.
Arte tua, ſteterant quæ proxima culmina cœlo,
Diruta ſuccuſſo procubuere ſolo.
Sic loculi procerum, regum fraudantur hiatus.
Dum ſtruitis lapides, dilapidatis opes.
6. Multa *Mathematicus* temerè promittit; & audet.
Facta tamen verbis inferiora ſcias.

Si potes è medio proferre oracula cœlo;
    Et supra Phœbum Pieridésque sapis:
Fac Domino lucrosa suo Sapientia prosit.
    Eja: tibi vates vaticinare priùs.
Cujus in amplexus ibis? quando omnia nôsti;
    Cur nescis Sponsæ fœdera certa tuæ?
7. Jactatis vanos, ventosa volumina, *Fastos*:
    Fata Sibyllarum ceu veneranda decem.
Plurima narrantur Graias visura Calendas:
    Somnia, Prudentum non meritura fidem.
Signatum Nonis, implebitur Idibus: Idus
    Prædictas, Nonis sæpe videmus agi.
Venduntur positis carò mendacia nummis.
    Pro verbis, populus cogitur æra dare.
Heu, miseris tanti constant exordia Jani!
    An non dicatur Janus hic esse biceps?
Nec modò bifrontem, sed eundem & sæpe bilinguem
    Invenias. gemino friget & ore calet.
O quoties signum nivis algorísque tremendi
    Ponitur: & Zephyris mollibus aura tepet!
O quoties tepidùm stillans promittitur Auster:
    Arváque cum fluvijs, flante Aquilone, rigent!
Versuti quales jam notæ fraudis agyrtæ;
    Undosum populo circumeunte forum;
Pro botris fungos, pro baccis poma loquuntur:
    Allia pro cæpis, pro cerasísque nuces.
Qui non vult falli, teneat contraria Fastis.
    Fixa leget quoties nubila; nulla legat.
Pro pluvia sudum; glaciem pro fulmine ponat.
    Vincet ridiculas hac ratione minas.
Æstus erit? densas ursi circumspice pelles;
    Pluráque languenti suffice ligna foco.
Acre gelu? nullas opus est conducere vulpes.
    Arcebit gelidum trita lacerna Jovem.
Fumabit rapidis fortasse vaporibus aër:
    Haud aliter, quàm cùm Sirius urit agros.

Sæpius agricolæ diſcernunt doctiùs Annum:
Perque ſuas numerant tempora certa vices.
Præcipiunt ventos: (horum quoque gratia fratrum,
Rara; nec Hippotades abnegat ipſe pater.)
Præſenſúque notant diſcrimina Solis in ortu:
Ancipites Lunas, Mercuriíque dolos.
8. Auriculas aſini veſtris Rex prætulit unus.
Dixerat his motis: demite frena; *pluet*:
Cúmque reducendis venatica plauſtra moloſſis
Siſtite. cæruleis imminet imbēr aquis.
Unus ad hæc ringens: quæ vani cauſſa timoris?
Panicus inceptum cur remoratur iter?
Venari jubeo. nihil hic diſcriminis, aura
Dianæ ſtudijs aptior eſſe nequit.
Ite bonis avibus: conſtans promitto ſerenum.
Ite bonis canibus: certior, auctor ego.
Itur. itum vix eſt: cùm Juppirer omnis, & omnis
Iuno madet. nimbi, quà data porta, ruunt.
Abruptíque micant laceratis nubibus ignes,
Cum tonitru. relegit tota caterua viam.
E campo reduces *Aſinus* clamore feroci
Excipit; & rauco fortiùs ore rudit.
Vapulat Aſtrologus furcis, ſanníſque jocíſque.
Cætera continuus pœna cachinnus erat.
Riſerunt Dryades: riſere & Oreades omnes;
Et Satyri bifido ſubſiliere pede.
Arcadicam pecudem placuit redimire coronâ,
Sumptâ de ramis, Theſſala Virgo, tuis.
Iudice me, quadrupes oſtro velandus, & alta
Præ *Tychone* fuit dignus ad aſtra rapi.
Iámque illo radiare loco: quo *Caſtoris* albus
Fulget, & alatus *Bellerophontis equus*.
9. Prô! quem monſtra Polo miſeri ſtatuiſtis utroque.
Stridet apud Boream *major & Vrſa minor*.
Scorpius & *Cancer*, *Delphin*, ſed & ipſe *Meduſa*
Inter *Centauros* trux quoque vultus adeſt.

Hin-

Hinnit *equus*, rugit *Nemees Leo*, ſibilat *Hydra*,
Balat *ovis*, mugit *bos*, ululántque *canes*.
Augiæ ſtabulum veſtri, puto, regia cœli eſt!
Herculis emeriti ſudat ubique labor.
10. Adde, quòd inter vos ſumma eſt diſcordia rerum;
Quæque ſerit litem ſecta ſuperba novam.
Alter enim *liquidi* nos lactat imagine *cœli*:
Alter idem *ſolido firmius ære* putat.
Huic ſtellæ per inane natant, ut in æquore piſces:
Illi ſunt fixæ, ſicut in orbe globi.
Hic probat immoto Terram Titane moveri,
Producens *tabulas*, docte POLONE, tuas.
Iſte negat: totóque, ait, axe *Copernicus* errat.
Sarmata, quis mentem devius error egit?
Sarmata, quæ patrium gyrat vertigo Booten!
Sarmata, quo capitis tegula rupta modo eſt?
11. *Credo equidem, nec vana fides*: ſine fine tuenti
Plurima noctivagas damna creare faces.
Multi adeò ex vobis ſtellis fatalibus icti,
Impreſſum cerebro non leve vulnus habent!
Martis obeſt acies, obſervatíque Triones.
Cynthia nocturnum verberat alba caput.
Aſtrologus pernox plures, quàm Luna laborans
Creditur eclipſes corde animóque pati.
Illa tamen redit ad ſeſe, vultúmque ſerenat
Fratris ope, & tenebras diſcutit ore ſuas.
Sed quotus aſpecto ſemel obfuſcatus Olympo,
Lumen ad amiſſum judiciúmque redit?
Ut Phaëthon curru ſemel eſt excuſſus ab alto,
Nunquam præcipites deinde recepit equos.
Hæc tibi ſic refero: non quòd jam vulnera paſſum,
Viribus hellebori, fortis egere putem.
Vivis, & exultas (vivas, precor) integer ævi:
Certáque florenti ſanguine vena tremit.

Et

Et rubor in malis, & flos invenilis in ore:
Et validum caput eſt, ingeniúmque micat.
Nec non & pretio, nec non & dignus amore:
Et pereain, ſi non bellus & aptus homo es.
Sed metuo, ne, quod potuit contingere multis,
Et tibi contingat. *Caſus ubique valet.*
Obſcuris volitant paſſim Infortunia pennis.
Sollicitam reddit me tua, PHISCO, ſalus.
Nam quamvis nullas mediter conjungere tædas;
Certè aliquem culpâ nolo perire meâ.
Parciùs ergo tubis rimantibus utere cœlum:
Quippe maligna diu ſidera viſa nocent.
Præcipuè vita *Capricorni* ſidus iniquum.
Arîetat in frontes: cornibus ora ferit.
Pòſt hunc, ingentem metuas *Orionis* enſem.
Imminet hinc capiti maxima plaga tuo.
Falx quoque *Saturni* curuato dente timenda eſt.
Iſte ſenex pueros falce viróſque metit.
Inflictum nullo cures medicamine vulnus.
Vitta piæ Matris, cuſpide læſa, nocet.
Quò magis Æmonios etiam vitaveris arcus.
Lucida Neſſæum ſpicula virus habent.
Heu! fuge *ſerpentem* qui nexibus implicat Arcton.
Cauſſa veneratæ mortis in angue latet.
An dubitas, nocitura tibi, quæ brachia curuat
Scorpius: in cauda noxia ſtella ſedet.
12. Ah, miſer ALLONI! jam ſaucius eſſe videris:
Quî ſperes noſtri fœdus inire tori.
Seriùs hoc poſcis dudum prævenit Amator
Dignior. alterius jus violare cave.
Scribis, ut ex proprio connubia nomine diſcam:
Clara Mathematicum poſcere Fata virum.
Crede mihi, nondum potavi flumina Lethes.
URANIE memor eſt nominis uſque ſui.

Ut non diſpliceas; tamen haud potes eſſe maritus.
Alter nobilior me ſibi vinxit Hymen.
13. Non ignoramus, cujus vox illa feratur :
Cùm Cœlum aſpicio, quàm mihi ſordet humus!
Scimus & hoc : viſis idem quòd dixerit aſtris:
Pulchrior ô quanto eſt, qui ſuper aſtra nitet!
Ille mihi ante alios, qui me, qui condidit illa,
Millibus è multis ſemper amandus erit.
Quantumvis toto me latiùs æthere paſcam:
Non ſatiant Animum ſumma vel imma meum.
Deſpicienda mihi promiſit ſidera Sponſus.
Omnibus ex æquo ſuſpicienda patent.

Non satiatur auris auditu.
Eccles. 1. v. 8.

SENSUS II.

AUDITUS.

Epiſtolarum

LIBER SECUNDUS

DUbites utrùm periculoſior utiliórque Animæ Senſus ſit, Viſus an Auditus. De præſtantia jam olim diſceptatum fuit. Certè aliqui Sancti maluerunt eſſe cæci, quàm ſurdi. Cæterum inſidioſas hujus Sensûs illecebras S. Auguſt. ſcitè deſcripſit lib. 10. Confeſſ. c. 33. *Voluptates aurium tenaciùs me implicaverant, & ſubjugaverant. ſed reſoluiſti & liberâſti me. Nunc in ſonis, quos animant eloquia tua; cùm inani & artificioſa voce cantantur, fateor, aliquantulùm acquieſco: non quidem, ut hæream, ſed ut ſurgam, cùm volo, &c.* Audis? etiam ſacri Cantus & Pſalmorum modulatam ſuavitatem ſuſpectam habuit. Quid de impudicis cantilenis, jocis inhoneſtis dicturus erat. Scilicet verba prætextata per aures transmiſſa, certa ſunt incitamenta vitiorum, quandoquidem & iſta caſtum pectus convel-

vellunt, & aſſenſum delectationis petunt. *Vocis ſuavitas gignit in mente cogitationes, cupiditatésque laſcivas.* ita S.Baſil.Magnus, de vera Virginit. nam *dum dulcia reſonant, ad noxia inclinant*, ait Gregor. M. lib. 32. Moral. c. 17. Qui eodem capite explicaturus illa verba: *Oſſa ejus, ſicut fiſtuſtulæ æris.* Job. c. 40. v. 13. totum Argumentum hujus libri de Auditu abſolvit. *Fiſtulæ*, inquit, *ſonoris aptari cantibus ſolent: quæ admotæ auribus, dum blandum Carmen ſubtiliter concinunt, interiora mentis, in exteriora delectationis trahunt: &, dum dulce eſt, quod in auribus ſonat, virilitatem cordis in voluptatis fluxu debilitat: cúmque Auditus ad delectationem trahitur, Senſus ab ſtatu ſuæ fortitudinis eneruatur.* Quid *Sirenum Cantus* aliud indicant, *quas* multò antè Iſaias Propheta *in delubris voluptatis vidit*, c. 13. v. 22. Hæc igitur irritamenta expreſſuri, proponimus primò ipſum Auditum, ſonos ſuos Uraniæ vendere cupientem; ſed fruſtra. Deinde Muſicum & Poëtam: iſti namque aures implent; & ſcenæ vocalis gaudia, ſive vera, ſive falſa conſummant.

AU-

AVDITVS URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ PRIMÆ.

TOtus etiam hic Senſus eſt in explicando dotes ſuas & conchylia. Sic audientiam petit, & facit. ac, quoniam Viſui litem ſonoram de præſtantia movere non dubitat; in ſpem venit, fore, ut Urania Auditum tot nominibus meliorem, cæteris Senſibus, ipsíque Viſui proponat, Dominæ amore digniſſimum.

Synopſis.

1. *Aurium beneficium, non inferius eſſe beneficio viſûs.*
2. *Si nulli auditores, ubi Marci Tullij Ciceronis facundia? audientiâ factâ magnificè perorâſſe.*
3. *Surdo nihil eſſe miſerius.*
4. *Homero certè cæcitatem non obfuiſſe, ad æternam nominis famam, quam ſurdus*

G nun-

nunquam consecuturus erat. multi alij cæci egregij: surdi pauci.

5. Auditu nihil aptius ad disciplinas capessendas.

6. Proinde meritò aures gemmis & baccis candentibus coli.

7. Tubâ, Auditûs instrumento, milites ad fortia peragenda vehementer accendi.

8. Quid cantu sive hominum, sive Avium suavius?

9. Exemplum Monachi, auditâ volucris melodiâ, colliquefacti & rapti.

10. Verbo: illum pessimum haberi, qui malè audiat.

AVDITVS URANIÆ.

ECquid, ut accepta est, & Epistola venit ad aures,
 AUDITUM sentis, hæc tibi verba loqui?
1. Nec, quia rivalis VISUS prævenerit, obstat.
 AUDITUM primas nunc quoque ferre decet.
Ipsa tamen dubites, si flebilis optio detur,
 Auribus, ánne oculis, orba carere velis.
Sunt, tenebras qui noctis ament: modò voce canora
 Præconis possint eloquióque frui
2. Quis non optaret Ciceronem audire loquentem?
 Triste novus strueret si Catilina nefas:

Di-

Dictrum, ô *mores, ô tempora*, Conditor Urbis!
Hoc auſi cives, Romule Dive, tui!
Illa tonans Latijs famoſa *Philippica* Roſtris,
Deciderit quanto Rhetoris ore, putas?
Exundare forum: mirari lapſa Senatus
Flumina, quæ in gyrum lingua diſerta rotat.
3. Tale nihil *ſurdus*: qui bruti marmoris inſtar
Adſtat, &, ut vacuum mente cadaver, hiat.
Alloqueris? ſaxum pulſas. blandiris? anhelat.
Concinis? ignorans ad tua verba ſtupet.
Non intellectos ſermones perdis ad hujus
Pasquini ſtatuam. deſine plura loqui.
Cui bona verba bono? quid ſolers fabula ſurdo?
Fas ſit, eum ſcopulis annumerare maris.
Littoreæ cautes dicantur & æquora ſurda,
Quando procelloſis ſunt agitata Notis.
Mors quoque cuncta metens, & inexorabile Fatum;
Stagnáque Tartareæ ſurda vocentur aquæ
Quæque omnes ſuperat ventos, ſtygiásque paludes,
Ferrea nocturno janua clauſa proco.
Heu! nimis infelix Fato damnatus eodem:
Heu! nimis adverſo ſidere natus homo.
4. In cæcis tamen eſſe ſolet Sapientia quædam:
Ac ſæpe his duplici fænore major ineſt.
Pro cujus patria decertavere tot urbes,
Publica lux vatum, cæcus Homerus erat.
Cæcus Tireſias, tenebris oculatus in ipſis:
AUDITU Vates non minùs ille fuit.
Narciſſum monuit, ſeſe ut ſpeculúmque caveret.
Eventus, verum præmonuiſſe, dedit.
Cæcus & ille fuit, Mundi qui grande volumen
Nullius didicit luminis uſus ope.
5. Quiſquis in Auditum peccat, vel plectitur illo
Vindice, ſurdaſter fit miſerandus homo.

Ingenijs faveo,ſtudiíſque ex omnibus unus,
Si quiſquam Muſis ingeniíſque favet.
In cerebri ſedem largo Sapientia fluxu
Derivata meat, me faciente Viam.
Multa trahit ſecum ſimulacra ſcientia rerum.
* Caſtalis, eſt Vatum lympha : canalis ego.
Scilicet ut rorem, matutinámque pruinam
Diducto potat concha marina ſinu :
Sic geminæ pendent circùm quæ tempora conchæ,
Tractibus arcanis verba profuſa bibunt.
Hoc Senſu vacuum doceant vel mille Platones:
Nemo diſcipulus, nemo Magiſter erit.
Auſculta, clamat relegens præcepta Palæmon :
Huc adverte puer ; Quintilianus ait.
Cecropiæ fruſtra ſine me panduntur Athenæ.
Totus Ariſtotelis plauſus in aure ſedet.
6. Jactet nunc caros pro cunctis Visus ocellos :
Extollat gemmas, lumina bina, ſuas.
At certè auriculis grandes mandantur elenchi.
Pendet ab his rubri ſplendida gemma maris.
Pendent berylli, nexíque adamante Smaragdi.
Corporis hæc colitur pars pretioſa magis.
Integra nonnunquam regni patrimonia portant.
Teſtis erit ſceptri dos, Cleopatra, tui.
Candentem baccam perfoſſæ detrahis auri.
Illâ diluitur prodigiale merum.
Sumis,& Ægypto totâ te proluis unam.
Stante Pharo, tanti non ſtetit ulla ſitis.
7. Utilis inprimis ad magna negotia Senſus,
Tela per & flammas expedienda valet.
Qualia multa foro tractat Mercator , & Hermes.
Qualia Mars campo ſanguinolenta gerit.
Ante tubam marcent acies, ſegníque pavore,
Aut luxu nimio languida caſtra jacent.

At

At ſimul inſonuit turmali buccina ſigno:
Militiam reſidem claſſica rauca movent.
Pectora continuò belli furor altiùs intrat:
Cúmque viris alacres exhilarantur equi.
Proijcitur leti terror, vitæque cupido,
Miles, *iô*, magnâ voce, *triumphe*, canit.
8. Diſce alias vires: rumpuntur cantibus angues,
Rumpuntur Pario marmora celſa jugo.
Sopitur tremulo plorans infantia cantu,
Cùm ſedet ad cunas, & pede motat anus.
Labitur in dulcem ſomnum ſub fronde viator:
Quam prope lenè fluens vitrea garrit aqua.
Cantantis pariter, pariter data penſa trahentis
Fallitur ancillæ decipitúrque labor.
Fallitur & duro campum ſulcantis aratro:
Quíque ſub æſtivo ſidere farra metit.
Promovet adjecto per flumen carmine cymbam
Lætior, & refluum navita ſcindit iter.
Nil animos æquè rapit ac Symphonia diſcors:
Nil æquè lachrimas triſtitiámque ciet.
Hæc facit, ut, merſus veluti ſub gurgite piſcis,
Tota in delicijs mens liquefacta natet.
9. Utque extra ſeſe ferri videatur in altum,
Terra vale, cœli vita beata vocat.
Non eſt vana fides: aliquem tria ſæcula paſſum,
Unica detinuit, filia lucis, avis.
Illa ter, illa quater circumvolitavit euntem:
Traxit in Elyſium denique rapta nemus.
Si non traxit eum: potuit traxiſſe videri.
Vim gratam paſſus dulce peregit iter.
Temporis hoc ſpatium vix unam credidit horam.
Ergo momentum vix trieteris erat.
Ah tota, Uranie, fieri, ſine Solibus, *auris*
Optares: ad idem ſi raperere melos.

Hoc demum moveat, ne ſim tibi vilior æquo;
Spretus peccanti triſtia damna creo.
Noxa, *malè audire eſt* : virtus, *bene*. ſenſus honorat
Iſte ſuam Dominam: dignus & ipſe coli.
AUDITÙS Senſum non eſt contemnere tutum.
Dij melius! votis annue Nympha meis.
Tunc oculo cuperes fortaſſis utroque carere:
Dummodo concentum continuaret avis.

URANIA AVDITVI.

Argumentum EPISTOLÆ SECUNDÆ.

URania *Auditum*, cui reſcribit, velut ancipitis fidei Senſum, ſæpe iniquum, falſum, vanum (eſto, alioqui non ſpernendas dotes habeat) hac Epiſtola molliter caſtigat: ſuadétque concordiam cum fratribus. denique feriò monet, ut ambitioſâ ſpe dimiſsâ Animæ poteſtatem & jura occupandi, potiùs fideliter ſervire pergat; quàm ineptè dominari præſumat.

Syno-

Synopsis.

1. *Auditûs dignitatem agnoſcere Vraniam,& ſervitia commodáque in Dominam redundantia, commendare. Primatum tamen inter Senſus, Naturam negâſſe. ejus ordinem temerario conflictu immutari, fatale. maneret ſua ſorte contentus: ſic quoque carum fore.*
2. *Num paſſurus ſit ſibi Odoratum præferri? idem ergo & Viſui grave, ſi Auditus præponatur; ſenſus, quo ſues præcellunt, nunquam aquilis comparandi.*
3. *Si gloria quæratur in auribus, longiorem acutiorémque gloriam ad aſinos potiùs pertinere, quàm homines.*
4. *Ciceronis ad aures facti facundiam non diſplicere. cæterùm faventem audientiam nemini magis, quàm Auctori obfuiſſe. M. Antonij gladios M. Tullius ſurdus & mutus poterat evadere.*
5. *Multa præterea incommoda ex auditu emergere; ut quandoque ſurditas optabilior videatur. quippeni optabilior! cla-*

mantibus ranis, tonantibus nimbis, frenente marito, canente gallo.

6. *Certè propter calumnias & convicia auribus inserpentia, Siraciden monuisse; ut aures spinis sepirentur: quod Vlysses cerâ supplevit.*

7. *Aures gemmis onerantium luxus vanissimus. gemmam candidam dignius illum mereri, qui barbarum Cleopatræ luxum damnaverit.*

8. *Quid igitur Auditus sonum jactet? cùm illo nihil sit inanius.*

VRANIA
AVDITVI.

AC si quis tacitè nobis pervelleret aurem,
  Sensimus ex scripto vulnera facta tuo:
Nulla tamen fixas, odio testantia fibras.
  Unum, præcipuè vulnus amoris erat.
1. Ne te postponam cognatis Sensibus, instas.
  Nescis, quid metuas: omnia tuta times.
Nam tibi nos, ultrò multum debere fatemur.
  Nec scio, post Oculum quo magis utar ego.
Auxilio cujus rara atque incognita disco.
  Impletur multis rasa tabella notis.
Hactenus ergo tibi post VISUM defero primas:
  Delicium Dominæ præsidiúmque tuæ.

Si

Si tamen in fratres dominatum quæris honoris:
Difficili clivum quæris adire via.
Heu! cave, ne rumpas naturæ fœdera sanctæ;
Juráque convellas, quæ temerâsse nocet.
Cuique suum munus certum assignâsse notabis:
Et, quo contentus debeat esse loco.
Anne etiam hîc verum: *fratrum quoque gratia rara est*,
Per te, pérque tuum, perfide crimen erit
Interea patiar medio in discrimine pugnæ!
Quæ non peccavi, jurgia vestra luam!
Sin etiam primus dici præsumis amator;
Spes abit in ventos. nomen inane petis.
Scilicet hoc *Oculi* patientur, & ante fideles
Excubias frontis carior *Auris* erit!
Quantis aspicerent prælatum & qualibus hirquis!
Ægrè liventes lis aliena videt.
Urimur invidiâ, quoties vicinus abundat:
Censetúrque bonis nos cruciare suis.
2. Ne cupias nostri pervertere Corporis usum.
Dixit non nemo: *quidquid es, esse velis*.
Indignè ferres, si te præcedere vellent,
Partibus officij *pésve manúsve* sui.
Ergo & Luminibus per te sua gloria constet,
Dignior illorum functio: major honos.
Munere nativo non hos assurgis ad actus.
AUDITUM VISUS vincere jure potest.
Vile animal porcus: tamen hoc præcellere fertur.
Ille notat mutos per fruticeta canes.
Quantumvis tacitus silvarum confraga lustres:
Tenûia præcerpit murmura Marsus aper.
3. Plus etiam justo celebranda largus in aure es.
Hinc fit, ut auritum plus satis esse rear.
Invenies fratres, Cadmæum Actæona falso
Mutatum cervo, Mygdoniúmque Midam.

Ambobus longum cava mobile tempora circùm
Delius huic, illi Delia læſa dedit.

4. At ſine te populum nequeat mulcere diſertus
Tullius in patria, pro patriáque ſua.
Attonitam Cicero dicendo fecerit urbem,
Callidus Auſonios detinuiſſe Patres.
Præſtiterat potiùs, linguam frænâſſe loquacem.
Eloquij torrens, ni modereris, obeſt.
Quamvis Laurigeros attollat Curia faſces;
Liberáque exſultet Conſule Roma ſuo:
Ejus, quæ cœtu plaudente *Philippica* dicta eſt,
Merces, Popilij ſtricta *ſecuris* erat.

5. Non ſemper prodeſt audiri, & dicere: *Dixi.*
Sæpe nec audire eſt utile quemque ſonum.
Nonne aliqui poſito pretio obſurdeſcere mallent?
Stridet ubi rauco mobilis axe mola.
Quem non, Ranarum *ſub aqua* clamantia, vexant?
Perſtrepit in putri peſſima rixa lacu.
Cùm tonat, & rapidæ quatiuntur in æthere nubes:
Quàm multi cuperent auris habere nihil.
Audit, & expallet, ſéque immis occulit umbris:
Et folium lauri ruminat ore Nero.
Turbidus atque tremens Jovis ignea tela, relictis
In menſa muſcis, *Flavius* antra ſubit.
Quàm miſera eſt uxor, fremitus audire mariti
Ferventéſque mero ferre coacta minas.
O venti, noſtrum procùl hinc avellite corpus,
Territa crudeli dixerat una viro.
Quid? cùm nocte canes ululant, adimúntque ſoporem?
Quid? cùm bubones triſtia fata gemunt?
Multi nec galli cantum, cùm plaudit, & alis
Suſcitat Auroram, tempore noctis amant.
Iſmariæ volucris dulci teſtudine ſurdus
Fraudatur: ſed nec pavo moleſtus erit.

Nec

Nec passer, nec pica loquax. convicia mille
Prætereunt talem more silentis aquæ.
Crastina furacis cessant fastidia corvi:
Nec curat lessum noctua dira tuum.
6. Quandoque est virtus, ut saxum adstare loquenti:
Vultu marmoreo, fronte, Medusa, tuâ.
Impia cum levibus volitant perjuria pennis:
Per fas atque nefas cùm violatur honos.
Ac veluti fundâ stridente calumnia torta,
Spargitur in Reges: in populare forum:
Laudabor, si stem *veluti Marpesia cautes.*
Si fiam Niobe vel lacrimosa silex.
Sæpe homines oculis peccant; sed sæpius aure.
Nam quoties linguâ tetra venena bibit!
Non datur ebrietas Bacchæa nocentior illâ.
Hausta per AUDITUM crimina manè vomit.
Idcirco spinis aures sepire monemur.
Creditur ex rhamno spina nocere minùs.
Quære, quid astuta laudetur in aspide: cujus
Exemplo, si vis, providus esse, potes.
Illa, canente Mago, ne torpens audiat hostem,
Colligit in teretem squammea membra globum.
Spira fit; atque caput subductum obturat & aures.
Sic à Thessalico carmine tuta manet.
Aspidis in morem, Sirenum ad cantica quisquis
Temporius valvas obstruit, ille sapit.
Non tam Dulichij clypeum miramur Ulyssis
Quàm quibus effugit, cerea claustra, necem.
Felix, qui quoties tinnit malesuada voluptas,
Aure soporatâ dissimulare potest.
An non in laqueos cadit ales & Aucupis uncum,
Quando sub arbustis *fistula dulce canit?*
Excute *Fastorum* libros. plerumque Tragœdos
Plenior exemplis tristibus Auris alit.

7. Cur

7. Cur igitur membrum hoc gemmis ornemus & auro?
Nonne ſtylis ideo vulneribúsque patet?
Mirer ego aut laudem ſumptus luxúmve puellæ,
Fert ibi quæ dotem Sardonychata ſuam?
De qua ſcripſiſti, Meretrix famoſa Canopi,
Ex Ptolomæorum ſanguine nata fuit.
Nulla bibit ſapiens ſic Virgo, nulla propinat,
Regali ſcorto quæ libuere, licent.
Ut caream gemmis, quales Ptolomais habebat,
Coram Romano prodiga lena Duce:
Si neſcis, alias nobis donavit inaures,
Qui ſedet in medio pectore ſanctus Amor.
Quales nec legitur pulcræ donâſſe Rebeccæ
Tangere juratus ſervus herile femur.
Celſior Abramide Sponſus præcordia circùm
Ludit, in aure ſedens interiore tamen.
8. Sperne leves crotalos, luxúmque & tinnula ſiſtra:
Nil citharæ proſunt, nil lyra mollis, ait.
Nil ſatiant Animam vocalia. cantus, inanis
Eſt ſonus, & flatus: *prætereáque nihil.*

PAMPHILVS SARGA MUSICUS URANIÆ.

Argumentum. EPISTOLÆ TERTIÆ.

SArga Muſicus, Phonaſcorum blandientium more, aures Vraniæ ſuaviſſimè ſcalpit; ut, ſi poſſit, doloſè incantatas, in ſua vota trahat. certè, ut ad conſenſum Hymenæi invitet, artem ſuam, divitias, favores Principum, omnium rerum copiam oſtentat.

Synopſis.

1. *Inſinuat ſe Muſicus arte ſua.*
2. *Canendi voluptatem, amorémque cultioribus ingenijs inſitum eſſe. Moroſos, fruſtra naturæ genialium hominum obluctari. Quid? quòd & agreſtes impenſius delectentur!*
3. *Mundus, Dei canticum S. Aug.*

4. Da-

4. Davidem Regem, præstantissimum Psalten fuisse.

5. De Amphione & Orpheo.

6. Multos laboriosis artibus atque scientijs pollentes, egere. se vel assa voce, vel admotis fidibus ludibundum, quasi in otio ditescere. Hinc Musicos delicias Regum esse.

9. Revocat Vraniæ in memoriam obsequium suum. etenim Pamphilum Sargam fuisse, qui nuperrimè ad ejus januam, nocturnam Symphoniam excitaverit. id Virginis honori tributum.

8. Sapere puellas quàm maximè, Musicis nubentes: quippe semper lætis jucundisque viris. propterea ad hilariores festivásque epulas magnorum Principum invitari. ciborum gaudiorúmque ultimum condimentum.

9. Cantu saxa quoque fuisse commota: utique, etsi saxeum cor Vraniæ (cùm tamen puellæ mollissimum habeant) permovendum.

10. Quid dubitet? amoris æterni fœdus promitti, firmissimè servandum. Certè Orpheum

pheum, Eurydicen ſuam conſtanter amâſ-ſe; ab Infernis ſedibus, poſt mortem, amore maritali reductam.

II. Paria, immò majora pollicetur.

PAMPHILVS SARGA MVSICVS URANIÆ.

PAmphilus Uraniam (quid enim mea nomina celem!)
Alloquor: obſequio, ſi ſinis eſſe, tuus.
1. Cur non eſſe ſinas? vix me præſtantior alter,
Ore ciere modos, ære ciere viros.
Orphæis etiam fidibus bene ludere doctum,
Nomine non uno, ſummus & immus amant:
Si tuus accedat votis amor: anchora jacta eſt.
Navigat in portu ſalva carina ſuo.
Da faciles ventos, & noſtris annue velis:
Muſicus intrabo non novus hoſpes aquas.
Lesbius aſſuetos *inter Delphinas Arion*,
Unius impoſito corpore terga premens:
Concita cùm venti turbarent æquora; fertur
Arte procelloſum compoſuiſſe fretum.
Illum Cymodoce nando ſequitúrque præítque:
Illum omnis Phorci, Nereidúmque Chorus.
2. Conſule Naturam: cantandi blanda libido
Inſita, ab uberibus matris & ore fluit.
Flet puer in gremio: quatiet ſimul ænea nutrix
Cymbala; ſubridens oſcula pauca petet.
Utque ſolet purgans diſpellere nubila ventus,
Eoæ domitor Parrhaſiæque plagæ:

Non

Non injucundo ſic dulcis tibia flatu,
Curas atque metus, triſtitiámque fugat.
Dum ſecat Alſaticas meſſor Burgundus ariſtas,
Mitiget ut falcem, laſſáque membra, canit.
Sole cadente redux ſaltando tendit in urbem:
Prævia ſed buxus dat ſine lege modos.

3. Eja; *Tagaſteno* ſi quidquam credimus *Afro*;
Cujus caniciem Mitra verenda premit.
Quantus hic eſt, *una eſt totus Symphonia Mundus.*
Cantat in hoc Libro, quidquid ubique vides.
Pondere, Menſurâ, numeróque hæc Machina conſtat:
Quæ tria perficiunt conſona dulce melos.
Sol & *Luna* canunt: nec non vaga *Sidera* cœli.
Hinc cauſam ſumpſit Pythagoræa Lyra.
Arduus urgetur metricis concentibus Æther.
Continua in geminis volvitur oda Polis.
Silva, feræ, volucres, montéſque & grandia Cete,
Ipſáque *divina* ſunt Elementa *nota.*
Mollia dum *duris*, craſsíſque liquentia pugnant;
Miſcent diſcordes, conveniúntque, ſonos.
Corporis humani ſtructura, eſt Numinis *Hymnus*:
Artificem cantant ſingula membra DEUM.

4. Non puduit Solymæ Regem contingere chordas,
Jeſſides ſacrum percutiebat ebur.
Cùm ſocer attonitus furias pateretur Averni:
Sacráque convulſum ſtringeret ira jecur:
Vexatum rabie, Generi medicina levavit.
Illa, nihil præter fila Davidis erant.
Luſit, & immitem genium pacator abegit.
Eſt aliquid, ſtygium perdomuiſſe canem.
Quondam etiam citharam fortis percuſſit Achilles,
Illa, qua vertit Pergama capta, manu,

5. Noſtrûm aliquis ſola teſtudine condidit urbem.
Hinc veteres *Thebæ* nobile nomen habent.

No-

Noſtrûm aliquem montes,ſilvæque fuêre ſecutæ:
Fluminâque in ripis clauſa ſtetere ſuis.
Vidiſſes motâ radice incedere quercus,
Agmine,quo pulſans Tympana miles ovat.
Ibant & Cedri, miſtæque virentibus alnis;
Nigra comas abies, populus alba comas.
Ibant & ſi quas non impediere cupreſſus
Funera: nam tumulos viſere ſæpe ſolent.
Ingemuere truces urſi: flevere leones,
Inſontes agnis accubuere lupi.
6. Hinc nobis acceſſit honos; hinc gloria crevit.
Gloria non vacua eſt; ſed nec inanis honor.
Purpurei Patres, diadematíque Dynaſtæ
Conducunt pretio. nos quoque Cæſar emit.
Annuimus tardè: tamen allicit *aurea vulpes*:
Quâ visâ, cujus ſit taciturna chelys!
Mille per ambages alios prudentia Juris
Efficiat claros: me mea Muſa beat.
Quáſque alijs toto ſudor vix afferet anno;
Vnicus ingentes fert mihi *Menſis* opes.
Quàm facile eſt,graciles digitos intendere plectro!
Quàm facilè ex collo vox modulata fluit!
Gutturis exemplo tali flaviſſima merces
(Scis bene,de quali flumine ſumpta) datur.
Nobis Pactolus rutilas eructat arenas:
Delinit & fauces divitis unda Tagi.
Nuper cùm *bellè* canerem, è fulgente metallo
Injecta eſt humeris torquis opima meis.
Cingula reſplendent: chlamydes ſubteximus auro.
Auratis clavis tendimus,ecce, fides.
Tinnit in aure ſonus: tinnit quoque nummus in arca.
Dulce eſt, alternis hunc variare chorum.

 Jám-

Jámque adeò sentis, haud dona uxoria quærit.
Te pero, non dotem, cara puella, tuam.
7. Hoc ita non pridem memoranda nocte canebam:
Cùm tibi delicias fecimus ante domum.
Ibam cum socijs calcantum more plateas.
Intremuit solidis passibus icta silex.
Non tunc excubias, non ferrum, umbrásque volantes,
Non timui strictas in mea Fata manus.
Ventum erat ad limen: tunc nostra resolvimus ora,
Instructi gladio, pectine quisque suo.
Ac nisi decipior, visa es mihi signa dedisse,
Ter rota, ter strepitu mota fenestra fuit.
Cynthia, cantabam, toto nitidissima cœlo.
Nomine mutato, tu mihi *Sidus* eras.
Phyllida dicebam: salve dignissima custos
Elysiæ villæ: tu mea *Phyllis* eras.
Chloris, iò, florens, Zephyro dilecta marito,
In mea prata veni: tu mea *Chloris* eras.
8. Musica Gens læta est, pronóque in gaudia sensu
Fertur, & affectus ad sua vota rapit.
Finge coronatos onerari lancibus orbes:
Fercula mutari, Massica vina bibi.
Si lyra nulla sonat, quid sunt convivia muta?
Orgia quid Bacchi? si lyra nulla sonat.
Luxus iners, ubi nulla fides, & barbita torpent.
Mota movent animos, exhilarántque dapes.
Ipsa quoque hac animâ nisi se Comœdia ludens
Induat: absque choro, triste cadaver erit.
Ne dubites igitur sociare cubilia mecum.
Quam mihi das vitam, reddere, Virgo, volo.
Quemcunque anteferas: sterilis, vel frigidus Hymen,
Vel morosus erit; si Cytharœdus abest.
9. Non potes, ut cupias etiam, sine nubere nobis.
Ni, ceu Persephone, nubere rapta velis,

Du-

Durior ut quercu rigeas, ſcopulíſque marinis
Surdior: in partes arte trahêre meas.
Si Geta Dijs genitus (nam Dij genuiſſe,feruntur;)
Threicia potuit ſaxa movere lyrâ:
Non ego te fidibus noſtrjs adducere poſſim!
Et mihi Teſtudo eſt. & mea fila trahunt.
10. Dummodo non metuas; ne, qui nunc ardet,ut ignis
Vaneſcit fatuus, ſic vagus erret amor.
Chorda levis nobis: ſed ſunt conſtantia corda,
Mobilis eſt citharæ, non animíque fides.
An non Eurydicem Orpheûs conſtanter amavit?
Mœſtus ab infernis cùm revocavit aquis.
Tu quoque deſcendes Erebum, poſt Fata,ſub immum,
Per nos ex Hecates eriperere ſinu.
11. Te propter rapido peterem nigra Tænara ſaltu:
Nulla moraretur Cymba Charontis iter.
Irem Cerbereos cantu ſopire colubros,
Demulcens placidâ colla toroſa manu.
Hæc,ſi non ita ſunt, ſicut tibi juro: triſulco
Fulmine Tænarij mergar ad ima lacûs.
Hac me obſtringo fide. tu, quid nolíſve,velíſve;
Reſponſo facili (nam puto, *velle*) refer.

URANIA
PAMPHILO SARGÆ MUSICO.

Argumentum EPISTOLÆ QUARTÆ.

URania, post lectam atque probè examinatam Sargæ Musici Epistolam; indignabunda respuit minùs castas preces: irridet superbas spes: describit & exprobrat ipsi suspecta Musicorum ingenia, & genium. Ad hæc contemptis opibus, quas jactat, sumptuosóque artificio, malle se dicit cœlestis Harmoniæ unicam vocem audire, quàm integram terrestris Symphoniam.

Synopsis.

1. *Vrania morosior, non eandem Musici chordam tangit.*
2. *Etiam fabulosum Amphiona despicit.*

3. Si

3. Si Pamphilus, uti jactat, ſaxa movere poſſit: cur non idem in pertrahenda ad ſe Virgine experiatur? quam tamen ſaxo duriorem ſentiat.

4. Cæterùm ſe non magnopere affici erga Muſicos, quippe pleroſque vagos, leves, velut errantes Cingaros: rudes, artium aliarum imperitos: immò Muſarum nomine, quod ſibi ſumunt, magnam partem indignos. Studijs liberalibus nullos minùs incumbere. quod ipſum Iuventutis Gymnaſia ſatis probent. quotum enim in Lucalibus Theatris, jure merito præmia mereri.

5. Originem quoque Muſicæ artis, non magnam nobilitatem ſpirare, à fabris ferrarijs ductam.

6. Davidem Regem, altioris chori Pſalten eſſe, neque ad profanum ſive plebeium pertinere: qui vaticinia vix intelligat; nedum fundat.

7. Porrò Tubicines commendatos ex arte Muſica, nihil ad rem facere. qui enim Tibicines, in prælio ſeveri Martis, unquam ſtrenuè ſe geſſerint?

8. *At enim famosum* Musicorum Humorem, *incredibili varietate volubilem atque mirabilem: tum vultuosis propterea mutationibus obnoxium, utique rem esse, nupturientium consideratione dignissimam.*

9. *Enimvero Phonascos celeberrimos, plerumque videri pronos quoque ad temulenta jurgia Lapitharum. quibus quid esse queat infestius?*

10. *Sit tamen: Pamphilum non esse talem. quis ægrè ferre debeat, etiam formidinem oppositi, præcordia fœminei sexûs circumdantem.*

11. *Quòd nonnulli Musici, nullo negotio ditescant: sanè (prô dolor!) contingere, plurium ingratijs, multorum invidiâ, aliquorum injuriâ, quorundam incuriâ: peregrinâ superbiâ.*

12. *Quasi verò non & miserabiles atque pauperrimi esuritores ad pulpita templorum, & rotas ollarum dentur.*

13. *Quidquid sit; Musicam naturalem avium juvenúmque frugalium incorruptam vocem, præferri rancidis & pretiosis modulationibus eunuchorum.*

14. Errâsse bonum Pamphilum, quasi notatum, dum Vraniæ nocturno tempore accineret, ad fenestram placuisse. talibus cantilenis, sive encomijs castas non affici.

15. Quid multis? Sponsæ acquirendæ, sed invitæ obtrudi cantorem & cantum: hærenti insuper in exsilio, gementi in valle lachrimarum.

16. Denique, ut cecinerit canátque procus Sarga suavissimè: cœlestem tamen Hymnodiam, à D. Francisco Seraphico auditā, non superaturum. Huic Vraniam immori velle.

URANIA PAMPHILO SARGÆ MVSICO.

1. NOn sine vocali strepitu tua. Pamphile, nuper
   Incidit in nostras littera missa manus.
Credo, ut continuò scirem, qui scripserat illam,
   Phonascum celebrem temporis esse sui.
Gratulor hunc titulum. sed nondum exacta voluntas:
   Ut cupiam partem laudis habere tuæ
2. Nescio quem verbis sublimibus Orphea jactas.
   Plurimus Amphion semper in ore tuo est.
Illos saxa, feras, fluvios traxisse canendo:
   His ut te proavis suspicer esse satum.

3. Quin igitur patrias exerces callidus artes?
Et pariter fluvios, saxa, ferásque trahis?
Cur me sollicitas precibus, cùm cogere possis?
Quæ duci renuit, nonne trahenda fuit?
Si videor tibi dura silex, torrentior amne,
Sævior Hyrcana tigride: fila move.
Nimirum vanis rumoribus improba serpit
Fabula: veridici nil ea vatis habet.
Fabula sunt veteres, saltantia mœnia, Thebæ.
In terris, Cadmi non fuit ille nepos.
Fabula, quem Bacchæ Thyrsis mactâsse feruntur:
Aut cui delphines suppo suere caput.
4. Qui propria plerumque domo Laribúsque caretis;
Posse rear muros ædificare lyrâ!
Nullus ab Ægypto tam latè Cingarus errat;
Quàm grex, qui vocem vendere & ora solet.
Jámque Ducum pronas, Regum jam raditis aures:
Ultima Romani Cæsaris Aula tenet.
Interea indocti, nullo sermone politi,
Otia per noctes ducitis atque dies.
Ex his qui nôrunt *septem discrimina vocum*,
Pierij quota pars est studiosa Chori?
Quis canit, & pariter studijs operatur honestis?
Musicus, & *Musas* vix reperitur amans.
Oderunt potiùs: quoniam plerumque vagantur.
Unde *vagabundi* mobile nomen habent.
Annua solennis redeant certamina Ludi:
Non qualem spectat campus, Olympe, tuus.
Sed qualem merito statuit Parnassus Honori.
Qui bene stat, *currit*: Qui sedet, ille *volat*.
Curritur hîc pedibus, quibus aut Elegia movetur;
Aut tuus Æneas, Dauniadésque, Maro.
Ingenijs certant Juvenes. nova lucta Palæstræ
Incipit, atque oleo gaudet inuncta cutis.

Su-

Sumitur hoc oleum nocturna ex lampade: qualem
Ipſa rigat cerebri rore Minerva ſui.
Tum verò ad cœſtus, arcúſque: aſperrima cernas
Virtute & doctis bella movere dolis.
Quisque ſuos acuunt calamos & ſpicula tergunt:
Quot pleni capitis viva pharetra gerit.
Contrahitur facies: oculi ſub fronte reducta
Invigilant: mutat pallidus ora color.
Scanditur exacto ludo ſublime theatrum.
Ordine, Victorum nomina præco legit.
Hic apium, hic ſertum de glauca tollit oliva.
Sunt, quas Laurigeros Theſſala Virgo facit.
Sæpius adverſum eſt: Phonaſci, debita jure
Præmia pauca ferunt: ſi tamen ulla ferunt.
5. Quid jactas artem? cujus primordia, priſcis
Si qua fides, hæc ſunt; *Malleus,* atque *faber.*
Ferrea Cyclopum, repetitis ictibus, Echo
Intonat, alternâ percutienda manu.
Hinc obſervatus reſono concentus ab ære;
Fit ſubitò *mollis*, qui modò *durus* erat.
6. *Non puduit Solymæ Regem contingere chordas.*
Credo equidem. Vates Entheus ille fuit.
Admovítque fides dignas cœleſtibus Aris.
Non poterant tangi nobiliore manu.
Præſagus fibris divinas expulit odas:
Ad quarum ſonitus intonuere Poli.
Sacráque quam *Genij* velârunt grandibus alis;
Senſit, & arcanis annuit Arca modis.
Ille potens totum cantu tremefecit Avernum:
Ut retro verſis Styx ulularet aquis.
Tu quis es ad tantum, nervis inſtructus ovinis?
Non mulcet Phœbum, Faune, Camœna tua.
Quod certamen erit, ſi ſus doctura Minervam eſt?
Scilicet ad cygnum corvus inanè ſtrepit.

Plerumque impuros tantùm cantatis amores:
Quæque manu geritis plectra, Cupido dedit.
Illius ardentes jaculantur vestra sagittas
Ora: nec auditur vox, nisi *bella Venus*,
Bella Venus scenas omnes & comica tecta
Personat: hæc stultis fabula sola placet.
7. Quin etiam Æacidem, animosáque nomina profers,
Nullus Achillæo major habetur honos.
Heu miser! ille fuit magni Chironis alumnus.
Cujus tu fueris; fortè referre pudet.
Inter equos, intérque tubas, intérque leones
Nutritum docuit, quæ cecinisse juvet.
Et tu fœmineam bello committere buxum!
Et tu, Semiviri quæ docuere Phryges!
Frange lyram Paridis molles agitantis amores.
Illa nihil prorsus fortis Achillis habet.
Musicus in castris, quamvis armatus oberret,
Scilicet in curru deside quinta rota est.
Quem Suecum terrebit enim Philomela canendo?
Cantum *alio tactu* fortiùs ille movet.
Parce, precor, lituis citharas confundere, *Sarga*.
Non bene conveniunt, nec modulantur idem.
Terribilis nostrâ leviorem ætate repellit
Fistula: nec valet hic: *fistula dulce canit.*
Hæc quoque Martis aves, aquilas, corvósque rapaces,
Nedum luseinias, agmina parva fuget.
Suadeo, si me audis, Dilecte, domestica castra
Pace tua: pacem Protesilaus ames:
8. Quam neque securam tamen, aut sine crimine puram
Audio te solitum continuare diu.
Dicitur & vobis *mirabilis Humor* inesse.
Nescio, quo monstrum nomine tale vocent.
Verminat introrsum, subitósque ad Gorgonis ictus,
Innato lepidum sibilat angue caput.

Nunc

Nunc celeres animi motus: nunc pondere mens eſt
Tardior: & ſtertit non madefacta chelys.
Nonnunquam ſubeunt primi faſtidia cœpti.
Mox deſperatum continuatur opus.
Vina reſumuntur, plectrúmque reſumitur unà,
Sobrius heſterna non volet ire viâ.
Invito quondam canitis: cantare rogati
Abnuitis: quamvis Cæſaris ANNA roget.
Hæret propoſitum. Phalaris licet ipſe minetur:
Non ſolvet niſi *bos aureus* ora datus.
Nec tamen hoc œſtrum cenſurâ damno ſeverâ:
Fertilis ingenij cùm ſit amœna ſeges.
Magnorum cauſſa eſt operum; *ſine vermibus iſtis*
Vis animi marcet: nulláque vena micat.
At ſimul erepunt, tractímque à fronte moventur:
Titillant nervos, ſuccutitúrque caput.
Gaudia ſubſultu criſpant præcordia miro.
Oſtendunt certas os oculíque notas,
Se ſapiens prodit furor; & vivacior ardet
Impetus: & riſum læta Meduſa ciet.
Libertas timidis non diſplicet iſta puellis.
Auſteros etenim non decet eſſe viros
Certè ego feſtivo malim nupſiſſe marito:
Radicem cerebri cujus hic *Humor* alit;
Qùàm tetrico vultu ſemper qui durat eodem,
Seu Capricorne tuo, bubale ſive tuo.
9 Dummodo non tandem manifeſta inſania rixas
Inchoet: & *vermis*, fiat echidna nocens.
Hoc quoque enim timeo. vidi conſidere ſeptem
Sub platano folijs luxuriante novis.
Bacchus adeſt: (bacchantur enim) majoribus urnis
Poſcitur; & creſcit, dum bibit, ipſa ſitis.
Jámque ſuo vehitur Senior Silenus aſello:
Et quæ Baſſarides cum ſene ſemper eunt.

Ergo

Ergo ſimul caluere mero, caluere tumultu:
Fit fragor, & ſparſim pocula jacta volant.
Menſa ſupinatur, mox inſtrumenta ca[illegible]ndi,
Telorum ſubeunt nablia fracta vicem.
Fruſta reſumptorum triſtes adhibentur ad uſus.
Vulnera diſtillant: ſanguine mappa rubet.
Cum Lapithis ſummas Pindi ja ulantibus ornos,
Ipſos Centauros accubuiſſe putes.
Centauris ut ego cœleſtis Filia nubam!
Non ſum Peliacis edita Virgo jugis.
10, Sis tamen exceptus, neque turba notus in iſta.
Sarga meus comis: *Sarga* benignus homo.
Sed mitem genium poſito quo pignore ſancis?
Quis pro te Sponſor, quis volet eſſe vadis?
Omnia nam metuunt, quibus hæc ſunt prælia nota.
Sollicitam juſta ſuſpicione leva.
Diſſimulant, ſimulántque: & multa precantur abuſi
Sæpe puellarum ſimplicitate proci.
O quoties dicunt: *mea lux*, mea ſola voluptas!
Nec mea, nec ſola eſt, & mea ſola minùs.
Invidioſus amor fatuos transfumat in ignes:
Inque truces iras ſuſpicioſus amor.
Mille ſonans *fidibus* lætis promittitur æther:
Ex his ſervatur ſæpe nec *una fides*.
Succedunt valles lachrymarum montibus aurêis:
In quibus infelix mœſtáque nupta jacet.
11. At Phrygio cultu ſpectandi incedimus, inquis.
Hoc eſt, quod lites invidiámque movet.
Muſicus induitur Sutoris filius auro:
Cerdonem Tyrio murice lana tegit.
Teutona Majorum claris natalibus ortum,
Nobilitas panno veſtit avita rudi.
Unica *Vox*, cauſſa eſt tanti diſcriminis hujus,
Atque adeò refert: vir canat, anne ſpado.

Di-

Dives fit, Tuſcis ferro caſtratus in Oris:
Integer, & nullo vulnere caſtus, eget.
Plus igitur fuerit Martis ceciniſſe tropæa:
Hoſtes in campo quàm ſuperâſſe ſuos.
Cedunt arma togæ: concedit laurea linguæ:
Arpinas verè vaticinatus erat
Cogitur ignavis Labor, &, quæ claſſica proflat,
Imbelli citharæ ſuccubuiſſe Tuba.
Vertere Rhene retrò: virtutem gratia vincit;
Eunuchúſque viros: vertere Mœne retro.
12. Quò rapior demens? quales effundo querelas?
Turpis an offenſam me quoque livor edit?
Gratari potiùs, quàm ſugillare decebat.
Ex æquo partas Dij tueantur opes.
Haud equidem invideo: multo flavete metallo:
Gratia quos Regum, vóxque canora beat.
Sed paucos Fortuna levat. quos tollet in altum,
Forſitan è multis unus & alter erit.
O quot jejuni rumpunt ad pulpita fauces!
Inſignes Codros jure vocare queas.
Dum cantant, ſaturi toſta perdice putantur:
Sed redolet lentem pulcráque veſtis olus.
Ore fluunt voces; quas credas Attidos eſſe:
Latrat in exeſo ventre canina fames.
Funera nonnulli fiant, ſi funera deſint.
Macra ſepulcralis corpora leſſus alit.
Ah! præeunt funus, lugéntque cadaver inane.
Veriùs ob proprium corpus inane gemunt.
Dira fames cruciat, rodítque domeſticus hoſtis.
Occidet miſeros: ni Libitina juvet.
Illa juvat, nummóque dato ſolatur egenos.
Cur tu non etiam dives avare juvas?
Fratres nempe tuos quot mendicabula cantant
Ante fores *tenebras*, atque Numiſma petunt!

Quos inter quidam lacero centone teguntur:
Multorum in pedibus calceus alter hiat.
Tu facie torua transis,& despicis illos.
Ecce hoc est, mihi quo SARGA placere nequis.
13 Sæpe etiam vestris concentibus Ecloga præstat.
Tam tremulo vanos editis ore modos.
Hic interrupto gemitu luctatur, & hiscit:
Ac si Stultitiæ thura litare velit.
Ille sonum obfuscat, tractímque resorbet eundem.
Miscetur corvo nescio qualis olor!
Alterius credasveluti labentia vocem
Flumina, confusæ radere littus aquæ.
Præfero lucis aves: carmen meditantur inemptum
Omnibus in silvis. præfero ruris aves.
Hæ non emungunt proceres: nec carmina vendunt;
Aut pro gratuita voce talenta petunt.
Vos nimiùm caro sumptu suspiria vestra
Venditis, & rauci gutturis exsequias.
Quadringenta sono demus! sistertia sumat
Musicus! an tanti stet mihi pulmo tuus!
14. Forsitan exspectas illius præmia noctis,
Quæ nuper, Majo mense, canora fuit.
Scilicet applausi: ter motis læta fenestris
Cantanti signum visa dedisse tibi!
Heu! nimiùm simplex! decepit opinio vana.
Mentitur votis sæpe cupido suis.
Increpui temerè rotulas, digitóque removi,
Quæ retinent vitreas claustra minora fores.
Audivi celebrem nostris de laudibus oden:
Cujus nec minimo pectine digna fui.
Illa vel aversam poterat placare Dianam:
Junonémque trucem conciliare tibi.
Cynthia jam pleno vultu formosa vocabar:
Casu fulgebat Cynthia, & alba quidem.

Flo-

Floráque dicebar flores diſpergere digna:
Qualibus exſultim fertilis Hybla fragrat.
Sunt ſuſpecta mihi de cœlo encomia lapſa.
Non cupio falſæ nomen habere Deæ.
Phyllida cantâſti. quoniam fuit illa modeſta:
Illius exemplo ruſtica Phyllis ero.
Ruſtica ſim ſanè, dicárque ligonibus apta:
Ruſtica dum vitæ ſim ſine labe meæ.
Calloſis manibus glebas fregere Sabinæ.
Caſtior his Virgo nulla Latina fuit.
At non Matronas tales æquare vetabor;
Moribus & factis annumeranda meis.
Qui bene noverunt, nullo me crimine damnant.
Noſtra (velim, quæras) fama pudica manet.
Illam tu primus læſo libabis honore:
Ut citharæ pretium nobile dicar ego!
Conſtarent audita nimis tua barbita magno,
Quæ cupio ſemper Virgo manere, mihi.
15. Adde: quòd exſilij locus hic epicedia poſcit:
Non Feſcenninos, cantica blanda, jocos.
Tempus plangendi. gaudendi ſera ſequentur
Tempora, poſt longas non properata moras.
Interea Salicum ſuſpendimus organa ramis.
Non patitur cantum terra aliena tuum.
Flere vacat. nondum maturi cedite riſus.
Pronior ex oculis triſtibus unda cadit.
Undique circumſtant me tot mala, tótque dolores;
Littora quot conchas, gramina campus habet.
Mole ſub hac læter! frontémque ad falſa ſerenem
Gaudia, cùm mentem nubila mœſta premant!
Immò ais, hoc ipſo, tibi opus cantore marito,
Qui pellat. fateor; pellere multa queas:
16. Quòd niſi jam mecum ſtatuiſſem vivere ſola,
Et ſic *bis genito* vivere certa *Deo*;

Uni

Uni forte tibi poteram promittere tædas,
Et canis, & mulces, & placuiſſe potes.
Non adeò à plectris hic noſter ſexus abhorret.
Inter Pierides nos quoque turba ſumus.
Quæ procùl Aonios diſtinguunt vocibus hortos,
An non ſunt Muſæ, térque Puella triplex?
An non Calliope liquidas dat gutture voces?
An non divinos noſtra Thalia modos?
Omnia ſi fias, nunquam Polyhymnia fies.
Ter centum ſimiles vinceret illa tui.
Hanc quoque contemnam. *video meliora, probóque:*
Sed non, ut Colchis, *deteriora ſequar.*
Ergo, quas cœlo pridem ſacravimus aures;
Parce ſupervacuâ SARGA ferire lyrâ.
Altera quæ medio ſcintillat in æthere, major
Me Lyra delectat. cedat in Orbe minor.
Nonne vides volucrem, quæ à laude vocatur Alauda,
Aëriâ ſurſum tendere in aſtra viâ.
Deſcribit pennis gyros, & circinat auras.
Quò propior cœlo eſt, ſuaviùs illa canit.
Sidereis lapſus de Sedibus Aliger oſcen,
FRANCISCI ſteterat debilis ante torum.
Víxque chelyn ſtrinxit; cùm plaudit & exilit æger:
Ut præ lætitia pectora penè crepent.
Iſte, precor, fidicen nobis quoque ludere pergat.
Angele caſte veni: *Pamphile* noſter abi.

Th.

TH. ROPERTVS GAMBARA POETA LAUREATVS

URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ QUINTÆ.

INgenio, quanto valet, ſua vota peragit; multas ſcilicet ſtrophas coacervans, ut Vraniam in ſerica retia conjectam obtineat, inter cæteros, etiam Echo adhibetur; figmentum utique Poëticum.

Synopſis.

1. *Poëtarum nobile genus, vigor, ſpiritus, divinitas.*
2. *Echo Parnaſſia, familiaris Poëtarum Dea. hanc ſcilicet vaticinatam fuiſſe: Vraniam, Gambaræ fore Sponſam.*
3. *Dearum aliquam contemnere, non eſſe tutum. quod malo ſuo teſtentur Cydippe, & Anaxarete.*

4. *Quantum hoc? Poëtas ſacros vocari. ideo & ſtatuas illorum honori antiquitatem poſuiſſe.*
5. *Lesbiam, Corinnam, Cynthiam, Neæram, aliásque Veteres Romanorum puellas, ſua nomina poſteris, facultatis Poëticæ beneficio, transmiſiſſe.*
6. *An non Lesbia Sappho, Polla Argentaria, Elpis Boëthiana, feminæ, & ipſæ Poëtriæ? accenſeatur & Vrania, tantò dignior illis futura.*
7. *Quid? ipſum Deum, rerum omnium conditorem, à Græcis nec fruſtra, nec indecorè, ſummi Poëtæ nomine honorari! ſpecimen artis ipſammet Vraniam eſſe; nobile figmentum; Carmen examuſſim compoſitum, ſuis conſtans numeris ac metris.*
8. *Quid ergo dubitet in manus æmuli artificis convenire? carmen ad Poëtam ſpectat. Pulchriùs facturam Vranien, ſi facilem ſe præbeat. duriuſculis verſibus offendi aures.*

TH.

TH. ROPERTVS GAMBARA

URANIÆ.

HAnc tibi transmitto, cœlestis Virgo, salutem:
Quæ nunquam reddi, te nisi dante, potest.
Fallor: an ora rubor subit, & miratio mentem!
Méque priùs damnas, quàm prober esse reus!
Perlege, quodcunque est, nihil hæc tibi charta nocebit.
Suspectâ non est illa notata manu.
1. Scribimus insontes: nisi forsitan alma Poësis
Fraudi, vel probro sit mihi castus amor.
Carmina dant vitam: revocantur carmine Manes.
Sistuntur volucres Solis euntis equi.
His quoque, cùm vultum tenebras invadere sentit,
Luna laborantes corrigit ægra boves.
Concita Pierio sternuntur fulmina cantu:
Adque pedes, alâ deficiente, cadunt.
Vatibus ut Dij sunt; sic Vates cura Deorum.
Implentur sacro Flamine, quando canunt.
Ora ferox quoties pallentia Spiritus intrat:
Corporis exuimus pondera, Diique sumus.
Quod locus, &, quantâ premimus, quoque sella fatetur.
Cùm trepidans patior Numen, & ipsa tremit.
Ac simul hinnitum sonipes attollit, & alas:
Gaudet, & ingenti terga fragore quatit.
Ignescit facies: coma turbida surgit in altum.
Bullit, & undanti sanguine vena fremit.
Antra sonant: fumant rupes, silvæque moventur
Exsultat vivo spumeus amne latex.
Est aliquid, medio subduci pectora mundo.
Aspectu Phœbi sic propiore frui.

Si videas,totâ perculsa movebere mente;
Et dices: Superos hic habitare puto.
Ne dubites, habitant, nostróque in corde morantur.
Delius hic sedem fixit Apollo suam.
Me quoque præfecit luco, Montíque bicorni.
Officium nobis utile spero fore.
2. Est locus in medio Parnassi vertice, juxta
Fontem, quem scalpens ungula fecit equi.
Vallis ibi platanis & amicâ consita lauro,
Herbida vivaces ponè residit aquas.
Circumstant modici colles: formámque theatri
Exhibet incurvis silva reducta jugis.
Pegaseo de fonte fluens, per gramen & herbas,
Purior illimi rivulus exit aqua.
Hîc ego, dum saltus, devexáque confraga lustro;
Obviáque incertis profero verba sonis:
Clara repercussæ me vocis imago salutat:
Cúmque loquebar, *ave:* vox remeavit, *ave.*
Intremui circumspiciens. nihil usque videbam.
Protinus agnovi Montis adesse Deam.
Echo, dulce decus, nostrarúmque una sororum,
Alloquor: infelix ecce *Poëta* tuus.
Heu miser, & curâ thalami non anxius unâ!
Unam, non multas, in mea vota peto.
Sed quod mireris: quæ dat mihi vivere, non vult,
Quamvis sollicitem, nubere Virgo mihi.
Nescio quem Sponsum nostro præponit amori:
Cujus percipiat Mentis in aure sonum.
Qualem credideram tantummodo Corporis esse,
Deberíque meis auribus: illa negat.
Vaticinare soror: conjux erit illa petentis,
Quæ festiva procos ludere quærit? *erit.*
Quæ modò stat nostro metuendæ cura repulsæ,
Semper in afflicto pectore stabit? *abit.*

At-

Atque adeò Uraniæ ſocianda jugalia vincla
Duratura putas, & fore grata? *rata.*
Si rata ſunt, cur ergo fugit, velut avia Daphne:
Tam citò, quam remis concita navis? *avis.*
Opto: ſit Halcyone; Ceyx ego. proſpera curret
Tunc vita. ad nomen, *Vita*; remiſit, *ita.*
Sufficit. in noctem declinat veſpera. dices.
Commodiùs reduci cætera manè. *mane.*
Cur maneam? Dic ergo: meas cupiátne fovere
Spes, an ludibrio ducere malit? *alit.*
O alat. interea reſonent mea carmina ſilvis.
Ingeminet voces lætior Hymen. *Hymen.*
Dixerat: exſilio, mecúmque audita reporto.
Jam ſaltem, Uranie, durior eſſe nequis.
3. Irridere Deam, (certè eſt Dea Pieris Echo:
Quamvis reſponſum det breviore ſono.)
Irridere Deam, vanóque eludere faſtu,
Conſultum non eſt. haud ea tuta fides.
Scis, quantum obfuerit deſpectus Acontius olim
Cydippæ: pœnas Corporis ægra dedit.
Quòd contempſiſſet, coram præſente Diana,
Verba Pharetratam teſtificata Deam;
Febribus incaluit: nec erat ſpes ulla ſalutis.
Pœnituiſſe, ſimul convaluiſſe fuit.
Tanti etiam refert, non temni Numina: ſolo
Quando vel in pomo ſe quoque culta velint.
Si potes exemplis veterum pœníſque moveri.
Cypris Anaxarete Virgo ſuperba fuit.
Atque ideo in ſaxum membris concrevit obortum:
Diriguere manus, diriguere pedes.
4. Cur me deſpicias? non ſunt de plebe Poëtæ.
Cedat Laurigero turba profana choro.
Priſca Sacerdotes Phœbi nos Roma vocavit.
Eſſe quid hoc tanto majus honore poteſt!

Marmoreis quondam statuis donamur,& aris.
Quid superest, nisi thus, prociduúmque genu?
Inque foro Vatem signata orichalca loquuntur.
Proxima purpureis Regibus ora gerit.
Quòd vultus altis sublimes fontibus extant:
Fontis Castalij numine surgit honos.
Effigies steterat Stiliconia bella canentis
Ænea, Trajani conspicienda Foro.
Tam Verona suo, quàm Mantua debet Alumno,
Altiùs erectum tollere visa caput.
Plus dedit Andinus pastor tibi, Roma triumphans:
Quàm dederit niveis Scipio vectus equis.
5. Dic: ubi sciretur toties celebrata *Lycoris*?
Si non à Gallo sic celebrata foret.
Lucet adhuc hodie facundi clara Properti
Cynthia: cœlestis, plus neque lucis habet.
Oppetijt duram cum passere *Lesbia* mortem:
Sed vivit versu, docte Catulle, tuo.
Dilectam *Lalagen* transcripsit Horatius ævo.
Quid plus à Fabijs Paulla recepit avis?
Gracchorum fuerit grandis Cornelia mater:
Non minùs est Flacco *Lydia* nota suo.
Famosam fecit Phœnissam Musa Maronis.
Hujus enim Dido regia claret ope.
Exsulis ob meritum, toto non exsulat Orbe
Nominis & Formæ fama, *Corinna*, tuæ.
Frustra se gemmis coluisset pulcra *Neæra*:
Ni tuus auxisset, culte Tibulle, decor.
Illa, illa ingenuæ frontis notissima *Laura*,
Petrarchæ Lauro vindice, nota viret.
6. Est ubi vos ipsæ clarum noménque decúsque
Quæritis: & cœptis blanda Thalia favet.
Hinc decus æternum famosa Poëtria *Sappho*
Promeruit, Musas inter habenda novem.

Quid

Quid memorem *Pollam*? Polla Argentaria Vates
Pharsaliæ Vatem juvit & ipsa virum.
Bella per Æmathios plùs quàm civilia campos
Fertur Lucano concinuisse suo.
Tu quoque digna tuo (fuit ille Boëthius) *Elpis*
Conjuge, Romulidas clarior inter eras.
Elpis, iô, sperata tenes encomia famæ:
Súbque tuo Clio nomine tecta latet.
Tales, URANIE, felix Heroidas æqua:
Quæ tibi perpetuæ copia laudis erunt.
7. Utque velis, tamen ipsa nequis odisse Poëtas.
Forsitan ignoras, quis tuus auctor erat.
Numinis, URANIE, nihil es nisi *Carmen* amantis:
Virgo divinis emodulata modis.
Qui te composuit, nitidúmque exegit ad unguem;
Ille Pelasgorum voce *Poëta* fuit.
Finxit enim, figulíque modo sua vasa rotantis,
Corporis eduxit singula membra tui.
Finxit: ut ex cerebro lepidas miscente figuras,
Sacra Poëtarum Carmina mille fluunt.
Cùm tam formosam sacro te fudit ab ore:
An non tunc *cedro digna* locutus erat?
Carmen *Parthenium*, scriptúmque in *Virgine charta* es.
Carmen, quod jungi versibus opto meis.
O Nymphe gracili constans pulcerrima metro:
O ebur, ô Libycæ dente polita feræ.
8. O Carmen minióque rubens, & pumice rasum!
Condere quale potest ingeniosa manus.
Regali folio impressum Rex edidit ille,
Edere qui potuit non nisi solus Amor.
Oblectat Superos tam suave Poëma: suíque
Nobilis auctorem mulcet Imago *Deum*.
Ah! modò ne versum cogar te dicere durum:
Aut malè tornatum, degenerémque sibi!

Ille placet, qui lenè fluit. placet illa Poëtæ,
Cujus amica nihil vena rigoris habet.
Da mihi te facilem, ſicut mea carmina ſe dant.
Illis aſperior ne, precor, eſſe velis.
Ecce, velut Sponſæ dilecta ad vincula currunt.
Ecce, fluunt liquido nil remorata pede.
Sponte ſua numeros, ſine vi, glomerantur in aptos.
Sponte ſua veniunt. tu quoque ſponte veni.
Et venies. pendent cognatæ ut vitibus uvæ:
Carmina ſic hærent Vatibus uſque ſuis.

URANIA
TH. ROPERTO GAMBARÆ POETÆ LAVREATO.

Argumentum, EPISTOLÆ SEXTÆ.

PErlectæ Epiſtolæ Laureatæ Th. Roperti (etſi amatoria, quaſi à Paride ad Helenam ſcripta videri poterat) Vrania adeò non arriſit: ut potiùs & ipſum fabulatorem exeſſe juſſum, & argumenta ad perſuadendum ab auctore conficta, ſolerter exploſerit.

Syno-

Synopsis.

1. *Vraniam horrere nuptias Poëtarum: utpote, quorum verba ſint vana, fides fluxa, vita fabula.*
2. *Quod enim aliud genus hominum tam heteroclitum, ſuisque Phantaſijs indulgens?*
3. *An, & quomodo Poëtæ Sacri.*
4. *Gigantomachia Poëtarum deteſtabilis, contra cœlum & ſidera Superósque veros euntium, imponentium falſos: illorum quippe mendacijs totum Olympum inquinari.*
5. *Quid faſtuosè jactet ſtatuas Poëtis poſitas? quando ipſimet plerique, hoc ævo, veriùs ſint ſtatuæ, quàm Poëtæ.*
6. *Adde: plerosque ſic pretiosè æſtimari, ut clariſsimus quisque egeat.*
7. *Adeoq; Vraniam non cupere ſuum nomen, à paupere Muſa, ad frigentem focum celebrari.*
8. *Quid autem juris Echo habeat in alienam voluntatem! matrimonia utique libera eſſe. cur ſibimetipſi Narciſſum ſuum non fuerit vaticinata?*

9. *Si Vrania , ut Poëta vult, ipsa quoque sit Carmen Dei, Poëtæ omnium primi: ergo rectiùs in manus Autoris sui, unde prodierit, reventuram. proinde bene valeret Gambara cum Parnasso suo. sibi cælestem in cruce Sponsum præfixum esse.*

10. *Certè qualecunque Carmen dicatur Vranie: daturam tamen operam, ne inter profana recenseri possit.*

11. *Invitatur Gambara ad Patientis Christi Tragœdiam, in Monte Calvariæ peractam.*

URANIA

TH. ROPERTO GAMBARÆ POETÆ LAUREATO.

VT vidi, ut legi: (vidi, legíque volumen)
　　Visa mihi, & lecta est fabula: sicut erat.
1. Mene tuæ fidei, men' despondere Poëtæ!
　　Avertant Superi, Dij mediíque juvent.
Verba Poëtarum folijs leviora caducis,
　　Qualia brumali flamine lapsa volant.
Ludicra quis credat mendacia fingere doctis?
　　Hæc ars, hæc vestri vomeris alta seges.
Integra stipantur figmentis horrea vanis:
　　Incumulum plaustris exonerata ruunt.

Ide?

Ede: quis ex vobis insedit Pegason unquam?
Frena quis alipedis, quis juga vidit equi?
Non est, & nunquam visus fuit iste caballus.
Troja suum saltem capta fuisse probat.
Fons ubi? quem potans, secreti Numinis haustu
Ebrius, extemplo fata futura *videt*.
Vultus ubi? quem si videam, lapidescere cogar!
Tam rigidus colubris stantibus horror inest.
Aut ubi spirantes furtiva oracula silvæ?
Scilicet in ramis Phocidos illa sedent.
Scilicet ex illis, motâ velut arbore poma,
Cúmque suis nidis decutiuntur aves.
Gurgite limoso natat anceps gloria Vatum;
Quæque etiam summa est, sæpius ima petit.
2. Ut verbo dicam: furor est sapientia vestra.
Idem Thyrsigeros fonticus humor agit.
Quando insanitis, sanos vos esse putatis:
Ille magis, sibi qui credit inesse Deos.
Quisque suos patimur manes, clamatis & ipsi.
Constat vos cunctos pectore posse pati.
Spes, timor, ira, dolor: (sed amor magis omnibus istis)
Omnibus in libris pagina vestra canit.
Sirenum quod in ore sonat, quod in Ægide terret,
Quod salit in Circe, corde Poëta fovet.
Invenies aliquos, emotâ mente, putantes,
Omnia rimari, muneris esse sui.
Scire, quid occultè frater Junonis in aurem
Dixerit; atque viro non bene nupta soror.
3. At sacer est Helicon; Sacer, Ætheriúsque Poëta.
Ignea divinæ semina mentis habet.
Tota Sacerdotum titulo nos, scribis, honorat
Curia Achivorum, Dardanidúmque Domus.
Vos sacri! qui pro Templis delubra subitis;
Fulgentes tenebris, impietate pij.

Vos

Vos Sancti! vestris qui Dijs affingitis omnes
Nequitias: quævis furta probante Jove.
Vos sacri! quorum doctrina & vita profana est:
Unguis equi, *crater*: Delphicus, *Ara*, tripus.
Vos Sancti! quos dedecorum scelerúmque magistros
In vitium præceps esse Juventa probat.
Vos Sacri! per quos discincta licentia regnat:
Exuitur virtus: induitúrque Venus.
Auri *Sacra* fames: morbus *Sacer* esse Dianæ
Dicitur: & *Sacer* est, quem sua furca gravat.
Hoc fortasse modo, si divinare licebit,
Ex vobis aliquis ter sacer esse queat.
Quo Gallus Corybas Cybeleia tympana pulsans:
Mystica Curetes dum Jovis arma rotant.
Multa per *Antiphrasin* veterum sunt dicta Sophorum.
Vísne per hanc titulis pondus inesse tuis?
Sic *Parcæ* parcunt: *lucus* caligine lucet.
Eumenides, Furias, lingua jocosa vocat.
4. O detestandi, genus exitiale, Poëtæ!
Per quos nec Cœlum sordibus omne caret.
Totus adulterijs vestris impletur Olympus.
Omnibus ex stellis Unica Virgo nitet.
Quid facit in Superis Ganymedes Trojus oris?
Sparsáque cæruleas Cassiopeia comas?
Quid faciunt Hyades, & mœsta Plejade natus?
Quid Nonacrinæ Pellicis Arcas agit?
Falsa avis; ausa sinum pulcræ incestare Lacænæ,
In medio petulaus Æthere *Cygnus* ovat.
Leda sciet meliùs, quo tempore venerit ales:
Tunc saltem in nido non fuit ille suo.
Crimina plura micant: scintillantésque choreas
Prô pudor! ex alto fabula turpis agit.
Ante chaos vestrum fulsit castissimus Æther:
Nunc nimis à facie dissidet ille sua.

Non tanto in cœlum pugnavit Phlegra tumultu,
Horridus Ægeon, Enceladúsque gigas.
5. Nempe etiam vestri vultus ducuntur in ære:
Marmoreóque levat celsa columna tholo!
Accipio hoc omen. vigeat modus iste loquendi,
Laus Statuis non est invidiosa tuis.
Multi præ vivis, fateor, verísque Poëtis,
Tantum sunt *statuæ*: mutáque signa voces.
Tam rigido miseram constringunt frigore chartam.
Tot spargunt febres, tótque venena vomunt.
Non omnis, quicunque canit, dicetur Apollo:
Nec quivis vacuans pocula, Bacchus erit.
Quantula res, aliquem metro contexere nodum:
Striduláque in numeros cogere verba suos.
Sæpe aliquos crines vincit Peneia Daphne,
Ut ducibus credas Cæsaribûsque pares.
Proteus urticis caput, atque palustribus ulvis,
Stramineóque liget digniùs orbe Ceres.
6. Quid? quòd egestatis *Parnassus* labe notetur!
Non multum argenti clivus inanis habet.
Nec *Mons Swacensis*, quem profert alta Tyrolis,
Uncis fossorum tot fabricatus hiat;
Quot *Mons* iste *biceps*. vix spes tamen ulla metalli:
Quale decet Reges: unde corona micat.
Res angusta domi vexat plerumque Poëtas.
Vilius ingenium ditior arca beat.
Quò mihi sit conjux ornatus imagine macra?
Squallida nil adipis si trahit inde penus.
Quò folijs aliquot succinctus tempora glaucis?
Qualia cum salicis flore capella metit.
Quid prosunt virides, marcentia serta, corymbi?
Si nunquam ex hederis aurea gutta fluit.
Quò calor, & fervens Thebano *Statius* æstu?
Si tenuis friget mensa focúsque domi.

Pau-

Paucos viderunt *Lucanos* ſecula Romæ.
In tota locuples unicus Urbe fuit,
Quid multis opus eſt ? ipſe inſimulatur Homerus
Pauper in anguſta conſenuiſſe caſa.
Scribenti Iliadem, Phrygióque Agamemnone bello
Implicitum,& ſummi Dorica caſtra Ducis:
Si vellet placare famem,ſine nectare, cocta
Servulus in patina piſa fabáſque tulit.
Nupturæ in dotem numeravit carmina natæ.
Mæonides nullas ipſe reliquit opes.
Vendidit Euripides lacerum Sophocléſque cothurnum:
Exhauſti merces pulveris,*hircus* erat
Vilius hoc aliquid ! quo ſex in fercula fortè
Digeſto, rediit triſtis & atra fames.
Ah miſeri ! totam noctem impalleſcere chartis !
Pervigiles nullo manè rubere mero !
7. Sic ſaturat vos ſolus Honor ! quo me quoque vultis
Paſcere. ſed fumum non reor eſſe cibum.
Scilicet ut dicar famoſa Poëtria ! nunquam
In vacuas laudes ambitioſa fui.
Lesbia cum Lalage, cantata Neæra , Lycoris,
Nomina Virginibus ne memoranda quidem:
O quantò ſatiùs, quantóque decentiùs eſſent
Tradita vel ventis,vel putrefacta ſitu.
Malo pudicitiæ cum laude obſcura latere ;
Quàm tua cum probro,Naſo,Corinna legi.
Nondum me tædet caſtam producere vitam.
Durat adhuc primus Virginitatis amor.
8. Sed promiſſa fui. Quis me promittere quivit ?
Cujus mandato Sponſa vel uxor ero ?
Nimirum cultrix nemorum reſonabilis *Echo*,
Hoc tibi jam pridem vaticinata fuit.
Credere mira jubes,ſi tam quoque vera juberes:
Deciperes aliquam non ſine laude ſua
Quid mihi cum ſpectris habitantibus antra ferarum:
Aut prope convalles prætereuntis aquæ ?

Quam

Quam Juno punivit, erit mihi pronuba Juno!
Illa memor nostri, quæ nequit esse sui:
Nam memor esse sui quî possit *vocis Imago*?
Aut qualis tandem vocis Imago Dea est?
Non igitur spondens alienæ fœdera tædæ,
Ad nutus potuit flectere vota tuos.
Ipse perorâsti: quæsita novissima carptim
Ipse recepisti. Tu tuus augur eras.
Scilicet agnoscam clamantem in valle Sibyllam:
Quæ nunquam prodit, nec tibi visa fuit.
Prodierit, fueritque tibi per somnia visa:
In me quid Nymphe garrula juris habet?
Improba connubijs si tam bene præsidet Echo:
Favisset thalamis rectiùs antè suis.
Non potuit supplex lacrymis, gemitúque remisso
Narcissi celerem sistere questa fugam.
Elusit cupidas Juvenis Cephisius ulnas.
Montibus ex illo spreta pudore latet.
O lateat. quid enim sævo transcribit amori
Invitam? sortes temperet illa meas!
Aut ego Virgo pias ibo intemerata sub umbras;
Et spolium de me nullus habebit Hymen.
Aut ego te potiùs; quando Deus ipse Poëta est,
Quàm vilis Lenæ perdita verba sequar.
Ecquid ais? *numero, mensura, & pondere* consto!
Virgo divinis emodulata modis!
Ergo ego sum Versus! sum Carmen amabile magni
Numinis! ô faveo laudibus ipsa meis.
Et quid ni faveam? quantum est, ex arte placere!
Si cedro, qui me, digna locutus erat!
Gambara, quis possit blandos odisse Poëtas?
Ingenij partus, Carmina fusa sumus.
An non quodque suum genitorem pignus amare
Cogitur: & genitor pignus amare suum?
Quòd si vera canis, nimirum debeor illi;
Qui meus ut Vates, sic meus auctor erat.

Desi-

Desine velle meum Metrum convellere. qui me
Condidit, hic habeat Carmen amétque suum.
Ille manus dedit atque pedes, quibus ambulo. constant,
Ut nôsti, pedibus carmina quæque suis
10. Si sum Carmen ego: caveam, ne censear inter
Sapphica: nam Sappho lubrica Musa fuit.
Sed neque contingat me Vates Teïus, opto.
Tu quoque nil casti mollis Adonis habes.
Herois potiùs cur non *Heroica* tentem?
Quorum Principum est: *Arma virúmque canam.*
At non Æneam, Troiæ qui pulsus ab oris
Multa tulit terrâ, multa pericla mari.
Arma virúmque canam, cœli qui missus ab oris
Mira quidem fecit, sed graviora tulit.
Arma, Flagella, Crucem, galeámque ex vepribus hirtam:
Vertice gestantem spinea serta *Virum.*
Arma: Catenarum nodos, & vincla columnæ:
Diráque portantem corpora flagra *Virum.*
Arma: truces clavos, laterique Hastile refixum:
Perfusúmque sui Sanguinis imbre *Virum.*
11. Hæc majore sono, cœlesti innixa cothurno,
Non Phryga semivirum Virgiliana canam.
Vergiliæ pro Virgilio plorantia fundent
Carmina. septenis associabor ego.
Ite profanato versus Helicone profusi:
Cúmque Elegis lepidi mollibus ite joci.
Non ero lasciuum, *prætextatúmque Poëma*:
Quale sed in *charta Virgine* pinget AMOR;
Rubricâ dorsi, ductis vibicibus altè;
Prodiga de scisso córpore vena fluet.
Pumice non poliar; sed adacto ad pectora *saxo*,
Quod Stridonensis Dalmata fecit, agam.
Tegmine purpureo nolim spectanda notari.
Non est conveniens luctibus iste color.
In *vili corio* flagris compacta rubebo:
Quale diu versans cerdo parabit Amor.

Hoc

Hoc habitu ſi me vis *Gambara* noſter habere:
Ad ſacco indutam lugubris ipſe veni.
Sin aliter ſentis; neque nos hoc ſchemate curas;
Parnaſſi repetas clauſtra relicta tui.
Mons meus eſt Solymæ, quem ſacra attollit *Oliva:*
Mons meus eſt, nomen cui ſua *Calva* dedit.
Hic tragicos meditata modos in Syrmate longo,
Flens ſuper extinctum, mortua leſſus ero.
Altiùs egreſſæ, nobis hinc carmina Regis
Mœſta Palæſtini, *Pſalmus* & *Hymnus* erunt.
Nil aliud ſperes: inſtes, ut Apollo, licebit:
Protinus effugiens altera *Laurus* ero.
Quà potero, fugiam: quà continuare negatur;
In virides arbor verſa manebo comas.

SENSUS III.

ODORATUS.

Epistolarum

LIBER TERTIVS.

QUid odore gratius? quid odoratu innocentius? Num & iste Sensus, medium inter fratres locum occupans, insidiatur Uraniæ, Dominæ suæ? invenietur ergo Anima, ideo Deum Sponsum desertura, ut delibuta meretricijs unguentis, tantò licentiùs frui possit, aut florum brevem sentire fragrantiam? sed nempe ut cupiat olfactus animæ nocere, summas vires non habet ad prava trahendi. certè S. Augustinum, utcumque à sensuum conflictu crebriùs exagitatum, non traxit, sic enim lib. 10. Confess. c. 32. *De illecebra odorum non satago nimis. cùm absunt, non requiro: cùm adsunt, non respuo; paratus etiam his semper carere.* At enim D. Bernardus in lib. Med. c. 14. omnia sensuum blandimenta suspectat: nullum excipit. *Respicit oculus*, inquit, *& Mentis sensum avertit. audit auris & in-*

Fasciculus Myrrhæ dilectus meus.
Cant. 1. v. 13.

M. Küsell f.

& intentionem cordis inflectit. Odoratus cogitationem impedit, os loquitur, & fallit. per tactum libidinis ardor urit & incendit. Idem Serm. de vita & V. ſenſibus Animæ, licèt præ Guſtu & Tactu Odoratum commendâſſet, *utpote ſubtiliorem, quippe jam remotiora percipientem: fatetur tamen, ex toto carnalis delectationis expertem non eſſe; ſed eò tenuiorem habere, quò diffuſiorem.* Hæc Doctor, qui poſſit Myropola cœleſtis nominari. tot aromata ſpiritum ſpiritu refectura, in Cant. Cant. propinat Animæ; adeóque odoriferis thecis non infenſus. Vt ut ſit: patent exempla, teſtantur experientiæ; *oleo inungi fortes, balſamo molles*: hos roſas ſpirare, illos allia, virilis Anima Athletas imitabitur, non Sardanapalum. verbo: etiam per nares trahuntur ſemina nequitiæ. Quid? quòd in cubilibus, & convivijs, *dum regnat roſa, dum madent capilli*, pretioſi odores impenſiùs ad luxum incitent; voluptatem flagrantiſſimè promoveant. Quippeni ergo Vrania firmitatem animi & caſtitatem defenſura, etiam his ſe opponat. Nos B. Iacoponi pharamacopolæ, unguentarium Agyrtam adjecimus.

ODORATVS URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ PRIMÆ.

PEr literas florido ſtylo ſcriptas, qualibuſcunque poteſt modis, tenerrimum & fragrantiſſimum amorem ſuum Uraniæ inſpirat.

Synopſis.

1. Blanditur Odoratus Animæ, Dominæ ſuæ.

2. Sua tamen obſequia viciſſim agnoſcenda per odoriferos meatus ingerit; ob quæ nec Viſu, nec Auditu inferior duci debeat.

3. Se quidem non paſcere ventrem, oculos, aures: ſed cerebrum, nobiliſſimam Humani corporis partem.

4. Quanquam & in convivijs Veterum Romanorum, Perſarúmque, immò omni ævo odoramenta quoque adhibita prævaluerint. Quid epulæ, ipſæq; cœnæ Pontificum, ſine aromate?

5. Cur

5. *Cur Odoratus non ametur, & amet? cùm pulcherrimi quique Iuvenes, in germina postea conversi amaverint, fuerintque in amoribus. hinc præstantissimi flores, herbæ saluberrimæ.*
6. *Quid Myrrha pretiosius? quid balsamo fragrantius?*
7. *Quid thure divinius? ejus odore ipsum Deum delectari.*
8. *Peccata Visûs & Auditûs, Olfactum acerrâ expiare; Sacerdotali quadam dignitate & prærogativa.*
9. *Ceterùm & Organum hujus Tertij Sensus, Naturam præstantissimum fecisse. sine naso, nemo sagax; cum indecoro nemo pulcher erit.*
10. *Formam & Majestatem imperantium, unicè à naso pendere.*
11. *Certè nasutos, non auritos laudari. Lustrentur Academiæ, Lycea, Stoæ, Curiæ, Templa.*
12. *Indicare etiam P. Ovidium Nasonem, quid longior acutiórue nasus portendat.*
13. *His de caussis, petit iste Sensus, ab Anima*

præ cæteris teneriùs foveri ac diligi: Animam Spiritum esse; se plenum spiritibus odoriferis. nulli ergo castiùs nupturam.

ODORATVS URANIÆ.

1 AFflat odoriferam SENSUS tibi, Virgo, Salutem:
In medio vultu qui sua regna tenet.
Quid ni Regna loquar? tota est Panchaia juris,
Et Tellus Arabum, Génsque Sabæa, mei.
Paret Achæmenius cultor, fragránsque tributum
Mittit, & assiduo pastus odore Cilix.
Me Botane, me Chloris amat vernantibus annis,
Utraque per campos læta virénsque Dea.
Te tamen, URANIE, si credis vera fatenti,
Præfero nobilius numen utrique simul.
Tu das & cerebro vires: neruíque meatus
Officio fungi posse benigna facis.
Te sine non fluerent scintillæ simplicis auræ:
Per quas halantis sentio flabra rosæ.
2. Inque vicem, quoties anima fugiente laboras:
Liquitur aut corpus, fessáque membra cadunt:
Naribus admoveo stacten, casiámque recentem:
Paulátim tremulas Spiritus inde redit;
Et color, & robur. fugiunt à corde dolores:
Venarúmque tenor certus, ut antè, salit.
Hoc casu, quid agant Oculi? quid juverit Auris?
Talia solus enim munia *nasus* agit.
Nobis debetur servatæ gloria vitæ.
Plus radio possunt cinnama, plúsque sono.

Præ-

Præſtat ODORATUS. nec tota eſt vana voluptas;
Quam, licèt aëriam, ſpica Ciliſſa facit.
3. Abdomen fateor, pingui non impleo perna.
Ex nidore ſatur non paraſitus erit.
Altiùs aſſurgo ſupra mantilia Guſtûs.
Infra me dentes & gula bruta jacet.
4. Quid? quòd & Aſſyrijs, Latiámque tenentibus urbem
Regales ſine me deſipuere dapes.
Splendida fragrabant noſtro convivia nardo.
Murrheus unguentum nobile fudit onyx.
Gramen Orontæum ſpirabat cœna Neronis;
Et Corcyreas citrea menſa roſas.
Gratius, URANIE, ſtratum tibi *ſigma* parabo:
Si modò nos aliquo ducis habere loco:
5. Nec, quod amem, culpes. optémque admiſſus amari.
Eſt ab ODORATU non alienus amor
Præcipuos Juvenes, florum modò nomen habentes,
Jámque omnes noſtri juris, amâſſe ſcias.
Narciſſus, pulchérque comas *Hyacinthus*, amati:
Ignibus ille ſuis notus, & ille ſuis.
Huic nocuit diſcus: illum ſua forma peremit.
Ambo jam proſunt germina culta mihi.
Pulcher *Atys* quondam, nunc pulchra eſt pinus in hortis:
Mutavit folio luxuriante comas.
Dilectíque puer moriens in funere cervi,
Plorat cupreſſus, qui *Cypariſſus* erat.
Carpitur, ut plagas *Anemone* cærula ſanet:
Sic ipſum medicus mactat Adonis aprum.
Vulnera quæ pando figit ſus improba roſtro;
Hæc, mora ni fuerit tardior, herba levat.
Quid *Crocus* & *Smilax*? an non fuit utraque Virgo?
Laudantur rubri mollia fila croci.
In mentham *Menthe* conceſſit. aquatica Lotos,
Indole ſervatâ nunc quoque lambit aquam.

Leucothoe ſudat, manántque ex cortice guttæ:
Unde Sacerdotum major acerra litat.
Populeis liquidum diſtillat frondibus aurum.
Affluit *electro* divite ripa Padi.
Sunt Phaëthontiadum lachrymæ: quibus uſa peremptum
Deflevit fratrem præfica Silva ſuum.
Caráque cùm fuerit *Clytie* notiſſima ſoli,
Flos novus ad Solis vertitur ora ſui.
Obſervat gyros igitur curſúmque mariti:
Cum ſurgente oritur, cúmque cadente cadit.
6. Quid melius *Myrrhâ?* fuerat ſata ſanguine Regum,
Progenies Cynaræ, multáque rixa procis.
In nomen converſa ſuum, poſt vota Deósque
Facta frutex. frutici nobilis humor ineſt.
Durat enim arcanis imbuta cadavera ſuccis.
Integráque, & nulla tabe ſoluta manent.
Purpureas mortes ceroma hoc ſancit in ævum.
Plebeias etiam trans mare nauta vehit:
Ægrotis medicos ut diſpenſentur in uſus.
Viribus his pollet lotus & unctus homo.
Me ſcit vera loqui Nilo circumflua Memphis,
Mumia, res cara eſt. hoc quoque nomen habet.
Servat munitos artus ab edacibus ævi
Dentibus: & mutilat, debilitátque necem.
Si mihi te dederis, neque dedigneris amantem:
Tecum etiam Phario more videbis agi.
Quod ſemel amplector, nec in ipſa morte relinquo,
Corpus; & æterni nectaris imbre rigo.
Defendo à colubris: ſervo putredinis expers.
Effugies per me ſecula, Fata, ſitum.
Dilectæ exuvias rapiam de faucibus Orci:
Inque tuos cineres myrrhea dona dabo.
Adjiciámque ſuper ſudantia balſama funus.
Tantò fragrabit poſthuma fama magis.

Sed filia Iuda non ſuſtinuit iniqui,
tatem veſtram. Dan. 13.

Melchior Küſell f.

7. An quoque thura pijs adoleri manibus optas,
Dona potestatis relligiosa meæ ?
Thura Deum placant: hominúmque petentia tristem
Vindictam gratâ crimina nube tegunt.
O quoties meritum laniarent fulmina Mundum!
Per me si posset mittere tela TONANS.
Offundo suaves nebulas, velamina fumi,
Apta oculos etiam fallere Cœlicolûm
Qualem succendit pater objecítque Noëmus:
Cùm salva Armeniæ constitit ARCA jugis.
Dúmque Deus nostræ suffitu pascitur aræ;
Exarmo tacitè, surripióque faces.
Illecebra hac captus demi sibi tela trisulca
Vix sentit: placiti tantus odoris amor.
Utque solet genitrix plectendum abscondere natum
Patris ab irati præcipitante manu:
Sic interposito celans peccata vapore,
Eripio pœnis, quas meruere rei.
8. Auditu & Visu quidquid peccatur in Orbe,
Expiat Olfactus: pro populóque *facit.*
Jam mereor mundi communis Mysta vocari:
Terrigenûm culpas deleo thure meo.
9. Adde: quòd ad caussas humanæ sortis agendas,
Sensus hic in pretio est, utilitérque sagax.
Sive Forum visas, merces empturus, iniquum:
Sive Palatinos, Regia tecta, Lares:
Si non olfacias nummum, technásque latentes:
Fraudibus & centum decipiere dolis.
Præmoneo: *teneris* opus est hìc *naribus.* aula
Vulpes astutas insidiosa tegit.
Qui naso caret, accipiet: manus improba qualem,
Aut crepitans rostro candida format avis.
Laudentur, si vis, oculi; laudentur & aures:
Sed nasus pars est suspicienda magis.

Fronte licèt niteas alta: ſtet eburnea cervix:
Involitent nigræ colla per alba comæ:
Pingat flamma genas: flagrans roſa ſurgat ab ore:
Fulguret ex oculo mirus utroque decor:
Si naſum tamen aut nullum, aut fortaſſis ineptum
Vultus habet: ſpeculum conſule, turpis eris.
Decedat clavo talis, puppémque relinquat:
Nec piſces, nec aves, terrigenáſue reget.
Ille nec in terris bigam, nec in æquore cymbam
Torquebit: nullis Faſcibus aptus erit.
10. Majeſtatem olim naſus regnantibus addit.
Egregios index arguit iſte viros
Quíque aquilæ in morem modicè curuatur, & extat:
Dignior eſt aquilis Imperióque Jovis.
Effigies Veterum luſtrentur ab Alpibus usque:
Claruit hoc ſigno Romulus atque Remus.
Dentati, Numa, Scipiades, Naſica, Camillus:
Armáque Serranus ſed magis arva colens.
Et Fabius Faſces juſſus capere inter arandum:
Vt dignus trabea, ſic meliore faba.
Tempore, quo Conſul bobus juga dempſit, & hoſtes
Dempta catenatos ſub juga miſit ovans.
Claruit & Brutus: libertatémque peroſus
Cæſar; Julæis Julius ortus avis.
Quid *Conſtantinum* decuit magis? ille verendus
Frenavit Latium, Memnoniáſque plagas.
Pérque ſuam *ſolitus barbam jurare* tyrannus.
Et meritus *Magni* nobile nomen *Otho*.
Poſt hos *Auſtriaci*, nulli virtute ſecundi
Fructibus & ramis ſtirps animoſa ſuis.
Rudolphus veterem tollens Habsburgicus arcem
Celſiùs: ut ſummus ſidera pulſet apex.
Albertus ſapiens, & *Maximus Æmilianus*,
Notus aquis, notus Montibus, Oene, tuis:

Carolus

Carolus (& qui non?) illustres pace vel armis,
Hoc signo vultûs enituêre sui.
11. Hanc sibi Naturæ ductu sapientia sedem
Eligit. in naso docta Minerva sedet.
Quis non contemnat Boeotos *naris obesæ*?
Plerumque his etiam *crassior auris* inest.
Nasutos, non auritos, laudare solemus:
Nec probro est nasus longus; at auris erit.
Hinc resonant rhonchi censores usque timendi.
Ægrè quos meritus rabula ferre potest.
Odit Aristarchus: Momúsque & Zoilus horrent;
Et capiunt passu quadrupedante fugam.
Quam scribet Satyram, *facies cui planior ovo est*?
Víxque styli modica parte notata sui?
Ille Tragœdus erit, cui nec levis umbra cothurni
Prominet in vultu: scenáque tota patet!
Quid referam Senecas, Lucanos atque Marones;
Et reliquos, quorum Carmen acumen habet.
12. Tu quoque Pelignis felix sumpsisse Camœnis
Diceris hinc nomen, NATO Poëta, tuum.
Dúmque Helicon stabit; dum Laurus sacra virebit;
Cingent & crines Laurea serta tuos.
Naso Delicium Phœbíque & Phocidos audit:
Nasonem Dryades Nereidésque canunt.
Illius numeros, biga florente Cupido,
Detulit in Matris, vectus olore, domum.
Ipse vel audito Nasonis nomine solo
Gaudet, & ad vivas Pegasus hinnit aquas.
En, quid ODORATUS valeat, quid gloria nasi.
Auditus cur me sit potiore loco?
13. Virgo pari nubat, quæ vult bene nubere. lites
Disparitas semper multáque damna tulit.
Spiritus es, quid me mulcet nisi flabilis aura?
Non mulsit Cephalum tam bene, Procri, tuum.

Spiri-

Spiritus es: per me, ſpirando ducitur aër
Vitalis. Titulus te facit iſte meam.
Pone metus: non ſum caſti prædatur honoris.
Te cupimus, ſalva virginitate, frui.
An non, quæ campis ſurgunt argentea noſtris,
Signa ſui floris *lilia* Virgo gerit?
Nil magis innocuum *violâ*: quæ in limine Veris
Pullulat, & primo germine rumpit humum.
Hac te, ſi pateris, fertum referente ligabo
Serta alij lacerant; nos damus illa, proci.
Non ut te violem, violas affundo cubabis.
Caſtiùs in violis, *inviolata* meis.

URANIA ODORATUI.

Argumentum.

EPISTOLÆ SECUNDÆ.

PAucis: Urania Senſui huic plurimùm favens, uti Virgines florum & ſertorum fragrantium amantes ſunt: argumenta tamen ejus odorifera & medica, molliſſimè refutat: ducta verò à pulcritudine phyſiognomica ſagacis naſi, & ab ipſo Ovidio Naſone, deridiculo habet.

Sy-

Synopſis.

1. *Vrania cum Odoratu, Tertio Senſu Corporis ſui, ſimplici & fideli miniſtro, innocentibus facetijs, familiariùs jocatur. Laudat, & irridet.*
2. *Nimium Odorum uſum capiti nocere.*
3. *Omnes penè flores herbásque, & arborum ſtirpes, in quibus enumerandis ſuperbiat,* excepta lauro, *impuri amoris monumenta eſſe, fœdis Poëtarum fabulis conſpurcata.*
4. *Inprimis autem* Myrrham: *Germen, quoniam ſalutare & condiendis funeribus aptum, per tam mira fabularum involucra tractum.*
5. *At qui propter Myrrhæ condimenta, balsamíque liquorem, quo funera imbuuntur; nullam ſanè prudentem Virginem, & ſuæ lampadis oleo contentam, Myropolæ nupturam.*
6. *Quis neſciat laſcivum floræ meretricis Regnum, apud Veteres Romanos; Aſſyriósque, magna incrementa ſumpſiſſe? vario*

ſuffi-

suffitu rosisque per triclinia, ad irritamentum luxuriæ dispersis. cæterùm solo odore qui pasci cupiant, paucos convivas inveniri.

7. *Ornamentum vultûs humani, quod ait, magnam quidem partem à naso pendere: etiam signum acutioris ingenij & docilitatis esse: dari nihilominus Nasutos & deformes, & stupidos.*

8. *Ovidium Nasonem, quem suum prædicet, tantum non habuisse nasum in Italia, quantum in Scythia. ibi in exule productiorem factum.*

9. *Vt autem concedat, Nasum inter præstantia corporis membra numerari; nimirum hoc potiùs canes, præ hominibus gloriari posse.*

10. *Porrò Vraniam detestari procos, puellas naso suspendere solitos.*

11. *Pudeat, quòd à rhonchis, Nasonum classicis, jactantiùs famam quærat.*

12. *Itaque rectius facturum Odoratum, si Animæ, Dominæ suæ, se submittat, & retento naturæ ordine, Visui atque Auditui cedat.*

VRA-

URANIA ODORATVI.

1. CAra ſalutantis Dominam fragrantia chartæ
Reddita vix cœpi ſolvere fila manu.
Fallor: an Elyſijs, dicebam, afflamur ab hortis?
Aſpirant Zephyri: tota papyrus olet,
Abſque tuo poteram dignoſcere nomine certum
Auctorem. ſed nec gemma videnda fuit,
Prodit ODORATUS proprijs ſe dotibus ipſum.
Quod ſatis oſtendit *dux gregis ipſe caper.*
Cominus inter oves ſentiri atque eminus hircus
Ut poſſit; pars eſt muneris una tui.
Ecce rubens ſubitâ naſus tibi pingitur irâ:
Nec potes inſontem diſſimulare jocum!
Quid fremis? hunc Senſum ſexus tener æſtimat omnis.
Mitte ſupervacuos, Naſus amice, metus.
Auxilio cujus, memini, ſum ſæpe refecta:
Cùm jacui vitæ neſcia penè meæ.
Balſama linquentes animos admota reducunt.
Si quando ſubitis obſtupuere malis.
Membra reviviſcunt; redeúntque in corporis uſum:
Vt ſolet affuſo ſurgere flamma mero.
Ni te diligerem; nollem feſtiva videri
Cum famulo ſcribens eſſe jocata meo.
An majus nomen cupis extorquere mariti?
Difficile eſt, ſervo dicere, *noſter amor.*
Officium tranſire ſuum non debet alumnus:
Nec Dominæ dextrum poſcere verna latus.
2. Germina grata mihi, fateor, transmiſſa fuerunt.
Quis non Veris amet multicoloris opes?

Caltha,

Caltha, chamædriades, & certans nardus anetho:
Salvia, bettonicæ, lychnides, euphrasiæ:
Buphtalmi, heliopus, cava tintinnabula, bellis,
Junctáque Corycio roscida thymbra croco:
Missa quoque est Cyane; stellæque nitentis amelli:
Et cum chrysantho flos, amarante, tuus.
Laudo quidem studium desideriúmque placendi:
Sed cerebro florum copia tanta nocet.
Læditur illud enim, nimióque offenditur usu.
Est modus in rebus, qui violatus obest.
Candida quin etiam, quia fortia, lilia turbant:
Ac tanto, quo sunt candidiora, magis.
3. Tolle rosas: Paphij detestor signa doloris.
Spina, est è Veneris vulnere facta rosa.
Nil castæ mentis redolent, nil virginis halant
Flores, quos Amathus, blandáque Cyprus alit.
Asseris & reliquos, juvenes plerosque fuisse:
Quorum florentes Dijs placuere genæ.
Hinc Metamorphoses lepidas ab origine mundi,
In tam diversis nomen habere locis.
Corpore mutato Cyparissum in funus odorum,
Languidulam quoque post fata fragrare animam.
Scimus Amatorum varias spirare figuras:
Scimus flagitijs emeruisse decus.
Si Laurum excipias; nemo non desijt antè
Moribus, & vitâ floridus esse suâ.
Vincla pudicitiæ rupêre. hic turpis adulter,
Mœchus hic; hæc meretrix, hic catamitus erat.
4 Audes incestam tumulo producere *myrrham*!
Infra omnes frutices quæ tumulanda foret.
Myrrha patrem, sed non ut filia debet, amavit:
Fœda suæ pellex matris, avíque nurus.
Ah, quanto satiùs siluisset flebile monstrum:
Quod peperit diri ventris, Adonin, onus.

Ipse

Ipſe tamen Vates, qui prodidit: *Hæc nova tantì*
Utilis utcunque eſt, *non fuit arbor*, ait.
Hoc unguen mihi tu, pretioſáque Fata, minaris?
Stulte: ſed ex noſtro forſan amore ſapis.
5. Ne mihi promittas fragrantius, oro, ſepulcrum.
Spe tumuli, nubet femina nulla viro.
Sandapilam fabrices ex cedro, ſive cupreſſu:
Mollius *Vranie* viva jacebit humi.
Malo ſine unguentis ſub aperto degere cœlo:
Mortua quàm nigras uncta ſubire ſpecus.
Non patiar lachrymis me pellicis hujus inungi,
Antè ſcatens fieri vermibus eſca velim.
Dum pura ad caſtos Manes & libera vadam:
Anguineam ſatient putria membra gulam.
Nil coſtum, Cilicúmque libros, vel cinnama curo:
Dum bonus ex tumulo nominis halet odor.
6. At tu Romanos pergis jactare paratus:
Flore coronatos impediente ſcyphos:
Diſperſam nardi pluviam! ſtillavit amomum
Nubibus! Aſſyrius fluxit in ora liquor!
Exoptâſſe aliquos inter convivia, toti
Ut fierent naſus. tantus olebat Arabs.
Ut nihil infirmem; ſaltem hoc fatearis oportet:
Aëre qui ſolo paſcitur, hic miſer eſt.
Nemo, reor, ſitiens; ſeu quem premit ardor edendi;
Cauponem ſiccum vult vel habere coquum.
Spes quamvis animoſa, rei concedit: & anſer
Toſtus, nidorem ponitur ante ſuum.
Reſponde: Sponſam ſectaris, an illius umbram?
Si prius: aſſerti teſtis es ipſe mei.
Quòd ſi poſterius; ſequeríſque umbratica tantùm:
Sufficiet tenuis ſolus amoris odor.
7. Audio: non pulchra eſt facies, quæ planior ovo:
Sed trabe terribilis, vel ſcopuloſa, minùs.

Et *nimium* & *minimum* formam corrumpit utrumque
In medio Virtus, laúsque decora ſedet.
Exornat faciem naſus: ſed polypus ingens
Addit ei clivum ſæpe: quis ille decor?
Ut maneat Virgo, ſecat hunc *Euphemia* cultro:
Amputat & ſtricto *Margaris* enſe comes.
Virtutis ſpecies tantò formoſiùs aucta eſt.
Plana fuit facies viſa nitere magis.
At genius ſolers, at ineſt prudentia naſo!
Effatis vulgi ſæpius error ineſt.
Vidi naſutum, longo temone ferocem,
Ceu ſtupidum, doctos ante ſtetiſſe, bovem.
8. Et miraris adhuc, ſi quis puerilibus annis
Bullatus *naſum rhinocerotis habet*!
Naſo Poëta tuus te ſeduxiſſe videtur.
Ille quidem Latij fabula bella chori,
Omne tulit punctum: ſed non fuit illud Honoris.
Hoc punctum ſontes carnificéſque ferant.
Quem laudas, Scythicum Patriâ proſcriptus ad Iſtrum,
Mandato juſti Cæſaris, exſul erat.
Verba Rei lugentis habes, culpámque fatentis:
Ingenio perij Naſo Poëta meo.
9. Denique quid magni eſt, quo vincit *odora canum vis*:
Quantula laus homini, ſuccubuiſſe feræ!
Ut ſis nare ſagax; nequeas æquare Melampum:
Dorceáque aut Lanachen, prævalidámque Napen.
Te trux Ichnobates, & Oribaſus, atque Lyciſca;
Et Dromas & Pterelas, te ſuperabit Hylax.
Si tantam in roſtro laudem famámque reponis:
Vertit aper ſolidam, vomeris inſtar, humum.
Sis licèt ingenti ſignatus gnomone vultum,
Umbrarum longas proijciente notas:
Nondum te tangit menſura proboſcidis ulla;
Marmaricus qualem barrus & Indus habent.

Quid

Quid? quòd odoratu, genus exitiabile, vultur
Præſtat? at hic diras militat inter aves.
A ſeptem ſtadijs proſtrata cadavera bello
Præcipit in campis: móxque ſub ungue tenet.
Deſine jam tandem ſponſum te obtrudere nobis.
Nos alter dudum paſcit odore ſuo.
Ille mihi ſacrum currenti aſpirat aroma.
Cæleſti fragrans à *Salomone* trahor.
10. Utque tibi placeam; poſſum generoſa placere
Pluribus. an naſum forſitan unus habes?
Me Botane, me Chloris amat, jactantior inquis.
Ergo te Botane, te tua Chloris amet.
Uraniâ tanto poteris renuente carere
Suaviùs. appendix tertia dicar ego!
Odi, qui nymphas *naſo ſuſpendit adunco*:
Quod tu ſæpe facis: quod ſimiléſque tui.
Fallere credentes non eſt operoſa puellas
Gloria. Simplicitas digna favore fuit.
11. Illud ridiculum: quòd faſtu quæris honorem:
Dum jactas rhonchos, leno timende, tuos.
Dote mala fruere, atque indulge naribus uncis,
Quæ ſapiet, talem nolit habere virum.
Aptior ad Martem cur non accingeris armis?
Pro lituis rhonchi claſſica rauca ſonent.
Blandior alter amet: tu formidandus in hoſtes
Irrue: & hoc ſtrepitu Suecica caſtra fuga.
12. Parce mihi ſaltem: nolo *Naſutia* dici:
Nec meus, ut ſpero, *Naſo* maritus erit.
Contempſi *Auditum*: rejeci interrita *Viſum*:
Me tibi ſubmittam, qui nihil ejus habes?
Nube pari, ſcribis: tanquam ſi *Spiritus* eſſes!
Corporis es membrum. Spiritus eſſe nequis.
Mucorem ex cerebro debes educere; & almum
Aërio flatu continuare diem.

Visus & *Auditus* te sunt in honore priores.
Iste mihi rectam monstrat ad astra viam:
Hic docet,& vitæ tradit præcepta beatæ.
Multa per hunc disco,quæ didicisse juvat.
Tu tantùm flores, tantùm proponis odores,
Cedere te geminis Fratribus ergo decet.
Hæc mea censura est. jubeo substringere vota.
Instanti verbum tristius addo: *nego.*

MARCUS CÆCILIANUS SASAFRAS PHARMACOPOLA URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ TERTIÆ.

Epistolam hanc scires, à Pharmacopola, ab igne amoris Chymico distillatam esse. certè facunda philtra ex pectoris sui apotheca depromit. ubique tamen jactantiæ signa redolent. blanditur ineptè. lenocinatur imperitè. promissis abundat: dona speratæ sponsæ mittit, sed inania.

Syno-

Synopſis.

1. *Saſafras Pharmacopœus molles aditus ad Vraniæ captandam benevolentiam quærit. lenocinatur muneribus miſſis ex nobiliſſima apotheca.*
2. *Artem ſuam, rerum copiam, divitias, immenſam ſupellectilem deſcribendo jactitat.*
3. *Se Pharmaceuticen percallere, Græcæ quoque linguæ peritum, ipſis Medicis æquiparandum.*
4. *In ſpecimen artis, opulentíque obſequij, præter cætera dona, mittere ſalutiferi liquoris ingens ſecretum.*
5. *Multa quoque alia rara: ut pigmenta formæ enovandæ cultum juvantia, & aurum, quod vocant* potabile,&c.
6. *Pergit cæremonijs procacibus vel invitam demereri: thure quoque accenſo.*
7. *Denique omnes partes ſtulti amaſij implet.*

M. CÆCILIANUS SASAFRAS URANIÆ.

1. SErvo fidem. quæ nuper eram tibi munera, Virgo,
Mittere pollicitus, qualiacunque fero,
Sarcina si grata est, cum nostri interprete charta:
Scribenti fulsit stella benigna mihi.
Quæ, precor, ut nostros animosiùs impulit ignes;
URANIE, foveat sic quoque Diva tuos.
Et, nisi me fallunt animi commenta, fovebit.
Leniter aspira: jam sacer ignis erit.
2. Nec sum adeò thalami sertis indignus, opinor:
Tot clarus titulis nominibúsque procus.
Sive meæ spectentur opes; seu specter agendo:
Idem divitijs, qui valet, arte valet.
Nemo (velim quæras) tota confertur in urbe,
Clarior exaucta est Fama duobus avis.
Materno succrevit honos: Fortuna paterno.
Moribus hic, censu profuit ille suo.
Dicere si fas est sine laudibus: ullius olim
Ditior in terris vix *Apotheca* fuit.
Adriacæ quidquid puppes, & Gallica pictæ
Lilia; & Hispani classis onusta vehit.
Quidquid convasat diversi ex partibus Orbis
Amstela: veliferis Amstela dives aquis;
Nos penes invenias. parvum mirabere Mundum
Angustâsse meos, ostia tanta, Lares.
Quanta tibi ostendam, Virgo, miracula rerum!
Naturæ quantis te cumulabo bonis!

Nec

Nec confuſa jacent. quanquam genus omne ſupellex
Implevit: verſum ſplendidus ordo facit.
Amphora, trullæ, orbes, pateræ, chryſendeta, capſæ:
Omnia ſunt forulis ritè locata ſuis.
Pyxides innumeras vario fulgere metallo;
Ex his tornatum ſtare videbis ebur.
In quibus aut nitidæ, concharum pignora, gemmæ;
Aut mira electri vis piperíſque latet:
Sed *piperis glauci*, noſtra hac ætate reperti
Nunc primùm, ſtomachi clauſtra calore fovet:
Tunc quoque, cognati rodunt cùm viſcera vermes.
Hoc piper eſt *albo* carius atque *nigro*.
Olfacies miris pollentes viribus herbas:
Quas Epirus alit, quáſque Canopus alit.
Bulborum hîc tunicæ, calamus, colocaſia, cannæ.
Innatat huic ardens, huic aqua viva vitro.
His loculis caſiæ meſſis, coſtúmque reſectum;
Ex Oriente recens his tamariſcus ineſt.
Spectabis dentes immenſi ponderis albos:
Getulæ quantos ora tulere feræ.
Ovum Phœnicis: deſectam Gorgona collo:
Alipedémque lupum, Niligenámque canem.
3. Nec, quia paremus Medicis, nos viliùs æquo,
Stare gradu poſitos inferiore putes.
Præſcribunt. ſed quid ſine nobis ipſe Machaon
Poſſit; & intonſi Filius ipſe Dei?
Præſcribant. & nos in famam exſurgimus olim:
Et nos fomentum, conſiliúmque damus.
An Medici poſſunt apices malè pingere ſoli!
Poſſum & ego dando *nil dare*, ut Hippocrates.
Chaldæis Arabum vicinam calleo linguam.
Nec non Cecropidum nota Pelaſga mihi eſt.
Gundora Coſmopoli, celebres ubi degimus ambo,
Collatus nobis quid niſi fungus erit?

Certè *Burrano* jam ſæpiùs *argumentum*
Correxi. experto certior uſus adeſt.
Scripſerat *abrotonum*: quia pro pulmone caduco;
Hellebori ſuccus ſubſtituendus erat.
4. Talis ego ſed non memorarem talia multis:
Ni de te nollem non meruiſſe bene.
Utque nihil dubites de noſtra divite gaza:
In rem præſentem ducere dona queunt.
Mittimus arcani munus cœleſte liquoris.
Crede mihi: paucis cognitus iſte, liquor.
Quas Sol exſurgens luſtrat, mediúſque, cadénſque;
Collectæ huc omnes ingrediuntur opes.
Inter eas præſtat peregrini germinis humor,
Radice expreſſus, decolor Inde, tua.
Creditur affines traxiſſe ex arbore Vitæ
Relliquias: felix dum Paradiſus erat.
Cara ſimul ſeſe diffudit potio venis;
Florida continuò permeat oſſa vigor.
5. Mittimus & *lapidem deciſum ex Perſide capra*.
Majorem neque Rex forſan Iberus habet.
Hunc lapidem ſerva, fulvo pretioſior auro,
Pellere contritus cuncta venena poteſt.
Vidimus in nigram liventia corpora mortem,
Protinus expulſa convaluiſſe lue:
Quanquam etiam eſt auri liquefacti copia nobis;
Unde redit ſolidum; fœnoris ampla ſeges.
Præparo lucentes guttas, tradóque bibendas.
Hauſtus hic ægrotos mortis ab ungue rapit.
Mittimus & cyanen, & pinguia Poppæana
Hæc acuunt formam, conciliántque decus.
Addidimus nardi fibras, ſerpilla marina.
Verrucas abigit ſuccus uterque genis.
Ut flos aſpalathi, maculas ecce, omnia tento:
Dignus ut inveniar ſponſus amore tuo.

6. Thure

6. Thure quoque incenſo te ſum veneratus ad Aram:
Ac ſi de magnis ſis tribus una Dea.
Cum Trivia Pallas, Juno, ſint Numina magna.
Præferet, URANIE, te tamen ipſe Paris.
Heu mihi! ſi, incenſum veluti thus fertur in auras:
Sic tuus in ventos omnis abibit amor.
7. Et quia te audieram, multorum (ignoſce) procorum
Stante ſupercilio diſſimulâſſe preces:
Pertimui meritò, ſi juncta ſuperbia formæ eſt,
Ne quoque dura mihi difficiliſque fores.
Sed metuo fruſtra: famæque licentia ſæpe
Peccat, & inſontes arguit eſſe reos.
Te quàm formoſam, tam ſuſpicor eſſe modeſtam.
Nullum tu triſtem mitis abire ſinis.
His ego permotus (nam quem non blanda moveres?)
Ad tua demiſſas limina tendo manus.
Evinctis myrto foribus ſuſpendo corollas.
Suaſit, & has vario flore ligavit amor.
Unus in his flos eſt: *non obliviſcere noſtri.*
Immortalem alij, vel, *ſine fine*, vocant.
Ut geminæ ſemper vireant, neque rore rigentur
Lethæo; lachrymis immaduere meis.

URANIA
M. CÆCILIANO SASAFRAS PHARMACOPOLÆ.

Argumentum.
EPISTOLÆ QVARTÆ.

SAſafras Pharmacopœus, vilior ſcilicet procus, ab offenſa Urania, riſu, ludibrio, ſannis excipitur. ad ultimum miſerè vapulat.

Synopſis.

1. *Reſpondet Vranie: ſe vix literis apertis, olfeciſſe inepti Amaſij deſideria: quibus obſequi detrectet.*
2. *Non tanti æſtimare ſe merces miſſas, fidei certitudine deſtitutas: neque duci cupidine perluſtrandi oblata mirabilia prodigioſæ Apothecæ; quippe manifeſti mendacij in multis arguenda. ubi enim terrarum, quóve ſub ſole piper glaucum creſcat? Quis Phœnicem unquam viderit?*

3. Inde

3. *Inde quoque colligi: qualem artem, quoque fructu exerceat. Vulgi proverbium scilicet non aberrare. seram ut parsimoniam, sic & sapientiam in fundo esse.*
4. Album Græcum *fortasse copiosiùs gustâsse, quàm linguam Græcam. qua audacia præsumat in Medicorum gloriam grassari?*
5. *Quoties in Apothecis spectentur curiosè multa vascula, sed vacua! pyxides ornatæ, sed inanes!*
6. *Muneribus odoriferis in amoris pignus missis, Vraniam non multùm affici. quorsum oleum & pigmenta faciem emaculantia?*
7. *Odorum fragrantiam & luxum, tam virum quàm feminam dedecere. Vnguentarios, militarem victricémque Romam emollivisse. plures quoque nimijs odoribus periisse.*
8. *Cùm Dea non sit: cur thus adoleverit mortali & invitæ Virgini? stultum Amatorem sceleratiùs insanire non potuisse.*
9. *Illum autem, pro Superi! arcanum liquorem, quem missum tantopere commenda-*

ve-

verit, meritò suspectari. quid ? manifestum philtrum fuisse : proinde statim effusum in terram.

10. Diræ in caducum impostorem. Allegoria.

URANIA

M. CÆCILIANO SASAFRAS PHARMACOPOLÆ.

1. VIx contacta fuit transmissa voluminis ora:
   Olfeci votum, Pharmacopola, tuum.
Hîc vel amor, dixi, vel odor transpirat amoris.
   Quidquid id est, halat, nescio qualis, odor.
Vincula dissolvo scripti lectura tenorem.
   Qui scripti tenor est, vitæ erat ille tuæ.
Non bene discernas: an epistola fragret odore
   Fortiùs, an stulto flagret amore magis.
2. O Sasafras, Sasafras: quæ te dementia cepit?
   Mansisses meliùs Cæciliane domi.
Illâ quin potiùs sponsam regione requiris,
   Trudit ubi glaucum florida virga piper.
Improbe mercator, sanctíque oblite pudoris:
   In qua cæruleum crescit aroma plaga?
Nempe in qua ponit Phœnix Titanius ova:
   Cùm nullum tamen hæc unica ponat avis.
Comparis est expers. Senior juvenescit in igne;
   Seque novum ex busto suscitat ipse cinis.
Vidistíne lupos pennatos atque volantes?
   Vera loquar: pennis tu sine Marce, volas.

Vi-

Vidiſtíne canem generatum gurgite Nili?
Atqui iſtum fluvium pertimuêre canes.
Vt canis è Nilo, Naturæ ex fonte videris,
Hoc eſt, exigua mente bibiſſe parùm
3, Te tamen Hebræi gnarum & ſermonis Achivi
Jactas? ceu lingua gnarus utraque loqui.
Ut credam toties deprenſo cædere ventos:
Fallacíque procul fixa ferire ſono!
Qui ſemel aſſuevit ceris mendacibus uti:
Aërium, nullo tramite, ſcindit iter.
Ludit, & ambiguis *Verum* prætervolat alis.
Tam leve remigium gloria vana regit.
Ergo meus SASAFRAS etiam tonat ore Pelasgo!
Dij faciant, laudis ſumma ſit iſta tua.
Longè alio ſed vos titulo proverbia vulgi.
Condecorant: quæ ſi vera, peritus homo es
4. Quàm vereor, ne nunc etiam jaculeris in altum:
Ut levis à tergo ſibilet aura tuo.
Forſitan idcirco, quod *Græcum* ſæpius *album*
Miſcueris; meritum *Græcule* nomen habes.
Hæc inter clamas: *& nos emergimus olim.*
Nos quoque jam Medici non ſine laude ſumus.
Echo clamat ad hæc: *& vos occiditis olim*;
Adque necem vires conſiliúmque datis.
Unde autem tales animi, phaleratáque verba?
Æſtu quo pelagi tanta procella fremit?
Ventoſum pectus magnis Siphonibus inflat
Æolus: hinc faſtu ſpuma ſuperba ruit.
Pharmaca miſcentes rarò tam magna loquuntur.
Non eſt multorum dicere: *Tantus ego* !
Sors tenuis veſtra eſt, major jactantia rerum
Sæpius: & mimum luxus inanis agit.
Suſpectas *crocodilus* opes oſtentat & *alcis*:
Penduláque Jonij *barbara monſtra* maris.

Ex

Ex Samio confecta luto,ſtannóque Britanno,
Occupat ingentem plurima teſta locum.
Heliadum cruſtas aperi: totam excute thecam:
Invenies,præter paucula grana,*nihil*.
Cæſareas facies, muſiva inſignia, Regum
Effigies videas præradiare foris.
Fulget,iô, vacuis paupertas ſplendida vaſis.
Conjunctum imperium Crœſus & Irus habent.
Et tamen Epirum Peluſiacúmque Canopum;
Denique neſcio quas ſæpe crepatis opes.
6. Pauper es ô SASAFRAS? & Regia munera mittis!
Ferrea ſim: ſi non hoc ego pectus amem.
Ferrea ſed non ſum: nec tu aureus eſſe videris.
Ditior, ah, inopem cur ſpoliare velim?
Defraudare, nefas. donanda famelice ſerva
Munera non tanti ſunt tua miſſa mihi.
Contextam Cyprio miſiſti flore corollam.
Hoc ſigno faſſus carpere velle meam.
Majori ſed enim Domino ſervabitur illa:
Cujus es indignus lambere,MARCE,pedes.
Fragrat Achæmenio crinalis odore calyptra:
Miſſáque ad ornandas dactylotheca manus.
Mallem Neſſæo veſtis mihi tincta veneno,
Sordida Centauri ſanguine,miſſa foret.
Indorum mures ſcribis redolere: quid ad me
Indorum mures? plus ſatis unus habes.
Helleborum, miror, cur non & miſeris unà:
Natus in Anticyræ cùm videare ſinu.
Corrigo: non miror. ſola hæc tibi proderit herba.
Utere divitijs,CÆCILIANE, tuis.
Tolle cupidineum munus: miniméque decorum.
Non bene olet ſponſus, *qui bene ſemper olet.*
7. Si neſcis, rigidis aſſuevi cruda Lacænis.
At Lacedæmonias balſama nulla juvant.

Ida-

Idalius corrumpit odor juvenésque senésque.
Mollibus illecebris fama pudórque perit.
Fasti demonstrant. Annis secura trecentis
Casta,per unguentum perdita Roma fuit.
Fœtorem hircinum malim submittere naso :
Quàm Pæstane tuas, vel Sybarita, rosas.
Patricius Juvenis sumptum spirabat amomum,
Cætera nec Patriæ dissimulandus eques.
Cæsar odoratus; *suboleres allia* , mallem,
Torvus & indignans Vespasianus ait.
Protinus Officij revocato munere motum,
Res ab Honore suas jussit habere procul.
Est, ubi fragranti damnum letale creatur:
Inque croco & myrrha mors inopina latet.
Nonne Tunetanus *Muleasses* captus ab hoste est?
Sed priùs & tunicæ captus odore suæ.
Addideras stacten. pigmenta rubentia cocco,
Nescio quæ in concha versicolore natant.
Exornent aliæ ficto medicamine vultum;
Ingenuus nulla noster ab arte nitet.
Virtus formosas reddit gratásque puellas:
Quámque ea non unxit ; turpis, anúsque manet.
8. Thura quoque accepi : sed non accepta fuerunt.
Parce,precor,formæ thus adolere meæ,
Ergo tibi Pallas videor, vel magna Diana,
Vel magni conjunx Juno Sorórque Jovis!
Haud ego me Divûm cœlesti dignor honore.
Me doceat Niobe non nimis alta loqui,
Me doceat Semele, non exoptare ferocem,
Nubibus obducto qui tonet ore, virum.
Costigenæ proles didici ; discrimine quanto,
Tangantur soli debita thura Deo.
Pomum inconcessum genitrix primæva momordit:
Continuò dentes obstupuere mei.

Hinc

Hinc procùl este faces & pulvinaria Divûm.
Aversor pomum rixa futura Phrygis.
9. Hactenus ad fatuum. sceleratum incessere porrò
Mens est; atque utinam vis stimulúsque foret;
Quo foderem meritum latus impostoris inepti.
Saltem jam nostri Carminis *Ibis* eris.
Ibis eris: qualem lavit Sulmone Poëta,
Felle priùs, multo perfricuítque sale.
Tantáne nequitiæ tenuit fiducia mentem
Et rabies, & fraus inveterata tuam!
Guttum Tartarei plenum diríque liquoris,
Ausus es incesta mittere, leno, manu.
Vix tetigi, & tremui. nares micuere supinæ:
Pallidáque infecit luridus ora color.
Ergo vitrum frangens hanc, dico, Cerberus offam
Devoret. Eumenides hæc aconita bibant.
Túne mihi philtrum! tu crudelissime philtrum!
Philtra nocent animis, vímque furoris habent.
Libera res amor est. nullus Busiris ad aram;
Nemo vel admoto cogit amare bove.
Túne mihi philtrum cum tot furialibus herbis!
Hic lepor, hæc ars est, hæc apotheca tua!
Quid faceres hostis, qui sic illudis amator?
Extinctámne tuam me procus esse cupis?
Túne mihi philtrum Stygiæ de lacte capellæ:
Aut quibus exuta est pexa Megæra comis!
10. Qui primus potuit talem componere succum,
Et dare suspecto mista venena favo:
Ille etiam propriam potuit jugulare parentem:
Ille superjectum contumulare patrem.
Ille trucidavit pulsa cum conjuge socrum,
Sustulit & natos ense vel igne suos.
Túne mihi philtrum! qui te genuere leones?
Hyrcanæ in silvis an peperere tigres?

Ex-

Exciſum ſcopulis invenit nauta marinis:
  Lactentis nutrix turpis hyena fuit.
Matribus Æmonijs & amara Colchide peior,
  Sanguine mutâſti flumina verſa retrò.
Per te ſopitis Luna incantata juvencis
  Hæſit, telluris non ſubeunte globo.
Si mihi miſiſſes manifeſta piacula: virus
  Caſtoreum, Euboici gramina nota ſoli;
Aut ſtrigis exuvias; fortaſſe ignoſcere poſſem.
  Talia non animum lædere ſumpta valent.
Fraudibus inſontem vetitis voluiſſe puellam
  Perdere, quid ſontem te meruiſſe putas?
I procul, i noſtri funeſtum dedecus ævi:
  Et pete cum ſuccis Thracia Regna tuis.
Simia cum *gallo* comitetur & *anguis* iturum.
  Sit ſpecies tumuli *Culeus* iſte novi.

CERALDVS BATTALIANVS ALESSO ARchiater Botanicus

URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ QUINTÆ.

UNguentarius Agyrta, ſpecioſo nomine celebris per Orbem Medici ſe venditans, Uraniæ perſuadere nititur, ſe empiricum, Galenicum, Chymicum eſſe, nec alterum dari æqualem: &, quia amore inſanit, plura phanatica jactantiùs admiſcet. auſus etiam peregrini fruticis fumo (quem per ſervulum miſerat) velle dementem reddere virginem; ut tantò certiùs in vota ſua detorqueretur, vel neſciens.

Synopſis.

1. *Battalianus Aleſſo in Archiatri famam ſe attollens, Vraniæ latam paginam facit.*
2. *Mira narrat; inverſarum arborum, hoc eſt, hominum famoſiſſimus olitor.*

3. Laus

3. *Laus medicinæ: quam vel instinctus Naturæ animantibus insinuat.*
4. *Quis unius herbæ Tabaci vires digna commendatione exæquaverit.*
5. *Cæterùm, amorem nullis herbis esse medicabilem: proinde ignosceret, Battaliano ad ambitum & infimas preces descendenti.*
6. *Absque ope Medicorum, totum Mundum ruiturum in commune omnium sepulchrum.*
7. *Meritò sanè Apollinem, Medicorum Numen propitium, hoc nomine omnibus Dijs Veteres Romanos prætulisse.*
8. *Quoties Parcarum fila ad finem & forficem tendentia, ex inopinato stiterit, vel integraverit.*
9. *Sumptuosæ peregrinationes, quas ad consequendam Medicæ artis, in primis Empiricæ, gloriam susceperit, multorúmque mortalium bono confecerit.*
10. *Etiam desperatissimos morbos, quantumvis ludibunda manu expellere posse. hinc Aulicorum se Regúmque delicium vocari.*
11. Dat Galenus opes; *oraculum esse verissimum. Quid laboriosæ jejunæque Caus-*

ſidicorum noctes, comparatæ ditiſſimæ Medicorum latiſsimæque familiæ?

12. *Si Vrania in fœdus conſentiat, ſubminiſtratis Mariti opibus, vicinarum muliebrem mundum longiſsimè ſuperaturam. quippe Sponſam futuram ejus, qui inſuper auri conficiendi arte polleat facillima, certiſsima, ſecretiſsima.*

13. *Ecce! inter ſcribendum vocari ſe equo miſſo, ad remotiorem Purpuratum, in arce curandum. haud dubiè ex tam opulento nido, multas in manibus plumas, velit nolit æger, hæſuras.*

14. *Reducem ſpolia cum cariſsima ſua diviſurum. Interea per famulum Bennonem miſſo Braſiliæ germine, Tabaco, ſive Panacea præſtantiſsima utatur. Vtendi modum, peritum Iuvenem monſtraturum.*

CE-

CERALDVS BATTALIANVS ALESSO ARCHIATER BOTANICVS

URANIÆ.

1. TE ſalvere jubet, qui, ſi caritura ſalute es,
   Ferre poteſt medicam BATTLIANUS opem.
Quæ verbis alij non pondus habentibus optant,
   Præſto ego: nec noſtrum eſt *ſalve* & inane *vale*.
Ille valet, jubeo quem noſtra ex arte valere.
   Scribimus: & vitam charta ſalubris olet.
2. Hanc æger poſcens recipit: ſimul atque recepit;
   Germinat afflicti corporis ægra ſalus.
Incipiunt vivis artus revireſcere ramis.
   Ex radice nova pullulat arbor homo.
Arbor homo *inverſa eſt*: per nos exſurgit in altum,
   Quæ jam ſpectabat fronde caduca ſolum.
Optimus eſt *Olitor* tali GALENUS in horto.
   Semianimes truncos ipſe animare poteſt.
Quod nos arboribus ſumus; hoc pulcherrima nobis,
   Si ſtirpem Medicam diligis, eſſe potes.
Morbus amor. Dilecta juva. Tu vulnera ſanas
   Intima: tu plagis utilis herba meis.
3. *Inventum Medicina Dei eſt*: oracula certè
   Ejus, honorari nos manifeſta jubent.
Ipſe opifex rerum: nec ſcitur Apolline quiſquam
   Inter adorandos mitior eſſe Deos.
Ipſe modum reperit, Mortales arte juvandi;
   Atque ſalutiferas ſulphure ſparſit aquas.
Ipſe ſalem per ſtagna ſacrum canentia fudit:
   Unde ſuum Tellus, ceu Thetis, uber habet.

Promanant fontes : Bajanáque littora juxta
Arcano ſcatebræ molliter igne tepent.
Eſt aliquid, Divùm conceſſo munere, tetram
Et ſcabiem, & quamvis poſſe fugare luem.
Conſule Naturam. cunctis animantibus uſum
Indidit; & nulli eſt dura noverca feræ.
Saucius à telo dictamnum cervus, & urſa
Plena remordenti ſanguine quærit apes.
Sunt noti lapides apibus. Chelidonia dignum
Nomen habens, oculos ſanat, hirundo, tuos.
4. Unica quàm multas dotes habet herba *Tabacum*!
Illa ſuas vires utilitate probat.
Diſſipat humores capitis, cerebrúmque ſerenat,
Exhaurit fæces, lætitiámque ciet.
Si pituita gravat, nihil eſt præſentius illâ.
Solvitur, & rupta nube catarrhus abit.
Præterea expellit ſaniem, liventia plumbo
Vulnera, purgatâ tabe, coire facit.
Partem mitto tibi, partem ſervavimus unam.
Utraque conjungi, te mihi dante, poteſt.
5. Heu mihi! quòd nullis Amor eſt medicabilis herbis;
Nec Medico prodeſt ars bene nota ſuo.
Plaga ſedet venis; penitúſque infixa medullis
Æſtuat : & patuli vulnus amoris hiat.
URANIE, tu ſola potes miſerata mederi.
Ut valeam, votis annue Virgo meis.
Sanabor, ſimul ac fueris *Nicotia* noſtra.
Nemo *Dioſcorides* certior alter erit.
An ſumus indecores? méque aſpernata rogantem
Negligis? ah neſcis improba, te quis amet.
Cogeris ægra tamen nobis medicantibus uti.
Tunc ſimul argenti vena manúſque datur.
6. Si nullus toto Medicus ſupereſſet in Orbe:
Omnis ad interitum deproperaret homo.

Sunt

Sunt fragiles artus: corpuſcula noſtra fatiſcunt.
Vagis in cunis floſcule: móxque tepes.
Vix orimur, morimur: pendétque occaſus ab ortu.
Exclamant tumuli: *pulvis & umbra ſumus.*
Cauſſa patet. pugnant ſecum, & diſcordia ſemper
Sunt elementa ſibi, ſæváque bella gerunt.
Compacti tamen his ſtamus, cadimúsque viciſſim.
Carpimur: & noſtra eſt vita; *perire ſemel.*
Vis Leti violenta nimis. nos frangimus arcum:
Objectu noſtro crebra ſagitta perit.
Vel cadit in vanum, vel retrò vertitur acta.
Præſentem clypeum ſe medicina facit.
7. Non unus tantùm Rex noſtram exercuit artem.
In Ponto celebris laus *Mithridatis* erat.
Et *Salomonis* erat. Medicamina Pontica neſcis?
Ignoras, credo, quòd ſit Apollo Deus.
Noſter hic eſt fautor: cunctis præponimus illum.
Cedit Atlantiades: cedis Jacche pater.
Ille quoque, in cautes trifidum qui conijcit ignem:
Et qui cæruleis per mare currit equis.
Hunc penes eſt Tenedos, natalis & inſula Delos:
Et viridis Cynthus, cum Pataráque Claros.
Hunc penes & Delphi, Tripodésque atque omne futurum
Mente potens ſciri: quod *fuit, eſt,* & *erit.*
Ejus ope exploro morbos in corpore clauſo:
Quandoquidem cordis nulla feneſtra patet.
8. Lanificásne parum eſt nobis parere Sorores:
Nósque pati, lanam ſuppeditare colo?
O quoties Parcæ neverunt ultima fila,
Materiam Medico ſubſtituente novam!
Atropos ô quoties jam jam ſciſſura, quod inſtat,
Forfice rejecta ſiſtere juſſa fuit.
Sic conclamatos medijs revocamus ab Umbris,
Evæ vírque ſuus redditur, Eva viro.

Nonne soluturæ Lachesi vitale volumen
Tardamúsque manus, injicimúsque moram?
9. Tantum ut consequerer decus, in patriámq; referrem,
(Constat enim famâ Dux Medicúsque sua;)
Concessi Paduam, præclari Antenoris Urbem:
Ussit dum calidum prima juventa jecur.
Inde alias longo tractu peragravimus oras.
Æmula Veronæ Mantua visa mihi.
Nec te præterij Florentia, filia Veris.
Cum magnis Ducibus non minor ipse fui.
Aldrovandorum lustrata Bononia Sedes.
Excellit doctis Urbs habitata viris.
Ultima, Terrarum caput & suprema potestas,
Fovit successus maxima Roma meos.
Notum Pontifici virtus clarissima factis.
Reddidit. optabam figere posse pedem.
Abstrahit Orator ferrugine clarus Ibera,
Vidimus occidui Solis utramque domum.
Grandibus Hesperiæ Madritum immistus obibam.
Lauta invitati conditione sumus.
Bis tria ut acciperem mercede Talenta rogabar.
Accubui mensæ, quæ propè prima fuit.
Ulteriùs sed me rapuit festina cupido.
Transivi pontem, Sequana late, tuum.
Liligerâ Procerum circumvallante coronâ,
Artis monstra meæ conspicienda dedi.
10. In desperatos clavam convertere morbos
Cœpimus: Herculeis viribus æqua fuit.
Depulimus febres infixas ossibus immis.
Cessit ad infernum pestis abacta canem.
Serpentes domui cancros: uníque Dynastæ
Calculus extractus penè trilibris erat,
Exutas podagrâ plantas salientibus hædis
Ilicet, & capreis fecimus esse pares.

Me

Me non vana loqui, ſanatus munere noſtro
Pariſijs ſenior ſcis *Barabaſſar* eques.
Ille quidem proprio digiti nos induit auro,
Annulus eſt fidei teſtis opiſque meæ.
Crede mihi, URANIE: tibi quem donamus habere,
Fulſerat in magni pollice Regis Onyx.
O te felicem, ſi me priùs ipſa beatum
Feceris. alterius pendet ab alter ope.
11. *Dat Galenus opes.* vetus & vox publica vulgi eſt.
Eſſe ratam, denis Secula plura probant.
Nullus inops perijt, noſtram qui calluit artem.
Si perijt, noſtri deſijt eſſe fori:
Indignus, cui Pergamei lux fulſerit aſtri:
Hippocratis nunquam ſedit in ore favus.
Curandis luſtrum vix unum inſumpſimus ægris:
Quinque per Autumnos quæ mihi poma data!
Qualia in Heſperidum memorantur creſcere ſilva:
Flavet ubi rutilis arbor opaca comis.
Qualia & Alcides, domito decerpta dracone,
Injecit gremio, Deianira, tuo.
Nam quid diſſimulem? ſunt lato prædia fundo:
Ridet ager: lacrymis vinea læta madet.
Stant arces: Arx una ſita eſt in vertice collis:
Altera vicinæ flumina lambit aquæ.
Villa triplex, pecoris cuſtos: ubi Pánque Paléſque.
Quot cœlum ſtellas, tot numeramus oves.
Reſpice Cauſſidicos: quos ſicco in pulvere legum,
Inque mola Juris verſat egena Themis,
Confer eos nobis: mera mendicabula dices.
Gaudent, ſi miſeris ſportula parva datur.
Plus ego collegi trieteride callidus una;
Intulerit decimâ quàm *Taracona* ſibi.
Perdius & pernox tamen iſte ſenilibus annis,
Jus immetatum, Jus ſine fine terit.

Quid proſunt *Tituli*, vituli ſi ad prandia deſunt?
Pinguis ubi labor eſt, ſed macilenta penus.
Codice ſudatur: modicè cœnatur. Aratrum
Ducitur in ſterili nilque ferente ſolo.
Nos alijs ventis velorum pandimus alas:
Flabra ferunt Medicam proſperiora ratem.
In pretio labor eſt. hunc præmia digna coronat:
Nomen, honor, tituli, gratia, cenſus, opes.
Læta Ceres ſtipat fæcundis horrea ſpicis:
Evius, ut torrens, in nova vaſa fluit.
Infectum argentum factúmque coruſcat in arca.
Sed facti multò copia major adeſt.
Quanta eris, URANIE, ſi nos dignabere tæda!
Ut fierem conjux, ipſe rogandus eram.
Omnia quæ pleno defert tibi copia cornu;
Vix poteris præſens enumerare bona.
12. Eſt mihi, sítque, precor, *Paracelſi* fontibus hauſta
Nobilis ars. aurum conficere ipſe ſcio.
Fruſtra Pactolus cum Gange, Hermúſque ſuperbit;
Caráque turbantis flumen arena Tagi.
Artifices ſuccendo nova fornace pyropos.
Ædificare parem Lemnius ipſe nequit.
Injectum *Tinctura* facit flaveſcere plumbum,
Mercurij mira conditus arte *Lapis*.
Secretum eſt; tacitis quod vix credatur Amyclis.
Si petat Harpocrates, hoc aperire negem.
Solus ego, fratérque meus retinemus in arcto:
Tertia, ſi faveas, conſcia & hujus eris.
Ecquid enim noſtrum celarem pectus habentem?
Aut Dominæ poſſem quid reticere meæ?
Tum verò armillas, redimicula, cingula, peplum,
Quæque voles, eadem fulva metalla dabun
Tota ut chryſolithis ornata incedere poſſis,
Efficiam. Phrygia palla rigebit acu.

Quan-

Quando igitur festis Matronæ solibus ibunt;
Pompáque femineum proferet alta pedem.
Quæ tibi se Nymphe, quæve altera conferet uxor,
Agminéque ex omni conspicienda nurus?
Vestibus intextis auro gradieris. ut inter
Sidereas noctu Cynthia plena faces:
Utque eadem, vultum cùm mutat, Oreadas inter
Ambulat, & pharetram pictáque tela gerit.
Pauca loquor: votis multò majora sequentur:
Quàm modò concipiat mentis imago tuæ.
13. Dum scribo; peregrè venit, ecce, auriga, vocátque.
Splendida stat patulas ante quadriga fores.
Ocyùs ad magni distantem nominis ægrum
Poscimur. implorat dives *Odornus* opem.
Sic Medici colimur! sic summus & immus honorant.
Terrestres populus nos putat esse Deos.
Et sumus. è cœlo quasi lapsi astare videmur
Ægrorum lectis: primáque verba levant.
Ad nostros aliquis convertit lumina vultus
Anxius. hinc auram, mentem animúmque trahit.
Ibo: nec, ut spes est, vacuus mercede redibo.
Stringere jam falcem messis & hora monent.
Aurea messis erit. tunc fertilis imminet æstas:
Ægrotum propior cùm necis urget hyems.
Cùm gelido sudore gravis tremor occupat artus:
Fervidus imperijs Battalianus adest.
14. Plura redux scribam, referens munuscula mecum.
Quæcunque accipiam, te sine nulla placent.
Utendum interea divinum suadeo germen.
Quale novo Brasilum protulit Orbe solum.
Benno puer, Domini chartam tibi tradere jussus,
Hoc quoque cum cista divite tradet olus:
Erudiétque docens, quis finis & usus in illo:
Quid sibi cum juncto fomite cera velit:
Quídve chalybs, & acuta silex, & fistula duplex.
Jámq; vale. missis, eia, vehamur equis.

Ura

URANIA

CERALDO BATTALIANO ALESSONI, UNGUENTARIO.

Argumentum

EPISTOLÆ SEXTÆ.

URania maleficio fumi ex herba Brasila (Tabaco) erumpentis in cerebrum, prostrata; simul atque ad se redijt, damnato Medici codicillo: hanc illi viciſſim Epiſtolam reponit: in qua funeſtum impoſtorem & fallaciſſimum nebulonem appellat: eò, quòd ſuſtinuerit immeritam Virginem crudeliter decipere. ergo acerrimè in ipſum invehitur. demum etiam in ſe ipſam: utpote incautam, & imprudentiâ peccantem,

Synopſis.

1. Offenſam ſe ſcribit perlectâ Vnguentarij epiſtolâ: in primis jactantiâ, & immanibus haud dubiè figmentis arrogantis Cingari.

2. O

2. O quot jam ſanos in lectum, ægros ad plures, functos in ſepulchrum miſerit! Thraſonem eſſe, non Medicum.

3. Quaſi verò Agyrta, nomen Archiatri ementitus, Florentiæ, Romæ, Madriti, Pariſijs celeber, ac muneribus fuerit cultus!

4. Retexuntur, & examinantur quædam membra fallacis epiſtolæ.

5. Ejusmodi complures circumforaneos, Regna percurrere jactabundos: magnam partem impios, & atheos.

6. Quid ad hoc reſpondeat? primo, ſive aureo & felici ſeculo, nullum Medicum extitiſſe.

7. Pietatem Battaliani apparere ex cultu falſi Numinis! an neſciat, Apollinem, cui genua & liba ponit, inter opiliones atque bubulcos, greges & armenta paviſſe?

8. Quid Alchimiam vel Chryſopæiam jactet, meritò annumerandus ijs, qui ſummi aurificis Midæ auribus coronantur.

9. Sit tamen opulentus & aurifex. Vraniam Chymico ſive Carbonario nunquam nupturam.

10. An non enim omnibus Diris devovenda, quæ

quæ fidem habeat impudentiſſimo impoſtori. qualem utique eſſe cognoverit, poſtquam miſſum Tabacum inſtigante Bennone puero, muliebri levitate victa guſtâſſet. O fumus! ô dolor! ô nequam!

11. *Diræ in Battalianum.*

12. *Pœnitentia Vraniæ dolentis, quòd curioſa Tabaci fumum admiſerit.* Serpens (*Braſilus*) decepit me, & comedi.

13. *Lachrymæ. Allegoria.*

URANIA

CERALDO BATTALIANO ALESSONI UNGUENTARIO.

1. EXecrer, an ſcribam? vix dum ſe penna reſolvit.
   E loquar, an ſileam? mens in utrumque labat.
Vix equidem, quæ nos violavit Epiſtola, digna eſt
   Aſpectu: ne dum me referente vices.
Sed niſi reſponſum quamvis invita remittam:
   Forſitan hoc ipſo ſuſpicione graver.
Imprudens potero tibi conſenſiſſe videri:
   Et, quæ nequitia eſt, tu placuiſſe tibi.
Inque ſinu ridens ſtolidum cantare triumphum
   Ante tubam; victâ ſimplicitate meâ.

Miles

Miles es, an Medicus? ſua tantùm facta putabam
Jactare armatos, poſt fera bella, Duces.
Illis hoc liceat, qui Martem & caſtra ſequuntur,
Vulneráque adverſo corpore fixa gerunt.
Enumerent arces, & propugnacula capta,
Oppidáque à fundo verſa potente manu.
Milite, quicunque es, ſed tu jactantior omni,
Ore tuas laudes magna ſonante crepas.
2. Hoſtes in medio pulchrum eſt proſternere campo.
Hinc Aiax clarum nomen & Hector habent.
Quæritur: immeritos quot jam mactâris amicos,
Pace, domi cæſos: turpiter, abſque ſago.
Indocto calamo accinctum, velut enſe, dediſſe
Suſpicor in ſtratis millia multa neci.
O veſpillonem, bellatorémque togatum!
Inveniat nullum cui Libitina parem.
Si potes, hæc jacta; tua ſunt Mavortia facta:
Digna leonino carmine, digna viro.
Murali aut *Querna* lego *Navalique* corona
Ornâſſe Auſonios Secula priſca duces.
Qualis te cinget? quam Battiliane mereris?
Nempe *ſepulcralis* debita jure tibi.
Portitor ipſe Charon, Libitináque funebre Numen,
Imponet meritis hoc diadema comis.
Tot ſubitos Maneis alium transmittis in Orbem.
Vix gladio ſtrages tanta peracta fuit.
Unde notem, quæris? quia nec micat ulla pudoris
Mica tibi: frontem ſed ſine fronte geris.
Scribis: ut exſpirans ruptis mendacia fibris,
Fallaci flatu trudere vela queas.
Grandia vela tument: Boreáque inflante videris.
Æoliam ventis evacuâſſe domum.
Auras captanti pulmo non ſufficit unus,
O Medice in laudes ingenioſe tuas.

3. Téne

3. Téne rear Romæ Tarpeia in rupe morantem
Ingenij ſpecimen grande dediſſe tui!
Téne ſuum voluit ſancire Lutetia civem!
Hiſpani Proceres te retinere ſuum!
In caput, unde fluis, converſe relabere Tybri.
Herme retrò propera: Sequana curre retrò.
Frigida cum calidis, uno contraria miſcens
Ore, nihil certi noſter Aleſſo refert.
Non ita ſe mamma jactant Alemanide paſti.
Natio, ni fallor, veriùs iſta ſapit.
Nec tàm terribiles fando dat in aëre ſaltus.
Diſſimulat placidè non ſibi viſa priùs.
Certa fides famæ: notámque odor attulit auram;
(Nos penitus naſo ſtulte carere putas?)
Extra Teutoniæ fines, vicináque nullum
Diceris ad Gallos ſepta tuliſſe pedem.
Finxiſti mores per mundum errantis Ulyſſis:
Inque Foro tantùm mirus agyrta volas.
Deprenſus charta quater es ſimulatus in una.
An dubitem, quin & ſit ſimulatus amor?
Sed nihil affirmo: credam tantiſper amari.
Nec mihi vena ſilex; nec mea corda rigent.
4. Víſne tui ſummam ſcripti, verúmque tenorem
Excutiam? ſtrictim pauca relata cape.
Exigam, ais, tecum lætos ſine nubibus annos.
Jam triſtor: ſi ſum nupta futura tibi.
Triſtitiam hanc minuas. dic me non eſſe futuram.
Sic peragam lætos abſque pavore dies.
Effugiéſque diu letum, ſempérque valebis.
Ut ſemper valeam, tu fugiendus eris.
Depelles omnes, ſi quos contraxero morbos,
Præcipuum primo pelle, *Ceralde*, loco.
Munera, blandicias, reditum promittere ceſſa:
A deſiderijs libera ſímque tuis.

Neſcio,

Nescio, quid sit? amo, cruciórque timore fruendi.
Gaudeo, quòd mulces; hoc tamen angit idem.
Odisses potiùs, méque aversatus abires
Sic mihi perpetuo vinctus amore fores.
5. *Inventum Medicina Dei est*, & tale fatemur.
Auxiliare pij Numinis istud opus.
At multi ex vobis (nimis experientia certa est)
Nec novere suum, nec timuere Deum.
Corporis humani fabricam mirantur; & ejus
Auctorem factis, moribus, ore negant.
Dementes, Arabum ductus & signa secuti,
Militiam cœli consciáque astra colunt.
Toti in visceribus caussarum, Orbísque Theatro
Condita rimantur. Conditor ipse latet.
Consule Naturam, cunctis animantibus usum
Indidit: & nulli est dura noverca feræ.
At vos Naturam vestris evertitis armis.
Arma voco pilulas, pharmaca, triste garum:
Cæteráque ingentes functis implentia fossas
Instrumenta necis, non numeranda modò.
His, puto, sat multos sine ferro alióve paratu
Cæditis. accingi non opus ense latus.
Adijce; quòd gratis relevet Natura dolentem.
Vos aufertis opes, dum malè fertis opem.
Conijcimus caussas morborum in corpore opaco.
Dicere quod *Patiens* debuit, inquit *Agens*.
Ars etenim nihil est, nisi *Divinatio*, vestra.
Tristis & infelix exitus acta probat.
Cæcáque Fortunæ non tam dubitabilis urna est;
Quàm quod in incertum vos schediasma datis.
Sæpius ambigitur; gallináne scalpserit uncis
Unguibus; an Lachesis scripserit atra colu.
Cùm mors sæva furit jaculis: nos frangimus arcum:
Objectu nostro crebra sagitta perit.

N Jura

Jura, te Mortis telum avertiſſe vel unum:
Per te ſervatum funeris eſſe pedem.
Cogeris ægra tamen nobis medicantibus uti.
Si cogor: quid habes, dic, niſi nolle meum?
Jámne mihi morbos, extremáque Fata minaris?
Ut Dij te! mea Lux: ultima verba premo.
Si nullus toto Medicus ſupereſſet in Orbe:
Omnis ad interitum deproperaret homo.
Lectio, ſi neſcis, *variat.* contraria multi
Puncta tuis figunt, diſſimulanda tibi:
Terrigenas plures ſubituros tardiùs Orcum,
Si Medicus toto nullus in Orbe foret.
6, Secula converſam refer ad Saturnia mentem:
Judicis hæc partes inficiantis agent.
Tempore, quo ripæ trudebant flumina mellis;
Et ſecuit medios lacteus amnis agros:
Silvæ tecta dabant, patuláque ſub arbore menſas,
Preſſa quieſcenti præbuit herba torum.
Tunc, ſicut triſti medicamine nullus egebat:
Sic quoque nec Medici cura, nec uſus erat.
Quin, ſub adhuc nullâ fuſco lanuginis umbrâ,
Corpora dicuntur ſana fuiſſe Jove.
Spica famem pepulit, vel proxima glandibus ilex:
Hauſta ſitim palmis pura duabus aqua.
Barbatus tandem morbos invexit, & unà
Barbatos Medicos. *ſunt mala mixta bonis.*
Hinc certè meritò Medici lanugo timetur.
Quærimus ex barba: quis ſit habendus honos.
Spes alit ille meas, numerat qui funera mento.
Neſcio, quot numeres, BATTALIANE, pilos?
Lanificáſne parum eſt nobis parere Sorores!
Qualibus imperijs juſſa verenda probas?
Aut quibus exemplis tibi laudes aſſeris iſtas?
Dicere, vel faſtu perdere verba, leve eſt.

Nempe reformident te coram ſcindere fila!
Tardabisque manus, inijciésque moram.
Parca timet Medicos! primi rapiuntur ab ipſa
Sæpius, inverſam præcipitante colum.
7. *Summus Apollo Deus.* Nullum, Dulciſſime, dicas.
Aut nunquam, aut vilis paſtor Apollo fuit.
Innixus baculo, parilíque inſtructus avenâ,
Prata per Admeti Theſſala pavit oves.
Illi ego ſuſtineam thalamum donare jugalem:
Cujus nec Numen digner honore tori?
8. At raris opibus felix; auríque beabor
Fontibus, ah! *raras* ipſa fatebar opes.
Eſt tibi *Secretum Paracelſi fontibus hauſtum;*
Mercurij mira conditus arte lapis.
Creſcere divitias, ais, hinc, ut ſemina creſcunt.
Tantum auri, quantum plumbea maſſa, refert,
Credere difficile eſt, plumbum flaveſcere poſſe.
Subſtituíque novos ſemper in Orbe Midas.
Utque ſit hoc verum: pars non tamen altera vera eſt:
Hoc te conceſſum munus habere Deûm.
Hócque dato; longas aures quoque habere neceſſe eſt;
Quantas Lydorum Regem habuiſſe ferunt.
Si cenſura valet: certè non arbitror iſtos
Plus ſapere artifices inſipiente Mida.
Parturiunt montes, & vaſa, incenſáque fornax.
Naſcitur ex tanto *grande* labore *Nihil.*
Aureus inijcitur mus ignibus: aurea muſca
Exit: ſed nunquam hæc muſca elephantus erit.
Quamlibet attollant furnum, totíſque laborent
Noctibus: *in fumos* ars tamen omnis abit.
Ars abit in fumos: abit in proverbia fumus.
Cum fumo in fletum denique riſus abit.
Deflentur ſumptus: defletur inutile votum
Atque male impenſum tempus, inópſque cinis.

9. Eſt ratio ulterior tibi me, Dilecte, negandi.
Candida Cyclopi nubere nolo nigro.
Sperabam Medicum: tu fabrum opponis amandum.
Uſu vix diſtant Chymicus atque Faber.
An ſumus indecores? Per me potes eſſe decorus;
Dummodo virtutis ſit tuus ille decor.
Non me nobilior fuerat Galatea Sicana:
Reſpuit illa tamen te, Polypheme, virum.
Ergo recuſo procum verſantem forcipe ferrum:
Quamvis in ſponſam Mulciber ipſe petat.
Plerumque eſt etiam tinctus fuligine morum:
Quem facies fuſcat, pectore carbo notat.
10. *Quanta eris Vranie, ſi nos dignabere tæda!*
Uxor ero Medici. nil, puto, majus ero.
Atque adeò ſi te digner: portare merebor
Raptas de medio funere nupta faces.
Sertáque ſanguineis ſtillabunt humida guttis:
Quásque nuces ſpargam, turbida mittet Eris.
Auſpicium thalamis ferali carmine bubo
Occinet: & peplum funebre ſumet Hymen.
Plura redux ſcribam. moneo, ne plura: cremabo
Ter pede proculcans, inijciámque focis.
Quòd ſi cum *Pati folijs* acceſſeris ipſe:
Præceps è ſcalæ deijciere gradu.
Improbe! quam famulus nobis tuus attulit herbam!
Colchica, an Æmathia eſt? *quod genus, unde domo?*
Mitius inveni frutice hoc quodcunque venenum,
Sive tuum Scytale, ſeu baſiliſce, tuum.
Sera ſubit pietas. pudet ah, pudet edere verum!
Jámque etiam tædet, pœnitet, atque piget.
Confiteor: ſumpſi conciſi fruſta *Tabaci*.
Per patulas nares, oráque fumus ijt.
Hauſtum Benno puer verbis perſuaſit amicis:
Ille puer nequam, vernula pejor Hero.

Prin-

Principio mirata fui: tum propter odorem,
(Fortis enim & vehemens, atque *Fermus* erat:)
Tum propter ſpiram toties ex caule retortam:
Qualem incantatus Theſſalus anguis habet.
Dicebam: quid non labentibus invenit annis
Longa dies? Proſit talis & herba mihi!
Admovíque manum: ſubitóque horrore refugi:
Donec fumoſum Benno prævit iter,
Sic, quæ conditio vetus eſt miſerabilis Evæ:
Feminea nocui mobilitate mihi.
Fiſtula corripitur; Braſilóque infecta veneno,
Quà patet in longum proluit ora tubus.
Pársque ſupinatis, pars, ceu grave limen Avernus
Panderet, offenſis naribus ire foras.
Protinus inſolita caligine turbidus aër
Æſtuat: inſolito turbor & ipſa metu.
Mox vertigo quatit, mutantur in ore colores
Egelidus ſudor membra per ægra fluit.
Attonitæ ſimilis, veluti Jovis ignibus icta,
Dicor in obſcuro procubuiſſe ſolo:
Torva tuens, adaperta ſinum, diſperſa capillos,
Sciſſa genas, pectus tunſa, ſoluta pedes.
Qualis ab Iſmarij decurrens vertice montis,
Poſt thyaſos Mœnas denique laſſa cadit.
Benno puer riſit: notæ flevere ſodales,
Me quædam comites deſeruere meæ.
Tu quoque jam tolles altum fortaſſe cachinnum,
Succeſſu triſti lætus: ut eſſe potes.
II. Ad me cùm redij, quæ non & qualia dixi!
Heu, quibus & quantis vociferata modis!
Ah! pereat, quiſquis furialem hanc repperit herbam,
Quatuor inſanis per juga tractus equis.
Invadant illum morbi cum vermibus omnes:
Nulláque tabentem febribus herba juvet.

Hoc illud Sponsæ munus dotale petendæ?
Hac nempe illecebrâ decipienda fui!
Ad tumulum & Manes præcedere dignior ipse es.
Perfide quid dubitas Battaliane mori?
Siccíne me miseram voluisti perdere leno:
Quam te crudeli fingis amare joco.
Iam conclamatam, letíque in faucibus ægram
Servare, officij pars erat una tui.
Et sanam ad nigras deducere niteris Umbras!
Perfide, quid dubitas Battaliane mori?
Ausus es in calatho ferasem mittere fructum:
Quo, puto, nil pejus Caucasus ipse parit.
Ausus es ex illo sumptos suadere vapores:
Et fumo cerebrum sollicitare meum.
Æmoniæ mallem succos hausisse cicutæ.
Perfide quid dubitas Battaliane mori?
Ominor: expectant te saxum, & vultur, & urna,
Et rota, & illudens arbor, & unda fugax.
Conscia flagitij jam te Mens ipsa flagellat.
Hæc tua Tisiphone est: hæc tua Erynnis erit.
Non potes, ut tentes, meritas evadere Diras.
Perfide quid dubitas *Battaliane* mori?
12. Scilicet *Vranie* non est rea turpiùs illo;
Quem culpat? crimen solus *Alesso* luat?
Me me adsum, quæ feci, in me convertite ferrum.
Iste nihil potuit, sed tamen ausus erat.
Sícne tibi illudi passa es miseranda puella!
Impia quid dubitas & scelerata mori?
O nimis insipiens exstincta lampade Virgo!
Absque oleo fatuum digna subire chorum.
Cùm tibi canna data est, jam jámque admota labellis:
Eventûs poteras signa notare mali.
Signa cubile dedit: motæ tremuere columnæ:
Et sunt, quæ Lemures exululasse putent.
Concutiens alas insedit noctua tecto.
Impia quid dubitas & scelerata mori?

Ter fuit accensus; ter cereus exspiravit:
Aëréque in summo turbidus arsit apex.
Fistula ter sumpta est,& inhorruit aura tenebris:
Térque manu excussâ, fistula lapsa fuit.
Attollo lapsam: contráque hæc omina pergo.
Impia quid dubitas & scelerata mori?
Quid Mater Virgo, quid Natus Virgine dicet?
Avertet faciem tristis uterque suam.
Hæc Sponso promissa fides? sic fœdera sancis?
Hæc illibato debita jura toro?
Si nescis,Brasilo quæcunque incenditur haustu,
Fœtentes animas turpis arundo facit.
Sulphur odorata es, ruptíque bitumen Averni.
Impia quid dubitas & scelerata mori?
Qualia *Dilectus* porrò tuus oscula carpet?
Lilia qui casti cordis & oris amat.
Ille tibi cedros silvæ Libanitidos offert,
Tu taxum præfers, Americúmque laser!
Ille Engaddinis nutritas collibus uvas:
Et tu barbaricum barbara germen oles!
Ille botrum Cypri: quo nil fragrantius omnis
Autumnus cœli, nil quoque majus habet.
Tu caput & nares Hecateide polluis herba.
Impia quid dubitas & scelerata mori?
13. O qui te fluvij, quæ te maria ultima lustrent!
Purgabunt maculas balnea nulla tuas.
Non si prærupto cursu despumet Araxes:
Conjungántque suas Oenus & Ister aquas.
Non si mergaris toto Iordane profunda;
Eluere hanc maculam Nereis ipsa queat.
Callirhoë refugit: Crocale desperat,& odit.
Impia quid dubitas & scelerata mori?
Immò age,& hyssopi cinere, & salis imbre ruentis,
Squallida te lacrymis & miseranda lava.

SENSUS IV.

GUSTUS.

Epiſtolarum

LIBER QVARTVS.

IAm cum Iuſto Lipſio V. Clar. pecoratum imus. Is, ſi fortè ad convivium invitabatur; Lovanij per plateas ad hoſpitem tendens, & interrogatus, quò pedes? reſpondiſſe de more fertur: *eò pecoratum*: facturus ſcilicet, quod pecora ſolent. hoc eſt; edam, bibam, naturæ ſatisfaciam. nihil excelſum, nihil homine ſapiente dignum moliar. famem placabo: non excolam ingenium *ſcientiâ Romanarum antiquitatum, &c.* Hæc ille. Guſtum itaque hoc libello proponimus; brutum nempe ſenſum: neceſſarium quidem, ſed non ſemper neceſſaria ſuggerentem. Ad paſtum pronus, nihil niſi ventrem curat. Proinde indignum judicavimus, cui privilegium loquendi aut ſcribendi, etiam in Apologo concederetur. craſſior eſt, quàm ut poſſit; vilior, quàm

Si te lactaverint peccatores, ne ac-
quiescas eis. Prov. j. v. 10.

Melchior Küsell sc.

quàm ut debeat. Quamvis utatur quàm maximè lingua; potiùs tamen ad dignoſcendos ſapores, quàm proferendos ſermones. Muti, plerumque & ſurdi ſunt. interroga famelicum ventrem: admove inania ſolatia verborum: nihil audiet. nam caret auribus, ut in proverbio eſt. alloquere: non reſpondebit humano more; ſed eſuriens canino rictu latrabit. Vox hæc pecudem prodit. Cæterùm belluinæ voluptatis illecebra, nemo penè inter Miniſtros Animæ, Dominam ſuam magis affligit. Guſtemus, quæ de Guſtu S. Auguſt. ſcripſit lib. 10. Conf. c.31. *Reficimus quotidianas ruinas corporis edendo, & bibendo. Suavis eſt mihi neceſſitas: & adversùs iſtam ſuavitatem pugno, ne capiar: & quotidianum bellum gero in jejunijs. dolores mei voluptate pelluntur. nam fames & ſitis quidam dolores ſunt. urunt, & ſicut febris necant; niſi alimentorum medicina ſuccurrat. ſed dum ad quietem ſatietatis, ex indigentiæ moleſtia transeo; in ipſo tranſitu, mihi inſidiatur laqueus concupiſcentiæ. ipſe enim tranſitus voluptas eſt: & non eſt alius, quà tranſeatur, quàm quà tranſire cogit neceſſitas. & cùm ſalus ſit cauſſa edendi atque bibendi; adjungit ſe tanquam pediſſequa, periculoſa jucunditas: & plerumque præire conatur. ut ejus cauſsâ fiat, quod ſalutis cauſsâ me facere dico, vel volo; nec idem modus utriuſque eſt. nam quod ſa-*

luti ſatis eſt, delectationi parum eſt. & ſæpe incertum fit, utrùm adhuc neceſſaria corporis cura ſubſidium petat; an voluptuaria cupiditatis miniſtrum ſuppetat. Ad hoc incertum hilareſcit infelix anima; & in eo præparat excuſationis patrocinium: gaudens non apparere, quid ſatis ſit moderationi valetudinis: ut obtentu ſalutis, obumbret negotium voluptatis. En Amice Lector, adversùs vitia Gulæ difficilem pugnam, incertum conflictum, raram victoriam.

HIP-

HIPPOLYTUS SCARABAZA VENATOR REGIUS

URANIÆ.

Argumentum.

EPISTOLÆ PRIMÆ.

QVia bruto Guſtui ſcribere ſtupor non permiſit: cauſſam ejus agere Patronus ſubſtitutus rogatur Venator Regius. hunc coquus ſequitur; & iſtum Architriclinus. Venatori primas dedimus. Nam ſi ille penum ferinâ nō impleat; quid opiparū coquetur ex genio Seculi. Ut cocta ſint omnia; niſi Architriclinus largiter vinum affundat, delicias Guſtûs nemo conſummatas laudaverit. Quibus autem Venator præſens dolis Animam capere intendat, ex Synopſi ſubjecta accipe.

Synopsis.

1. *Venatorius scribendi modus singularis.*
2. *Hippolytus Scarabaza Venator Regius, priorum trium Sensuum blandimenta explodit; & suam ferinam prædicat.*
3. *Colore, sono, odoribus quis saginetur? ad Gustum veniendum. qui tamen ipse pulpam ferinam, Venatorum delicias, domesticæ longè præferat.*
4. *Ad jus Venatorium etiam aucupium & piscationem pertinere: quanta ergo Domina futura Vranie! quibus delicijs affluxura!*
5. *Venatorum vita virtúsque, vigiliæ, labores, cum feris prælia, justis belli sudoribus exæquanda.*
6. *Venatores in Principum delicijs esse: ergo Vraniam in amores honestissimos, & conjugium nobilissimum posci.*
7. *Venandi voluptatem ex omnibus eminere; cùm idiomate peculiari, tum curiosis legibus Fori atque Iudicij silvestris adstrictam.*
8. *Lenocinia Venatoria.*

(P. S.)

9. Mittitur lepus in illecebram: Martiali & Gellia testibus, septies gustatus formam excandefaciens, miris modis.

HIPPOLYTUS SCARABAZA VENATOR REGIUS

URANIÆ.

1. QUàm legis, infectæ conscripta cruore sagittæ
Mittitur, URANIE, Litera rubra tibi.
Te media ex silva Venator Regius ambit.
Si reputes, *nulla parte pigendus erit.*
Laudo, quòd infestos & paupertate notatos
Damnâris sannâ, reppulerísque procos.
Ianua clausa alijs tua sit, precor, Ænea Turris,
Qualis erat Danäes: dum sit aperta mihi.

2. Quid Pictor, vel nasus Arabs, vel mobilis Oscen
Ad votum facerent, deliciásue tuas?
Nos dabimus, quod edas; virésque instauret, & auctas
Roboret, & dicas: jam mea vena micat;
Jam vigor ille redit: jam cor vivaciùs ictum
Sentio lætitia subsiliente quati.

3. Quantumvis Oculi, Nares pascantur, & Aures:
Gaudia languescunt, si Gula mœsta domi est.
Dic mihi, quid stomacho prodest aspectus inani?
Nunquid Odoratus te satiare potest?
Iejunus venter caret auribus. improba nunquam
Murmura placabit Musicus arte sua.

Ex-

Exporrectus aper non paſcit imagine vana.
Armeniæ bolos Pharmacopola dabit.
Aſt ego cervorum medio de pectore ſumptos;
Fervet ubi calido pectore mollis adeps.
Hi boli ſaturant, ſpiſsâ accedente medullâ:
Quæque ſuum pingui ſumina lacte tument.
Naturæ genio, quæcunque domeſtica, ſemper
Fercula grata minùs; quæque ferina, magis.
Quære urbis Dominos: vitant populare macellum,
Si poſſunt. Silvis gratia major ineſt.
Fumoſus petaſo, vitulum ſuperabit obeſum:
Menſarum lepor & gloria prima lepus.
Forſan & aucupij regalis & alta voluptas
Iuverit utentem: Me magis illa juvat;
Quæ Venatrices epulas ave Phaſidos ornat.
Cara ubi cum turdis Weſtphala perna jacet.
4. Ad nos, ne ignores, etiam Piſcatio ſpectat.
In tria graſſandi jus Elementa patet.
Non anguilla tibi, non mullus ab æquore deêrit;
Non muræna lupo, vel ſociata ſcaro:
Et patinam implentes ſpatioſo corpore rhombi;
Primáque Lucrinis oſtrea vecta ſcaphis.
Da modò te facilem, viridémque admitte maritum.
Perpetuo vireat ſic tua forma bono.
Nomine vel ſolo poſſem te fortè mereri.
Sim tuus Hippolytus: túque mea Hippolyte.
Scis, cujus Theſeûs fuerit pater inclytus Heros.
Virtus in veteri ſemine prima latet.
Quanquam devictâ non dicar Amazone clarus;
Aut captis Thebis; Pirithoíue comes:
5. At non imbellem Latonia dixerit unquam.
Sunt mihi cum ſævis bella gerenda feris.
Venator rigidus vix vero à milite diſtat.
Certè eadem in ſilvis ſæpe pericla manent.

Vulnus

Vulnus uterque facit. telis armatur uterque;
Inſtruit in cædem cautus uterque dolos.
Setiger ardet aper: contráque obnixus in haſtam,
Ore canes rapido fulminat, ore viros.
Nempe laceſſito malis occurrere tauro:
Obvia qui veluti jactat in aſtra pilas.
Unius in dentem cecidit Cynereius olim:
Sanguinéque effuſo planxit Adonis humum.
Tu debellâſti brutum, Meleagre, furorem:
Prævenit telum ſed Tegeæa tuum.
Quod minimè credas: timidis quoque ſubſilit ira:
Tutatur pellem bellua quæque ſuam.
Ardua terribiles ſurgunt in cornua cerui:
Cùm ſtimulat Furijs exagitata Venus.
Inſiliunt urſi: craſſáque morantia mole
Corpora, & à plumbo ſaucia, fraude levant.
Aſſurgunt bipedes, & ceſpite vulnera celant.
Vix Helice major, vix Cynoſura Polo,
Amplius audemus. noſter tota Africa ſaltus:
Tota eſt Europe: tota quoque eſt Aſia.
Cæduntur tigrides: mordet venabula pardus
Cúmque leone ſuo capta leæna gemit.
Amphitryoniadem depoſcat talis arena:
Et quos Carpophoros Martia Roma tulit.
Ipſe ſtupens noſtros Gradivus ſæpe labores,
Attonitos, viſa ſtrage, retorquet equos.
6 *Principibus placuiſſe viris ſi maxima laus eſt:*
Ut celebris Lyrica laude Poëta canit;
Nos magis ex omni turba comitante placemus.
Strenua pars Aulæ, maxima pompa ſumus.
Clareſcant alij ſtudijs: præcedimus omnes,
Inſtructos pennis eloquióque viros.
Dianam, quamvis cerebro Iovis edita ſummi,
Cogitur à longè mœſta Minerva ſequi.

7. Signa

7. Signa canunt. haurit pavor exſultantia corda:
Mœnala Mænalio carmine rauca ſonant.
It campis acies certis diſtincta manipilis,
Fune ligatorum cum legione canum.
Harpalos, Ichnobates, Melaneûs, cum Lælape Theron,
Nebrophones, Lachne Galla, Lacæna Nape;
Multi, unúsque globus: ſaltúmque feruntur in unum.
Mœnia Briſaci mox capienda putes.
Nos penes eſt ingens Culter: (*Deus ille Deorum*)
Majorem, credo, nec Rhadamanthus habet.
Nec Scanderbegi gladius ſe conferat illi.
Creditur huic, noſtræ Numen ineſſe Deæ.
Servat in officio ſtricti reverentia ferri,
Súbque metu legum cærula caſtra tenet.
Exigit & certas pœnas nemorale tribunal.
Figitur haſta ſolo, Iudiciúmque datur.
Immunis nemo. minimus quoque plectitur error.
Facta aliquem peragunt ſoláque verba reum.
Peccavit Satrapes? flectit. peccavit ephebus?
Flectit. peccabit Ductor: & ipſe luet.
Non niſi bis dedimus pœnas: tantum eminet artis.
Sæpius à magno Principe dona tuli.
8. Arripe fortunam. Quid jam, Dilecta, moraris?
Si placeo, dudum te placuiſſe ſcias.
Et poſſem Dryades, flavas & habere Napæas.
Ex tot Oreadibus tu mihi viſa prior.
Finimus. nova præda vocat. latratus in auras
Fertur: & ære cavo perſonat omne nemus.
Pro ſigno appreſſi conjectum in retia cervum:
Quem bene ramoſum porrigit albus eques.
Hoc inſigne mihi conceſſit Diva triformis.
Eſt aliquid, tanto poſſe favore frui.
Cùm daret indulgens; Triviæ dilecte Miniſter
Hippolyte, hoc noſtro nomine, dixit, habe.

Quan-

Quantus honor! tuus esse cupit SCARABAZA maritus.
Quem Dea dignatur Virgo vocare suum.
(P. S.)

9. Cùm jam claudendam vellem signare tabellam:
Rubráque Sapphiro cera premenda foret:
En, *lepus* affertur, Dominæ transmittite, dixi.
URANIA non est altera digna magis.
Fige veru: tostámque dapem carissima sume.
Augebit formam *septima pulpa* tuam.

URANIA HIPPOLYTO SCARABAZÆ VENATORI REGIO.

Argumentum EPISTOLÆ SECUNDÆ.

VIrgo ad omnia Regij Venatoris puncta singulatim respondet. Summa. Viris crudis, immansuetis, tetricis, silvestribus; neque nisi in feras bellicosis, cætera plerumque imbellibus, Uraniam non nubere.

Synopsis.

1. Vranie, sine mora & ulteriore deliberatione, post Hippolyti Scarabazæ perlectam epistolam, quadrato viro respondet ore rotundo: se Damam esse nulli venatori obnoxiam.

2. Ferinam, mansuetæ Virginis ingratijs obtrudi. illam picâ nondum laborare, cùm virgo sit. neque edulijs pretiosioribus affici: multò minùs amare ambiguum piscantis hamum, vel aucupis ardeam.

3. Vtique magno dolore multorum & experientia sciri, sumptuosam Dianam, in Aulis, præ egena Pallade dominari. quàm inutiles catenæ famelicorum quadrupedum bipedúmque molossorum!

4. Cæterùm cæremonias silvèstres, quas in ludibrium veri Iudicij, curiosa venatio superstitiosè usurpet, haud dubiè Faunos & Satyros Præsides dictâsse. Quales Areopagitæ! plectunt errorem vocabuli: sed non enormitates flagitij! punitur barbarismus lin-

linguæ: ſolœciſmus Animi impunè tranſit. pulcra phantaſmata!

5. *Cruditatem quoque & ſævitiam Venatorum, diſplicere poſſe Puellis.*
6. *An ergo tot paraſangis diſtent Venator eviſcerans Cervum, & Lanius eviſcerans bovem?*
7. *Fruſtra magna nomina, & agones Martios, venatorio cornu jactari. illum qualemcunque ſtrepitum, ad horrorem bellicoſi claſſici non accedere. quàm parùm Hippolyti venabulum æquet lanceam Turni, Actoris Arunci ſpolium.*
8. *Vt de peculiari Venatorum idiomate, multis odioſo moleſtóque taceat.*
9. *Denique ſuſpectat Inſignia Scarabazæ, à Diana muneris loco collata. Dianam nuptias non ſuadere, quippe virginem. Hippolytum, cujus ſanguine ſe jactet, non fuiſſe uxorium.*

(P. S.)

10. *Reciprocum.*

URANIA

HIPPOLYTO SCARABAZÆ VENATORI REGIO.

1. QUis mea Venator nec opinus limina pulſat?
Exhibet hirſutum charta notata procum.
Scribendi mos iſte novus, neque cognitus antè.
Explevit calami ſtricta ſagitta vicem.
Nıl tamen evincis? nec te ſuſpendere naſo
Flante, diu texens verba doloſa, paro.
Silveſtres capreas noto venare receſſu.
Quære alibi damas. non ero *Dama* tua.
2. Æterno mentis ſtat votum adamante ligatum:
Unius in ſponſi caſta venire manus:
Quem peperit Virgo: qui ſe mihi præbet edendum;
Non urſi plantas,hinnuleíve jecur.
Agnum cœleſtem vervecibus impia mutem!
Aut vendam gemmam pro petaſone meam!
Sit procul à nobis talis dementia picæ,
Prægnantis morbus,Virginis eſſe nequit.
Atque hoc propoſitum flectetur munere nullo.
Non niſi cum vita finiet atra dies.
Egregio potes ore quidem Scarabaza, ferinæ
In laudes,plùs quàm Tullius,ire tuæ.
Sint tua gallinæ Numidarum fercula nigræ:
Vulneréque agreſti fixus & emptus aper.
Sum contenta meâ, modicis cum pultibus,offâ.
Frugales nondum deſipuere cibı.
Naturam paucis contentam, nutrio paucis.
Quod ſatis eſt, tellus mitis ubique creat.

Aucupio præstes quamvis *Henricus* ut *Auceps*:
Nec curo illecebras; nec mihi Cæsar eris.
Forsitan Uranien escæ dulcedine falles!
Pauca velut volucrem fallere grana solent.
Non adeò rudis est, cæcáque cupidine fervet:
Ut mox in casses decipienda cadat.
Es quoque piscator: sed amantis displicet hamus.
Obvallata procis omnia tuta timet.
Namque ut me capias, Siculi muræna profundi,
Cúmque sacro mullus creber in ore tuo est.
Ah, quoties leno promittit grandia cete!
Grandia: sed postquam ducta puella fuit!
Post noctem, in minimos pisces promissa dehiscunt.
Sæpe nec in mensa gobius unus erit.
Ut tamen & præstes: non sunt Halieutica cordi.
Si repleat ventrem tosta farina, sat est.
Disce meo exemplo, pretiosis posse carere,
Sit bene moratus venter: amabit olus.
3. Estis, iô, Regum (sed proh dolor!) inclyta pompa:
Invidiosa tamen, quin onerosa nimis.
Quantum auri insumunt lato venabula ferro!
Ingentes census prodigit hasta nocens.
Debita pauperibus saturant alimenta molossos:
Implentúrque canes, esurit æger homo.
4. *Punimus noxas rigidi de more Lycurgi:*
Plectitur extemplo vel levis error, ais.
Te Themis, appello: Téque ô Rhamnusia vindex:
Et, si stultitiæ forsitan Ara sacra est.
Ludere an hoc non est? hoc Bacchanalia non est
Ludere? in hunc finem Regula Juris abit?
Plectitis errores linguæ sine crimine lapsæ:
Impunita manent crimina vera domi.
Impunita manet Venus, impunita libido.
Crudelis feritas: barbaricúsque rigor.

Vaſtantur ſegetes, fruſtra plorante colono:
Spémque anni mediam trux populatur aper.
Per ſata prædator ſine ſepe & limite cervus
Cum grege, jam notas ítque redítque vias.
Una nocte vorant, ut matutina metendum
Falx nihil inveniat: Baucis amara fleat.
Quæ lacrymæ ac gemitus; Cereris cum filia rapta eſt!
Hic avidis rapitur dentibus ipſa Ceres.
Nec rapuit Pluto curru, vel Juppiter ullus.
Abſtulit infami gutture bruta fames.
Agricolæ intentat *Nembrodus* dura querenti
Verbera. Vis æquum læsáque jura premit.
Ut ſileant leges captivæ, tempore belli:
Tempore cur Pacis, veſtra per arma, ſilent?
In quo Judicio cum riſu abſolvitur ullus,
Ridens ipſe Reus, ſupplicióque ferox?
Ruſticus in præda ſilvæ deprenſus iniquæ,
Ocyùs abſtracto corpore & ære luit,
Sic ſcelera increſcunt, quæ non à judice *cultro*,
Sed *Gladio* potiùs diſcutienda forent.
Non penſant damnum vani ludibria ferri.
Enſe opus eſt cervix ſtrictiùs enſe cadit.
Dignus, qui torquet miſeros, Actæonis inſtar,
Membra ſuis canibus dilaceranda dare,
5. Hoc etiam audivi, vobis nil crudius eſſe:
Sævitiæ nullum ponere poſſe modum.
Cúmque feris, intérque feras ſine fine vagando,
In veras tandem degenerare feras.
Venantis Satyri rabies miteſcere neſcit;
Sanguinem ad humanum bellua ſternit iter.
Me miſeram! quali fuero nuptura marito!
Heu, fuge Centauros, caſta puella fuge!
Nónne ſuam Cephalus confixit arundine Procrin?
Et tamen occiſæ verus amator erat.

Quòd

Quòd caput in ſilvis inter dumeta moveret;
Dum putat eſſe feram, cuſpide fixit Heram.
6. Dic mihi: ſilveſtrem quicunque eviſcerat urum;
Quot diſtat ſtadijs à lanione bovis?
Diripit & coſtas, & tergora nudat uterque:
Sanguine commaculant cædis uterque manum.
7. I nunc, & lituos, veróque ſimillima Marti
Prælia venantûm, Cæſare digna, cane.
An tibi bellator fortiſſimus eſſe videris,
Quòd jaculaturus poſt fruticeta lates?
Quantum ergo facinus, cervum fixiſſe ſagittâ!
Eminus adverſum glande ferire lupum?
Hannibal in lepores, in Pœnum quando leonem
Scipio pugnâſti, vel Calydonis aprum?
8. Nec tanti mihi ſunt monſtroſa vocabula veſtra:
Indomitæ Mentis ſomnia, verba nova.
Non magnis opus ingenijs, aut tempore longo.
Fingere Bæotus talia quiſque poteſt.
Finge, quod horreſco: (ſed & hîc liceátque licétque
Fingere.) quid facerem, ſi tibi nupta forem?
Triſte miniſterium, linguam ignorare mariti:
Sic tu ſis Indus, vel Scytha; Teutis ego.
Non aptè nubet Græca aut Romana Cheruſco.
Mutuus alloquio conciliatur amor.
9. Ut maneam cœlebs, tua me monet ipſa Diana.
Illa ſacræ cultrix virginitatis erat.
Dianæ cultor cur non imitaris & illam?
Ergo plus animi femina, quàm vir, habet?
Cujus vita placet, ſtudiúmque, & torua voluptas,
Sola tibi virtus diſplicuiſſe poteſt?
Vix jam perſuades, auro quæ fulgida jactas
Spicula, Parrhaſiæ dona fuiſſe Deæ.
Vis, tua ut Hyppolyte dicar; quia nomine gaudes
Hippolyti. Quo te nomine cunque voces:

Certè non ille es Theſeo ſanguine cretus.
Heu mihi! diſſimilis quàm fuit ille tui!
Ut Phædræ inſidias laqueóſque exiret amantis,
Quos caſto juveni ſpurca tetendit anus:
Contempſit Venerem, pretiúmque precesque novercæ;
Contempſit lacrymas ſupplicis atque minas.
Excedénsque aulâ, regali ſede relictâ,
Exſul cum canibus maluit eſſe foris.
Intravit ſilvas; fœta & ſpelæa luporum.
Tantùm unam fertur pertimuiſſe lupam.
Sume animos tales: ſpretóque Cupidinis arcu,
Impiger in ſolas dirige tela feras.
Velle jubas, ſetas ſuis erue, cornua trunca.
Taygeti & Cynthi per juga tende plagas.
Parthenios ſaltus intactos, nósque relinque.
Scis tamen exemptum Virginis eſſe nemus.
Si potes uxores, ut ſcribis, habere Napæas:
Has, rogo, neglectâ me, potiturus habe.
Quod dixi, repeto, Conjunx Venatica non ſum,
Quære alias damas: non ero *Dama* tua.
(P. S.)
10 Muneris oblati quàm penè oblita fuiſſem!
Scito tamen: quòd non *Gellia fuſca* vocer.
Ipſe tuum *leporem*, cùm ſis deformior urſo,
Turpibus à nævis emaculandus ede.
Virgo ſatis pulcra eſt, quam nulla piacula fœdant.
Caſta verecundi jam decus oris habet.

MAR-

MARCVS RVMPOLDVS CARALLA, COQUUS PALATINVS

URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ TERTIÆ.

COquus iſte (quem B. Iacoponus in ſuo Apologo induxit) nidore epiſtolæ ſuæ, in culina utique ſcriptæ , allicere tentat Uraniam ad conſenſum immodicarum cupiditatum. omnem ſuam ſupellectilem deſcribit, & in Sponſam deligendæ offert.

Synopſis.

1. *Rumpoldus Coquus captat benevolentiam à pingui fortuna.*

2. *Artem , perſonámque ſuam non eſſe deſpiciendam. primos Conſules Romanos fuiſſe coquos. ſuum quoque avum jam*

olim regium Archimagirum: ut adeò neque nobilitas avita Rumpoldo desit.

3. *Ipsum quoque Solem, astrorum Dominum, principem coquorum posse dici. omnia enim coquere. hinc esse, quòd* Heliotropium *in annuli sui gemma sculptum, pro insignibus usurpet.*
4. *Coquum etiam fuisse, M. Aurelium Martialem, Poëtam qualem & quantum! inprimis Fl. Domitiano Cæsari carissimum. Epigrammata ejus stomacho ingenioso sapidissima.*
5. *Non tantùm pro* Aris, *sed & pro* Focis *pugnari: an non Delphicus Tripus, in quo oracula fumant sit olla?*
6. *Thoracem Schmausianum (vulgò* **daß Schmause Wammes** *) famosissimum, quo induatur, aliósque sæpius induat, esse* Fortunati *Pileo supparem.*
7. *Ejus origo, vis, nidor. hac se veste magnificè tegi, & mirificè calefieri.*
8. *Promittit Sponsæ suæ ex illa manicam: & aliquot globos crystallinos.*
9. *Nuptiale convivium, quod adornaturus*

ſit, fore mirabile, jucundum, ſumptuoſum.

10. Olla potrida, *ferculum Hiſpanicum.*

11. *Variæ Lautitiæ.*

12. *Alia, aliáque, in condimentum.*

13. *His Vranien jugalibus donis ſperat utique ineſcandam.*

M. RVMPOLDVS CARALLA® COQUUS PALATINUS.

URANIÆ.

1. SI licet, & pateris, (quid non patiuntur amantes?)
Si non es corpus, Virgo, peroſa tuum.
Hæc tibi poſt epulas (neque enim jejunia curo :)
Scribit *Rumpoldus* verba legenda coquus.
Scribit Amor potiùs: nam quid facundia nobis?
Non didici multis eſſe diſertus homo.
Facundus ſatis eſt, opulentus, dives, opimus.
Si videas, dices. hunc ſua forma beat.
Teſtatur vultus, quæ ſit fortuna culinæ.
Tam macies procùl eſt, quàm truculenta fames.
Qualis in ætherio ridens procedit Olympo,
Aſpectu fratris Cynthia plena ſui.
Talis ego. pleno qui molliter ore renidet,
Nonne tibi optandum dixeris eſſe virum?
2. Nec refert: alti quòd non ſim ſanguinis à me
Nobilitate potens incipit eſſe genus.

Sæ-

Sæpius ex agro consul sublatus in ostrum,
Deserto Latium vomere pressit ebur.
Qui primi Ausoniæ Populum rexere Quirites,
Non puduit proprio Marte parare cibum.
Una manus ferrum, frustum bovis altera coctum,
Coram Legatis, non sine laude, tulit.
Ante focum residens, Pyrrho responsa petenti,
Fabricius, coqueret dum sua pisa, dabat,
Ut tamen hoc etiam mecum, Dulcissima, nôris:
Non adeò ignoti degenerésque sumus,
Ad Regum gustum, Genitor meus in lytus annos
Ante quater denos, *Archimagirus* erat.
Inde *Palatini* tribuêre palatia nomen,
Durat, & à quarto continuatur avo.
Ergo mihi non est labor ársve pudenda coquendi.
Nec splendore suo nostra culina caret.
3 *Sol coquus est.* & quid tali formosius astro?
Ni coqueret; frugum staret inanis ager.
Nulla coronaret frigentem vinea Bacchum;
Largior apricis collibus uva tumet.
Sic maturantur fructus, oleóque trapetæ
Replentur: dives cella, penúsque favis.
Salve flos *Clytie*: qui te quoque Solis ad ortum,
Solis ad occasum vertis, imago mei.
Hinc insculptus ades nostris Insignibus: hinc te
Annulus in digitis, raráque gemma tenet.
4. Quondam etiam ex nobis aliquos afflavit Apollo:
Et dedit arguto fortiter ore loqui.
Bilbilis est testis, magnis jam digna Poëtis:
Ex quo te Vatem, Marce diserte, tulit.
Qui placuit Romæ: quem Flavius ultimus auro
Induit, & clavo, purpureáque toga:
Qui doctas aures acri perfudit aceto:
Qui piper ingenio miscuit, ore sales:

Mon-

Monſtratus digito, toti notiſſimus Urbi,
Dicitur excellens arte fuiſſe coquus.
5. *Delphicus* ille *Tripus* famoſa oracula fundens,
Nonne Coci primùm fictilis olla fuit?
Bullijt, & ſeſe paullatim erexit aquæ vis.
Lenis, & in fundo Spiritus *aſper* erat.
Tandem fatidicus calor eructavit in auras.
Non nihil eſt, tangi relligione *Foci.*
Próque *Focis* bene tam, quàm pro cœleſtibus *Aris*
Geſſerunt veteres bella verenda Duces.
Dij fuerant olim: *junctíque* Penatibus amplis
Et Laribus, Fanum conſtituere ſuum.
Illorum nunc ſum conſors, hodiéque Sacerdos
Immolo. gallina eſt victima, egóque popa.
6. Diſpliceam fortaſſe tibi: quia ſordida veſtis
Eſt mihi: nec tali *mantica* digna proco.
At non ſpernendus feſtis incedo diebus.
Me quoque tunc Serum vellera pexa tegunt.
Sunt longi cultri: rigidum manubria cælat
Argentum. bullis cingula lata micant.
Eſt mihi præterea Textum mirabile, *Thorax*,
Schmauſiaaes tulerat ſæpe paternus avus.
Scinditur hac illac. medio protenditur umbo.
Dependent vitrei, lucida ſigna, globi.
Fumida geſtantem præſagia protinus afflant.
Scire datur: quo ſit cœna parata loco.
Certiùs haud pluviam gradiens in littore cornix
Indicat, aut Euri flamina Luna rubens.
Sit *Fortunati* famoſus *Pileus*: illo
Non mutem *Chlamydis Myſtica dona mea.*
7. Quicunque induitur, gratis epulatur. inempta
Atque aliena gulæ gratiùs offa ſapit.
Sed neque propterea veſcenti iraſcitur ullus:
Nec dicit torvè: *quid paraſite facis?*

In-

Inſtar magnetis *Thorax* hic viſus, amicos
Attrahit; & vires conciliantis habet.
Convivæ arrident: veſtiſque eſt teſſera menſæ:
Secti à cryſtallo, ſymbola nota, globi.
Hac viſâ, quamvis auſteri ex Hoſpitis ore,
Leniter ira cadit: gratia blanda ſubit.
Munitus Thorace ſuo *Defenditur.* adſtat,
Aſſidet. os, barbam denique terſus abit.
Sunt, qui à Cæſaribus tantum manaſſe favorem,
Sive ea Fortuna eſt, ſive ea fama, probent.
Aulus enim *Cæſar* ſimulatque *Vitellius* Orbis
Dictus, ſe cinxit nobiliore ſago:
Ingentem Patinam, *Clypeum* ſacrâſſe *Minervæ*
(Hoc dederat nomen) publica fama canit.
Orgia tunc princeps iſto memoratur amictu,
Inter abundantes concelebrâſſe dapes.
Ex illo quicunque gerit; fataliter hoſpes
Omnibus, atque omni tempore gratus erit.
8. Quantum erit, ex hoc ſi *manicam* tibi tegmine donem!
Heres noſtri aſſis, ſicut amoris, eris.
Det Pallas peplum, niveam Latonia pallam:
Plus eſt Uranie, quod tibi, Nympha, damus.
Huic manicæ tunicam Junonis denique totam,
Et Veneris ceſton poſthabuiſſe velis.
Huic ego poſthabeam trabeas, cinctúſque Gabinos.
Non minor in pago, ſi volo, conſul ero.
Iſtam, te ductà, certum eſt inducere veſtem.
Talis ineſt nidor: tam bene membra fovet.
9. Quem tu, noſtra diem, quali candore notandum,
Ad tibi conjuncti proſpera Fata, putas?
Ne curæ ſubeant, epuli tunc ritè parandi
Ipſe dapes Sponſus pectoris igne coquam.
Tres ſtatuam *miſſus*: magno ut convivia Rege
Judicet accumbens & Jove digna proco.

Per

Per pisces & aves ſine fine Philoxenus ibit:
Per quidquid tellus undáque & aura fovet.
Oxygaro variare dapes, perfundere muſto
Nemo me totâ novit in Urbe magis.
Prima acie ſtatuam, materno à lacte reducti
Molle caput vituli: móxque ſequetur anas.
Offáque gallinæ ſucco nutrita ſubactæ:
(Lucentes oculos iſta natare facit.)
Caſtaneíſque recèns impletus mollibus anſer?
Et par anſeribus prodigiale jecur.
Ova quoque, & matres addam, celebréſque vitellos:
Hos miſto ſapidos reddet aroma croco.
Implebunt patulas ſtrumoſa tomacula lances,
Ventribus omento conveniente ſuis.
Ficedulæ venient; cúmque his aurita lagopus,
Et Scolopax. primas ſemper hic ales habet.
Tum pavo cum ſideribus, caudáque micante:
Sic tamen, ut poſſis abſque dolore frui.
Nam multis vitam calida inter balnea rupit.
Dura caro eſt; certis antè domanda modis.
Ponetur lardum: ſummóque exempta camino
Durati fumo ſordida terga ſuis.
Adijciam chelas cancrorum immanè rubentes:
Quantas Eiſtadij pallidus Almo vehit.
Pectinibus Venetis miſti jungentur echini.
Adriacum mittet munus utrumque mare.
10. Exin triticeis *Hiſpanica* mœnibus *Olla*,
Stabit in octonos ædificata pedes.
Arx formoſa gulæ non totus Apicius armis
Expugnare queat. ventre leonis, opus.
Inventum *Pandora* ſuum Dea dicere poſſet.
Vno terrarum continet *Orbe* bona.
PORCUM TROIANUM pater appellare ſolebat:
In quo, ſicut equo, quot latuere Duces;

Fer-

Fercula tot lateant mirè mulcentia Gustum:
Sana calore suo, rara sapore novo.
Excerpas, quæcunque velis segmenta, vel optes.
Pars elixa madet: pars tepet assa veru.
Nam per adulterium mistorum mille ciborum,
Dulce fit hoc felix omnigenúmque chaos.
Conveniunt scombri, perdix, lucanica, turdi,
Galbula, nefrendes, dama, columba, lepus.
His & mille alijs, *Iovis* admirabile rebus
Incoquitur *cerebrum*; cum cerebróque *femur*:
Quod femur incoluit, velut incunabula, Bacchus:
Cùm Mater Semele fulmine tacta fuit.
11. Succedent bibuli, piperata opsonia, fungi.
Languentem mulcent exacuúntque sitim.
Mollia radentur succussæ tubera terræ,
Optima cum tonitru rupta profundit humus.
12. Omnia quis memoret? pòst, mensa secunda sequetur:
Tum nebulæ lactis, compositæque nives:
Quales villa dabit compresso flore colostri.
Inspergam ficus, Italiæque nuces.
Adijciam, si quæ radix irritat orexin;
Erucas, inulas, asparagósque super:
Cúmque brevi lapatho lactucæ stamina longæ,
Bacca recens oleó pingue rigabit olus.
13. Uranie, nondum tibi dens in talia prurit?
Promissis utique est mota saliva meis.
O quoties dices: meliorem nulla maritum
Vel dare Juno mihi, vel potuisset Hymen.

URANIA

M. RVMPOLDO CARALLÆ COQUO PALATINO.

Argumentum EPISTOLÆ QUARTÆ.

URania ſeria jocis miſcet, & cum Coquo mimum ludit.

Synopſis.

1. *Cum M. Rumpoldi pinguiore epiſtola, Vrania ſarcaſticè nugatur.*
2. *Candidiſsimum procum vocat: ſed ultra ſimplicitatem deludere non ſuſtinet. Sic abnuendo, illius errores & albam mentem caſtigat tantò liberiùs.*
3. *Vnde Coquus Palatinus videatur dictus.*
4. Irridet *ejus nobilitatem & inſignia.*
5. *Tripodem item Delphicum.*
6. *Rumpoldum quidem ſibi decus aſſerere ex ingenio officióque M. Aurelij Martialis,*

notißimi Epigrammatum ſcriptoris: ſed dubitari poſſe; fueritne Poëta Coquorum, anne coquus Poëtarum. Cæterùm ab uno coquinario adulatore non duci argumentum communis laureæ. Martialem penè uni Domitiano Cæſari ineptiſſimo improbiſſimóque placuiſſe.

7\. *Medicorum querela adversùs coquos, & eorum Libros magiricos.*

8\. *Coquorum, pro ſua gloria Rom. Conſules citantium, militia qualis.*

9\. *Quid Vrania de Rumpoldi eſculentis mißis atque promißis ſentiat?*

10\. *Quid de Thorace Schmauſiano?*

11\. *Gulæ voluptatem vilem brevémque eſſe. Hoc ſanctißimos ab omni ævo ſapientißimósque viros ſenſiſſe.*

12\. *Exhortatur Rumpoldum ad frugalitatem. infarciendo ſe, quid niſi morti victimam ſaginet! at mortem certè inſtare, Thoracis adipati nodos ſoluturam.*

VRA-

URANIA
M. RVMPOLDO COQVO.

1 : ACcipe reſponſum. nullius lautiùs unquam,
Quàm tua, MARCE, mihi charta locuta fuit.
Tam bene conditam portantia verba ſalutem
Non poterant ſtomacho non ſapuiſſe meo.
Es coquus: apparet. teſtatur epiſtola pinguis;
Et nunquam digitis inficianda tuis.
Fœtebat maculoſa notis, fumóque culinæ.
Quæſo ubi ſcripſiſti? multa litura nigra eſt.
Nec tamen indignor: quis enim ſuccenſet amanti?
Mirari potui, quod licuiſſe puto.
2. Te quoque defendo: quia *non ſtuduiſſe* fateris;
Nec fonti Aonio ſuppoſuiſſe caput.
Pinguiáque ut tractas, ſic *craſſa* urgente *Minervâ*,
Forſitan ingenium eſt non tibi pingue minùs.
Ergo tibi faveo, quantum potes ipſe favere,
Non malus es: cauſſam ſimplicitate probas.
Cæteri amatores, turba importuna procorum,
Prodiderant vitijs improba vota ſuis.
Tu grato mentis candore modeſtiùs ambis
Inconceſſa mihi, nec potienda tibi.
Quid RUMPOLDE petis? ſperas connubia noſtra?
Pro dape venalem Virginis eſſe torum?
Vera Maro cecinit: *Quid non ſperamus amantes?*
Ut detur Mopſo *candida Niſa*, petis.
An quia *jura* potes vario confundere ſucco;
Deberi Sponſam me tibi jure putas?

Filia ſum magni, Cœleſtis origine, Regis:
Ipſius immenſi portio parva Dei.
Quantulacunque tamen, lixæ miſcebitur uni!
Dicetur *Regis Filia* nupta coquo!
Si non ollaris fumus tua lumina velet:
Perſpicies, quàm te faſcinet ater amor.
Quem, ſi non animi, certè fuligo camini
Reddiderit cæcum. cæcus amore furis.
Claræ virtutis non eſt calor iſte, colórque.
Caſtiùs ille calet; puriùs iſte nitet.
3. At te ſuſpiciam Majorum ſorte beatum.
Et genere & fama nobilis eſſe cupis.
Ad *guſtum* fateor dulciſſimus, ádque *palatum* es.
Inde *Palatini* nomen habere reor.
Quid ſi etiam à *Guſtu* GUSTAVUS ritè voceris:
Agnoſcet Regem Suecia tota ſuum.
Quo titulo nihil eſſe queat præſtantius. hoc eſt,
Illuſtrem quod te, magne *Caralla*, facit.
4. Qualia, prô Superi, *Clytien*, Inſignia geſtas!
Sol coquus eſt. Flos huic aſſimulatur, ais:
Haud equidem explodo. clari Genitoris Imago es:
Clarâ ſtirpe ſatus: vix Phaëthonte minor.
Altera Nympha tua eſt. quid verſo flore ſuperbus
Expetis Uranien? altera Nympha tua eſt
Nobilis, Æthiopum quàm quisquam fuſcus in orbe.
Invidiam voto jam facis ipſe tuo.
Tecum Patricij nolint contendere Mauri:
Et Proceres, quotquot *torrida Zona* coquit.
Sunt tua *imaginibus fumoſis* atria plena.
Eſt ubicunque coquus, fumus abeſſe nequit.
Salve noſter amor. nidor tuus attrahit omnes.
Ut verum fatear, me quoque penè trahit.
Sed cave, ne propiùs dum fortè acceſſeris ignem:
(Indiget igne coquus, dum parat arte cibos,)

Mol-

Molliat afflatu ceras Vulcanus avitas.
Iſtis in loculis gloria veſtra ſedet.
Atque adeò, niſi provideas, tua defluet omnis
Cerea Nobilitas, tacta calore Foci.
Sed quid Majores, *& quæ non fecimus ipſi*,
Jactamus? niti ſanguine, vile nimis.
Quos jactas proavos, habet & cerdonibus ortus:
Quíque boves paſcit, ſetigerúmque gregem.
An pudet Humani generis, primíque Parentis?
Monſtrato *pomo*, quod ſumus, ille docet.
Pœna gulæ, cinis eſt. Unus, peccavimus omnes.
Quid ſtrepis, Heroum noxa, pudende cinis?
En, quali faſtu ſumunt ſibi cornua lixæ:
Qui detruncat olus, *ſtemmata* longa facit.
5. Suſpicor, ut minimùm famoſa in Phocide natos
(Vervecum patria eſt) te, ſociósque tuos.
Delphos uſque venis: conſanguineúmque culinæ
Delphorum Tripodem, Delphica Fana citas.
Credo equidem, nec vana fides: mihi neſcia ne ſim,
Bœotus patriam vis memorare tuam.
Ah, bone vir, ſi quæ Delphis oracula fundit
Plena Deo, Tripodis nil habet olla tui.
6. Nempe tibi veterem laurum, criſtáſque comantes
Vertice turrigero *Bilbilis* alta movet.
Hinc quia prodierit *Marcus cognominis*: ævi
Gloria Romani, Pieridúmque lepor.
Qui tot *ſalſa*, procax *piperatáque* carmina vulgo
Edidit, hunc Vatem quis neget eſſe coquum?
Hactenus: ut pepones & condimenta loquatur;
Mon omnes illum Vatis honore colunt.
At fuerit Vates: ſed non ex ordine primo;
Quorum cæſariem laurea juſta premit.
Barbara Pyramidum ſileat miracula Memphis.
Et ſileat ſtatuas Bilbilis alta ſuas.

Nulla coquo posita est. majori numine debet
Afflari, sacro dignus in aere coli.
Cæsar honoravit : sed *Flavius*, impius, amens:
Qui potuit *muscas* vix bene ferre suas.
Tanta mihi laus sit, *calvo* placuisse *Neroni*!
Idem autem mimo præmia quanta dedit?
Marcus perpetuò supplex mendicat, & alget,
Omnibus in folijs esurit atque sitit.
Frange toros, pete vina, rosas cape, tingere nardo:
Hæc sunt Hispani carmina sacra popæ.
Conviva est totus commissatórque Libellus:
Nil aliud nostrum est, ipse fatetur, *opus*.
Agnoscísne tuum, suavissime *Marce*, Poëtam?
I nunc, & sacris Vatibus adde cocum.
Est tamen argutus: nimirum ut rusticus anser;
Non ut olor stagni, Mantua docta, tui.
Multa licet lepidas agitent epigrammata flammas:
Multa quoque obtusâ cuspide trudit hyems.
Frigidus, hinc illinc, varias in carmine febres
Spargit, & insulsos seminecésque jocos.
Adde, quòd obscœnus: poni cum falce Priapi
Dignior; hortorum ut terreat ultor aves.
Sed nec adulator, sed nec parasitus in aula,
Scurráque lascivâ turpior urbe fuit.
7. Quin aliqui vestrûm non degeneratis ab illo.
In rhythmos saltem tota sagina fluit.
Editis & grandes, adipata volumina, libros:
In quibus ut primas Dux *Epicurus* habet;
Sic blando afflatu serpens malesuada voluptas,
Ex uno sensim serpit in omne malum.
Præstantes Medici de vobis multa queruntur.
Perditis Humanum decipitísque genus.
Tótque novi surgunt, coquitis quot fercula, morbi:
Mors sequitur passu, corpus ut umbra, pari.

8. Fa-

8. Fabricios etiam, famæ incrementa, citâsti:
Martia tractantes arma fuisse coquos.
Fabricios! qui, dum lentem coxere, triumphis
Egerunt captos sub sua signa Duces!
Aude aliquid dignum longis Annalibus. Hunnos
Eijce: Germanis obvius ito Getis.
Stes, licet, ad Rhenum, ripásque binominis Istri:
Ulteriúsque rates Balthidos ire vetes.
Sunt longi cultri: fulgent tua cingula bullis.
Cui non obsistas, incutiásque metum?
Sis felix: cane *miles iô*. te Marspiter, opto,
Adjuvet, ut forti prælia corde geras.
Ah! quid ego votis nil proficientibus optem:
Scilicet in Suecos arma culina dabit!
Legimus eunuchos, contrà ducente Gradivo
Agmina, victrices conseruisse manus.
Nemo coquos unquam nigri fixisse camini
Audierit summo rapta tropæa tholo.
Cùm fera bella tonant, gladij stringuntur & enses:
Haud videas cultro rem bene Martis agi.
Scis torquere veru, sed non vibrare verutum.
Aptior est thyrsus, quàm gravis hasta tibi.
In cortem, non in jaculantem pila cohortem;
Arma tua in pullos Archimagire move.
Gallinas mactare potes; non cædere Gallos:
Qui *gesa*, & toruâ *Lilia* fronte gerunt.
Castra tua in mensa. tunc formidabilis Ajax
Taurorum septem tergora vasta quatis.
9. Offers *Trojanum* pretiosa ob viscera *porcum*.
Hoc donum cepas rusticitatis olet.
Tu cave, ne similis fias, abdomine crasso,
Illi, quam laudas, prostituísque, feræ.
Turpe homini brutas animantum assumere formas.
Vitandam Circen hæc quoque caussa probat.

Si tamen ulla tibi pecus assumenda videtur:
Saltem illam nolis dote carere sua.
Esto igitur bellator *equus*, vel *taurus* arator:
Utque *canis* fidus, corde manúque *leo*.
Nempe leo in lepores ad cœnam cuspide fixos:
Hostis ad armati murmura prima lepus.
Laudo tamen *fortémque Gyan fortémque Cloanthum*.
Post hos RUMPOLDI gloria major erit,
Saltem nil trepidans audes spectare cadaver;
Et quali ferro cunque parare decus.
10. Quid? quòd & ornata cupias mihi veste placere:
Sed magis ornatum moribus esse velim.
Dum coquis, assuetas sordes vitare memento.
Munditiem serva. prævalet iste nitor.
Nescio quod *Thoracis inenarrabile Textum*
Commendas, miris nobile prodigijs!
Si Nessi succo non est imbutus, & artem
Non sensit magicam, Colchide pictus acu;
Rem miram narras: dotes Magnetis habere;
Indutum gratis pellere posse famem.
Perspicuos instar vitri clarescere nodos.
Crassus at è multis *unus*, opinor, erit.
Qui maneat *strictus* reliquis impunè solutis.
Unicus exsolvi scilicet ille negat.
Te primum expedias. nodus crassissimus ille est.
Libera sponte sua cætera turba cadet.
Sed neque, si nubam, longævo tempore sanum
Nodosus thorax te tamen esse sinet.
Talibus à *nodis* oritur *nodosa podagra*.
Me miseram! qualem tristis habebo virum!
11. Parce tuis patinis: non sum *patinaria* Virgo.
Venales animas tam levis esca trahit.
Esau lente suum Jus vili, vilior ipse,
Vendidit. ô demens! quid gula læva facis?

Quas

Quas mihi delicias & libamenta propinas,
Reſpuo: cœleſti ſum ſaturata dape.
Non, ut edam, vivo: ſed edo, Rumpolde Caralla,
Vt vivam. vita eſt, vivere, non edere.
Adde: quòd iſta brevis tua, nec ſyncera voluptas,
Trajectu modico deficiente perit.
Omnis eam ſapiens ſemper contempſit. & infra
Se poſuit, virtus cui pretioſa fuit.
Aſpice ſilvicolas veteres in montibus altis:
Inter & antrorum ſaxa, trucéſque feras.
Libârunt modicam Cererem, Thetynque propinquam:
Cùm Sol occiduos gurgite merſit equos.
Pro *Thorace* tuo, loricâ membra trilici
Terga catenarum perdomuere flagris.
Próque globis vitreis, *Thorax* quibus ille coruſcat,
Vincula ferrati torta fuere globi.
12. Infelix, quid agis? genium tantummodo curas?
Defrauda. fraudi non erit iſte dolus,
Cùm ſemel extremam tibi mors admoverit horam:
Quæ fixa & certa eſt. non bene nota tamen
Ultima, quid dubitas? ſed flebilis offa coquetur
A Lacheſi: quanta eſt, tota voranda tibi.
Quâ ſimul exhauſtâ, *ſatis eſt*, dicetur, obeſe.
(Jam ſatis) *ad plures*, victima mortis, *abi.*
Pérque ſaginatum tranſibunt ſpicula collum.
More novo, fies tunc cibus, antè coquus.
Magnam inſtaurabis cœnam ſerpentibus atris.
In tumulo exſpectat multa lacerta tuo.
Vermibus in prædam cedet deforme cadaver:
Inque cavum lapidem defluet omnis adeps.
Quando igitur defoſſus humo fætente putreſces;
Quem nunc ſic paſcis, dic, ubi *Venter* erit?
Altilium barathrum, captivarúmque volucrum:
Sorbens piſcoſos putida foſſa lacus.

 Stru-

Structa ubi triticeis *Hispanica* mœnibus *olla*?
Arx formosa gulæ præcipitata ruet.
Esca cavo *ventri*, *venter* pinguissimus *escis*:
Quod sequitur, nôsti; *perdet utrumque Deus*.
Hæc bene perpendens, meliùs, quàm Bacchus, amicam
URANIEN dices consuluisse tibi.

DIDACUS CAMPEGIUS VILLARONA ARCHITRICLINUS MODIMPERATOR REGIUS

URANIÆ.

Argumentum

EPISTOLÆ QUINTÆ.

QUod Venator & Cocus non potuere, tentat Architriclinus, jactantior prioribus. Quis enim inter pocula non disertus est? itaque omnem annonam & ganeam, Aras & Focos, Aram Bacchi, Focum Cereris sui juris esse jactat, hac magnificentia & magniloquentia sperat faciliùs alliciendam Uranien. potissima autem pars Epistolæ consumitur in descriptione Convivij Irenici, Norinbergæ exhibiti. A. 1650.

Syno-

Synopsis.

1. *Campegius Architriclinus, Vraniæ in benevolentiæ signum, omnia optima, cellam & penum, séque offert, non esurialibus titulis, ut cæteri Aulici; sed utilitate præsenti circumdatis. Scires vitulum, non titulum curari.*
2. *Quandoquidem omnia in aula ad oris & gustûs diriguntur obsequium; se tantùm non principem esse.*
3. *Mappam, Regum Mensis insternendam, non esse de lana caprina. neminem autem meliùs Campegio scire, quomodo adornandum convivium. hinc æstimari.*
4. *De novo modo componendi strophiola in omnes figuras, & chimæras. Quantæ artis hoc oculorum curiosum illicium?*
5. *Carptoris artificium longè bellissimum: Regibus gratum, ingeniosa mundities, convivis quoque salutaris: priscis usitata.*
6. *Describitur magnificum Epulum, Norinbergæ exhibitum Belli Ducibus & legatis, Anno M. DC. L. (quo Pax, & pacifica immo-*

molabantur.) *illi nimirum Villaronam Architriclinum interfuisse.*

7. *Plastica Tragemata, nebulæ dulciariæ: ejusdem convivij spectacula. emblemata ex Saccaro. non omnia ad gulam: quædam ad oculorum voluptatem.*

8. *Vina: fontes gaudiorum.*

9. *Musica.*

10. *Dramatica.*

11. *Pueri equites, Pacis testes: Ignes festivi ad æternam memoriam.*

(P.S.)

12. *Cum Imagine cælata, repræsentante immanitatem Symposij Irenici; cæterásque res ad hilaritatem reductæ Pacis, Norinbergæ gestas, & visas. Mittuntur & Repotia posthuma ex asservato vino Gustavi Adolphi Regis Sueciæ.*

DI-

DIDACVS CAMPEGIUS VILLARONA ARCHITRICLINUS MODIMPERATOR REGIVS

URANIÆ.

1. VIllarona tuus, si nomen in hospite servi
Suscipis; ut sperans optat, amánsque vovet.
O decus, URANIE · totum mansurus in ævum,
Hæc mittit Dominæ verba legenda suæ.
Perlege: fortassis non displicitura loquentur.
Offero me, si cui Nympha placere cupis.
Idque tuo, quæ certa fides, meritóque bonóque.
Promissis aberit justa querela meis.
Si te blanda juvant, & delectantia *Gustum*;
Ut tenerum sexum blanda juvare solent:
Cella, penus mecum. sicco madidóque beatus,
Subsidio *promus condus* utroque fruor.
Elige: non desunt prælis expressa Falernis
Lesbiáque, & Chiæ dulcia vina notæ.
Ni magè nostra velis: quæ Rhenus, Nicra, Mosella
Fundit, & Austriaci flava senecta cadi.
Vina levant animos, augmentáque viribus addunt.
Vincula tristitiæ solvis, Jacche pater.
Significat nomen, jus in *Triclinia* nobis.
Summum, méque adeò *Principis* esse loco.
2. Arma gerant alij macrum spirantia fastum:
Vestiat ardenti murice sicca chlamys.
Adque latus lævum dependeat *aurea clavis*:
Qua tamen admissi nil reserare valent.

Ast

Aſt ego nec ſpecie, nec cura fungor inani.
A nobis pendent Bacchus & alma Ceres.
Idcirco longè magis obſervamur in Aula.
Re potior. nil me nomina caſſa juvant.
Nec ſteriles tituli, nec vanus fulgor obumbrat,
Officij partes utilitate probo.
3. Non minor eſt virtus inſtructam ponere cœnam,
Ordine ſervato, *tempore, ſede, loco.*
Martis adornatas acies quàm ducere campo,
Auditus fuerat dicere *Cæſar Otho.*
Refert: quadratâ ſedeas menſáve rotundâ.
Poſterior plures orbe figura capit.
Sigma probaverunt veteres *Lunámque,* Latini.
Oblongis uſus nunc propè major adeſt.
4. Ars nova ſucceſſit, non longo more recepta.
Dapſilibus quadris lintea fuſa jacent:
Sed tanquam in ſcena. ſpiras, variósque ferarum
Ac volucrum vultus carbaſus alba refert.
Aſſimulat ſaltum prædantis linea vulpes:
Aſſimulat dubiam linea cerva fugam.
Velifera ex velo formatur longa triremis.
Formatur torto ſtamine parva caſa.
Altrum gyros imitatur textilis ales:
Jam ferus accipiter, jam Jovis arma gerens.
Miratur mimos lini conviva ſequacis,
Miranti novitas ingenioſa placet:
Do ſignum. lavat unda manus: mantilia tergunt.
Quiſque ſuo moniti diſcubuere toro.
Mox pleno incipiunt ſe Bacchanalia vultu
Prodere. cum nardo *regnat* ubique *roſa*
5. Quid ſi me videas carpentem fercula dextrè:
Seu fera ſilveſtris, Pontica ſeu ſit avis.
Eſt aliquid, multis de millibus altile quodvis
In partes ſcitè poſſe ſecare ſuas.

Ut

Ut ſine conflictu, ſine vi, quod in aëre pendet,
In patinam recidat; præcipitétque nihil.
In leges peccat, qui vel primoribus eſcam
Contigerit digitis: polluitúrque cibus.
Menſam ac ſi, Phineus fædâſſet dira Celæno
Unguibus, & roſtro, proluviéque tuam.
Usque adeò certam juvat, atque experta requirit
Temperiésque manum, temperiémque manus.
Pygargum ſcindam, ſectúmque in membra locabo.
Iſte, videns dices, ingenioſus homo eſt.
Talia regales oculos ſpectacula paſcunt.
Crede mihi, ars pretio conſtat & iſta ſuo.
Gallia me docuit: præceptáque ſumptibus emi.
Pariſijs melior nemo magiſter erat.
Præ *Triphero* docti ſumus, & celebramur uterque:
Qui tamen Auſonia *ſtructor* in Urbe fuit.
Nam quoties fervet regalis cœna: vocamur.
Mirandum eſt, quòd non Juppiter ipſe vocet.
6. Eſt URBS IMPERII, Divo famoſa SEBALDO:
Laxat ubi primos *Norica terra* ſinus.
Nobilis hîc vivo conſurgit Curia ſaxo;
Grandis Sympoſij facta repentè locus.
Tempore quo lætis oleæ redimita corymbis,
In campos redijt PAX, Alemanne, tuos.
Pax epulabatur; Pacis fuit ille triumphus.
Ex phiala Pacis vina bibêre Duces.
Miſti Itali Belgis, Suecus cum Teutone noſtro,
Paſcere concordem ſuſtinuere gulam.
Intereram. nam cuncta meo ſub jure fluebant.
Sedimus ad clavum: reximus arte ratem.
Per vada, per ſyrtes & ſtagna tumentia muſto
Ebria, me tenuit præſide Navis iter.
Quid confecta tibi jam veſca emblemata narrem?
Tota quibus Procerum menſa referta fuit.

Expreſſus Braſila concreſcit arundine ſuccus:
Dulcior ille favo, candidiórque nive.
Materies habilis ducendis mille figuris,
In genus aligerum, pinnigerúmque genus.
Quod natat, it, volitat; Plaſtes dulciſſimus auctor
Efficit, & vivis temperat ora notis.
Ergo formoſis ſimulacris omnia plena,
Arte voluptatem congeminante novam.
Compoſiti ſtabant inter bellaria Fauni,
Cum lepido Dryadum Nereidúmque choro.
Quattuor ex rigida caſtella ſiligine ducta,
Stabant cum pinnis (bina minora) ſuis.
Hinc atque hinc foſſæ foſſas impleverat humor
Citreus. in citreo gurgite luſit olor.
Tritones ſuberant, conchas utrinque tenentes:
Unus odoriferas ejaculatus aquas.
Stillavit croceus praſinis ex nubibus imber.
Manârunt preſſi vellera rore thymi.
8. Manârunt liquidi Bacchæo nectare fontes;
Gaudebat falli prodigioſa ſitis.
Inque comas fluxere roſæ, fluxere liguſtra
Fuſilibus nimbis; ſed tamen arte mea.
Crateras magnos ſtatuunt: dulcíque Lyæo
Et ſimul accenſa eſt, & relevata ſitis.
Tunc verò primùm certatur Amyſtide crebrâ.
Vina coronantur: dempta corona fluit.
Et quoties cyathi: tormenta curalia miſtis
Ad numerum toties intonuere tubis.
9. Hæc ſuper acceſſit fidibus Polyhymnia motis,
In Symphoniacos ducta puella choros.
Continuò multæ voces ſonuere per auras:
Centum ac ſi Cumis oſtia aperta forent.
Ex uno; vivat CÆSAR per Secula, vivat:
AUSTRIAQUE incolumi Cæſare, Salva DOMUS.

10. In

10. Intulit, & madidos titubans Comœdia ſoccos
Sobria, Teutonico more, nec ipſa fuit.
Nec ſic diſplicuit: belléque & gnaviter *actum eſt*.
Pacis agebatur, gloria, nomen, honos.
Illi deliciæ factæ. Tegeaticus Ales
Mercurius cum Dijs adfuit ætherijs,
Et Diîs æquoreis; & ſemideis Satyriſcis.
Acclinis viridem præbuit herba torum.
Orpheus in ſilvis, ſilvam ad convivia traxit.
Greſſus ad numerum compoſuere feræ.
Intentos citharæ licuit ſpectare leones.
Simia cum pardo viſa ferire lyram.
Cæſaream rorans *Aquilam* monſtraverat Iris,
Fulminibus poſitis, hoſtis habere nihil.
Ecce, trahebatur *Bellum* ferale catenis.
Hærebat nodis utraque vincta manus.
Mulciber adveniens conflatos abſtulit enſes.
Cyclopes pyrios eripuere tubos.
Pro gladijs promunt falces, fit vomer aduncus
Caſſis, & ex clypeo fit radiante ligo.
Surgit læta Ceres: &, poſtquam ſparſit ariſtas,
Alternos fecit ludicra Diva pedes.
11. Vera loquor memori ſunt hæc mandata metallo:
Publicáque argenti ſparſio teſtis erit.
Hoc pueri nôrunt *equites in arundine longa*.
Hoc videre ſenes: conſcia vidit anus.
Fixa refulgebant medijs umbracula campis.
Frondibus intextis longior una domus.
Cætera ſurgebant niveo tentoria panno:
Quæ Tyrio; ſummis plena fuere viris.
Spectavere faces, diſcurrentéſque pyropos.
Feſtivo Siculus luſerat igne faber.
Stridebat totus flammis ſaliaribus æther.
Evomuit rapidas plurima trulla faces:

Q. O ſi

O ſi tunc coràm, mea Lux, mea ſola, fuiſſes
Spectatrix operum, magnificæque dapis!
Me puto, Fortunæ felicis imagine capta
Ambiſſes ultrò: quam precor ipſe modò.
Fide tamen. dabitur non una occaſio talis
Lætitiæ: referent gaudia pulſa pedem.
Tempus erit, cùm Rex Leopoldus primus habenas
Ceperit Imperij, maxima Roma, tui.
Auguſtam NOVUS AUGUSTUS, Mænóque relicto,
Inviſet, famulo quà fluit amne, Lycum:
Altera ſpes certa eſt. invitat Boica tellus,
Iſara jam placidas obvia ſternit aquas.
Tunc Epulis iterum genióque vacare licebit,
Me ſine nulla dies læta futura redit.
Ibimus, Uranie. ſimul hinc, ſimul ibimus ambo.
Te faciet comitem Tæda petita meam.
12. Signaturus eram: cùm ſculpta affertur Imago.
Artificis magni dicitur eſſe manus.
Urbem, Epulum, fontem rubróque albóque ſcatentem,
Templáque, & immenſas Urbis adumbrat opes.
Adjeci plenam vino ſpumante lagenam:
Suecorum Regem quale bibiſſe ferunt:
Cùm Norimbergæ ſua caſtra locâſſet Adolphus.
Ejus relliquias credimus eſſe ſacras.

VRA-

URANIA
DIDACO CAMPEGIO VILLARONÆ ARCHITRI-clino Regio.

Argumentum
EPISTOLÆ SEXTÆ.

URania dedignata multis cæremonijs uti, contemptis omnibus, quæ Architriclinus jactavit, jactat, offert, donat, visenda permittit, inviso proco *cophinum mittit*, hoc est, repudiat.

Synopsis.

1. *Aversatur Vrania mortalem Sponsum, Immortali jam consecrata.*
2. *Iactatam potentiam Architriclini, artificium structoris plus æquo æstimari contendit: inter crepundia, mimicásque gesticulationes potiùs numerandum.*
3. *Sumptuosa miseria famelici carptoris coram Regibus: immò hercle & periculosa convivæ assidentis.*

4. *Rusticum in agro pransurum, non indigere supervacaneis hisce nugis & ineptijs.*

5. *Irridet strophiorum & mapparum in mensa textile ludibrium.*

6. *Num ergo vanissimus Villarona putaverit, Vranien gemmam Virginitatis suæ commutaturam cum lagena vini regij, Norimbergâ missi!*

7. *Bacchicum munus, sobriæ Virgini placere non potuisse. an ebrietatis fœditatem & pericula ignoret?*

8. *De immani convivio Pacis Norimbergæ celebrato quid sentiat.* Irenicum *vocari: potiùs* Ironicum *vocandum esse. Quis unquam audierit, pacifica duratura, in ara Bacchi immolari?*

9. *Facesseret cum parergis & analectis suis. Vraniam vocari ad Cœnam magnam cœlestis Sponsi: cui prandium terrestrium ciborum posthabeat.*

10. *Duplex Antidorum, pro oblatis donis, remittitur Campegio. Pro imagine quidem nobilior altera, repræsentans* Extremum Judicium, *à Michaële Angelo Romæ formatum. Ex Mortuali Lesso Mundi*

(*Di-*

(Dies iræ , dies illa ſolvet ſeclum in favilla.) *aliquot Rhythmi inſeruntur. quibus ſcilicet oculi aurésque meliùs imbuerentur, quàm profanis feſtivorum ignium ſpectaculis Norimbergæ exhibitis. Quando præſertim extrema Mundi cataſtrophe, undantibus incendijs ſuccincta in foribus eſſe videatur.*

II. *Alterum Antidorum, pro vino Guſtaviano Regis Sueciæ, remittitur Amphora plena acidulis Egrenſibus, animæ corporiſque morbis profutura.*

URANIA

DIDACO CAMPEGIO VILLARONÆ ARCHITRIclino Regio.

LAbere cygnæâ, qua ſcripta es, Epiſtola pennâ:
Et pete monſtrandas aëre lapſa vias.
Hîc habitat noſter CAMPEGIUS. hujus ad aures,
Inque manum, recto tramite ducta, vola.
Forſitan invenies illum inter pocula lætum,
Curantémque penum, pampineóſque cados.
Aut ſperata tori quærentem fœdera noſtri,
Num rata ſint: (ſpes eſt anxia dulce pati)
I. Reſpondebis ad hæc: fruſtra te in vota retorques.
Illa tulit Boreas trans glaciale fretum.

Spes tua non placido pelago, ventísque ſecundis
Fertur, arenoſum, DIDACE, littus aras.
URANIE Scylla eſt, nautáſque abſorbet hiantes.
Scylla quoque in Siculo gurgite Virgo fuit.
Mille petita procis omnes eluſerat una:
Te quoque Glauce Deis annumerate maris.
Donec ab infami Circe mutata venenum
Gurgitis, & magicos horruit ipſa canes.
Certiùs URANIE lenoni obnoxia nulli
Perſtat in inceptis: nec timet eſſe rea.
Nec timet hærentes latraturóſque moloſſos:
Si fuget aut fugiat mille petita procos.
Tunc formidaret, ſi partiretur amorem
Rivales pepulit jam ſuus alter amor.
Deſine promiſſis ſperatam flectere velle
Nil profecturas eijce corde faces.
Cœleſtis pharetræ gremio deprompta ſagitta,
Altiùs in noſtrum pectus adacta fuit.
2. Nec, quia *ſtructorem* te ſcripſeris eſſe peritum;
Artis ludibrium, DIDACE, curo tuæ.
Atque adeò jam nunc jubeo deſiſtere cœptis:
Sis licèt Oeconomus chironomúſque ſimul.
Prodigus emiſti volucres præcepta ſecandi.
Impenſi cenſus cui, precor, ede, bono.
Heu! quanto ſatiùs bona Mens his empta fuiſſet
Sumptibus! Annæi perlege ſcripta Sophi.
Tu Senecam legeres indoctus, & oſor honeſti!
Miſſa quoque, alterius littera ducta manu eſt.
3. Quanta ſuperſtitio! tot ludere geſtibus ante
Fercula, moroſo cor ſubeunte metu:
Ne ſecet abruptè; ne culter futilis ictum,
Fruſtratámque manum ludificetur avis.
Pallet ad errorem; ceu rupto fune ſecurim
Fugerit attoniti victima torva popæ.

Ergo

Ergo ſollicito vultu ridendus inhæret
Perdici, & trepidus ſingula membra notat.
Qualem nec Tuſcus fortaſſe aſſumat aruſpex:
Sacrificæ quoties inſpicit exta bovis.
4. Ruſticus ad ſtivam nugis non utitur iſtis,
Jucundè ſubigit non minùs ille famem.
Dente nigrum panem, vel glandes frangit arator:
Quódque capella facit, Paſtor & ipſe facit.
Vultus non variat: nullus tremor occupat artus,
Suſpenſámque negat ludificare gulam.
Et tamen haud paullò communi lætior eſca,
Ridet Pavones, carptor inepte, tuos.
Et varios ridet mimos, quos edis edendo
Culter ei manus eſt. hac capit ille ſalem.
Ille ſub ilicibus prandet, vivítque beatè:
Et movet Aſſyrijs Regibus invidiam.
Quò pepones? ſumit permixtis allia cœpis.
Quod ſapit, hoc nutrit, Regula ventris habet.
O bone CAMPEGI: ſi ſcires vivere lætè:
Exires Aulâ: Rus patet omne tibi.
5. Addideras etiam, mutas te fingere poſſe
Formas ex lino. textile ſurgit opus.
Surgunt Pantheræ: fluitant delphines in undis;
In mappa varias te ſimulante feras.
Carbaſeæ ſpectantur aves: in Sindone præſens
Pſittacus, & ficto corpore pavo ſedet.
Dic mihi: quid prodeſt operoſas texere nugas?
Venter, non oculus, ſe ſaturare cupit.
Diſplicet infelix induſtria. quadra levatur:
Quâ motâ ingenium, totáque pompa perit.
6. At non in nugis vinum numerabitur, inquis.
Quod Rex ſignavit de meliore nota.
Nempe propinabis *Guſtavi* Maſſica *Sueci*:
Quæ Norimbergæ poſthuma cella tenet.

Omnis enim laticis, quem Rex admoverat ori,
Relliquias etiam creditis eſſe ſacras.
Sume, nec invideo. quantum potes ebibe. caſtam
Non premit URANIAM tam rabioſa ſitis:
Ut veterem extincti vappam deſideret hoſtis!
Ah! quid ſub tumulo jam bibet Umbra ſuo!
7. Ne mihi ſuſpectos infundas, quæſo, liquores.
LESBIA juncta viro, *Lesbia vina* bibat.
Virginibus teneris libatur tutiùs unda;
Quæ nitet illimi puráque fonte fluit.
Ebrietate calor geminatur, & inde libido;
Flammáque dat flammas: ignis in igne furit.
Nonne vetat *Sapiens* flaventi intendere vitro?
In quo blanda natant vina, venena latent.
Regulus interior, ſerpente nocentior omni,
Toxica diffundit, nec ſinit eſſe merum.
Ergo hauſtum virus cerebrum vertigine turbat.
Mente caret ratio: mens ratione caret.
Virginibus teneris libatur tutiùs unda.
Vina levant animos: eſt, ubi vina gravant.
Triſte furénsque caput nebulas exhalat opacas:
Inque humeros cervix feſſa reclinat onus.
A puteo nullum lymphatum lympha remittit.
Inſanos faciunt Orgia, Bacche, tua.
Tunc ſubit inſuetis titubans audacia factis:
Cautior & rigidus deſinit eſſe pudor.
Paulatímque levem jacturam cenſet honoris.
Avolat & nunquam caſta columba redit.
Virginibus teneris libatur tutiùs unda,
Quæ tacito paſſu culta per arva fluit.
Rivulus ingenui trahitur ſine labe liquoris.
Nullus Caſtalias inficit anguis aquas.
Ah! quoties Virgo malè fidens pocula ſumpſit:
Móxque ſuum nomen perdidit atque decus!

Flo-

Florentem, ah, quoties Nympha invitatur in hortum:
In quo flos, Fauni ſectus ab ungue, perit!
Vitrea virginitas, puróque ſimillima vitro,
More vitri fragilis frangitur, ínque vitro.
Digna novem ſertis, & adhuc ſua lilia geſtans,
Fortè foris cœnam caſta puella petit.
Poſt aliquot calices, lacerato ſtemmate, jam nil
Pota domum, præter ſtramen inane, refert.
Virginibus teneris libatur tutiùs unda.
Neſcio quid crudi vina ſaporis habent.
Scilicet URANIE propter tua Cæcuba nubet!
Hoc pretium noſtri vile pudoris erit!
Captivam faciet *Liber*, vinctámque *Lyæus*!
Ipſa tamen contrà nomina ſtant, & agunt.
Certè me, Senſum complexa, monere videntur,
Iſtud ne fieri, ſerva futura, ſinam
8 Neſcio quæ *Pacis* formoſa tragemata jactas:
Laxat ubi primos Norica terra ſinus,
SYMPOSIUM, vidit quod *Quinquageſimus Annus*,
Sympoſium ſuppar, Sardanapale, tuo.
Quanquam figmentis multum indulſiſſe videris:
URANIE tanti non ea monſtra facit.
PAX epulabatur: pacis fuit illa voluptas,
Scribis, & *Irenen* appoſuiſſe dapes.
Si verum excutimus, ſi me non omina fallunt:
Pax ibi conſumpta eſt. Sic epulata fuit.
Audio: cùm BELLUM vinclis traheretur ahenis,
Arctarétque ſeris nexa catena pedes;
Subriſiſſe Duces. (Flens riſerat ipſe Gradivus.)
Præbuerit cauſſam forſitan ipſe jocus,
Verbo: *bella* fuit pax hæc Comœdia belli.
Sic & apud *Plautum fabula* bella datur.
Inter abundantis Bacchi carcheſia, ſeſe
Ebria pro PACIS pignore LARVA ſtitit.

Hoc pueri discent *equites in arundine longa.*
Hoc sene cum tremulo curva videbit anus.
Nonne vides iterum stringi pro falcibus enses?
Martia conflatus transit in arma ligo.
9. Tolle, precor, Brasilis efficta crepundia cannis.
Ad stomachum non est ista sagina meum.
Prandia tu memoras: sed enim mihi *cœna* paratur.
Magna, triumphalis; nomine digna suo.
Aurea convexo radiant Triclinia cœlo:
Astrigeræ sedes, purpureisque tori.
Hîc Epulum dabitur claudendum tempore nullo:
Quale nec Assuerus Persa dedisse datur.
Tale nihil, quamvis supráque infráque rotentur
Sidera cum Phœbo, Mensa Neronis habet.
Ipse meus Sponsus *Mensam præcinctus obibit*:
Ipse feret lances: ipse Minister erit.
Divinúsque latex una pendebit ab Uva.
Una, (triplex eadem) me satiare potest.
Musteus Autumnus semper præstabit abundè:
Ut sitiénsque bibam, ne sitiámque bibens.
10. Signatura fui: cùm picta affertur Imago.
Archetypi famâ nobilis auctor erat:
Et plùs quàm zeuxis, Romæ celeberrimus olim.
Territat hic homines: luserat alter aves.
Sistitur extremi (quid jam pallescis & horres?)
Judicii Extremi sistitur atra Dies.
Illa dies Iræ: quæ solvet secla favillâ:
Si qua fides verbis, cana Sibylla, tuis.
Si qua tuis (potiórque tuis) Rex inclyte Vatum,
Supremum Mundi vaticinate rogum.
Quis *tremor* invadet: venturo *Iudice*, Manes?
Cuncta novo *strictè discutiente* Foro.
Cùm *tuba* terrificis quatiet clangoribus Orbem:
Spargetur mirus pérque Sepulcra sonus.

Ante

Ante thronum coget ſuſpenſum nubibus omnes.
Surgite jam Iudex Iride cinctus adeſt.
Momento ſurgent. *Mors & Natura ſtupebit:*
Funera cùm ſiſtent ſe rediviva Deo.
Quod punctum cauſſæ eſt, reſponſa petentur ab illis.
Lege agitur. prima eſt Quæſtio: *quis? quid? ubi?*
Altera erit: *Quibus auxilijs? cur? quomodo? quando?*
Rhetoris hinc pendet diſcutienda ſalus.
Quisque ſuum portabit onus. Mens conſcia *Librum*
Proferet. ille foris ſcriptus & intus erit.
Parebunt ſecreta: *nihil remanebit inultum.*
Ferrea divinum jura tribunal habet.
Ah miſer, *ah quid tunc reus es dicturus* ad Urnam?
Aut *Quem Patronum* ſupplice voce roges?
Vix Iuſtus ſecurus erit, trepidante columna
Marmoreâ, fulcrum ſtraminis ecquid aget?
Examen virtus etiam, Libræ atque *Lucernæ*
Scrutantis Solymam, nuda pavénsque ſubit.
Hæc ita cùm fient: ubi Norinberga jacebit,
Lætitiæ ſedes, Emporiúmque gulæ?
Aut, ubi tædiferæ noctes? Irenica buſta?
Vulcani luſus? quos bene potus amat.
Dic: ubi tunc ſtridens flammis ſaliaribus æther?
Aut ubi feſtivis ignibus aura tonans?
Fumabit pontus: ſolvéntque incendia rupes;
Ætnáque, non ſimplex, totus hic Orbis erit.
Nec procùl iſta Dies. prænuncia ſigna notantur
Turbinis, & fumi, luctificíque metûs.
Terra movet: nutant urbes: ſubſidere montes
Vidimus. à fundo fervet arena maris
Convaſare monet FIGULUS ſua *Vaſcula:* rubrâ
Ficta priùs rurſum fracta refinget humo.
Tibia CHALDÆÆ STATUÆ *pervenit ad immum.*
Vix ſupereſt *ferrum teſtáque* mixta pedum.

Incipiunt etiam *digiti* decreſcere *deni*!
  Vaneſcunt *Vngues*, non ſine fæce ſua.
Olim prævalidus *pollex* attritus uterque.
  Quot modios ſcobis hinc jam cecidiſſe putas?
Si multum reſtat; *reſtant tria ſæcula Mundo.*
  Forſan & hoc minus eſt. cras minus illud erit.
Expende; & ſolitum dediſces, DIDACE, luxum.
  Atque, ut dediſcas, hæc tibi Imago datur.
Hoc condimento ſapientiùs imbue menſam
  Villarona tuam. nam ſalis inſtar erit.

11 Adjeci plenam vitali fonte Lagenam
  Qualis fons *Egræ*, non ſine mente, fluit.
Egræ; cæſus ubi Scotâ fataliter haſtâ
  Fridlandus, multo ſanguine ſparſit humum.
FONS ubi, dico ſalit juxta confinia Lethes:
  Lethæis tamen eſt fons inimicus aquis.
Quippe facit memorem, cerebríque oblivia tollens
  Ægros inſtaurat, reſtituítque ſibi.
Ille ſalutares, medicáſque, acidíque ſaporis,
  Frigidus æſtivo tempore fundit aquas.
Ebibe, vel miſce, poſt pocula dena manebis
  Sobrius, & dices: hic liquor ante merum eſt.

SEN-

SENSUS V.

TACTUS.

Epiſtolarum

LIBER QVINTVS.

PErvenimus ad Senſum Tactûs: cujus inſidiæ & lenocinia etiam palpari poſſunt; omnia rarò evitari, unde D. Baſilius lib. de vera Virg. *Vocat omnium ſenſuum deterrimum. emittit enim Legatos ad ſenſus, ut eorum operâ, voluptates ſuas proſequatur. placidè abblanditur , ut magnam in homine exerceat tyrannidem: ideo ſummâ curâ coërcendus.* Conſonat S. Bern. libro de Natura & dignitate Amoris Divini cap. 7. Cæteri ſenſus, maximè tres primi, adhuc honeſtiores procos gerunt: tolerabilibus oblectamentis, quamvis non omnino aut ſemper neceſſarijs, grati; multò minùs nocentes. Tactum illecebras admoventem ſuas, aut uſum qualemcunque ſola neceſſitas excuſat. Pulcra facies, ſuavis ſonus, ſuffitus cinnamomi, dulcis liquor, dapſilis ſapor,

por, durante pudicitia, non inquinant Animam. accedat amplexus: omnia corruperis. Tactus inficit, & labefactat. Quid? quòd fratres ſuos, omni jure potiores, cupiditatibus ſuis ſubſervire cogit. ſcilicet inſanis amoribus famulantur. *Viſus & Auditus, Olfactus & Guſtus,* Spectacula obſcœna, cantilenæ turpes, odoramenta Cypria, lautitiæ & philtra, obſequioſo conatu mercenarium miniſterium libidini offerunt, ventri obediunt. Quæ indignitas rei mellifluum Doctorem præ amaritudine animi ita exclamare coëgit. In Medit. c. 14. *Inimici mei Animam meam circumdederunt. Corpus ſcilicet, & Mundus & Diabolus. Caro mea de luto eſt; & ideo lutoſas & voluptuoſas cogitationes ab illa habeo: vanas & curioſas à Mundo: à Diabolo malas & malitioſas.* Habes, Amice Lector, ſequentium Epiſtolarum Argumentum. Quia Tactus *incedit per ignem ſuppoſitum cineri doloſo:* cautè & aliud agentes, hujus ſenſus pericula exponimus. Producuntur tres capitales Humani generis hoſtes larvati, ad uſque flagitium facundi: *Mundus, Caro, Diabolus,* maximè circa Tactum occupati. Mundus *Caupo* ſit, Caro *Aulicus*, Dæmon *miles glorioſus.* Cauſſas Nomenclaturæ ſuis locis aſſignamus. *Ad* voluptatem Mundus invitat, Caro irritat, Dæmon inflammat. *Mundus* inſtruit focum, Caro ſubmi-

miniſtrat fomitem: Dæmon prunas halitu ardere facit. *Mundus* præbet hoſpitium, Caro auget illicium: Dæmon conſummat incendium. *Mundus* demulcet ſenſum; Caro ſuadet aſſenſum; Dæmon, niſi Anima vigilet, extorquere nititur conſenſum, quo negato, medios inter ſenſus ſalva eſt Urania.

COSMVS ACOSTA MERANTIUS CAUPO MUNDI PUBLICUS URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ PRIMÆ.

D. Bern. Mundum *ſtabulum* vocat, *in quo jumenta, & homines ſimiles facti jumentis inſipientibus.* Nos *Cauponam* appellamus, bonarum rerum & ſcelerum officinam. Mundum fallacem, perditum, vanum, crudelem deſcribit S. Joannes Evangeliſta paſſim. Hîc ſpecimenr eperies conſummatæ nequitiæ. Caupo à fæcundis calicibus diſertior, quàm verior, miras Uraniæ technas ſcribendo atque invitando ſtruit.

Syno-

Synopsis.

1. *Cosmum, vel proprio nomine ornatum, Vraniæ placere posse; ominosè.*
2. *Nusquam inveniri tam instructam divitémque cauponam.*
3. *Ademptum quidem aliquid esse suo patrimonio, per, nescio quem, prædatorem Nazarenum ex Virgine natum: cæterùm adhuc se latissimè dominari; silvis, montibus fluvijs, mari potentem.*
4. *Suum verò diversorium, sicuti regio luxu splendet, ita à regijs personis utriusque sexûs, assiduò frequentari.*
5. *Vtopia: Fortunatæ Insulæ: ubi risus, gaudia, epulæ, choreæ, lusus, alea &c.*
6. *Signum hujus magnifici Hospitij, facilè noscendum. toti Orbi constare.*
7. *Cur sola Vrania, in tanto hominum concursu, celeberrimam Tabernam subterfugiat?*
8. *An vitam solitariam professa sit? in corporis ergastulum miserè compacta, cur alio carcere se arctiùs habeat?*

9. *Etiam*

9. Etiam inclusam Danaën amatori patuisse. velit, nolit, Mundi illecebras subterfugere non posse. vitaret potiùs ingratitudinis notam, diligentem beneficúmque Hospitem perosa.

10. Blandientis Mundi voces ex lib. Proverb. c. 7. Intexui funibus lectulum meum: stravi tapetibus pictis ex Ægypto. Aspersi cubile meum myrrhâ, & aloë, & cinnamomo. Veni: inebriemur uberibus, & fruamur cupitis amplexibus, donec illucescat dies, &c.

11. Cosmophilorum cantilena ex libro Sap. c. 2. v. 6. Venite ergo, & fruamur bonis, quæ sunt: & utamur creaturâ tanquam in juventute celeriter. Vino pretioso & unguentis nos impleamus: & non prætereat nos flos temporis. Coronemus nos rosis, antequam marcescant: nullum pratum sit, quod non pertranseat luxuria nostra.

COSMVS ACOSTA MERANTIUS, CAUPO Mundi Publicus

URANIÆ.

1. Cosmus ab ornatu ſortitus nominis uſum,
Invitat Dominam ſub ſua tecta ſuam,
Uranie: non me nôſti? divertere tardas?
Ad quem Reginæ viſere ſæpe ſolent.
His modò perlectis noſces, & amabis amantem;
Dummodò non ſpernas; méque, ut ameris, ames.
Ille ego ſum toti caupo notiſſimus Orbi;
Dives agri, nullo limite; dives opum.
2. Non eſt divitijs inſtructior ulla Taberna.
Imperio parent cuncta elementa meo,
Quidquid vota valent capere aut optare potentum:
Quidquid Achæmenius fingere luxus; adeſt.
Non de plebe caput media ad ſubſellia tollo.
Totum ad me Mundum pertinuiſſe ſcias.
3. Quanquam aliquam partem ſpoliator ab æthere miſſus
Abſtulit; eſt *Mundi* pars quoque magna ſuper.
Státque patens immenſa Domus mihi: pluribus annis,
Seu rate, ſeu celeri vix obeunda rotâ.
In qua ſcum denſis cernas viridaria ſilvis,
Piſcoſos amnes, ſquamigeróſque lacus.
Arboribus junctis colles umbrantur opaci.
Quincuncem, certis legibus ordo facit.
4. Ad me divertunt Reges, ſummíque Dynaſtæ.
Me ſine deſperant eſſe, quod eſſe volunt.
Præſertim Dominæ, Tyria quæ cyclade verrunt
Marmora: quæ gemmas, ſeque, ſub aure ferunt.

Con-

Continuos numero convivas, ſemper abundo
Hoſpitibus. nunquam noſtra popina vacat.
Utque fluens Lunâ refluénsque urgente viciſſim
Æſtuat, & vertit terga, redítque mare:
Sic ingens populi fluctus venientis inundat;
Accurrunt homines more fluentis aquæ.
5. Cur non accurrant? ſunt omnibus omnia præſto:
Vina, dapes, epulæ, cum citharíſque lyræ.
Me penes *Vtopia* eſt, decantatiſſima vulgo
Inſula, fortunâ prodigioſa ſuâ.
Lactea ubi coctos eructant flumina piſces:
Ora per, in fauces, toſta columba volat.
Labitur ex truncis, ſicut de palmite, muſtum:
Ebriáque undanti nectare, ripa fremit.
Huc ades URANIE: noſtróque aſſueſce vocari
Nomine purpureis excipienda toris.
Si dubitas, viſura proba. non ſomnia narro.
Fluctuat in noſtris fabula nulla bonis.
Ædibus in latis ſe mutua gaudia trudunt:
Alternas variant irrequieta vices.
Jam fidibus, jam voce canunt: choreáſque ſequaces
Tempore noctis agunt, tempore lucis agunt.
Luditur: & pictis ſuccedit eburnea chartis
Alea, tótque oculos penè quot Argus habet.
Haurit in hoc luſu cupidos pavor atque voluptas.
Nec refert: *canis* hîc jacta ſit, ánne *Venus*.
Diteſcunt omnes. ego deficientibus æra
Suggero. majores nullus habebit opes.
At quid ſi in tabula videas bicolore fritillum!
Implebit felix teſſera Coa manum.
Huc ades URANIE: promiſſam amplectere ſortem.
Conſtantem veniens experiere fidem.
6. Fortè petes *ſignum Cauponæ* ad limina fixum,
Quale ſit; ut caupo publicus eſſe prober.

 Vix

Vix errarè potes. *medio Globus aëre pendens,*
Descripti partes quattuor Orbis habet,
Africa, cúmque *Asia* spectatur *America* latè:
Insidet *Europe* vecta puella bovi.
7. Huc Dea cœlestis, Juno dignissima dici:
Huc ades, ô oculis carior una meis.
Cur sterilem carpis captiva domestica vitam?
Nunquam auræ spatium liberioris ames?
8. Custodita seris, membrorúmque abdita claustris
Degis, ut obscuro carcere septa fera.
Sic & Hypermnestram crudus pater abdidit antro:
Compacta in stabulum sic Philomela fuit.
Tereus & Danaus parili feritate tyranni,
Dignus uterque pari clade perire fuit.
At tu, quæ clathris includi spontè videris;
Laxa animum curis, anxia Virgo, tuum.
Per licitas saltem, Dulcissima, quinque fenestras
Prospicias. *Sensus* exere *quinque* tuos.
9. Turribus inclusam Danaën quoque flexit amator.
Illapso rimam tegula rupta dedit.
Quid me Nympha fugis? tentes licet omnia: totum
Effugisse nequis. te quoque Cosmus alit.
Ut nolis nostro censúque ac munere vivis.
Certè aliquo titulo cogeris esse mea.
Si non in Mundo es, dic ergo, ubi degis Alumna?
Quis tibi dat victum? quis tua membra tegit?
Largior ignem & aquam: Bacchum Cererémq; ministro.
Et possum, Uranie, displicuisse tibi?
Ah! si oculos posses in pectora figere nostra!
Cessares longas nectere lenta moras.
Huc generosa veni, veniens miraberis ipsa,
Insimulare meam te potuisse fidem.
10. *Innumera aulæis, ostróque cubilia fulgent.*
Missus ab Ægypto vestijt illa tapes.

Sed

Sed tibi selectum majúsque cubile paravi.
Quem stravi lectum, candidus implet olor.
Funibus intextus Serum te exspectat, & auro;
Sindonéque ornatus multicolore torus.
Aspersique aloë, myrrháque, & cinnama fregi
Desuper. Assyrij germinis halat odor.
Pro te, dulce caput, mihi crede, tuáque salute
Vovimus, inque aram victima multa cadit.
Tres hodie dedimus vitulos: cras addere taurum
Constitui, sertis cornua vinctus erit.
Ergo veni: optatis amplexibus atque cupitis
Dicto, felices ambo fruamur, Ave.
Et cur non placid noctem jungamur in unam?
Donec ab aurora pulsa recedat equo.
Nemo sciet, nisi nos. nam qui deprendere possent
Observatores, hinc abiere procul.
Tuta mora est. totam elabi patiere juventam?
Nec disces: quid sint gaudia, quid sit amor?
Dum virides anni, vernátque in corpore sanguis,
Utere Cauponæ commoditate meæ.
Lux genialis adest. Flagra & jejunia differ.
Utere nunc vitæ flore jocosá tuæ.
Dura, licet, tunc sis, cùm ruga senilis arabit:
Et nivibus squallens tempora sparget hyems.
Illud tempus ages curis & fletibus aptum:
Utque voles, Superis tura precata feres.
Sed jam non tetricam, jam non decet esse severam.
Optima pars ævi, primáque forma vetat.
11. Invitat Majus: Ver se formosius offert.
Eja, coronemus tempora nostra rosis.
Festino occasu videas marcessere flores.
Primo manè rubens, vespere canus erit.
Nullum sit pratum, quod non pertranseat ardor
Luxuria nostra: nulla platea vacet.

Vita brevis, velut umbra fugit. Sperantibus annos
Nestoris, obrepit sæpe suprema dies.
Nunc cane, nunc salta. *Post mortem nulla voluptas.*
Serò Phryges sapiunt. *Nunc ede, lude, bibe.*

URANIA

COSMO ACOSTÆ MERANTIO FAMOSO CAUPONI.

Argumentum

EPISTOLÆ SECUNDÆ.

CUm *Mundus* ambiguum nomen sit, machináque hæc, quam Deus pulcher, pulcherrimam condidit, omni laude dignissima: Urania quoque ambiguè respondet bifronti Jano Cauponi. Sed Pseudocosmum aversatur. Summa Epistolæ ex D. Bernardo lib. de Perse. sust. c. 30. *Ubi periclitatur Castitas in delicijs; Humilitas in divitijs; Pietas in negotijs; Veritas in multiloquio; Charitas in hoc Seculo nequam, &c.*

Syno-

Synopsis.

1. *Eroticâ Epistolâ improbi Cauponis perlectâ, Vranie potiùs offensa, quàm illecta, profanissimo Lenoni* saccum & corbem *offert: usitato nostratibus more.*
2. *Vt sævissimo Lycaoni nubat!*
3. *Fallax Mundus: Caupo nequam.*
4. *Vbi enim Vtopia sit, splendidum illud figmentum!*
5. *Diversorium magnificè jactatum, non Regum Reginarúmque duntaxat; sed & omnium nebulonum, scortorúmque esse habitaculum.*
6. *Meritoriam Mundi Tabernam, ebrijs Centauris plenam, vociferantium tumultibus exosam reddi.*
7. *Cesset proinde Vraniæ exprobrare captivitatem suam periculosa libertate honestiorem. enimvero se qualicunque carcere inclusam, illum infami hospitio præponere; omnésque Cosmi nequitias, & Domum sceleribus refertam aversari.*

8. *Idque ſanctiſsimarum Animarum exemplis, ad imitandum propoſitis.*

9. *Quid? Cauponam Coſmi videri ſimiliorem ſpeluncæ latronum: quam frequentiſſimæ cædes, venena, mortiferæque dapes infamant.*

10. *Quando enim Mundus contubernales ſuos, quocunq; fato extinctos, honorificè ſepeliat: tumulari plurimos ſine cruce & luce: abſque lamentis, epitaphijs, epicedijs, elogijs. (Sepultura aſini.)*

11. *Promiſſa verò Mundi, ingenti quidem hiatu diſtendi: cæterùm pleraque, ſi non omnia, in nihilum recidere.*

12. *Hoc quoque de Coſmo Caupone ſpargi: quòd vinum aquaticum fallaciter obtrudat, duplicis uſu Cretæ convivas emulgens: crudeliſſimus crumenarum Tonſor; & expilator.*

13. *Memorabile documentum hujus experientiæ præbere* Filium Prodigum, *Luc. 15.*

14. *Qua ergo fronte, avarus Impoſtor audeat honeſtam Virginem ad ſua deliria & orgia, ſectámque Epicuri invitare?*

15. *Opti-*

15. Optimam vitæ partem ; non in pessimæ vitæ finem differendam esse.

16. Munde vale.

URANIA

COSMO ACOSTÆ MERANTIO FAMOSO CAUPONI.

1. VIx tua lustravi ceratæ signa tabellæ :
 Pallida permixtus venit in ora rubor.
Nil pudet hunc, dixi, dat splendida verba puellis :
 Et, si posset, adhuc splendidiora daret.
Cosmus ab ornatu sortitus nominis usum,
 Ecce subornatis oblinit ora favis.
Ecquid ais Caupo ? quid gannit callida vulpes ?
 Méne vocas Dominam sub tua tecta tuam ?
2. Nimirũ agnosces Dominam, quam perdere quæris.
 Cogis enim nuptas verbera sæva pati.
Principio blandus, fallax in fine Lycaon.
 Hospes convivis sic bonus esse soles.
Atque ego juncta tibi conjux præclara videbor,
 Jussa gravi scelerum subdere colla jugo.
Nunquid avarities, fastus, furor, ira, libido
 Non juga sunt ? durum vincla ferentis onus?
3. Heu mihi ! quos montes argenti auríque feraces
 Promittis ! si te digner amore meo.
Digner ! & ætherij jam Sponsa ac Filia Regis
 Cauponi nubam ! caupo maritus erit !

Antè tuus, quem ſic laudâſti, *Mundus* utrinque
 Partibus abruptis in ſua fruſta ruet.
4. *Vtopiam* jactas & lacte & melle fluentem.
 Aſſarum hîc avium pervolitare greges:
Conditos paſſim rhombos ex flumine carpi.
 Delabi in menſas oſtrea, more nivis.
At non eſſe locum talem, teſtabitur ipſum
 Nomen. at hæc nullo Terra ſub axe, jacet.
Si dens excideret, quoties mentiris; inermi
 Dens tibi jam dudum nullus in ore foret.
5. Ad te divertunt Reges: ſed & omnia monſtra:
 Quò vitâ peior, gratior hoſpes erit.
Divertunt ſcurræ, nebulones, ſcorta, laniſtæ;
 Et veſpillonum carnificúmque globus.
Haud equidem ſoleo ſuſpectum limen adire.
 Infames cellas virgo pudica fugit.
6. In primis illas; ubi virtus exſulat omnis,
 Ménsque bona, & vili venditur ære Pudor.
Lex ubi dira jubet plenos haurire cululIos;
 Dum gravis ebrietas: & caput omne tremat.
Exoritur clamor: qualis, cùm littore toto
 Remigibus Batavis plena carina fremit.
Me miſeram! reſonant ululatibus atria quantis!
 Ad thyaſos thyrſis impia turba coit.
Non amo Curetes, Lapithas, Corybantiáque æra.
 Faſtidit ſtrepitus virgo quietis amans.
7. Corporis irrides miſeranda ergaſtula noſtri.
 Quòd morer, ut caueâ clauſa tenetur avis.
Inſuper in latebras, deſertáque tesqua recedam:
 Senſibus indomitis & ſua vota negem.
Indulgere mones genio, & perrumpere clathros:
 Ut MUNDI ſpatio liberiore fruar.
Coſme: malè emotam quæ mentem inſania vexat!
 Non ſentis fraudes, Caupo, patere tuas?

8. Qui

8. Qui te noverunt, ſe clauſtris abdere malunt:
Ac, ne te videant, ne videare, cavent.
Rupibus in ſummis, luſtríſque antríſque ferarum
Tutius hoſpitium ſe reperiſſe putant.
Fugit in obſcurum Romana *Euphraxia* lucum:
Deſpiciens circos, Roma ſuperba, tuos.
Fugit ab Antiochi muris celeberrima Mima:
Quæ ſumpta à *Pelagi* nomina traxit aquis.
Inſedit ſcopulos *Thais* præruptáque ſaxa;
Secretas cautes circumeunte freto.
Flebilis horrendas penetravit *Silvia* ſilvas.
Erenam texit devia & alta ſpecus.
Te quoque tot titulis famoſa *Ægyptia Pellex*,
In latebris Nili pœnituiſſe ferunt.
9. Has ſequar Uranie. Contemno palatia Mundi,
Plenáque funeribus pulcra ſepulcra ſuis.
Namque cadaveribus tua, quæ certiſſima fama,
Funeſta ac fœtens dicitur eſſe domus.
Hic inter choreas; ille inter pocula præceps
Labitur. hic haſtâ fixus, hic enſe perit.
Qualem Cauponam dicas? *Spelunca latronum*, eſt
Veriùs. hanc Sciron incolat atque Scinis.
Crederis & ſocerum genero, fratríque ſororem,
Natorúmque patri membra epulanda dare.
Coctum apponis Ityn: ſimulas, iteránſque Mycenas,
Fœda Thyeſtæis polluis ora cibis.
Ignoſces vanis oneranti fortè querelis.
Plurima quis Famam fingere poſſe neget?
At certè tua, non uno rumore Taberna,
Mundus, ab his vitijs audit ubique malè.
10. Hoc quoque, ne ignores, diverſi ſæpe notârunt:
(Argue, & audaci, ſi potes, ore nega.)
Quas palpo mulces Sponſas; quibus oſcula nectis:
Quando tuas pupas deliciáſque vocas.

Effers

Effers extinctas cum risu, & pollice verso.
Impositas trabibus ludicra pompa præit.
Multas sandapilæ nullo dignaris honore.
Mordent suppresso nomine, putre solum.
Dúmque alij plorant: tuus, (ô Comœdia Mundi,)
Exequias inter sacra cachinnus agit.
Hunc ego habebo virum! talis me duxerit Atreûs!
Dijs jurata palus hauriat antè, precor.
11 Multa quidem spondes, sed inania: multa resorbes,
Verba tua in Scythiam pontus & aura ferunt.
Me tamen invitas, gratis alimenta daturus;
Defluáque ex veteri vina Falerna cado.
Túne aliquid gratis. hoc *Cosme*, quod audio, primum est.
Non favet ingenio tam bona vena tuo.
Tu gratis aliquid! nullus magis Hospes avarus:
Decidit ex mensâ mica nec ulla tuâ.
Nec me suspectes, quasi non bene cognita narrem.
Quærendi de te maxima cura fuit.
Euclio *terribilis* traduceris: Euclio turpis.
Omnis odor lucri; falsa moneta placet.
Tu gratis! qui cùm semesa obsonia ponis,
Durè convivas imperiosus habes.
Gratis! quem nuper peram & nova pallia tergo
Hospitis ignoti diripuisse scio,
Gratis! qui vino torrentem infundis aquarum:
Ut sitiens lacrymas combibat ipse suas.
12. Diceris & duplici creta fallaciter uti.
Plena statim niveis nigra tabella notis.
Horret ad aspectum *Summæ* lanianda crumena:
Qui solvit, verpos mallet adisse Getas.
13. Quod loquor, expertus (refero pro millibus unum)
Filius est damno *Prodigus* ille suo.
Annon hic tecum patrium confregerat assem?
Perdidit immensas immoderatus opes.

Ex-

Excuſſis loculis, cùm nil reſtaret in arca:
Iuſſiſti validis ictibus ire foras.
Mœſtus, egens, & vix lacero centone retento,
Heu, cuſtos vilis denique factus haræ.
Viſus adulari porcis, pro paupere victu :
Auditus ſiliquas poſcere; *nemo dabat.*
Scilicet afflicto ſuccurrens æra dediſti!
Scilicet auxilio Caupo fututus eras!
14 Improbe Decoctor. juvenile, hortaris, ut ævum
Transmittam luxu; nulláque penſa traham.
Nil operis peragens tantummodo mollia ſecter
Otia: delicias, cantica, vina, roſas.
Quippe voluptati blandæ nunc eſſe litandum.
Sat citò; ſi ſerò thus Metanœa ferat.
At verè ſentis *toto* contraria *cœlo.*
Ficum aliam demens excute: LAURUS ego.
Laurus ego Daphne: non ſum ficulnea Virgo:
Nec prendes curſu. Mens animoſa volat.
Tu popa per nubes volitantem craſſe ſequeris!
Non adeò ſtringor corpore tota meo.
Dum virides anni; Virtus adoleſcit in herba.
Sic quoque radices altiùs arbor agit.
Mollia cum fibris vitia expugnare monemur.
Eruitur facili ſic quoque planta ſolo.
Vim patitur Regnum Cœlorum. viribus ergo
Utendum eſt. centum vis adhibenda feris.
Portam aries creber feriat: Jejunia pulſent:
Flagra, cruces, lacrymæ, cum lacrymíſque preces.
Cœleſtis Solyma intranda eſt. teſtudine quaſſa
Dant aditus *arctâ* mœnia rupta *viâ.*
15. Quid faciet vetulus tanti ſub cardine belli?
Qualia vibrabit debilis arma manus?
Ille nec inſiſtet, nec ſcalam aptabit Olympo.
Ah, quando *fuſos* diruet *ære* Polos!

Finge tamen *cœlum liquidum*; & revoluta natatu
 Aſtra, velut piſces, molle per æquor agi.
Nequidquam enabit virtus effeta treménſque.
 Siderei lactis gurgite merſa cadet.
Ad portum Probitas aſſueta virilibus annis,
 Ut reor, incolumis ſola natare poteſt.
Helleſpontiaco Leander tutus in alto,
 Per rapidas Juvenis brachia movit aquas.
Non tamen iſta ſenex auſus tentare fuiſſet:
 Quamvis mandâſſet Seſta puella proco.
Utilis eſt ætas ad honeſtos prima labores:
 Quæ ſequitur, venæ deterioris erit.
Hanc tremor, & morbi comitantur; corpus ut umbra:
 Curáque mordacis ſuſpicioſa mali.
Interea ſenſim minuuntur ad ardua vires:
 Quæ fractæ luxu deſidiáque jacent.
Infelix igitur, quicunque piacula feram
 In mortem differt: nec ſua Fata præit.
Rariùs emendant cani, quæ crimina flavi
 Patrârunt crines. forfice nulla cadunt:
Sectáque recreſcunt; quia radix altior hæret,
 Vellere quàm fundo pigra ſenecta queat.
Quis dolor aut fletus culpas ætatis adultæ
 Expiat? aut quotus eſt, qui lavet imbre genas.
Sed neque ad ægrotum longis niſi tracta capillis,
 Ambiguo paſſu tunc Metanœa venit.
16. *Coſme vale.* mollem thalamum mihi ſternere parce.
 Suaviùs in terra dormio. *Caupo vale.*
Cantio ſtultorum eſt: ex qua tua Epiſtola finem
 Accipit, à caſto reijcienda Choro.
Nunc cane. nunc ſalta. ſed Fauni talia ſuadent.
 Nunc ede, nunc pota. Non bovis, immò ſuis.
Vive dies lætos: poſt mortem nulla voluptas.
 Inſtat enim tergo proxima pœna tuo.
Serò Phryges ſapiunt. nunquam ſapuiſſe videris:
 Et nunquam ſapies. *perfide Munde vale.*

VE-

VERALLUS BANZA CARONTONUS

Ex antiquissima Familia SARCOPHILORUM NOBILIS AULICUS URANIÆ.

Argumentum EPISTOLÆ TERTIÆ.

ALterum Humani generis hostem, & in primis Uraniæ, sive Animæ Christianæ, producimus CARNEM, sub persona Aulici. qualem, utpote ventri deditum, Germani vocant *Banzam*. Habes unius nominis Originem. *Carontoni* cognomen ipsa Caro consanguinea imposuit. Invento favet Historia, nam Petrus Carontonus, in Aula Roperti Regis Siciliæ nominatissimus, traditur fuisse Aulicus pinguis, obesus, ad gulam & libidinem projectus: omnibus demum carnis vitijs coopertus. Servatoris no-

stri

ſtri Oraculum Matth. 11. pronunciatum, ſi ad plura extendere liceat, deſideria Carnis contra Animam militantia, non immeritò ex AVLA ducere videbimur. Caro mollibus veſtiri amat: *Qui mollibus veſtiuntur, in domibus Regum ſunt.* Caro Superba avitum ſanguinem jactat: Purpurati, Torquati, Phalerati, Generoſi, Nobiles; ſuámque nobilitatem ſolis Majorum imaginibus metientes, *in domibus Regum ſunt.* Caro molliter cubare expetit: Qui molliter cubant, *in domibus Regum ſunt.* Caro ſomno & otio indulget: Oſcitantes & ignavi *in domibus Regum ſunt.* Caro cupedias amat, ſaginam, convivia: *Hæc in domibus Regum ſunt.* Caro ludum aleas, theatra, choreas quærit: *Hæc in domibus Regum ſunt.* Caro Thermas & viridaria libenter frequentat. Atqui *hæc majore copia & proventu in domibus Regum ſunt.* Caro præſentibus gaudet; futura non curat, non expendit. Seculi curis atterendi & attriti, futuri immemores, Dei ſæpe penitùs obliti, multi & à-thei, *in domibus Regum ſunt.* Num tango Scopum, in quem Aula, & Caro , & Carontonus collineant? Denique ex tot Palatinis ſtipantibus Regem quis Carnem ſuam *odiò habet, & non potiùs nutrit & fovet eam.* Optimi & dociles S. Pauli hac in lectione diſcipuli. Sed ubi ſunt illi Proceres in Aulis Principum: quibus im-

impavidis, non invitis, ſi non omnino ſurdis illud Gregorij Magni occinere audiens: *Ut jam nihil quod Caro blanditur, libeat: nihil, quod Carnalē vitam trucidat, Spiritus perhorreſcat.* Carontonum ex Synopſi agnoſces.

Synopſis.

1. *Carontonus Aulicus, Vraniæ ſe inſinuat titulo proſapiæ, ab uſque Iulo Trojano originem ducentis. (quid carne avitum ſanguinem jactante ſuperbius? omnes Heroes videri volunt ex ventre Equi Trojani prodijſſe.)*
2. *Fatetur, ſe tenerè educatum eſſe. (quid carne mollius? ſperat, ſic ſuaviùs placiturum, quàm horridum aliquem Scytham, duris rebus enutritum. crudos enim maritos ad crudum victum, & aſpera quæque, etiam mulieres ſuas cogere.)*
3. *Inſiſtit ergo, delicias ſuas (blandimenta carnis) enumerare.*
4. *In ſomno, & veſtibus molliſſimis.*
5. *In Thermis.*

6. In Silvis, fontibus, amœnis æstate recessibus, atque umbraculis.

7. In quotidianis novitatibus, inventionibus miris.

8. Inter cætera oblectamenta, mirifico se pulvere, & odorifero uti, canitiem calvitiémque arcente, simul capillis aspersus fuerit: puellis quoque idoneo.

9. In ducendis Choreis, quacunque gentium varietate omnes Satrapas Carontono palmam cedere.

10. Annueret ergo votis, in Nuptias condicens. ipsam has naturam petere, argumento ex caussæ visceribus ducto. an non carne sit circumdata?

11. Affert insuper mirabile somnium; quo sibi promissam Vranien intellexerit.

12. Itaque optatissimum responsum fidenter exspectat, securus repulsæ. nihil enim formam connubij veraciùs exprimere, quàm Corporis & Animæ consensum.

VERALLVS BANZA CARONTONVS NOBILIS AULICUS URANIÆ.

1. BAnza Carontonus tibi, qua ſine vivere nollet,
VIRGO, ſuo ductum pollice mittit *Ave.*
Redde vicem: precibúsque meis mitiſſima cede.
Cætera, quæ recolas, ſcripta papyrus habet.
Dic, precor, hoc ſaltem: noſter nos BANZA ſalutat.
Carnis eum *fruſtum* ſat reor eſſe *bona.*
Sum quoque: ne dubites; & non ignobile fruſtum.
Méque *Palatinum* nobilis Aula vocat.
Stirps antiqua mihi, præclaro à ſanguine Teucrûm
Sanguine ab Æneæ ſurgit origo mea.
Nomen, ad Anchiſen refero: Simoëntis ad undas
Fæcundum fecit quem Citherea patrem.
Me fratrem magni dignatur frater Juli,
(Gloria quâ major nulla) vocare ſuum!
Heu mihi! cognatum nimiùm te, blande Cupido,
Sentio: & experior tres, tria tela faces.
Et Deus ille Deûm eſt: cujus quoque Juppiter arcu
Saucius, in furias & ſua vota ruit.
Flos Aviæ roſeo percurrit ſanguine malas.
Arguit hoc tenero non minùs ore color.
2. Quódque tener dicar, non eſt hæc fama pudori.
A proavis nollem degenerare meis.
Non ſumus exciſi ſcopulis: nec tigridis uber
Suximus Hyrcanæ, Marmaricæve leæ.
Sed neque decidimus querno de ſtipite. Silva
Nunquam vagitus audijt ulla meos.
Infantem numen Lucinæ mite reſolvit:
Excepit molli Gratia blanda ſinu.

 Dic,

Dic, age: terribilem malles crudúmque maritum:
Ponentem in rigida squallida membra nive?
Massagetámve aliquem telis arcúque tremendum:
Pocula qui cæsi sanguine miscet equi?
Efferat assuetos victus. sibi durus & asper,
Vir quoque in uxorem durus & asper erit:
Te, bona, mulcebo: quia nos mulcemus & ipsos.
Ordo meæ vitæ, fiet & ordo tuæ.
Lætitiæ dulces fructus carpemus uterque.
Non est, plebejo vivere pane, meum.
3. Delicias sector: ventri servitur. opima.
Quærimus. hæc vita est, *vivere posse bene*.
Nulla voluptatum varias mixtura per artes
Præterit; aut series ingeniosa fugit.
4. Seu sopor invitat; substratis dormio cygnis.
Mollibus in plumis languida membra cubant.
Seu vigilo: fomenta, joci, convivia, saltus,
Ludi succedunt; continuántque diem.
Purpura me byssúsque tegunt: mihi vellera Seres
Pectunt *Sithonia candidiora nive*.
Vestibus Attalicis, subsutóque induor auro,
Quo pretio constent, ipsa videre potes.
Ipsa quoque accipies tales. incedere nolim
Solus ego cultus: tu decoranda magis.
5. Sunt mihi thermarum fontes: ubi sulphure multo
Feruida defexi pumicis antra calent.
Æstuat arcanus vivis fornacibus ignis,
Subter anhelantes irrequietus aquas,
Ne noceat, frangit spumosum lympha calorem.
Truditur ex duplici fusilis ære vapor.
Hic ego considens corpus foveóque lavóque;
(Antè & pòst cyathi) visceráque imma rigo.
Humida flamma salit. neque nulla intermeat aura.
Non credis, quantùm me juvet iste tepor.

6 Sunt

6. Sunt mihi & algentes, æstivo sole recessus.
Plurima seductum diluit umbra locum.
Hinc atque hinc vernant implexis frigora ramis:
Cùm canis æstivos Sirius urit agros.
Caussa, nemus lambens fluvium cingénsque corona.
In medio cedrus est, effigiésque mea.
Qualem si videas; hic, opto, noster amator
Esse velit, dices. hic mihi Sponsus erit.
Dic quoque, & unus erit. lucum veniemus in istum.
Fœderibus pactis tunc tuus unus ero.
7. Quotidiana placet novitas. novitate tenemur.
Quod vetus est, languet; proijcitúrque foras.
Quod rarum, carum est Inventa novissima laudo,
Majorî pretio stantia; réque probo.
Tondeor, accingor, discingor; mutor in horas.
Jam mihi barba brevis, jam fruticosa placet.
Jam braccæ tenues; jam laxis follibus amplæ
Quódque novum est hodie, non fuit illud heri.
8. Inventum mirare recens. mihi pulvis odorus
De balani nucibus malobathróque fragrat.
Nec reputes canum, si sparsum videris illo:
Nam capiti prodest, cæsariémque fovet.
Inque juventutem longam transcribere vitam
Creditur: & canos adproperare vetat.
Tu quoque (nam quid te celem, cui nostra paravi
Munera) si utaris: florida semper eris.
Quis pudor: ac dolor est in caluescente puella!
Si fluit, aut nudo vertice rara coma est.
Me medicante tamen semper crinita manebis:
Damnosum capitis nec patiere probrum,
Dedecus avertes prædicti pulveris usu:
Succrescent longæ per tua colla comæ.
Æquabis Cereris flavos ornata capillos:
Æquabis Triviam, florilegámque Deam.

 9. Sin-

9. Singula quid memorem ? ſaltantes vinco Sodales.
Tota *Carontono* non habet aula parem.
Aſpiceres, quæ ſit pompam ducentis imago.
Hac Satrapes oculis, hac placet arte magis.
Invitant Reges avidi ſpectare choreutem.
Ignis ut exiliens, utraque planta micat.
Nam modò, ut Hiſpanus, lenta gravitate, ſuperbos
Ad numerum paſſus molior, ínque vices.
Et modò, ceu Galli, velox contorqueo corpus.
Miſceo nonnunquam: mixtáque forma placet.
Italus hos inter medium tenet. Anglus in omnes
Molle latus rhombos flectit, in omne genus.
Tunc levibus ſoccis, caligíſque aſtrictiùs utor:
Quales æſtivo tempore meſſor habet.
O ſi te, URANIE, liceat quoque ludere coràm!
Ad modulos ô ſi ludere & ipſa velis.
Non ut Teutonico ritu (mos ruſticus ille eſt.)
Anſatum gyres circumagenda latus.
Cura pudicitiæ primaria ſemper habetur:
Nec damus inſertas accipimúſque manus.
Qualis Mæander Phrygijs exercet in undis
Circuitus dubios, antè retròque ſuus:
Sic ego te averſam nunc adverſámque relinquens,
Perſequar errores obvius ipſe meos.
Atque ut idem facias, phonaſci voce movebunt.
Dant citharæ certos plectra fidéſque modos
Hinc tu, nos illinc; ſequimur fugimúſque viciſſim.
Quàm mora feſtinat, tam fuga ſæpe redit.
Tu raperis lævâ; dextra mihi parte recurſus
Carpitur: atque iterum terga, vel ora damus.
Corpore librato quoties attollor in altum:
Suſpenſos æquâ lance repono pedes.
Vix adeò tenuis plantis intervenit aër.
Tam nullo ſtrepitu, tam citò rado ſolum.

Non-

Nonunquam ſcindo modulatis paſſibus auras;
Ut niti grallis, vel volitare putes.
Ad tales choreas nec Virgo ſevera triformis
Ire reformidet: nec veneranda Themis.
Nec, reor, URANIE, ſi ſum modò dignus, adire
Saltantem metuas hac præeunte Dea.
10. Incipe tam votis ſolennibus, incipe, flecti,
O tu pars Hominis carior una tui.
Ne mihi dura velis, aut Virgo ferrea dici,
Deprecor: ex ferro nec tua mater erat.
Hæc ſi ſpreviſſet thalamum, nihil eius haberes,
Unde fores jam nunc ſollicitanda mihi.
11. Cede etiam Fatis: quæ, qua mihi cognita narro,
Accipe cum plena non dubitanda fide.
Carpebam placidum media de luce ſoporem:
(Poſt epulas ſequitur dulcis & alta quies.)
Candida ludebant ſopito ſomnia ſenſu:
Inter quæ puer eſt viſus adeſſe mihi.
Arcum cum pharetra, phialámque alatus habebat.
Hæc erat ex auro, ſicut & arcus erat.
In phiala jacuere apices: quibus indiget uſus;
Cùm ſcriptis animus prodere ſenſa cupit.
Conſtitit: ac miſce temerè & juveniliter, inquit,
Quas tibi non vanâ porrigo ſorte notas.
Numen habent aliquod: tectas Fortuna gubernat.
Aſſiſtet cœptis Diva ſecunda tuis.
Exoptas ſponſam; votis ſed inanibus hæres
Anxius: & neſcis quæ ſit. ut ergo ſcias,
Miſce literulas; diſces ubi Virgo moretur.
Cujus enim nomen finxeris, illa tua eſt.
Pareo: & URANIE felix noménque beatum
Prodijt. O dulces in mea vota notæ!
Evigilo: gemináſque manus ad ſidera tendens,
Hæc igitur, dico, Sponſa futura mea eſt,

 In-

Ingens ſtat platanus Laribus contermina noſtris,
Et ſparſis umbras frondibus alta jacit.
Protinus inſcindo venerabile nomen in hujus
Cortice; & afflatu ter, lacrymiſque rigo.
Servat adhuc illud liber, & ſervabit in ævum.
URANIE creſces munere magna meo.
12. Pro quo ſi recipis devotum nomen amantis,
Sufficit. in portu ſtant mea vela ſuo.
Te peto, non aliam: quamvis ſtent mille petendæ,
Debita tu Fatis, proſpera Fata ſequar.
Te peto, quam pepigit præſens in imagine ſomni
Fatidicus nobis viſus adeſſe Puer.
Te peto: qua conjux nobis conjunctior eſſe,
Salvis Naturæ legibus ulla nequit.
Te peto jure meo: propriam ne deſpice CARNEM.
Sum conſanguineus, regia Virgo, tuus.
Utque ſuum debent Animæ mea membra vigorem:
Pendet ab URANIA ſic quoque noſtra ſalus.
Quam ſi fortè neges: (Dij lævam avertite mentem)
Invitum coges immeritúmque mori.

VRA-

URANIA

VERALLO BANZÆ CARONTONO SARCOPHI-lorum Nobilissimo Aulico.

Argumentum

EPISTOLÆ QUARTÆ.

URania responsura, promiscuè, nunc Aulicum pro Carne, nunc Carnem pro Aulico Carontono sumit. Declarat autem se non multùm affici vanâ Aulæ pompa, ejúsque sequacibus, formam, genus, phaleras, commoda vitæ, & ephemerides blandientium stultitiarum, ineptè pro Aucupio expositas, meritò à casta Virgine contemni. Rectiùs ergo facturum insulsum lenonem, si januâ, quam irrito conatu pulsat, vitatâ, saluti suæ consulat, virtutem amet, domet desideria, petulantiam refrenet; certus se brevì sistendum esse ad Divini Iudicij tribunal, severissimè exercendum.

Synopsis.

1. *Vrania paucis. Carontono renunciat, dadum alium ſponſum præveniſſe.*
2. *Si aptè nubatur paribus: nullam ſanè paritatem inveniri inter Dominam & Servum: inter cœli & terræ portionem, Spiritum & Carnem.*
3. *Banzam in genealogia ſua falli, Trojanâ origine ridiculè ſuperbum. non alio luto fictum eſſe, quàm cætera Humani generis vaſa, fragilia, caduca, miſera.*
4. *Formatio parentum protoplaſtorum.*
5. Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miſerijs. *Iob 14. v. 1.*
6. Pulvis es, & in pulverem revertêris. *Gen. 3. v. 19.* Quid ſuperbis terra, & cinis? *Eccli. 10. v. 10.*
7. *Iret ad cœmeteria, & in ſepulcrales calvas oculos intenderet.*
8. *Prô vanitatem & ſtultitiam! quis unquam paullò honeſtior procus ab otio, luxu, inertia, voluptatibus immodicis, ſe commendaverit Virgini:*

9. Me-

9. *Meritò ergo inficetum lenonem irrideri; sive purpura, sive annulis ornetur.*

10. *Nempe etiam ad citharas & choreas invitari Vraniam! atqui ipsam pluris facere bellorum signa, egregia Heroum facinora, quàm saltus & barbita, ignavæ pacis argumenta.*

11. *Cessaret tandem ambire, oleum & operam perditurus. quàm enim placidum connubium sperari possit inter perpetuò rixantes?*

12. *Atque adeò se munera Carontoni (sive blandimenta insidiosæ carnis) respuere.*

13. *Cur tantæ molis Aulicus, ac vir videri volens, sineret se vinci toties à Cupidine puero?*

14. *Siquidem stimulos carnis Aulicus Banza patiatur: eos varijs modis retundi posse: puta, labore, vigilijs, jejunio, cilicijs, flagellis.*

15. *Eja, fortiter in tergum animadverteret, dura passurus. daret hoc, si verus amator sit, honori ac precibus Dilectæ suæ. graviora tentâsse in gratiam Dominarum Leandrum, Paridem, Herculem.*

16. *Quid*

16. Quid autem narret amores imbellis, socors, fallax? Aulicum Banzam videri, frequentiùs de aula, quàm de Sponsa sua cogitare: de carne sæpius, quàm de Anima.

17. Num tamen Aulæ negotijs, opinionibus atque favoribus aliquid sit intricatius, miserius atque fragilius!

18. Nuptiali somnio, quod falsum mendáxq; phantasma sit, rem verissimam reponit; Mortis memoriam, & Extremum Iudicium: quod non est somnium nuptiale.

URANIA

VERALLO BANZÆ CARONTONO SARCOphilo Aulico.

1. ET legi, & timeo: dubitóque, & cunctor, & uror:
 Non possum *Carnem* tota negare meam.
Sed prævenit Hymen, quem vix de nomine nôsti:
 Sed distrinxit Amor, qui tuus esse nequit.
Sed mihi cœlestes accendunt sidera tedæ.
 Sed non mortale est, quod mea vota petunt.
Sed multa occurrunt, quæ nondum exacta relinquo.
 Plura quoque in scripto displicuere tuo.
BANZA potes Dominam sub jura vocare mariti:
 Méque capistratam subdere velle jugo?

Spes

Spes tua tam præceps tenera lacteſcit in herba.
Cur vix jacta ſolo ſemina prima metas?
Differ in æſtatis maturæ gaudia falcem.
Tunc lætæ ſegetes: tunc bona meſſis erit.
2. Tantáne te fragilis tenuit fiducia formæ:
Appeteres conjux talis ut eſſe meus!
Nube pari, dixit quidam, *qua nubere gaudes.*
Ducere vis? regero: duc quoque BANZA parem.
Portio ego cœli: tu Terræ filius immæ es.
Terra tua eſt nutrix, barbara Terra parens.
URANIE nil debet humo, cretæque tenaci.
Diſcreti tota ſic regione ſumus.
Vividus emicui divino flatus ab ore.
Inſpirans faciem contulit *eſſe* mihi.
Haud equidem poteram, cùm ſit cœleſtis origo,
Ordiri vitam nobiliore modo.
3. At tu *Trojanus* cupis, Æneadúmque videri
Progenies. neſcis, heu, genus ipſe tuum,
Et decus, & cunas. nam longè antiquior extas,
Per priſcos proavis annumerandus avos.
Nos meliùs documenta tui cognovimus ortûs.
Conditus es, poſtquam conditus orbis erat.
Iam Sol, jámque ignes fulgebat Luna minores
Inter, & aſtrorum promicuere faces.
Cùm tua de coſta genitrix educta parentis,
De limóque parens editus antè fuit.
Editus hoc ille eſt, à quo deſcenditis omnes
Iactantes clarum, ſtemmata longa, genus.
4. De qua primus homo, formatâ prodijt anſâ,
Gleba *Damaſceno* rubra jacebat agro.
Utque ſolet figulus teſtam facturus, aquoſum
Permiſcere lutum: mox glomerare rotam:
Nec ceſſat pedibus teretem verſare cylindrum:
Donec ab artificis prodeat urna manu.

Sic limum gyrante Deo, *Vas* illud *Honoris*
Prodijt, electâ fictus *Adamus* humo.
Hinc caput erexit sacrum, cœlúmque tueri
Iussus, ad alta pias sustulit astra manus.
Post ea seductus deceptæ uxoris amore
Corruit, & fracto corpore plausit humum;
Vas ignominiæ visum deforme jacere:
Iámque obtrita suo pulvere frusta jacent.
Hinc Anchisiades tuus Anchiséśque profecti.
Ista CARONTONI stirps & origo fuit.
5. Quod *fueras*, *es*, *eris*, disces ex simplice versu;
Massa putris, ventris sarcina, matris onus.
Ah! quoties mater, cùm te portavit, obortas
Emisit lacrymas, parturiítque gemens!
Ah! quoties dixit: cur est mihi pronuba Iuno,
Cognita; &, ô spretæ virginitatis honor!
Nasceris in medijs deflendus sordibus infans:
Nasceris ad luctum, continuósque metus.
De quo conceptus, Naturæ lege, fuisti:
Semine gustato fit rabiosa canis,
6. I nunc, & jacta primordia Laomedontis,
O gravis, ô fœtens, ô speciosa CARO.
Tu speciosa quidem tibi & admiranda videris?
Allinis & minio splendida larva crocum.
Ante nitens speculum stricto te pectine comis,
Atque tibi, velut ex sole reflexa, places.
Ut placeas, testámque tuam pretiosiùs ornes,
Infectum cocco ceu videaris ebur:
Pulvis es atque lutum: (quid enim jam pulvis odorus
De balani nucibus malobathróque fragret?)
Pulvis es atque lutum, mi Banza, iterúmque futurus
Pulvis: & ex Cyprio frigidus igne cinis.
Frigidus. egelidum cinerem tua flamma minatur
Quid sine me corpus, quàm glacialis hyems?

7. Sar-

7. *Sarcophilus* si sarcophagum consideret; alti
Fronte supercilij gloria vana cadet.
Frange miser formæ censoria vitra probandæ.
Ista nihil certi vitra tenoris habent.
Pone tibi ante oculos, animâ fugiente, cadaver.
Hoc satis in speculo, quod speculeris, erit.
Ecquid enim nudæ videas in imagine calvæ;
Quàm similis capiti quòd sit imago tuo.
Uno differtis tantùm discrimine: calva
Hujus perfecta est: perficienda tua.
Clamant ex tumulis pleni putredine Manes:
Omnia testantur funera: *Talis eris.*
Cùm truncæ nares, vacui stant luminis orbes,
Rictus hiat: possis quærere; *fastus ubi es?*
Ille jacebit humi pedibus prostratus: & inter
Serpentes serpet, vipereósque greges.
Hæc ego te credam nostris expendere verbis!
Ut decet, ut fas est, ut medicina monet.
Vana fides. meliora vides, peiora capessis.
Frena lupos petulans excutit ore CARO.
8. Qui nomen famámque proci sectatur honesti,
Militiæ laudat præmia digna suæ.
Splendida facta refert, & cæsum fortiter hostem:
Quótque suos titulis nobilitârit avos.
Arma per & brumas, actósque in pulvere soles,
Ad sibi præfixum gloria sternit iter.
Res nova: tu nobis commendas otia, luxum:
Et cum laude cupis criminis esse piger.
Aut bibis, aut dormis: labor est venatio totus.
In studium veniunt alea, charta, pila.
Hæc forsan toleranda mihi: sed abuteris anno.
Totus in his sterilis voluitur ille rotis.
Balnea delectant. facis hoc, quod Salmacis olim,
Mollis & in tepidis Hermaphroditus aquis.

Stry-

Strymona bellator ſpumantem tranat, & Hebrum:
Aut quos torrentes nix Rhodopæa movet.
Heroës ſe Marte probant, & aguntur in hoſtem:
Feſſáque Biſtonio ſanguine membra lavant.
9. At certè Seres pectunt tibi vellera: pectant.
Vellera non faciunt atra vel alba virum.
Scilicet URANIE bombycis ſtamina curet!
In *cerebro vermis* non erat iſte meo:
Sit ſatis eſſe tuo. totam reor eſſe Meduſam.
Quantus ſtultitiæ pullulat inde globus!
Audes inductos digitis jactare Smaragdos.
Qui nitet à gemma, non nitet; illa nitet.
10. Nempe choros agiles Ducis, trepidáſque decorè.
Ignis ut exiliens, utraque planta micat.
Hoc tibi cum Satyris commune putabis & hircis.
Non ideo Heroëm te mihi, *Banza*, probas.
Nubere ſi vellem, mallem Briſeis Achillem.
Ad citharam Paridis nil mea chorda facit.
In Veneris caſtris nutritus Martia neſcit.
Cui nocturna placent bella, diurna fugit.
Eſt aliud, ſtrictis aciem mucronibus antè,
Conſeruiſſe manum, quàm retuliſſe pedem.
Vidi aliquem, medio cum ſtraverat agmina campo,
Indutum ſpolijs. tu nihil ejus habes.
Quum crines alij ferrata caſſide turbant:
Tu vibras criſpos, vane Veralle, tuos.
Quum plauſtris ripas, conſtrictáque flumina rumpunt:
Tu poſt fornacem deſidioſe lates.
Quúmque alij inducunt ocreas, & pondera baltheī:
Tu molles crepidas aſtragalóſque geris.
Enſis adeſt lateri vinctus: ſed inutile ferrum
Vaginam propriam quam geris, ipſe times:
Ne diſciſſa crepet: cuſpíſque notetur abeſſe.
Gemma, caves, capulo ne cadat ulla ſuo.

Hícne

Hícne meus Dominus! cum tali fœdera jungam!
Quæret amicitiam ſed priùs agna lupi,
11. Quid mihi blandiris? tamen adverſaris,ut hoſtis.
Semper rixantur SPIRITUS *atque* CARO.
Sentio, &, ah, quoties ſenſi obluctata rebellem!
Sæpius oblatras, officiúmque negas.
Cùm dico: *Thebas* proficiſcere; vadis *Athenas.*
Cecropios linques, me prohibente, Lares.
Noctua Palladiâ,ſi mandem, ex arce feratur:
Cuculus affertur, vel maculoſus epops.
Niteris in vetitum. vota in contraria tendis.
Quod volo,tu non vis. quódque ego nolo,facis.
Orandum eſt? tædet. labor inſtat? languida torpes.
Ut vigiles, jubeo: lumina ſomnus habet.
Atqui ego ſi cupiam defeſſa quieſcere caſtè;
Non ſinis,& turbas, & fera bella cies.
12. Quò magis & palpum ſuſpecto placere volentis:
Et metuo ſtructos in mea Fata dolos.
Munera miſſa quidem: cum picto tænia peplo,
Et crinalis acus, chryſolithúſque duplex.
Accepiſſe pudet. non te miſiſſe pudebit!
Quid mihi cum donis, Aulice vane, tuis?
Nequidquam phaleris contemptrix gaudet Amazon.
Sprevit puniceas Pentheſilea togas.
Ipſa quoque aſpernor: neque me delecto rubenti
Cyclade, quam cocto laverit imbre Tyros.
Sperabam Scythicos arcus, tinctáſque ſagittas
Sanguine, & à duris cingula rapta Getis.
Si mihi monſtrares vexilla ablata Suecis:
Cùm Lycio campo detonuere tubæ.
Dicere ſi poſſes: cepi regale tropæum.
Hoc Dorſtenſonij, Panneriíve fuit.
Tunc ego mirandum decora inter opima referrem,
Teſtari magnum voce parata virum.

13. Sed quid ego Ajacem mihi te promitto ferocem?
    Cui clypeus septem terga fuere boum.
Nam tibi septemplex (tenero quia mollior hædo es)
    Sufficit in scuto picta columba tuo.
Evitare nequis ridenda Cupidinis arma.
    Si vir es: hunc puerum vincere disce priùs,
14. *At stimulos* inquis, *patior*. tamen ipse petulcus,
    Quæ tua nequitia est, te stimulare soles.
Sponte sua turpes vergit CARO mollis ad actus.
    Insano subdis cur tibi calcar equo?
Aut *Asinum* cur non alijs calcaribus urges?
    In te *Centaurum* sis eques ipse tuus:
Et fodices, donec non dedignetur habenas:
    Hordea dimenso désque minora suo.
Subtrahe ligna foco, si vis extinguere flammam.
    Scis bene, quæ tedæ sint alimenta tuæ.
Nox, & amor, viniúmque nihil moderabile suadent.
    Absque cibo mellis friget amara Venus.
Mella putes lautam Cererem, nimiúmque Lyæum.
    Castiùs algebis. Subtrahe ligna foco.
Vitandi socij: vitanda occasio culpæ:
    Quam nisi præcaveas, culpa aliena, tua est.
Sicut enim fures, ita non minùs improba mœchos,
    Ægystos, Phædras fronte comata facit.
Quòd si jam Paphio corpus fervescit ab æstu:
    Et vomit indomitas pectoris Ætna faces:
Bernardi stagno, *Benedicti* immergere spinis:
    Francisci patulo sub Jove quære nives.
Squallentes tunicas, setosas indue pelles:
    Horrida nodosum vexet abolla genu.
Opta sexcentis centum ex vibicibus ictus:
    Da mihi loricam, dic, *Guilielme*, tuam.
Quid *Meinradus* agat, quid *Bruno*, *Arsenius*, *Ephrem*:
    Ossáque. *Gualberti* semisepulta, vide.

Ar-

Arboreúmque cavum Gualfrardi turbidus intra.
Hîc vigila ſomnos. hîc, bone Banza, cuba.
Siqua tibi ad durum dependet taurea lectum:
(Turpe, virum molli ſternere membra toro.)
Corripe, nec ceſſa pulcro ſævire duello;
Fortiter armata corripe lora manu.
Armatâ, dico. Stellatum ſume flagellum:
Quod plagas faciat, ferricrepúmque ſonum.
Alcides *cœli ſtellis ardentibus apti*
Totum ſubmoto pondus Atlante tulit.
Tu paucas aliquot ſtellas: errantia, ſive
Fixa, neges tergo ſidera ferre tuo!
Subde, humeros moli, quamvis impreſſa cruentet.
Sanguineo non eſt imbre pluiſſe novum.
Quot rubro validos dorſo verſaveris ictus:
Tot te cœleſtes crede agitare globos.
Si tuleris conſtans atque imperterritus: ipſo
Hercule, & Herculeo nomine major eris.
Hîc reliquis aſtris liceat præferre *cometam*.
Sanguine *ſtella rubens*, illa ſalubris erit.
Tu præpone trucem: cujus longiſſima cauda
In ſpeciem *Virgæ* proſilientis abit.
Non eſt, quod metuas à tali ſidere mortem.
Quippe ſub hoc venæ ſectio ſana magis.
Ergo ſupervacui ſaniem demitte cruoris.
Crede mihi, multum puris aduſtus habet.
Morbis Acidalius latet (abdita febris) in illo:
Et quædam nullo nomine digna lues.
Chirurgo tantùm perſuade, ne ſit avarus.
Saucia ſcalpello prodiga vena fluat.
Tabida manabunt morbi per vulnera cauſſæ:
Æternæ mortis quæ tibi cauſſa forent.
Incipe Mopſe prior: torto mox fune priorem
Inſequar: &, ſi vis, ingeminabo flagra.

15. Si verum est, quòd amas: dabis hoc Urbanus amatæ;
Me propter cupias dura & acerba pati.
Semper enim visa est, per aquas, per tela, per ignem,
Et per mille neces digna puella peti.
Fertur Abydenus juvenis secuisse natando
Æquora. pro portu proxima Sestos erat.
Priamides classem Phrygio de monte cecîdit:
Nobile qua scortum vecta Lacæna fuit.
Sæpius audieris (quid enim notissima narrem
Mygdonijs nuribus? sed memorabo tamen)
Amphitryoniaden famosum, sæpius inquam
Audieris Joles pertimuisse minas
Illum, illum celebrem variarum strage ferarum:
Seu leo, seu taurus, seu gravis hydra foret:
Qua domuit Mundi tot monstra immania, clavam
Ante pedes Dominæ deposuisse suæ.
Linea vidisses Dilectæ pensa trahentem:
Et, si rupisset mollia fila manu;
Averso vultu, ne Lydia rupta notaret,
Conatum tussi dissimulare metum.
Sic quoque & in terris tolerata est altera Juno,
In caput impacta térque quatérque colu.
Hujus ad exemplum: neque enim es vel fortior illo,
Vel melior: disces ardua posse pati.
Verbera si fugias; mollis dicéris amator;
Nec dignus, qui sic nomen inane geras.
Militat omnis amans, vulgata parœmia clamat:
Clamaret potiùs: *litigat omnis amans.*
Ecquid enim dicam? non possum vivere tecum:
Tu sine me multò vivere, Banza, minùs.
Sæpe ego contristor; quoties parere recusas:
Tu, quoniam nolo cedere, sæpe furis.
At si vera velim, neque jam celanda fateri.
Plus tibi mollicie, plus mihi amore noces.

Ergo

Ergo odiſſe velis, ſic me ſapienter amabis.
Odero te poſthac: ſic ſapienter amem.
Elige: detrectas cædi? me ſenſeris hoſtem.
Cædere te non vis? hoſtis es ipſe tuus.
16. O ſi mandatis, tibi quæ dedimúsque, damúſque,
O ſi conſilijs obſequerere meis.
Quid prodeſt totos nugis impendere menſes.
Omnibus ex horis non vacat ulla tibi.
Vix jubar Oceano lampas Phœbea levavit,
Pronáque nocturnos Delia flexit equos:
Continuò redeunt curæ, ſentésque rubíque:
Tritus Siſyphio voluitur orbe labor.
Itur in antiquam, fugienda palatia, *ſilvam*:
Unde redis ſerâ non niſi nocte domum.
Stas in procinctu, nutum mutandus ad omnem.
Ora ſuam ſpeciem dant aliena tibi.
Proteus es: talíſque invitus cogeris eſſe.
Ridentem mimum flebilis intus agis.
Quantula res, lunare genu? pede carpere gyrum:
Inſertare manum; Principis aure frui!
17. Sæpe favor lactans exhalat aromatis inſtar:
Imbutus Bacchi quo fuit antè liquor.
Primâ nocte merum, fiet tibi vappa ſecundâ.
Plectitur eluſo gutture vana ſitis.
Omnia tranſpirant, quæ duratura putabas,
Vix manet afflati parvus honoris odor.
Lubrica quàm facili glacies diſcedit hiatu:
Tam fragili in caſum gratia rupta perit.
Quíque places hodie, meritíſque accepta repoitas
Prœmia: cras idem diſplicuiſſe potes.
Interea ſtando varices acquiris: eundo
Laſſa, fatigatos, crura pedéſque trahis.
Omnia tranſcribis tamen Aulæ tempora: quid das
Uranie, quam te fingis amare, tuæ?

Negligis, heu! Animam, juſtas habet ira querelas.
Me tecum perdis. teſtor utrumque caput.
18. Somnia te mulcent. dicas: *temeraria ludunt:*
Neſcis fallaci ſerpere nocte dolos?
Ergo tibi (ô Morpheûs!) nupturam ſomnia dictant!
In primis me ſunt vaticinata tuam!
In ſomnis temerè veſtigia velle videris
Figere: ne caſu præcipitere, cave.
Ah! quantò ſatius foret indagare futuri
Certa nimis tumuli tempora, quàm thalami.
Proſpiceres utinam ventura ſequentibus annis.
Annis! cùm reſtet fortè nec una dies.
Hoc minimum eſt, *debere mori:* debere renaſci,
Ad ſtyga, vel cœlum; majus, opinor, opus.
Tempus erit, ceſſent quo tempore cuncta, neceſſe eſt:
Clauſtra ſepulcrorum concutiente tubâ.
Tunc omnis rediviva *Caro* de pulvere ſurget.
Inter quas omnes & tua, BANZA; Caro eſt.
Hæc Caro, vel nolens tumulo prodibit aperto:
Abdere quæ tenebris facta pudenda ſolet.
Hæc Caro, nuda, pavens, nudóque ſub aëre ſtabit:
Quam modò Sidonio murice lana tegit.
Hæc Caro, delicias inter nutrita ſalaces.
Fumida ſulphureis merſa coquetur aquis.
Hæc Caro, Setinæ ſaturata liquoribus uvæ,
Cocyti lacrymas, toxica miſta bibet.
Hæc Caro, non caſtis toties amplexibus hærens,
Anguibus hærebit cincta, Megæra, tuis.
Hæc Caro contemptis exſultans libera frenis,
Stringetur radijs impedienda rotæ.
Hæc Caro fixa veru, flammis torrebitur atris:
Quam priùs aurata cuſpide fixit Amor.
Hæc Caro, laſcivâ quæ nunc *vitulatur* in umbrâ,
Uſta velut Siculi *mugiet* ære bovis.

His

His ſæpe conſilijs, ô noſter *Dulcis amare*:
Parebis, ſiquid *Dulcis-amare* ſapis.
Ultima ſyncero claudatur Epiſtola voto.
Ut meliùs valeas, jam malè BANZA vale.

GASPAR ARVNCVS VENANTIUS AFER, BELLI DUX URANIÆ,

Argumentum EPISTOLÆ QUINTÆ.

EXpugnandæ Animæ, ultimum arietem admovet; *Hircus, Dæmon*, Aſmodeus: quamvis ſua cornua diſſimulet; tamen ab hirci barba *Aruncum* vocamus. Verſipellem *Proteum* quis ignorat? in omnes formas vertitur; etiam *Angelum lucis*. ſed hîc perſonam GLORIOSI MILITIS gerit: quippe *Rex ſuper univerſos filios ſuperbiæ*. Iob 41. *Gaſparis, ſed nigelli* nomen eidem damus, uſitato diverbio popularis Germaniæ. *Venantium* propter inſidias cavebis. *Afer* eſt, quia fraudulentus: Punica fraude, ſuper omnes Hannibales famoſus. niſi callidus & tor-

tortuosus deceptor esset; non dixisset *Eva: Serpens decepit me.* Gen. 3. Nisi perniciosa bella gereret; frustra tam sollicitè armâsset Apostolus Ephesios suos *loricâ justitiæ, galeâ salutis, gladio spiritûs, scuto fidei: in quo possent omnia tela nequissimi ignea extinguere.* ad Eph. 6. Dæmon igitur Amasius est, & miles; Leno, & Latro. Utrumque scitè S. P. N. Ignatius observavit in Regulis suis, ad motus animæ, quos diversi excitant spiritus, discernendos. Decima tertia sic habet. *Quòd Inimicus noster insequitur morem nequissimi cujuspiam Amatoris, qui puellam honestorum parentum filiam, vel uxorem viri alicujus probi volens seducere; summoperè procurat, ut verba & consilia sua occulta sint.* Regula 14. bellatorem describit his verbis. *Quòd solet etiam adversarius imitari aliquem belli Ducem, qui obsessam arcem expugnare, atque deprædari cupiens; exploratâ priùs & munitione loci, debiliorem partem aggreditur. Sic nimirum & ille circuit Animam: & callidè inquirit, quarumnam virtutum præsidijs, Moralium scilicet, aut Theologicarum, ipsa vel munita sit, vel destituta; eáque potissimùm parte, machinis omnibus admotis irruit, &c.* Hæc incredibili impudentiâ, confirmat Epistola sequens crudelis proci avernalis. astutus & ferox formam suam tegit, laudat alienam: simulat, dissimulat. Vraniam

niam mulcet, terret. Provocat ad audendum, invitat ad flagitium: blanditur miris, fallit veris modis. promittit ingentia, præstare solitus exigua: sæpius nihil, offert thalamum: invitat ad raptum, extenuat culpam, auget pœnam. Timorem Dei abolet: mundi curas inducit: plenus larvarum: nunquam ipse, & semper ipse.

Synopsis,

1. *Aruncus Venantius, (Dæmon) queritur admirabundus, ad tertias jam literas suas nunquam responderi.*
2. *Suspectat ipsemet, literas interceptas esse: intercepisse autem vel eunuchum custodem domûs; vel anum nutricem Vraniæ: quam ut certam veneficam, ideóque amovendam execratur.*
3. *Inclytum belli Ducem non sic despiciendum fuisse.*
4. *Misero Arunco, quanquam larvâ militari statum Fortunæ obtegenti, nescio quo fato vel fastu, ut superbis sæpe contingit, elabitur invito proprij nominis pudenda confessio.*
5. *Animi blandientis propositum, & aman-*

tis immane votum nequiter infert.

6. *Laudat Vraniam, lenonum more mulieres captantium.*

7. *Dignam scilicet Virginem, propter eximiæ formæ præstantiam, magno ambitu acquiri.*

8. *Et verò cur dura sustineat esse honestissimo, clarissimóque proco? cùm totus hic aspectabilis Mundus, cum omnibus elementis atque sideribus, ex amore compactus, amare nos doceat.*

9. *Cur donum pulchritudinis suæ, sterili solitudine, expers conjugij corrumpere perseveret!*

10. *Absque Connubijs Mundum citò periturum.*

11. *Aggreditur Virginem manifestiùs. Quid trepidet, aut cur dubitet indulgere voluptati? eijciat vanos metus, peccata occulta, extra pudoris & pœnæ jactum stare.*

12. *Iustiùs timeri; ne formæ bonum fugax, inutiliter consumatur, utendum esse ætate, &* rosis, antequam marcescant.

13. *Si verecundiâ pudoris aut metu supplicij peccare formidet; Gasparem Aruncum,*

qui

qui neminem Vraniâ cariorem habeat, jurejurando effecturum; ut perpetrato ſcelere, nihilominus caſtiſſima habeatur.

14. *Quid? an ſoli effeminato Paridi, raptus Helenæ, famam peperiſſe debeat?*

15. *Vltimus inſultus laſcivi Dæmonis Arunci. Decipienda Anima nequiſſimè adulationibus extollitur, quaſi hamo in ſpecioſam Sirenem jacto, in prædam trahenda.*

16. *Promittuntur inſuper aurei montes, fallaciâ incredibili: experientiâ Patris mendaciorum certâ: omnia audacter & militariter.*

17. *Teſtatur armatus & fortiſſimus nequam, hanc ultimam ſynceri animi epiſtolam, proprio ſanguine conſignâſſe: quem nullum habet.*

Cæterùm non auſi fuiſſemus, inſidioſa lenocinia Diaboli, tam luculento modo proponere: niſi ipſe D. Bern. moneret: *nullatenus expedire, talia ignorari.* Propterea & Uraniæ Epiſtolam reſpondentem, juſtis atque efficacibus, adversùs venena, remedijs inſtruximus. ut Anima Chriſtiana intelligat; quibus armis oppugnetur, quóue ſcuto propulſanda ſint; ne ſubvertatur incauta.

Gaſp.

GASP. ARVNCVS VENANTIUS AFER, BELLI DUX

URANIÆ.

1. TErtia jam ſurdos pulſavit Epiſtola poſtes:
Nulláque reſponſi mentio facta fuit.
Unde hic contemptus? quæ talis cauſſa repulſæ?
Caſta ſupercilijs, ut puto Virgo caret.
Stet penes incultas Scythiæ rigor iſte puellas:
Quas gelidus Tanais Thermodoónue lavat.
At tu molle genus, nec non *tractabile* votis,
URANIE: qualem candida Fama notat.
Cur igitur duras aures, oculósque ſeveros,
Ad mea, quæ ſcripſi, non patienter habes?
Aut periere meæ, dolet ah! periere tabellæ:
Aut interverſa eſt Littera miſſa tibi.
2. Dij ſervum perdant ad limina cara ſedentem.
Bis pereat cultris turpibus ille ſpado.
Sin rea ſit, certo quod ſuſpicor omine nutrix;
Improba membratim dilanietur anus.
Illa, (nihil dubites) & Colchica carmina novit:
Et magicas artes, fœdáque ſacra colit.
Docta citos lapſus fluviorum avertere cantu:
Inque caput fontis præcipitare ſui.
Docta cavas ſudo nubes inducere cœlo;
o Cum ranis loquitur, brutáque ſaxa movet.
Tum quoties cinerem cribro jacit, & pede pulſat;
Sidera ſanguineis ſtant pavefacta comis.
Illa laboranti ſubducit ſplenia Lunæ:
Triſtiùs ut tenebras ſentiat atra ſuas.

Nec tulit auxilium, quatiendo cymbala matrum:
Sed jubar afflictæ torsit inane Deæ.
Cornua fœdavit sputis: tunicámque recinctam
Cum socco attonitos exuit ante boves.
Huic vetulæ credas! huic sis obnoxia Virgo!
Ante tuas custos excubet ista fores?
Pelle sepulcralem larvam lectóque, domóque.
Impia quid nostris rebus Erynnis obest?
Deme fidem monstro: qua sum tibi parte pudendus?
Ede: quid in nobis displicuisse potest?
3. Quòd si plebe satus cophinósque ferentibus essem;
Secretus posset fortè silere dolor.
Atqui miles ego, nec de vulgaribus unus;
Publica qui paucis mensibus æra merent.
Magnanimus Ductor legionibus impero tantis;
Quantis nec Xerxen imperitâsse ferunt.
Et noster terras Pontúmque exercitus implet.
Campus equis tegitur: classibus unda latet.
4. Quantus in ætherio stellarum *Lucifer* ardet
Agmine, & occursu Dux, premit astra suo:
Tantus ego (*nullúmque parem, nullúmque priorem*
Culmine vel famâ, qui ferat arma, *fero*.
Africa me genuit: nomen Venantius Afer.
Quamvis *Aruncus Gaspar* ubique vocer.
Quis Genitor? non ille Gigas, qui sidera tergo:
Vno sed tantùm *pollice* fulcit Atlas.
5. Ulteriùs quæris? scripto complexa priori,
Quæ vafer eunuchus, vel vitiavit anus;
Interversa queror. totam tamen accipe summam:
Vror, habes animi conscia signa mei.
Uror: ut in stipulam subitus cùm decidit ignis:
Et furit in segetes fax agitata Noto.
Ut siquis tinctas. ardente bitumine tedas
Immittat silvis: conflagrat omne nemus.

Omnia

Omnia tentavi, cœpto ut desistere vellem:
Sed nimiùm facies est violenta tibi.
Annuis optanti: subsidet fortè favilla:
Plura, negans, flammæ das alimenta meæ.
6. Quæ tales oculos, castigatúmque capillum,
Purpureásque genas altera Chloris habet?
Auroræ digiti; cervix erecta Dianæ;
Docta tibi toto pectore Pallas inest.
Ipsa mari surgens si posthabeatur amatæ:
Judicio veniam det Citherea meo.
7. Te visâ, Hypsipylen pulcram contemnat Jason:
Nec damnet profugum nata Thoante virum.
Phyllida Demophoon, Briseida spernat Achilles:
Quanquam oculis conjux utraque grata fuit.
Desertáque sua dilectâ Laodameîa,
Uranien solam Protesilaus amet.
Ipse ego te propter Labyrinthum intrare dolosum
Nil dubitem: pugnax Theseus alter ero.
Sæva licèt rapidi committant prælia venti:
Nos quoque scindemus per vada salsa fretum.
O utinam tauro, pluviáve vel alite muter:
Ut potiar, quidvis Proteus esse velim.
Me miserum! ventis hæc si loquor atque procellis.
Me miserum! si non par tibi surgit amor.
Aut dicas: quid enim Virgo connubia poscam!
Num mihi sit tanti, qui simulatur Hymen?
Si simulatur Hymen, feriat me fulmen ad Umbras:
Immáque sub pedibus fissa recedat humus.
8. Accipe, dáque manus: veniant in fœdera dextræ.
Sint Superi testes. accipe, dáque manus.
Quæ tam formosa est, ut nec sit nævus in ungue;
Aut amet, aut faciem negligat illa suam.
Aspice convexum, quanto patet æthere Mundum.
Quidquid ubique vides, nil sine amore vides.

Phœ-

Phœbus amat Phœben, seséque indulget amanti:
Nec patitur vacuam lucis egere diu.
Oscula fraterno quoties decerpit ab ore;
Plena suo toties fulget in ore Soror.
Stella benigna Venus sidus non mite Gradivi,
Cætera conjugijs Hesperus astra ligat.
Ipsa Elementa suis mirè complexibus hærent.
Naturæ gremio nupta fuisse putes.
Ignem aër, auram Nereûs terrámque maritat.
Divide: non unus fiet, ut antè, Globus.
Ecquid amabilius volucrum grege? mutua rostris
Basia pangendo, nos quoque amare docent.
Fœcundas facit unus amor. sic ova locantur:
Quod probat in nido casta columba suo.
Contemplare feras, cornu, seu dente timendas:
Terribiles setis, calcibus, ungue, jubis.
Pantheram Panther, sequitúrque leæna leonem.
Blanditur trucibus fœmina sæva viris.
Immanes Phocæ medijs luctantur in undis.
Delphinum citharis conciliatur amor.
Soláne perpetuâ mœrens carpêre juventâ,
Nec Venerem nôris! dixerat *Anna* Soror.
Audijt hoc *Dido*; cineréſque abolere Sichæi
Cœpit, & Ænean, Ascaniúmque sequi.
9. Si refugis quemcunque virum: quo corporis usus?
Maláque malarum, frontis & oris ebur?
Cur habiles natura tibi circumdedit artus?
Si prohibes uti, grata repende vices.
Candida quid prosunt, stringant nisi colla lacerti?
Brachia idem faciunt, quæ sine mente virent.
Sic hederam quercus, sic pampinus implicat ulmum?
Sis hedera & vitis: quercus & ulmus ero.
10. Omnes, si, veluti Daphne, connubia vitent;
Exiguo vacuus tempore Mundus erit,

Cùm

Cùm deerunt homines, iterúmne Epimethide cretos
Subſtituet ſaxo vindice Pyrrha redux?
Conſule Naturam: Naturæ conſule Virgo.
Fertilis hac Mater judice major eris.
11. Fortè times culpam? *ſimplex, ne ruſtica dicam.*
Audacem & timidam non decet eſſe nimis.
Pecca, ſed retice. modò caſta ſilentia ſerves.
Quis prohibet taciti dulcia furta tori?
Delectant ſecreta magis: mea gaudia certè
Furtivas ſapiunt dulciùs inter aquas.
Inconceſſa juvant. poſuit Lex invida metas;
Humano Generi pernicioſa nimis.
12. Tuta times: & non metuis metuenda viciſſim.
Sic deſiderijs plecteris ipſa tuis.
Quàm bona præterijt, nunquam revocabitur ætas.
Debilis anguſto margine forma perit.
Utque roſas Auſter necat atro turbine: florem
Corporis ingenui veſtra trucidat hyems.
Tunc ſubeunt morbi: *frontem cutis arida laxat.*
Fitque albus crinis, qui modò flavus erat.
Tyndaris in ſpeculo cùm vultum aſpexit anilem;
Quæſivit, quonam tempore rapta foret.
Exigit à ſenio Nemeſis juſtiſſima pœnas.
His, quos ſpreviſti, ſpreta carebis, ait.
Vidimus à vetulis pandi & diſcedere fruſtra;
Quæ priùs occluſæ vecte fuere fores.
Prætereunt, circúmque proci frigentia rident
Limina: pro ſertis ſtramen inane jacet.
Hæc; reor, URANIE, niſi nos, niſi fallimus ipſos;
Hæc potiùs juſti cauſſa timoris erunt.
Utendum eſt annis. fugiunt, dum dicimus ire:
Utque manum inijcias, non retinere potes.
Sol redit, & redeunt Lunæ. ſed quando redibit
Obſita frons rugis in juvenile decus?

Dum

Dum calidæ primâ vires ætate superſunt;
Cura voluptatis ſemper habenda prior.
13. Quid dubitas, & longa trahis per jurgia mentem?
Da modò conſenſum: cætera linque mihi.
Efficiam, ne ſint tibi gaudia noſtra pudori.
Præcipuam partem criminis ipſe feram:
Stent fulti poſtes adamante, & ahenea clauſtra;
Servetur centum janua ſepta ſeris;
Perrumpam. neque me nutrix odioſa venire,
Nec vigil eunuchus ſentiet eſſe propè.
Aſcenſu ſuperabo domum, de nocte feneſtram
Non novus eſt nobis pandere poſſe dolus.
Laneus incedam. ſic multas cepimus arces.
An fraudes belli dedecuere Ducem?
Admiſſus faciam: famulas ſopor obruat altus;
Nulla canis latret. non erit ullus obex.
14. Utque magis fidas, & ſis ſecura futuri;
Tutior armatas ſuſcipe Virgo preces.
Armis defendam, raptam victricibus armis.
Accedes prædæ gloria rara meæ.
Clarior URANIE fies certata maritis.
Ambiri digna es bellipotente manu.
Soláne Troja ſapit Spartanis nota puellis?
Egregios fratres unicus Hector habet?
Conſortem alterius Menelao abducere lecti,
Paſtor in Idæis montibus auſus erat.
Quid faciat miles? lituo num fiſtula præſtat?
Pulcrum: ſi baculus pugnat, & enſis hebet!
Ille puer; vir ſum, magna de ſtirpe gigantum.
Nos regimus Gentes: ille regebat oves.
Si Boreas auferre ſuam valet Orithyiam:
Et mihi ſunt vires, nec ſine Marte manus.
Prælia monſtrabunt, quæ ſit menſura lacerti.
Immenſum nervis robur ineſſe ſcias.

Non est in terris nostra collata potestas.
O Oppositas, veluti stramina, difflo mina.
Non vis ista nova est. raptæ nupsere Sabinæ;
Rapta parens Calais, rapta Lacæna fuit.
Da mihi te facilem: vel, quod mihi penè perinde est,
Da te difficilem. munere utroque places.
15. O Dea, síquæ alia est terris cœlóque profecta;
Quásque vehit liquidi cærula concha maris.
A Jovis armigero non digna, sed ad Iovis altum
Digna torum conjux à Ganymede rapi.
Quid Phryge nunc opus est: rapiam te Iuppiter ipse:
Sidonidénque novam trans mare nauta veham.
16. Atque ubi te, formam mutans, in littore sistam:
Accurrent Matres Gasparis, atque nurus.
Celsa triumphali curru per castra vehéris:
Plausibus & festis excipienda tubis.
Succinctæ stabunt acies, & signa refigent,
Obsequio Dominam devenerata suam.
Ter flictu clypei, galeæque, ter arma sonabunt.
Lætus in URANIÆ nomine miles erit.
Quæ me regna manent, tecum miraberis ipsa.
Et dices: non sic sollicitanda fui.
Ultro debueram tantis occurrere votis.
Damnabis resides tunc pudibunda moras.
17. Ecce quater scripsi. sed litera quarta liquore
Non atro, tota est sanguine tincta meo.
Venam incîdit Amor, tetigítque Cupido sagittâ.
Heu, nimiùm vehemens illa sagitta fuit.
Uror: habes iterum notum tibi vulneris ignem.
Heu! nimis infelix uror amore tui.
Quòd si dura manes, precibúsque immota resistis:
Te dicam æquoreas evomuisse feras.
Excisam scopulis, ejectam fluctibus atris;
Quos sorbet refluo torta Malea vado.

Sint procul hæ Diræ; curæque, meique pavores.
Anxietas pœnam digna subire mea est.
Heu mihi! peccavi, fateor, correptus inani
Et prorsus fatuo cor subeunte metu.
Promittunt aliud mores & gratia formæ.
Tam tetricus non est vultus in ore tuo.

URANIA GASP. ARUNCO VENANTIO AFRO, MILITI GLORIOSO.

Argumentum EPISTOLÆ SEXTÆ.

URania Victrix, nomen suum meritura, nequissimum procum Avernalem confundit, detegit, explodit, irridet, devovet, triumphat. Dicat nasutior: num Animam cum Dæmone sermocinari! haud equidem decorum fatemur, non hoc agebatur. decorum autem fuerit, per hanc repositam Epistolam, velut in speculo & paradigmate ostendere; quomodo Anima tentata, erga inimicissimum hostem, se gerere debeat.

Synopſis.

1. *Aperit Vrania cauſſas ſilentij ſui, ad tres Arunci Epiſtolas non reſpondentis. At enim à nullo ſpadone, aut anicula nutrice magica, uti Venantius Afer ſuſpicatur, ſe cuſtodiri. Nullam non honeſtiſſimam Virginem in Gynæceo ſuo verſari. Præcipuas* Fidem, Spem, & Charitatem *vocari. Ex quarum una, quæ* Piſtis *dicitur, flagitioſi cujusdam militis & improbiſsimi lenonis inſidias, multarúmque Virginum ſtrage jam infamis nequitiam didicerit.*
2. *Cæterùm & Gynæcei ſuæque Conſcientiæ Moderatricem ſemper adeſſe Matronam aliquam venerabilem,* Gratiam Dei *dictam: abſque cujus licentia facere nil ſoleat. Illam denique urſiſſe, ut reſcriberet: formulámque ejurandi armatum procum dictâſſe.*
3. *Quid funeſtos amores ſuos, ipſe turpiſſimus, obtrudere audeat ingenuæ atque invitæ Virgini?*

4. *O deformem procum! exclamat Pistis mea.*

5. *O formosissimum sponsum, cœlestem: cui pridem Vranie se totam consecrârit. Ejus descriptio, ex Cant. Canticorum, c. 5. a v. 10.*

6. *Talem scilicet æmulum, quia jussus olim adorare noluerit; cecidisse nescio quem Thrasonem,* Luciferum *dictum. eam famam vagari.*

7. *Ad hæc, jam quoque se inaudisse, quos comites ubique secum semper trahat; Anum fœdissimam (concupiscentiam) cæcum item Messorem: (Mortem) sed & absurdissimas mulierculas, quæ Bacchæ vocentur (Furias malæ Conscientiæ.)*

8. *Alibi venetur, piscetúrve: Vraniam nec lupum, nec Lupam esse.*

9. *Multis quidem commendâsse thalamorum & mortalis connubij gaudia: cùm tamen hoc vitæ statu, ac veriùs captivitate, vix quidquam reperiatur molestius.*

10. *Quasi verò Cœlibatus non sit suavior atque lætior.*

11. *O panurgum improbum! Spiritum nequam! Aruncum lascivum! etiam ad raptum Virginis descendere! hic enimvero*

versutissimum audacissimúmque nebulonem patefecisse barathrum crudelis ingenij. facesseret in malam crucem, & omnia tormenta Diaboli. Vade Satana.

URANIA

GASP. ARUNCO VENANTIO AFRO, MILITI GLORIOSO.

QUid quereris toties, & nostra silentia culpas?
    An non respondet Virgo silendo satis?
Sæpius ad surdos, ut Scribis, Epistola postes
    Impegit, fructu deficiente, tua.
Non sanè; quòd eam custos eunuchus abire
    Jusserit in furnum: vel lacerârit anus.
Quæ mecum degunt, *Agapéque*, & *Pistis*; & *Elpis*,
    Sunt juvenes; triplex aspicienda Charis!
Has fidas habeo comites: transítque per harum
    Experienda priùs Littera missa manus.
Legerat ex missis unam doctissima *Pistis*:
    Protinus exclamat: Subdolus hostis adest.
Nosco characterem: suspectis venit ab oris.
    Illita fraus. Stygium litera sulphur olet.
Militis ambigui malefida encomia vitæ
    URANIE. laus est insidiosa tibi.
Illaqueare cupit, prædámque latentibus hamis
    Ducere: & idcirco gurgite turbat aquam.
Quid tibi cum gladijs & bellatore superbo?
    Vis Ducis ignoti barbara castra sequi?

Non

Non ſemel audieris de quodam Milite: præceps
Qui datus ex alta ſede repentè fuit.
Fulgure diſceſſit cœlum: pepulitque rebellem
In barathrum, tota cum legione, Ducem.
Forſitan hic ipſe eſt. quid dico? *forſitan*: ipſe eſt.
Præſentis ſignum tinnit in aure mea.
Exſul, inops, triſtis modò fertur ubique vagari.
Si ſapis & ſentis; iſte cavendus erit.
Nomina confingit: jámque eſt *Venantius Afer*;
Gaſparis Arunci jam grave nomen habet.
Mentitur vultus, & ſe transformat in omnes.
Unus perſonas hiſtrio mille gerit.
Quámque hodie larvam ſumit; cras ponere gaudet:
Rurſus & in juvenum tranſit & ora ſenum.
Nnnc leo, nunc vulpes, agnus mutatur in hircum.
Sibilat interdum. Sibila Virgo cave.
Quin dubito; num ſit Carthagine natus hic Afer,
Sicut ait *conſtans in levitate ſua.*
Carthago modicâ ferrugine tingit: at iſte
Supra carbones dicitur eſſe niger.
Ex alia fortaſſe calet fornace. caminos
Hic color accenſos ſub Phlegethonte refert.
Dum tempus, dum Fata ſinunt, diſcrimina vita:
Tuta minùs credas, quo ſpecioſa magis.
Nec te commoveant promiſſæ fœdera Tædæ.
Punicus eſt: fallit. *Punica nulla fides.*
Quæ tibi promittit; promiſit mille puellis.
Credulitas damno pluribus eſſe ſolet.
Offert delicias, & plenum montibus aurum.
Ipſe tamen Codri pauperis ora gerit.
Inſidiatorem fuge Virgo miſerrima ſævum.
Ni fugis, ingenui prædo pudoris erit.
Finierat *Piſtis* diſciſſâ in fruſta papyro.
Senſerunt *Agape* prorſus & *Elpis* idem.

2. Jam, puto, *Venanti*, cauſſas intelligis: & quæ
Scripturam potuit detinuiſſe mora.
Scribere non licuit. nec, ſum quia regia Virgo;
Idcirco nobis cuncta licere putes.
Nec tu me ſolam credas, ut libera peccem:
Aut facilem culpæ dixeris eſſe viam.
Nam præter comites vigilat; curáque fideli
Sedula maternum GRATIA munus obit.
Arcta, mihi credas, poſita eſt cuſtodia valli.
Sub tam ſollicita Præſide pauca licent.
Pulcra quidem, gratóque nitet venerabilis ore;
Sed magis in tetricam vergit adulta Deam.
Imperat, & terret. *comitatur, prævenit, inſtat*,
Sollicitátque metu pectus, & urget opus.
Abſque ejus nutu (tanta eſt vigilantia) tergum
Vertere vix poſſum; víxque movere pedem.
Pœnas cunctanti parere, abitúmque minatur:
Scítque ſupercilio ſigna loquente dare.
Hanc moderatricem mea ſuſtinet Aula potentem;
Vivo, ut ſub Domina degit Alumna ſua.
Non auſim minimùm tam dulcem lædere Matrem.
Pupilla eſt oculi GRATIA cara mei.

3. *Deſine méque tuis incendere téque querelis.*
Firmari pactum quod cupis, iſta vetat.
Præſcripsítque modum: quo, ſi quod fœdus iniſſem,
Ceu contra Leges, fœdus inane foret.
Verbáque dictavit: calamo dictata recepi.
Servo perpetuùm mente recepta meâ.
Execror, Eiuro, Deteſtor, Abominor, Odi.
Quina veneficijs verba repono tuis.
Ut dona accumules, ut temet in omnia cogas;
Ut mihi blandicias vímque adhibere pares;

Exe-

Execror, Ejuro, Deteſtor, Abominor, *Odi.*
Haud alias voces exprimet ullus amor.
Ullus amor! ſed nec rabies, odiúmque tyranni.
Nullus ab angue timor: nullus in igne dolor.
Fige rotas; incende bovem; diſpone ſariſſas:
Multiplica cædes: inijce membra rogo.
Execror, Ejuro, *Deteſtor*, *Abominor*, *Odi*:
Mille parata cruces, mille ſubire neces:
Nil mihi ſit tecum nequiſſime; nil tibi mecum.
Unà convenient nox priùs atque dies.
Tu tamen his prodis tua vota & crimina verbis:
Vror: habes animi conſcia ſigna mei.
Eja age, Riphæis nivibus reſtingue calorem.
Ferventem gelidis abluat Iſter aquis.
Vreris? uraris, meritos Deus augeat ignes.
In pice pax tua ſit, ſulphureóque lacu.
4. Támne levem fore me ſperâſti ſcurra puellam?
Nil, ut amem, prorſus dotis & artis habes.
Sed neque forma placet: quamvis celare venuſto
Schemate coneris; diſſimulésque tuam.
Qui te viderunt, præcinctum cornibus ajunt:
Et bifidos, quales Faunus, habere pedes.
Lumina ſtant flammâ, mento capricornus adhæret.
Hoſtibus obveniat Sponſus hic, opto, meis.

5. Me tenet alter Hymen, caſtiſſima dixerat Agnes.
Cur ego non repetam? me tenet alter Hymen.
Cujus vir matri neſcitur, Fœmina Patri:
Bis genitum Numen, Virgine natus homo.
Ille meis gemmas pretioſas auribus, ille
Sidereum circùm colla monile dedit.
Hujus in amplexu niveo caſtiſſima Virgo,
Tactu candidior fio recente nive.

Plura petis? quanquam formam non nosse mereris:
Illius effigiem degener hostis habe.
Dilectus meus est, qui Candidus & Rubicundus
Lilia purpureis miscuit alba rosis,
Fulget, & ex vivo *caput* altum germinat *auro*:
Sunt Elatis similes sunt violísque *comæ*.
Quo *corvus* tenebris plumarum lucet in ipsis:
Illo cæsaries uncta colore nitet,
Quæ *sedet ad rivos* satur hausti lactis, *aquarum*:
Sicut ab *areolis* spirat *aroma* satis.
Cujus labra mihi gratas redolentia guttas,
Myrrham distillant: primáque myrrha fluit.
Tornatæq; manus hyacintho divite *plenæ*:
Venter ebur; circùm plurima gemma viret.
Par Cedro Libani species: *sectásque columnas*
Fortia de Pario marmore crura putes.
Suavè fragrat guttur; loquitúrque suavia valde:
O desiderijs unica meta meis.

6. Cordis, ad hunc, jaculum flammatis dirigo pennis.
Hic Scopus est: *Scopulus qui fuit antè tibi.*
Hunc nec adorâsti: coleret nec ut ullus, inique,
Constat de socijs te voluisse tuis.
Quomodo de cœlo cecidisti Lucifer alto.
Manè oriebaris, vespere casus eras.
Sordide trans Erebum, septus bubonibus atris,
Cúmque satellitio Leno facesse tuo.

7. Hoc quoque inaudivi: (docuit nos omnia *Pistis.*)
Immansueta tuum cingere monstra latus:
Cum turpi procerus anu, vix ossibus hærens,
Continuus lateri dicitur ire comes:
Qui, cùm sit cæcus surdúsque, & naribus orbus,
Falce tamen curua proxima quæque metat.

Nescio,

Nescio, quas alias crinitas fontibus hydris,
　　More Mimallonidum Bassaridúmque sequi.
Sint procul hæ pestes. venientibus obsero portas.
　　Pectoris objiciam mœnia, si sit opus.
Quò minio pictæ facies? quid in agmine longo
　　Personata cohors; quid sibi signa volunt?
Ecce, procax mulier, tumidas nudata mamillas,
　　Infert sublimem se petulante gradu.
Lumina transparens velata sagittifer Ales,
　　Supra maternum provolat, ecce, caput.
Ducitur ut passer religatus pusio filo.
　　Dextra manus quassat spicula, læva faces.
Scilicet, hæc pompa est, qua se Venantius Afer
　　Astutum nobis insinuare cupit!
Nil moror illecebras, discede Thalassio, tales.
　　Quas spargis, veræ sunt, tua dona, *nuces*.
In nucibus numeres cum sertis flammea, peplum,
　　Annulum, & in quinas pinea torta faces.
In nucibus numeres vagitus, pignora, cunas
　　Quot mala *nux* talis sæpe *vel una* creat?
Quare adeò desiste tuas mihi comere nugas:
　　Sub quibus exitij semina sparsa latent.

8. Aucupis indicium, fallacia sesama, nosco,
　　Altera captanda est, ut capiatur avis.
Adverto viscúmque & connubialia vincla.
　　Nescio quid stantis littore virga tenet.
Quære lacus alios: vetitâ piscaris in undâ,
　　Nympha suum Dominum gurgitis hujus habet.
Si nescis, etiam Tedas aspernor honestas,
　　Nedum quæ fœdo Ditis amore calent.

9. Nam quid conjugio queat esse molestius usquam?
　　Servit enim, servit, quæ sibi quærit Herum.

Par ſtatus Oceano volventi ad littora fluctus.
Nulla fides pelago : nulla quies thalamo.
Proxima naufragio puppis, torus eſſe videtur.
Ut Boreas ceſſet ; ſæva triremis erit.
Nam vir ubi muliérque, jugum coguntur in unum:
Vincula captivos & mala longa tenent.
Gutta voluptatis penſatur amyſtide luctûs :
Mélque venenatum eſt ; gaudia felle madent.
Dicunt nupturæ : noctem veniamus in unam :
Candidior medio nox erit illa die.
Aſt ubi parturiunt, & in horas hora timetur ;
Feſſáque maturum viſcera tendit onus :
Tunc primùm matres ululant : tunc vapulat Eva :
Tunc *pomum* arrodunt exitiale nurus.
Tunc gula damnatur tantorum cauſſa malorum.
Optatur lecti cælibis alta quies.
Ingemuit moribunda Rachel : uterumque ferentèm
Gentes contorſit mœſta Rebecca duas.
Ipſe novas partus curas parit : ínque dolores
Fæcundus ſaniem matris ad oſſa trahit.
Pica parit morbos : pariunt faſtidia cunæ.
Vagitúsque frequens tædia longa parit.
Quid memorem lites ? violenti jura mariti
Sæpius uxori ſunt oneroſa nimis.
Illa flet : hic ridet. gemet hæc : lætabitur ille.
Verum erit ô quoties ? hic bibit, illa ſitit.
Tale nihil timeo : ſed nec vicina timebat
Theſtylis ; eluſa eſt non minùs illa dolo.
Juncta viro totos urenti ad dolia Soles,
Nocte nihil præter verbera ſæva tulit.
Et velit huic quiſquam ſanus ſe addicere vitæ !
Sponte velit naſſam quærere truta ſuam !

Cau-

Caudinis præſtet ſubmitti corpora furcis:
Et juga taurorum qualiacunque pati.

10. Virgo puerperij moroſis libera curis,
Incipit in terris cœlum habitare ſuum.
Expertem luctûs, formidinis atque doloris,
Securam placido Pax fovet alta ſinu.
Mutua tranquillam non libant jurgia noctem:
Sed neque Zelotypam cura moleſta coquit:
Subjectos *Senſus* tanquam REGINA gubernat.
Hanc verè Dominam dixeris eſſe ſui.
Mens niveis volitans pennis, ſine crimine pura;
Stratus liliolis Lectulus, ille meus.
Non opus eſt myrtum, Paphióſque intendere flores:
Suaviùs aſpirat virginitatis odor.
Ut nitens ſpeculum, jaculis à Sole reflexis,
Ingeminat radios, Sol velut ipſe ſuos;
Sic Anima illuſtris, jugi ſatiata ſereno,
In caſtum Sponſi tranſit & ipſa jubar.
Utque ſcatet vivo de fonte volubilis unda;
Pérque recens gramen limpida currit aqua:
Sic anima illimis, liquido de Numine manans,
Undique delicijs innatat hauſta ſuis.
Hunc thalamum turbare paras fœdiſſime miles.
Pulſus abi. reddo ſymbola: pulſus abi.

11. Quid? quod & amplexum per vim, raptúmq; minaris?
Abſtrahe laſcivas improbe leno manus.
Non fuit ex primis lenonibus ullus amator,
Tam ſermone procax, ingenióque levis.
Non, ut honeſtus, amas: nec vis, ut honeſtus, amari.
Armatas odit libera Virgo preces.
Siccine me invitâ tentas ſcelerate potiri?
An quia digna rapi, credor & apta rapi!

The-

Thesea, vel Paridem quamvis imitere protervum:
Infames Helenas non imitabor ego.
Scilicet Uranie fuerit tractabilis hirco!
Abstrahe lascivas improbe leno manus.
Debebat satis esse semel Proserpina rapta.
An plures genuit ludificanda Ceres?
Ætna fuit quondam rapiendis apta puellis.
Sed non præbet idem noster Olympus iter.
Quidquid id est, quod tu nimium profiteris amorem:
Exoranda priùs, quàm rapienda fui.
Cœli progenies Hecaten aget, & tibi nubet!
Abstrahe lascivas improbe leno manus.
Cingere me frustra speras mortalibus ulnis:
Quantumvis Briareûs, centimanúsque gigas.
Qualiscunque tui pateat mensura lacerti:
Abstrahe lascivas improbe leno manus.
Invide cur nostro sic insidiaris honori?
Non satis est, ipsum te cecidisse semel!
Hoc nempe est, *nullúmque parem nullúmque priorem*,
Ut mihi scripsisti, *culmine posse pati.*
Exsolvit meritas prostrata superbia pœnas.
Fulmine dejectum fastus ad ima trahit.
Visne tuam nostro quoque damno implere ruinam?
Abstrahe lascivas improbe leno manus.
Auræ particulam divinæ, & æthere ductam
Miscebo siliquis, inficiamve luto?
O meritò ad Scythicam rupem religande Prometheu!
Dignus, quem Titij vultur obuncus edat.
Suadetur nobis malesana brevísque voluptas:
Támque fugax, quàm quæ lympha, vel aura fugit.
Momentum delectat enim, cruciátque Æternum.
Abstrahe lascivas improbe Leno manus.

Im-

Impia Tartareis torrentur viſcera flammis:
Aridáque in primis, quæ calefecit amor.
Hîc neſcit frigere *Venus* : neque munere *Bacchi*
Indiget. hîc *Cereris filia* ſupplet opem.
Utque rogo lignum nunquam non deſit alendo :
Adijcit *alatus* plurima tela *Puer*.
Silva ingens pharetræ , totum durabit in ævum.
Non extinguendam conficit illa pyram.
Non vacat arſuram tales haurire ſagittas,
Abſtrahe laſcivas improbe Leno manus.

PRIMÆ PARTIS DE URANIA VICTRICE, Sive Epiſtolarum FINIS.

EPI-

EPICITHARISMA

SIVE

Epilogus Auctoris

In primam Partem Victricis Vraniæ.

CARMEN

ADventum Sereniſſimæ CHRISTINÆ ALEXANDRÆ, Sueciæ ac Gothiæ Reginæ, tranſeuntis Neoburgum ad Iſtrum: atque ibidem, à Sereniſſ. Duce PHILIPPO WILHELMO, Com. Palat. Rheni, Duce Bavar. Juliæ, &c. Ludis equeſtribus, feſtivis ignibus, ſolemni ritu magnificè exceptæ 21. Maij Anno 1662. ejusdémque CHRISTINÆ MIRABILIS encomia volante calamo complexum. 24. Maij.

HÆc ad Danubiũ: quo tempore floribus Annũ
Induit, & multo Majus odore fragrat:
Ac viſura Ducem ſapiens *Chriſtina* Philippum
Venit ab Arctois Regia Virgo plagis.

Hujus & excepta eſt ſecura modeſtia faſtûs,
Et quibus inventis culta, referre placet.
Quà patet, & vivo conſurgit Curia ſaxo,
Ante novum latè conſpicienda Forum:
Edita ſurgebat vaſti ſtructura theatri:
Vexillis, clypeis, arboribúsque frequens.
Quattuor hinc uno famoſa animalia cornu
Velârunt virides, Bacchica ſerta, comæ:
Frondésque & pleni cereali mergite currus,
Raſtra, ligo, falces: omnia *Pacis* opus.
Triſtior inde ſeges ferri: juxtáque quadrigas
Quattuor armati Bellipotentis equi:
Teláque, & hamatis junctæ thoracibus haſtæ;
Signáque cum galeis. Omnia *Martis* opus.
Phonaſcos aliud, mittit quos Itala Tellus,
Subnixum trabibus mobile Pegma tulit.
Circùm ſerpebant hederarum more corymbi
Inter quas abies, doctáque *Laurus* erat.
Phœbus ibi, & Muſæ, clivo ſedêre bicorni:
Parnaſſum Veteres quo ſtatuere ſitu.
Jámque aderat Populi, *Soboles Guſtavia*, votum.
Pectora ſubſultant, & ſacer horror agit.
Crederet hoc aliquis? Gnatam vertentibus annis
Staturam, Genitor quo ſtetit antè loco!
Ter centum tedis ardentibus area luxit,
Ludos non viſos exhibitura priùs.
Luna recèns factam, ventis in clauſtra reductis,
Scandebat bigam. tunc *Nova Luna* fuit.
Viderat ex alto pompam, cætúmque frequentem:
(Undabat toto plurima turba Foro:)
Inter & Aonides, poſito diademate, Fratrem
Pollice vocales ſollicitare fides.
Æcquid, ait, video? num ludor imagine falſa?
Quid meus hîc noctu frater Apollo facit?

Iam

Jam debebat equis, fessis sudore diurno,
Aurea cum duro solvere frena jugo;
Pabuláque ambrosiæ dulcis dare: jámque marini
Roris, apud Gades, fonte lavare jubas.
Non satis est, regnare die! cur castra Sororis
Occupat? in noctem quid, rogo, juris habet?
Vix hæc: cùm nitidum scenâ pandente Theatrum,
Effudit suaves musica porta sonos.
Argumentum operis, cantata est Balthica Tethys;
Quæ Ludo finem principiúmque dedit.
At Trivia audito *Christinæ* nomine, fertur
Litigio mœrens indoluisse suo:
Ac quoniam crescens, nec adhuc perfecta, rudísque,
Nondum completis erubuisse genis.
Addidit hæc: Salve *Gustavi* FILIA *Magni*,
Regia progenies, Vandalicúmque Decus.
Præ me digna fores istum conscendere currum,
Et primum stellas inter habere locum.
Sed te majorem, magnis Natalibus ortam,
Gloria per terras & super astra vehit.
Tu semper constans: menses ego mutor in omnes:
Tu sexum vincis femina: vincor ego.
Me Pastor decepit amans: te fallere cautam
Nullus in Orbe procus, nec Paris ipse queat.
O iterum felix *Pulcheriáque* altera salve:
Et bene, quod voveo, semper amica vale.
Sic ait, & sudo demittens cornua collo,
Ulteriora monet carpere prata boves.
Interea Litui turmas hortantur equestres,
Ut celebrem choream tempore noctis agant.
Qualis ad Æacide tumulum *saltatio* prima
Pyrrhicha, sic Pyrrho busta piante, fuit.
Instrepuere tubæ. sex hinc, sex Editor illinc
Distulit æquales. Classica rauca sonant:

Tympanáque alterno pulſantur ahenea tactu.
Audiri Phrygium tu Corybanta putes.
Apparent Equites diverſa parte frementes:
In veros hoſtes qualis itura phalanx.
Incinctos ſagulis rubri glaucíque coloris,
Auricomæ rutilans caſſidis ornat apex.
Succeſſere omnes *criſtis capita alta coruſci.*
Criſpantes onerat lancea picta manus.
Octoni *Hippodromum* ſibi ſecrevere potentem:
Adque datum ſignum mobilis ala volat.
Quíſque ſupercilium mollem deflectit in iram:
Séque virum ſtricto cominus enſe probat.
Nunc has, nunc illas curſu fecere figuras:
Ut formare grues & variare ſolent.
Inque vicem reduces *mutant quadrata rotundis.*
Fit ſubitò cuneus, qui modò rhombus erat.
Tractibus aduerſis obliquatíſque feruntur.
Multiplici ludit textilis arte fuga.
More tamen Parthi vultum vertentis ab hoſte,
Cùm minimè reris, qui fugiebat, adeſt.
Ancipites non tot flexus Labyrinthus habebat,
Dædalus in Creta quem fabricâſſe datur.
Dúmque adeò ſimulata cient præludia pugnæ,
Et ſemel admiſſos area verſat equos:
Ecce interveniens ſubijt Mauruſia Pubes:
Fuſca genas, dentes alba, retorta comas.
Miramur phaleras peregrinæ gentis & arma.
Longior in manibus cuique ſagitta fuit.
Diſcolor à tergo nervúſque pependit & arcus:
Hæſit ad accinctum plena pharetra latus.
Vertice Mygdoniæ fulgebat pluma volucris.
Fluxerat è collo candida bacca nigro.
Bis bini inſignes, totóque ex agmine lecti
Intrârunt circum, ponè ſequente choro,

Quip-

Quippe dabat biforem Berecyntia tibia cantum.
Implêrunt totum tinnula ſiſtra Forum.
Exſultim choreas inſtauravere Magiſtri.
Ut neque protulerit Theſſala terra pares.
Librârunt paſſus, ſinuantes crura caballi,
Fecit & alternos ungula mota pedes.
Tollunt ſe arrectos, glomerántque volumina metro:
Cymbaláque ad numerum calcibus icta ſonant.
Ipsáque barbaries gratâ feritate placebat:
Optimus ex Mauris unus Ephebus erat.
Mox equites alij rurſum confundere ductus.
Succutitur pulſu quadrupedante ſolum.
Æmulus Hippomedon undantes flectere habenas,
Et gyro abſiſtens interiore frui.
Qualis Mæander curuatis ludit in undis,
Et remeans vultus aſpicit uſque ſuos:
Occurrénsque ſibi toties ſe cernit adeſſe:
Dum ſecat innumeras obvius amne vias.
Quid? quòd & expreſſit CHRISTINÆ nobile Nomen
Arte caballini litera ducta pedis.
Eſt aliquid, brutas pecudes, ratione carentes
Moliri, quod iners vix imitetur homo.
Haud procùl in tectis *Aquilæ* cognomine notis,
(Dilectæ funus qui modò luget Heræ:)
Mater (& eſt teſtis) turrita ſtetiſſe *Cybelle*
Dicitur, Idæo vecta leone Dea.
Poſtquam connivens luſum ſpectavit equeſtrem,
Audijt & buxum læta ſonare ſuam,
Riſit: &, iſta placet nobis *Comœdia*, dixit:
Admiránsque, manu plauſit anile femur:
Gaviſa antiquum morem revocâſſe PHILIPPUM:
Ac thyaſos ſimiles penè movere ſuis.
His, ait, ô ſi quam Princeps animoſus honorat,
Debet honorari REGIA VIRGO modis.

Denique crinales venerando vertice muros
Suecigenæ inclinans Diva, precata bene eſt.
Ocyùs aurigas bijuges ad Dindyma torſit,
In ſibi ſecreti ſede recepta loci.
Poſt ea diſceſſum: Populúsque ad gramina campi
Verſus, fæcundis quæ rigat Iſter *aquis*.
Illic conducti Siculo Cyclopes ab antro
Subſtiterant, gnari cudere tela Jovi.
Seu velit in diros iterum torquere gigantes;
Seu fictâ lepidum ſpargere nube jocum.
Intonuit. ſubitò lux ambit mira *Coronam*:
Et ſacrum pyria NOMEN ab arce micat.
CHRISTINÆ *Nomen* medio ſplendeſcit in igne:
Victáque nox tanti Nominis igne fuit.
Eſt, qui Vulcanum, ſed opaco lumine *luſcum*,
(Non claudum) medios vidit inire rogos.
Tunc primùm è nitro fictis, & in æthera ruptis
Fulminibus, nubes intremuere cauæ.
Exarſit fumans crepitantibus aura pyropis.
Stridula noctivagas expulit olla faces.
Brontes & Steropes miſcent incendia. longos
Ænea ſerpentes, quà datur, ora vomunt.
Quondam etiam tanto Cœlum tremit omne tumultu,
Ac ſi in Danubium deſuper Ætna ruat.
Hoc quoque non pauci referunt, qui in ponte ſtetere,
Verſat ubi rapido turbine Nympha molam:
Præcinctum muſco velatis cornibus Iſtrum,
Gurgite diviſo grande levâſſe caput:
CHRISTINÆ ut poſſet viciniùs ora tueri.
(Et ſua Tritones nempe cupido coquit.)
Hiſpida rorabat fluviali aſpergine barba.
Tempora, & hirſutum texit arundo latus.
Ter madidum ſummis temerè caput extulit undis
Semifer, admotâ lampade, ſiqua fides.

Ter

Ter non ſuſtinuit tantum perferre ſerenum.
Obruit arcanus lumine læſa vigor.
Majeſtas oculos ingeſto fulgure clauſit:
Ut nimius radijs Sol tegit aſtra ſuis.
Non ad ſidereos quivis admittitur Orbes
Semideus capripes, ruſtica ſive Dryas.
Nec ſe dignatur ſemper præbere videndam,
Glauce, tibi Juno, vel, ſatyriſce, tibi.
Ergo ululans refluis, querulo cum murmure præceps
Occuluit Triton ſe pudefactus *aquis*.
Lemnius interea noſter, majore paratu,
Pulvere conſertos ejaculare globos.
Pars in fruſta crepant, ducúntque per aëra ſulcos:
Pars pice torrentes ſibilat inter aquas.
Fumida ſulphurei tranſcurrunt nubila diſci.
Fit fragor: & plures una chimæra parit.
Miſſilibus jactis criſtatus inhorruit æther.
Mox, quaſi per rimas, flammea penna cadit.
Ecce *Corona* volat tenues ſuccenſa per auras,
Par, Ariadna, tuæ: ſupra, Ariadna, tuam.
Dum per inane volat, vires acquirit eundo:
Multifidúmque rotat circumagítque jubar.
Ut rubet, & tractim medijs ſcintillat in aſtris!
Chryſolithis ſurſum torta videtur agi.
Donec in exiguos ſtillans evanuit ignes.
Num poſſet Mundi clarior eſſe typus?
Scilicet in fumum, poſt flammam, cuncta fatiſcunt:
Et præter cinerem nulla favilla manet.
Quæque magis ſplendent ſimulacra moventia riſum;
Franguntur citiùs, ſúntque caduca magis.
Hæc, ſata Guſtavo, ſudâ ſpectacula nocte,
Hæc oculis certè digna fuere tuis.
Suecia in exemplum eſt, quæ quis contemnere poſſit.
Virtutis ſtudium certiùs illa docet.

Regna, velut modicum Sapiens CHRISTINA vaporem,
Integra, dum forti pectore ſpernit, habet.
Quid ſunt divitiæ terráque maríque repertæ,
Erutáque è foſſis fulva metalla? *vapor.*
Suffixum quid ebur, picturatæque columnæ,
Plenáque imaginibus atria longa? *vapor.*
Triſte quid Imperium; Faſcéſque, & Sella curulis,
Et genus, & magni Nominis umbra? *vapor.*
Felix, quæ potuit falſis ſubducere rebus,
Fortunæque rotæ, córque animúmque ſuum.
Iſtud in Europa præſtat nova Balthis Amazon:
Quæ fortes bello terruit antè viros.
Conſiliíſque valens, manibúſque, & amicta tropæis,
Bellonæ potuit ſæpe ſubire vices.
Dum ſummo in flore eſt, curas dimiſit inanes:
Invitátque ſequi. Quam timet invidiam?
Quiſquis CHRISTINÆ genium comprendere poſſet;
Forſitan URANIAM diceret eſſe meam.
Nam quæ credenda eſt Regina potentiùs, omni
Ex numero, SENSUS poſſe domare ſuos.
An non illecebras, irritamenta malorum,
Et Patrias dura fronte removit opes?
Paſſeris ut nidum SOLIUM dejecit ab alto,
Contemptrix Regni Pentheſilea ſui.
Quod Genitor *Punctum* ferro diviſit & igni;
Filia vix puncti ſanctior inſtar habet.
Calcantur gemmæ: Pietas præponitur oſtro.
Proijcitur *Sceptrum*: ſpreta *Corona* jacet.
In *Lauretana* Sacrata *Virginis Æde*,
Pulcriùs ô quantò Regia gaza micat!
Vir gaudens potiùs, quàm femina blanda videri,
Gratiùs in medio ſidere torua nitet.
Veſte humili: fucus nullus. ſine lege capilli.
Ingenium forma eſt. hoc Venus eſſe poteſt.

Diſci-

Diſcite formoſæ cupientes eſſe puellæ,
Pigmentis teneras non violare genas.
Veſtra quid emplaſtris maculatis inanibus ora?
Non maculat faciem, velle placere, ſatis!
Nec lac mularum, neque ros, aut germina conchæ,
Aut pulcras faciet murice picta toga?
Quod Natura negat, fruſtra tranſcripſeris arti.
Eſt, ubi neglectus, ſquallor & ipſe decet.
E cujus tetrico radiat ſapientia vultu,
Absque recenſitis eſt ſpecioſa bonis.
CHRISTINÆ cinctus, & quidquid corpore geſtat;
Vix aliquot nummis, ſi liciteris, emas.
Ite, decor quarum totus conſumitur extra:
Dote tamen propriâ Mens vitioſa caret.
Sæpe puellarum cura & labor omnis in hoc eſt;
Ut niteat rarus colla per alba lapis.
Virginis indicium, palla ex Sidonide lanâ;
Cúmque dolo ſpeculi, ſerica cyclas erit,
In ceruſſatò vendit mendacia vultu,
Non palpanda quidem: qualiacúnque tamen.
Jam quota ſe mulier longo non jactat in auro?
Phædra petulca domi, Penelopéque foris.
Marmore de Pario ſpectabis fortè ſepulcrum.
Cræſi theſauros hîc habitare putes.
Inſpice, & horrebis. Cernes deforme cadaver.
Iam lambit fibras vipera multa putres.
Sic peplum & faciem miraberis uſque venuſtam:
Intus nil Helenas præter & oſſa latent.
Error, ſtultitiæ, luxus, levitáſque ſuperba.
Inde fit ornatis ſordibus alta domus.
At non hos mores tradit popularis Imago
Birgittæ. Sanguis Suecus & illa fuit.
Panditur ex Aquilone Bonum: mirabile dictu.
Temnere Reginæ nos peritura monent.

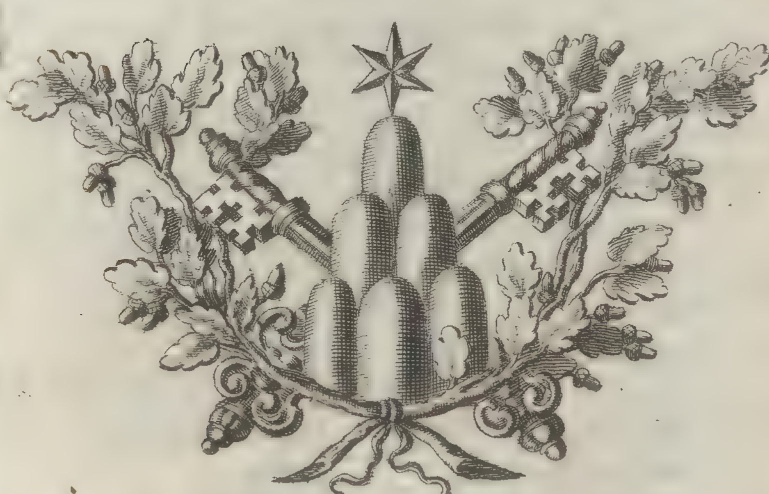
Purpura centones cœlo transmittere curat.
Et dubitet rastrum Sceptra ligóque sequi!
O Proceres, clamat CHRISTINA, ignoscite nobis.
Regna nihil pulcri, cur inhiemus, habent.
Verbáque re firmat. *Stockolmæ* mœnia linquit.
Aula triumphalis, proxima quæque casa.
Pro mitra petasus. plebejo mutat amictu
Oebalium, ex collo fascia trita fluit.
Nec multùm referre putat; Thetis, anne Lyæus;
Candida sit mensæ vilis, an atra Ceres.
Quandoque & plaustris audet committere somnum.
Suavior in nulla est ambitione quies.
Quid sit olor, non tam suevit sentire cubando;
Quam quòd scribentes adjuvet ala manus.
Aurea cygneis signatur Epistola pennis.
Iures Tulliolam cum Cicerone loqui.
Ut contempsit opes.: sic libertate retentâ
Mentis, ut à primis inclyta fluxit avis:
Et se Reginam meminit cum laude fuisse:
Quódque etiam miror, nunc magis esse probat.
Venari tædet: nisi quòd venatio ferrum
Stringit, & est sævo dente timendus aper.
Quamvis sacra colat secreta aliquando Dianæ,
Non gaudet cæsis invigilare feris.
Ardua cum canibus lustrantem Mænala, solo
Nobiliùs titulo Virginitatis amat.
Altior est animus, majoráque vota capessit.
Haud implent istum gaudia vana sinum.
Præfertur Virtus: facunda scientia mulcet.
Adde libros: arma cuspide: Pallas erit.
Vivat: &, ut Romam, quò tendit, lætior intret;
Iungamus facili vota precésque viæ.
Optamus: Genij comitentur ut æthere lapsi:
Ut rosa sub pedibus consita sternat iter.

Par-

Parcite ventosæ gelidis vos flatibus Alpes.
Candidior vestra jam nive Virgo venit.
Temperet immodicos Zephyri levis aura calores:
Et mollem fessæ præbeat herba torum.
Tybris ALEXANDRO paret, cùm venerit illuc;
Tybris ALEXANDRAM pronus & ipse colat.

24. Maij 1662.

FINIS.

Errores typi ſic corrige.

Fol. 5.	v. 25. noſtra	lege	noſtræ.
10.	v. 18. ab hanc	l.	ab hac.
58.	v. 22. tua	l.	tuæ.
60.	v. 13. nec quam	l.	nec quæ.
71.	v. 32. claudus	l.	claudas.
75.	v. 27. Ptolomæum	l.	Ptolemæum.
78.	v. 2. Atque lyram	l.	Adque lyram.
87.	v. 17. perdicimus	l.	prædicimus.
89.	v. 33. quem	l.	quæ.
90.	v. 14. egit?	l.	agit?
95.	v. 10. proponat	l.	præponat.
99.	v. 8. celſa	l.	cæſa.
ib.	v. 33. Ahtota	l.	Ah tota.
112	v. 1. quærit	l.	quæri.
113.	v. 11 Eurydicem	l.	Eurydicen.
ib.	v. 13. Deſcendes	l.	deſcendens.
119.	v. 12. Sunt quas	l.	ſunt, quos.
124.	v. 19 ſiſtertia	l.	ſeſtertia.
127.	v. 10. cæteros	l.	cæteras.
140.	v. 5. Agamemnone	l.	Agamemnona.
142.	v. 18. corpora	l.	corpore.
143.	v. 9. egreſſæ, nobis hinc,	l.	egreſſis hinc nobis.
147.	v. 4. praſtantiſſimi	l.	præſtantiſſimi.
153.	v. 2. fui	l.	ſui.
Ib.	v. 20. NATO	l.	NASO.
154.	v. 3. prædatur	l.	prædator.
158.	v. 33. ſiluiſſet	l.	ſiluiſſes.
178.	v. 2. latiſſimæque	l.	lautiſſimæque.
180.	v. 9. apibus	l.	avibus.
184	v. 7. coronat	l.	coronant.
190.	v. 9. Alemanide	l.	Alemannide.
193.	v. 12. fatebar.	l.	fatebor.
196.	v. 24. culpat	l.	culpas?
210.	v. 9. evincis?	l.	evincis.

Fol.

Fol.	101. comparandi	l. comparandus.
	230. v. ult. læva	l ſæva.
	241. v. 9. permittit	l. promittit.
	257. v. 21 ſequaces	l. ſequaces.
	259. v. 31. marceſſere	l. marceſcere.
	268. v. 32. Non bovis	l. Vox bovis
	271. v. 2. audiens	l. audeas.
	274. v. 26. deſexi	l. devexi.
	282. v. 20. tædæ	l tædas.
	286. v. 8 erat.	l. erit.
	Ib. v. 13. Ducis	l. ducis.

Minutias punctorum, commatum; interpunctiones omiſſas, vel tranſpoſitas, prudens Lector facilè ipſemet advertet, & corriget. fol. 100. ultimum diſtichon totum tranſpoſitum eſt, tribus antecedentibus præponendum: ut ex ſenſu patebit.

Fol. 304. v. 2. mina	l. minas.
315. v. 15. ut	l. utque
eod. v. 29 mari	l. amari.
316 v. 25. &	l. ex.
320. v. 1. &	l. ut.
321. v. 27. collo	l. Cœlo.
eod. v. 31. Æacide	l. Æacidæ.
322. v. 9. potentem.	l. patentem.